Nici timpul, nici distanța, [illegible]
despărțeau nu i-au putut determina să uite minunat
lor vis de iubire...

Maiorul Ed Hardin, pilot în *U.S. Airforce*, frumos ca păcatul și neînfricat în toate, chiar și în dragoste, descoperă în cochilia tipic englezească a fermecătoarei Lady Sarah Luttrell o perlă de pasiune.

Își vor trăi romanul lor de iubire până când soarta o face pe Sarah să-l părăsească, sacrificând dragostea simțului onoarei — și douăzeci de ani trăiesc amândoi cu speranța că, undeva, cândva, se vor reîntâlni.

Și speranța ei se împlinește miraculos...

ISBN-973-9199-51-8

EDITURA ELIS

COTA 6781

a Cowie

FASCINAȚIE

AMINTIRI...

Grafică copertă: Adriana Ioniţă

Tehnoredactare: Claudia Vasilescu

Memories
© 1996 by Vera Cowie
© 1998 by Editura ELIS

Toate drepturile asupra acestei ediţii aparţin Editurii ELIS!

ISBN-973-9199-51-8

Vera Cowie

Amintiri

Traducere de Radu Pintea

Editura ELIS
Bucureşti
1999

1

Pe când automobilul străbătea Parcul, casa părea neschimbată şi continua să domine orizontul din vârful colinei pe care era aşezată, cu zidăria ei din cărămidă roz încălzită de soarele strălucitor de iunie, cu gardul viu tăiat şi bine întreţinut, cu terasele ei împrejmuite cu balustrade de calcar curate şi îngrijite, cu trandafirii în floare. Abia când începu să se orienteze după săgeţile mari ce indicau locul de parcare văzu primele semne de schimbare. Ce-şi amintea el ca fiind odată tufişuri şi poiata bucătăriei era acum o fâşie largă de piatră asfaltată pe care se îngrămădeau automobile şi o jumătate de duzină de autocare, pe când grajdurile deveniseră un *boutique* unde se vindeau suveniruri — pliante turistice, semne de carte, căni, farfurii şi şervete de ceai purtând drept siglă o vedere a casei — şi un bufet unde se împărţeau ceaiuri şi răcoritoare.

Părăsi automobilul şi pe aghiotantul în uniformă care-i spuse:

— Reuniunea este pe peluza de est, *sir*. Imediat după grajduri şi la stânga.

— Cred că-mi aduc aminte, răspunse el zâmbind.

Zumzetul vocilor îi confirmă că aşa era. Auzi petrecerea cu mult înainte să o vadă, chiar dacă era ascunsă în spatele unor tufe de tisă ce crescuseră mult mai înalte decât îşi amintea el. Când trecu de ele şi ajunse pe hatul

cu pietriş dintre peluze, aceasta se revărsă peste el. În centrul unei pajişti verzi, largă şi îngrijit tunsă, se înălţa un cort mare şi alb, şi undeva într-o parte, risipite câteva scaune şi măsuţe mici şi albe. Restul gazonului era ticsit de oameni ce păreau a vorbi toţi în gura mare.

În această zi de 30 iunie a anului 1966, cea de-a optsprezecea reuniune anuală a escadrilei 314 — Grupul 97 Artilerie al Forţelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii — era în plină desfăşurare pe vechiul ei loc de cantonament.

Zăbovi o clipă la margine, privind şi ascultând, scăldându-şi ochii cu priveliştea. După care un bărbat, care stătea şi el mai departe de petrecere observându-l plin de curiozitate, veni în sfârşit către el şi-i spuse:

— Măi să fie! Mă uit şi iar mă uit şi mă crucesc de ce văd: bătrânu' Ed Hardin, omul de fier. Nu te-am mai văzut până acum la nici una dintre aceste aşa-zise banchete. Cărui fapt îi datorăm plăcerea?

Avea o faţă prelungă şi cinică, şi o voce dură, oarecum nazală. Pe ecusonul de plastic înfipt la rever se putea citi numele „Hervey Leinert".

Ed îi aruncă o privire rapidă.

— Bună, Hervey. Tot şaizeci pe zi fumezi?

— Dacă n-aş face-o mi-aş roade unghiile şi cine poate să dactilografieze cu mâinile bandajate? Mai am încă nevoie de cârjă, dar oricum sunt într-o formă mai bună decât stăpânul conacului de colo. Ce mai faci, Ed? Nu ne-am mai văzut de un car de vreme.

Îşi strânseră mâinile rezervat. Niciodată nu fuseseră amici.

— Şi altfel ce mai faci, cum te mai descurci?

Hervey îşi aprinse o altă ţigară.

— Tot armată.

— Mda... aşa e; Bull Miller mi-a zis acum câteva reuniuni în urmă că te-a întâlnit nu mai ştiu unde.

— La Saigon.

— Exact. A fost şi el pe-acolo o vreme — e pe-aici pe undeva dând ordine-n stânga şi-n dreapta, ca de obicei. Mai şef ca oricând. Cum se face că nu te-am mai văzut până acum la niciunul dintre chefuri?

— E prima vizită în Anglia de când m-am întors acasă, în '45.

— Mă rog, dacă ai să mai *rămâi* în armată... (Tonul lui Hervey trăda ce părere avea el despre asta.) Până-n prezent n-am ratat nici o petrecere. Te mai înviorează. Cum ne mai schimbă vremea care trece — şi nu în bine. (Făcu un gest larg cu mâna, scuturând scrumul.) Ce părere ai despre vechiul loc?

— Neschimbat.

— Pe dinafară, nu. Dar ştii că nu mai aparţine familiei Luttrell? Transferat Fondului Naţional; întreţinerea era prea costisitoare. Un semn al Timpurilor Vechii Anglii. Locuiesc încă aici totuşi — gingăşia şi buna dispoziţie şi toate acele lucruri încântătoare. Iar lady Sarah le-a avut mereu pe toate din belşug. Dar tu ar trebui să ştii mai bine ca oricare dintre noi, nu-i aşa? (Faţa era nevinovată, glasul blajin şi duios până când, sub privirea aspră şi neclintită a lui Ed, el îşi plecă ochii şi murmură vag): E şi ea pe undeva pe acolo, luată de valul petrecerii, înconjurată de conservatorii americani.

— Ochiului bolnav de gălbinare toate i se par galbene. Nu te-ai schimbat deloc, Hervey.

Hervey se uită la Ed, ros de invidie datorită faptului că unii erau potopiţi de noroc. El era cel neschimbat. Mai în vârstă. Dar la o adică toţi erau la fel. Îşi netezi părul rărit şi-şi supse stomacul. Omul de fier arăta la fel de solid ca întotdeauna; nici un semn de grăsime sau de păr alb. Desigur, el *era* cu câţiva ani mai tânăr. Cu douăzeci de ani în urmă, el, Hervey Leinert, era bătrânu' escadrilei ai cărei oameni aveau toţi treizeci de ani. Ed ar fi avut... cât? Patruzeci şi şase? Patruzeci şi şapte? Nu cu cine

ştie cât mai tânăr, dar trebuie să fi fost al dracului de mulţi, dată fiind înfăţişarea lor atât de diferită.

— Aproape că n-ai să-i mai recunoşti pe băieţi, zise el pe un ton acru. Trecerea anilor şi-a pus amprenta. Cu toatea astea trebuie să-ţi spun că tu te-ai păstrat.

— Mă menţin.

— Tot te mai antrenezi pe femei? (Glasul era vi- clean. Sub privirea pătrunzătoare a lui Ed, el se grăbi să continue): La asta ai baftă. Stai să-l vezi pe Giles Luttrell. Probabil că s-a prăjit rău.

— Într-un *Spitfire* incendiat nu mai există nici o speranţă.

— De data asta arată mult mai rău. L-am urmărit de-a lungul anilor cum încerca să se recupereze. Sigur nu i-a fost uşor soţiei sale.

Ed nu spuse nimic.

— Majoritatea femeilor n-ar putea suporta să aibă alături ceva care seamănă mai mult cu o bucată de plastic, continuă Hervey răsucindu-i degetul în rană.

— Sarah Luttrell nu e majoritatea femeilor, zise Ed.

— N-ai pahar, remarcă brusc Hervey. Ce părere ai, şampanie? Ne-a făcut cinste gazda. Haide, să mergem, să-i întâlneşti şi să vezi dacă o să-i recunoşti.

Nici n-au pus bine piciorul pe gazon, că Ed se şi trezi înconjurat, bătut pe spate, strâns de mână şi bombardat cu o ploaie de întrebări şi răspunsuri gratuite şi de „îţi mai aduci aminte când...". Grupurile curgeau, se alcătuiau, se destrămau şi se formau iar în soarele fierbinte de iunie; răsunau râsete, vocile se amestecau, buna dispoziţie era în toi. Pe cei mai mulţi dintre oamenii pe care-i întâlni, Ed nu-i mai văzuse din timpul războiului. Ca şi pe aceea care rămăsese departe la Little Heddington, cei trei ani petrecuţi împreună erau năpădiţi de iarbă şi bălării. În drum spre casă se oprise lângă câmpul de zbor; coliba care adăpostise odinioară centrul tactic de zbor era ocupată de vaci, turnul era părăsit şi acoperit cu

sticlă spartă. Coborâse până la ceea ce mai rămăsese din pista de zbor, crăpată acum şi inundată de iarbă. În mintea sa, Fortăreţele Zburătoare se dezlipeau de blocstarturi în dimineţile reci ale atâtor zile, iar el se zgribulea în jacheta de piele a pilotului sorbind cafea fierbinte şi dorind să fie cu Sarah. Avioanele rulau pe lângă el într-o fantomatică procesiune spre linia de aşteptare: *High Roller, Busted Flush, California Girl*... toate duse, ca şi cei care zburaseră cu ele.

Au mai rămas însă mulţi, şi atât de însufleţite erau amintirile, atât de intensă fusese acea viaţă, înţesată de trăiri palpitante care le puteau curma în orice clipă viaţa, încât se întorceau să le mai retrăiască un pic; în avioane închiriate şi flote de autobuze, doar că ei aveau neveste şi copii acum, şi ipoteci pe treizeci de ani la care trebuia să se întoarcă. În după-amiaza aceea erau cel puţin trei sute, dovadă vie a forţei pe care o avea încă amintirea acelor zile. Dar nu erau numai membrii supravieţuitori ai escadrilei şi soţiile acestora, unele dintre ele mirese de război. Ed recunoscu şi fu recunoscut de Dl. Sargent, fostul hamal/şef de gară din Little Heddington — optzeci de ani, dar încă vioi şi ager; administratorul lui Luttrell Arms; domnişoara Armstrong poştăriţa, Dl. Barford, vicarul din St.Giles; şi mulţi oameni din sat. Bătrânul sir George Luttrell murise în 1959; Bull Miller îi spusese asta când se întâlniseră la Saigon, însă toţi ceilalţi se întorseseră pentru a sărbători zilele de odinioară, să retrăiască ziua de ieri, să-şi mai aducă aminte acele cumplite şi febrile fericiri şi camaraderii. Propriile sale amintiri despre acele vremuri erau cele mai puternice şi mai vii din toată viaţa sa; deşi nu se mai întorsese acolo le retrăise de atâtea ori şi le derulase în minte ca pe nişte vechi pelicule de film: oameni şi întâmplări, cuvinte şi sentimente. Pentru el fusese culmea vieţii lui. De atunci tot drumul fusese în derivă.

Aşa că vorbi şi zâmbi, strânse mâini şi fu prezentat soţiilor şi copiilor şi-i fură relatate întâmplări fericite din

acei ani, însă tot timpul cât se mişcă prin mulţime, trecând de la un grup la altul, ochii săi scrutară ca un radar până când, în sfârşit, dădură peste adevăratul motiv pentru care se afla acolo.

Şedea dinaintea cortului, în mijlocul unui grup ce discuta cu însufleţire, râzând şi vorbind cu toţii în acelaşi timp. Numai ea asculta şi zâmbea, cu capul lăsat într-o parte, gestul atât de familiar lui. Era îmbrăcată într-un material moale şi uşor, cu o notă de ireal, în culori palide, garnisit cu dantelă la decolteu şi mâneci, cu fustă lungă pe care adierea brizei i-o lipea de trup. Pe când o privea, avea din nou vechea senzaţie de alunecare şi o tulburare lăuntrică, în care totul se învălmăşea şi se prăbuşea în abis.

— Aşa ceva nu se poate cumpăra, trebuie să te naşti cu asta, spuse Hervey Leinert ivit lângă el ca spanul cel rău din basme. (Îl spionase pe Ed cum o privea.) E nevoie de câteva secole de atentă reproducţie şi selectare a rasei, şi nici măcar atunci nu poţi fi absolut sigur că ai obţinut un campion perfect. Sir Giles Luttrell poate să-şi petreacă jumătate din viaţă prin spitale, dar când are aşa ceva la care să se întoarcă, aproape că-l poţi invidia, nu crezi?

— Cum zici tu, Hervey. Cuvintele sunt meseria ta.

Hervey se îndepărtă, dar nu prea mult. Ţinea să asiste la confruntare. Ed o privea cu o intensitate de parcă întreaga lor viaţă atârna de asta. Cu neputinţă ca ea să nu fi simţit insistenţa acelei priviri. În timp ce o observa, el văzu cum briza uşoară îi flutura părul lui Sarah Luttrell azvârlindu-i-l în ochi; o văzu cum îşi ridică mâna ca să-l îndepărteze, pentru a se folosi de ajutorul vântului, ceea ce făcu să se uite drept în ochii lui Ed Hardin şi... Ochii lui fugeau de la unul la altul; se uitau unul la celălat de parcă erau ultimele şaizeci de secunde înaintea întunericului veşnic. *Cristoase!* gândi el. *Aş putea să pun rotile pe privirea aceea şi să alunec pe ea!*

Amândoi fuseseră transportaţi undeva — trecut poate? În orice caz nu mai exista nimic altceva decât ei, indiferent ce şi-ar fi spus — şi-şi spuneau, Hervey îşi dădu bine seama, totul se petrecuse în tăcere, dar se purta o conversaţie; o simţise ca pe un fior electric — erau veşti bune.

Bull Miller veni în spatele lui Ed, îl bătu pe umăr, îi spuse ceva, izbucni într-un exuberant hohot de râs, dădu mâna cu el şi-l smulse de lângă Sarah Luttrell. Ed îl privi cu nişte ochi goliţi de expresie, după care Hervey îl zări cum face eforturi aproape fizice să-şi redobândească o expresie de circumstanţă, să se întoarcă la fostul său comandant şi să-şi cupleze pilotul automat, în vreme ce el însuşi se concentra asupra lui Sarah. Timp de aproape un minut rămase şi ea pironită locului, cu chipul golit de expresie, înainte de a se întoarce iar cu un surâs orb, politicos şi rigid. *Miezul zilei la Luttrell Park,* cugetă cinic Hervey. *Răniţi de moarte şi unul şi celălalt. Şi mai departe? Urmarea în numărul viitor... Dar ce-avea de gând Ed, de ce oare se întorsese acum? Să se înfrupte din nou? Întors ca să depună o coroană de flori pe catafalc? Sau poate să-şi prezinte omagiile? Ce urmărea în afară de Sarah Luttrell? Ce era în afară de sarah Lutrell — instinct? O licărire de speranţă? O cărăruie fără speranţă? Trebuia să mai fie şi altceva,* reflectă Hervey cu neabătută certitudine şi murind de curiozitate să afle ce. Era musai să mai fie ceva la mijloc.

Se uită din nou la Ed care continua să discute cu Bull Miller; la Sarah Luttrell întoarsă cu spatele. Tot restul după-amiezii îi urmări ca o umbră; nici măcar o clipită nu s-au scăpat din ochi unul pe celălalt. N-au schimbat nici un cuvânt, n-au făcut parte din acelaşi grup. Se mişcau prin mulţime aparent liber, însă în realitate se roteau unul în jurul celuilalt trecând fără nici o intenţie vădită de la un grup la altul, zâmbind, vorbind, râzând, conştienţi însă numai unul de celălalt, evident aşteptând ocazia de a ajunge unul la altul, de a rămâne doar ei doi.

Văzu cum era Ed prezentat lui Giles Luttrell. Nimic nu trăda la Giles Luttrell faptul c-ar fi ştiut că Ed fusese amantul soţiei sale. Văzu ocheada lui Ed care-o făcu să se aplece grijulie asupra soţului ei, fără să se uite spre Ed dar conştientă de prezenţa lui până-n rădăcina părului. Giles Luttrell era un om bolnav, cu mintea la durerile lui din prezent. Dacă şi-ar fi folosit ochii, ar fi intrat în agonie. Hervey era atât de preocupat de implicaţii, de ce-şi-cum-urile situaţiei, încât îl pierdu pe Ed; privi în jur şi ia-l de unde nu-i! Cercetă mulţimea ce se destrăma rapid; de-acum petrecerea era pe sfârşite, slăbită mult de multele pierderi şi de potopul de amintiri. Hervey merse în cort, dădu raită peluzelor; nici un semn.

Şi apoi veni vremea plecării. Autobuzul său se umplea. Sarah Luttrell era din nou acolo, conducând oaspeţii care plecau. Când Hervey îi strânse mâna, el o privi cu băgare de seamă. Simţea că era parţial absentă. Continua să fie politicoasă, ba chiar curtenitoare, dar totul nu era decât bună creştere şi maniere elegante. Mintea ei nu era la ceea ce făcea. Ca bună gazdă ce era, ea rămase în picioare până ce ultimul dintre autobuze se umplu, cel din urmă automobil fu ocupat, făcând cu mâna semne de bun rămas, stând în picioare la margine aleii şi văzându-i pe toţi cum pleacă, cu pajiştile din spatele ei pline de mese în neorânduială, risipite peste tot, farfurii şi pahare murdare, scaune împrăştiate şi chelneri nerăbdători să debaraseze şi să plece şi ei. Hervey privi până când autobuzul dădu colţul aleii şi ea nu mai putu fi văzută.

23

În clipa când cineva îl bătu pe spate pe Ed, spuse cum îl cheamă, îi luă mâna, se văzu nevoit să se rupă de ea, s-o lase să treacă mai departe şi să se întoarcă în prezent. Era comandantul său de odinioară, general de brigadă Otis „Bull" Miller, întocmai cum i-l descrisese Hervey Leinert, doar că un pic mai chelios.

— Ed, bătrân desfrânat! Era şi timpul să te înfiinţezi la una dintre aceste reuniuni. (Probabil că băgase de seamă ocheadele lui Ed către Sarah Luttrell fiindcă îl înghionti zdravăn şi clipi din ochi pişicher). Tot după puicuţe, după puicuţe se vede treaba, cum se zice prin partea locului. E încă o femeie straşnică, n-am ce zice. Mereu ai avut tu cârlig la fete, Ed. Cum se face că nu te-ai căsătorit?

— Am fost — odată.

— Mă rog, cu toţii avem voie să greşim o dată. Eu am zbârcit-o de două ori. Încă o dată şi m-am dus pe copcă. Că veni vorba de pripon, l-ai întâlnit pe sir Giles?

— Nu.

— În acest caz trebuie s-o faci; e un tip pe cinste — iar tu şi taică-său aţi fost prieteni la cataramă parcă, nu?

— Obişnuiam să jucăm şah.

— Atunci să mergem.

Îl duse pe Ed în locul de unde, din scaunul său pe rotile, Giles Luttrell, în calitate de amfitrion al petrecerii

se afla în centrul unui grup numeros, prin care generalul își croi drum cu autoritate.

— Sir Giles, strigă el expansiv. Azi avem printre noi unul lovit de streche. E pentru prima oară la Park de când a plecat. Colonel — fost căpitan pe atunci — Ed Hardin. Ed, acesta este sir Giles Luttrell, amfitrionul acestor reuniuni ale noastre.

Giles Luttrell se uită pătrunzător și atent la Ed, apoi zâmbi și întinse mâna.

— Hardin, spuse el imediat. Dar eu te știu! Tu trebuie să fii Ed care juca șah cu tata.

— Întocmai, recunoscu precaut Ed.

— Îmi pare bine că, în sfârșit, ne cunoaștem. Să știi că tata mi-a scris despre tine. La fel și Sarah. I-ai aprovizionat cu toate cele necesare vieții în vreme de restriște. Tata zice că jucai calculat dar că preferai mai degrabă atacul decât apărarea.

— Aveți o memorie bună, spuse Ed, încă în gardă.

— Cam tot ce mi-a mai rămas, răspunse volubil Giles Luttrell. Restul din ce vezi la mine e cusut cu catgut și sârme. Ai văzut-o pe Sarah? Are să fie încântată să te revadă după atâta timp. Știu totul despre tine și echipajul de pe — cum se chema avionul tău? — *California Girl*. Cred că te cunosc cu toate că a durat atâta până să ne întâlnim.

— N-am mai fost în Anglia din '45, de când am plecat.

— Atunci ai să vezi cât de mult s-au schimbat toate.

— Am văzut; mai ales Londra.

— Ah, orașul în schimbare.

— Asta am tot auzit-o și eu.

Stătură de vorbă laolaltă cu un grup ce discuta amical până când Ed observă o nuanță cenușie întinzându-se peste cicatricea lucitoare și roz a noului țesut al feței sale restaurate. Nimeni altcineva nu părea să fi băgat de seamă, însă lui Ed îi era clar că omul suferea.

Instinctiv privi peste capetele mulțimii către Sarah, și o văzu fixându-l. Îi citea pe chip. Într-o clipită, după o șoaptă încetă adresată grupului cu care era, ea-l părăsi pentru a veni lângă ei. O singură dată se uită la chipul soțului ei, după care, cu desăvârșită naturalețe, fără grabă sau panică, îl scoase din mijlocul grupului împingând căruciorul către casă unde fură întâmpinați de un servitor care-l preluă în vreme ce Sarah o luă înainte și intră în casă.

Bull Miller se întoarse către Ed.

— Asta înseamnă om bolnav, exclamă el. Numai Dumnezeu știe cum de mai rezistă, dar uite că rezistă. Doar că nu s-a sfarogit. Nu erai pe-aproape când s-a prăbușit, nu? Doamne, cum de-o mai îndura. Nici nu mai știu numărul operațiilor estetice pe care le-a suportat. Dar nu se plânge niciodată, și veșnic este plin de voie bună. Și lady Sarah la fel. Ea e cea care are grijă de toate, știi? El nu mai e în stare de cine știe ce, ce vrei, inima nu-i dă voie, mă-nțelegi. Operațiile l-au tensionat până-ntr-atât încât trebuie să ia totul foarte ușor. I-am urmărit de-a lungul anilor evoluția recuperării; anul ăsta arată mai rău ca oricând. (Oftă.) Ce păcat! Straşnic tip. Cu timpul am devenit buni prieteni. Este foarte interesat de escadrilă, se dă în vânt sincer după aceste reuniuni. Cred că pentru el înseamnă mare lucru să vadă că Luttrell Park poate avea atâta importanță pentru noi.

— Înțeleg, făcu Ed pe un ton egal.

— La cină are să fie iarăși în formă. Știi, în fiecare an rămân la ei o vreme. A devenit un fel de competiție anuală. Nevestica mea împreună cu prietenii ei, sir Giles Luttrell și Sarah e un fel de șefă peste celelalte soții. Ca femeile, deh!

Zâmbi forțat spre Ed, însă fără pic de răutate.

Petrecerea continuă până către amurg, dar pe la orele șase majoritatea începură să plece — continuând

să discute despre vremurile de demult până noaptea târziu. Ed îl zări pe Hervey Leinert dându-i târcoale dar avu grijă să scape de el, şi în vreme ce chelnerii începură să debaraseze, el izbuti să se strecoare nevăzut în spatele cortului şi să meargă la locul lui favorit de pe domeniu: lacul. Era acelaşi. Parcă s-ar fi întors cu douăzeci de ani în urmă. Podul paladin încă se mai arcuia deasupra lui, sălciile erau tot pletoase, lebedele şi raţele pluteau ca şi-atunci pe suprafaţa lui. Numai pavilionul, un templu în stil grecesc era închis. Trase cu ochiul pe ferestre. Scaune pliante şi ceva ce aducea a veste de salvare. *Pentru cazul în care cineva cădea în lac,* presupuse el, *acum când turiştii se revărsau în turme.*

Se aşeză pe treapta cea mai de sus a pavilionului încălzit de îndelungata expunere la soare şi privi îndelung peisajul. Nu se schimbase deloc. Dealurile Rolling Cotswold, cirezile de vite, păşunile verzi, fermele micuţe, satele, turlele de biserici. Liniştit şi neschimbat parcă nu de douăzeci, ci de o mie de ani. Ca mai ieri zburase pe deasupra lui regulat ca un navetist, întrebându-se, de fiecare dată când pleca, dacă avea să se mai întoarcă să-l mai vadă iar.

Îşi rezemă spinarea de marmura încinsă de soare a peretului pavilionului, şi-şi aminti. Zilele de toamnă şi de iarnă când ploua; coşuleţul cu gustările la iarbă verde, scotch-ul pus deoparte şi pledurile aşternute pe jos, zgomotul ploii răpăind în lac, care te îmbia la somn şi oarecum liniştitor, şi pe ei doi pierduţi pentru lume şi trăind doar unul pentru celălalt. *Douăzeci şi şapte,* gândi el. *Aveam douăzeci şi şapte de ani. Ea avea douăzeci şi trei.* Scena devenise atât de familiară, era atât de des jucată încât parcă asista chiar acum la ea, având până şi vechea senzaţie de nervozitate, palpitaţiile cauzate de anticipaţia venirii ei imminente la întâlnire. Nimic nu se schimbase. Nici măcar el.

Când apăru pe coama dealului, ea îl zări şezând acolo. Iarba era deasă, înăbuşind zgomotul paşilor; n-o

auzi venind, şi oricum era prea cufundat în reverie privind lacul de parcă s-ar fi aşteptat să găsească acolo răspunsurile. La câţiva paşi se opri locului ca să-l privească lung cum râvnise toată după-amiaza; bărbatul fără de care trebuise să trăiască, fără să-l uite vreodată; acest străin despre care ştia tot.

Era de necrezut cât de puţin se schimbase. Era chiar Ed numai că douăzeci de ani mai târziu. Înalt, bine clădit — îşi amintea dureros senzaţia acelor umeri sub mâinile ei. Nu era mai corpolent decât şi-l amintea, părul îi era încă dens şi negru, cu tendinţa de a se cârlionţa. Faţa îi era parcă mai ascuţită, mai colţuroasă şi austeră ca şi cum s-ar fi retras undeva înapoia ei, şi în jurul gurii brazdele adânci nu se datorau surâsului. Era puternic bronzat, de parcă tocmai s-ar fi întors din ţările calde — *California, oare?* El şedea acum în soare, aplecat înainte, cu mâinile uşor încleştate între genunchi privind pierdut peste întinderea lacului. Ştia unde-i erau gândurile. Şi ale ei tot acolo fuseseră toată după-amiaza. Ochii ei îi căutară chipul doar ca să descopere că şi el o privea.

Îşi fixă ochii într-ai lui, şi scuturâ din cap fără să scoată o vorbă. El se ridică în picioare, rămânând într-o linişte desăvârşită faţă în faţă, privindu-se doar unul pe celălalt. Tăcerea se prelungea uşor, suspendându-i pe amândoi în reţeaua ei invizibilă de simultană recunoaştere şi amintire, ţinându-i prizonieri ca într-o capcană fără scăpare. Ea-şi putea simţi inima bătându-i puternic, greu şi înfundat. Era conştientă de prezenţa lui cu fiecare fibră, o delicioasă agonie reînviată. Era în stare să-i vadă stropii verzui din ochii lui căprui ce-o fixau atât de seducător precum şi vârful auriu al genelor.

— Ce mai faci, Sarah? A trecut atâta timp.

El îi văzu frumoşii şi expresivii ochi umplându-se de lacrimi ce i se prelingeau pe obraji, şi-o simţi tremurând. Ea clipi des pentru a înlătura lacrimile. Chipul ei era palid, şi totuşi luminos. El îi apucă mâinile; le prinse strâns în ale

sale. Ochii săi rătăceau pe chipul lui ca şi cum ar fi căutat o dovadă, ca să revină apoi din nou la ochii lui pentru a citi în ei ceea ce voia să ştie şi, cu un suspin la fel de delicat ca şi pielea ei, Sarah se topi la pieptul lui, eliberându-şi mâinile, ridicând braţele şi cuprinzându-l, trupul ei lipindu-se în întregime de al lui, agăţându-se de el cu disperarea înecatului, încordată şi tremurând. Ea îşi lipi obrazul de pieptul lui. Şi inima lui bătea năvalnic, şi asemenea ei, şi el tremura. Îşi lipi obrazul de părul ei şi suspinul lui era unul de profundă uşurare.

— Spune-mi că eşti aievea, Ed! Oare nu cumva visez? N-am să mă trezesc oare?

— Sunt aievea. Nimic altceva nu este, dar eu sunt.

Vocea îi era răguşită.

— Te-am căutat de-atâtea şi atâtea ori. În fiecare an mă gândeam poate anul acesta; în fiecare an mă gândeam, poate la anul.

— Am plecat cât de departe am văzut cu ochii. Doar ca să descopăr că tu ai luat totul cu tine. De asta m-am întors. Nu mai puteam să mă eschivez.

— Ah, cât mă bucur.

— Şi eu.

— Când te-am văzut şezând colo, am crezut că am halucinaţii. Prea mult timp îmi făcusem speranţe. Îmi spuneam într-una că n-aveai nici un motiv să te întorci, n-aveai amintiri chiar atât de fericite din Luttrell Park.

— Nu-i adevărat. Nu amintirile triste m-au readus, Sarah. Ci cele fericite. Şi dintr-astea am o mulţime. De ce crezi tu c-am fugit în toţi aceşti ani?

— Departe de mine?

— Să găsesc o alta *ca tine*. Şi am venit fiindcă sunt convins că nu mai există o asemenea persoană.

— Dar te-am rănit atât de tare.

— Da, e drept. Dar nu pentru că ai vrut-o tu.

— Avea nevoie de mine, Ed. Ca să supravieţuiască. Tu erai un supravieţuitor înnăscut. Ai trecut prin

primul şi al doilea *Schweinfurt*, prin Regensburg, prin Berlin, prin Olanda... Ştiam că ai să supravieţuieşti şi despărţirii de mine.

Ea se foi un pic şi se dezlipi de el cât să-l poată privi mai bine. El o eliberă, îi apucă mâinile într-ale sale şi spuse liniştit:

— În toţi aceşti ani n-a existat zi să nu mă gândesc la tine.

— Ca şi mine.

Ochii lui se plimbară pe ea ca degetele unui orb — atingând, mângâind, simţind.

— Nu te-ai schimbat deloc. Eşti incredibil.

— Sunt mai bătrân.

— Îţi stă bine aşa cum eşti acum.

— Mi-ai spus odată că nu trebuie să te iei niciodată după aparenţe.

— Ţi-am spus odată o mulţime de lucruri — şi ce te face să crezi că mă gândesc la asta?

— Atunci de ce te-ai întors?

— Ca să te văd.

— După atâta amar de vreme?

— Mai ales după atâta amar de vreme.

— Atunci m-ai iertat?

— Demult. Odată ce-am înţeles ceea ce-ai făcut şi de ce, n-a mai fost nimic de neiertat. Ai făcut ce trebuia să faci, Sarah, nu ce ai vrut. Şi fiind vorba de tine, nici n-ai fi putut — nici n-ai fi vrut — să faci altminteri. Mi-a trebuit ceva timp până să-mi dau seama de asta, dar până la urmă tot am aflat. Slavă Domnului, am avut destul timp de gândire.

— Ca şi mine.

Îşi zâmbiră unul altuia, relaxat acum, fără încordare, cu legătura dintre ei încheiată şi anii străbătuţi priviţi prin telescopul amintirilor.

— Ah, făcu ea cu blândeţe. Ce bine îmi pare că te revăd. Dac-ai şti...

— Știu.

— Așa e, desigur că știi.

Ea se uită în jur, îl trase către pavilion, luă loc pe treapta cea mai de sus, îl apropie de ea răsucindu-se astfel încât să poată rămâne față-n față. Soarele era în spatele ei, aureolând-o cu un nimb luminos care-i desena conturul.

El spuse plin de încântare:

— Vremea a fost generoasă cu tine, Sarah. Nu te-a atins nici măcar cu un deget. Și restul? Ce s-a mai întâmplat? Cum a fost?

— Și mai bune, și mai rele, viață obișnuită, zise ea pe un ton neutru.

— Cum ziceai, am supraviețuit. (Glasul îi suna sec, dar ochii de culoarea alunei surâdeau.) Aproape că m-ai tras pe sfoară. Niciodată n-am crezut c-ai fi în stare s-o faci, să știi. Am știut întotdeauna că ai *putea*, dar nu că ai și *vrea*... Mi-a trebuit ceva timp până să înghit asta. A trebuit să mă maturizez pentru așa ceva.

Surâsul ei era jovial, iar ochii îi alunecau pe el plini de încântare apreciativă.

— Te-ai maturizat într-un mod minunat, rosti ea încetișor.

— N-a fost întotdeauna așa. Refuzul tău m-a zdrobit. A fost infernal până am reușit să mă adun. Mă simțeam... inutil. A trebuit să mă maturizez, să îmbătrânesc; să învăț pe pielea mea că atunci când toate îți merg strună, așa cum mi s-a întâmplat mie, este extrem de dificil. Niciodată femeile nu-mi pricinuiseră vreo bătaie de cap; aveam paisprezece ani când mi-am pierdut tot respectul pentru ele. Tu ai făcut chiar mai mult decât să mi-l redai. Am mers până acolo încât m-am însurat cu o femeie despre care credeam eu că era ca tine; nu era, și n-a făcut față comparației. Ea voia să fie iubită pentru ea însăși. Eu nu eram în stare să fac asta, așa că m-a părăsit pentru altul care era. Mi-am irosit ani de zile, Sarah, căutând o altă

Sarah. Și abia atunci când, în sfârșit, mi-am dat seama că nu mai există o alta ca tine — că tu erai pentru mine unică și de neatins, că asta era situația și că n-aveam încotro și trebuia s-o accept — abia atunci m-am simțit în stare să mă întorc și să văd dacă n-aș putea să te... vrăjesc. M-am gândit la vremurile de odinioară, chipurile de odinioară, lucrurile de odinioară... Cineva mi-a zis în după-amiaza asta că timpul ne schimbă pe toți. Ceea ce nu mă așteptam, nici măcar o clipă era să te găsesc neschimbată.

Pe când vorbea, ea nu-și dezlipea ochii de pe chipul lui, însă îl asculta cu devotată atenție, doar mâinile ei strângându-le pe ale lui. El îi surâse.

— Când nu ți-au mai rămas decât amintirile, aducerea aminte este cel mai trist lucru din câte pot să existe, spuse el. Când am fost în Coreea, baza aeriană se afla pe un râu, iar cortul meu se afla pe mal, deasupra unui stăvilar. Obișnuiam să zac întins în patul de campanie și să ascult ploaia cum răpăie în râu și să mă gândesc la noi și la locul acesta, și la cum a fost. Mă ridicam să-ți scriu o scrisoare lungă în care să-ți spun ce simțeam, dar până în zori ploaia înceta și soarele strălucea, iar eu rupeam scrisoarea și aruncam bucățelele în râu. Au fost timpuri când credeam că te-am scos din sistemul meu, că totul se terminase și că eram liber. Pe urmă vedeam o femeie care îmi aducea aminte de tine, și iarăși luam calvarul de la capăt. Nu știu de ce a trebuit să fii tu, de ce a trebuit să existe această neputință de a mi te scoate din suflet. Poate fiindcă alături de tine totul era mult mai profund, mai satisfăcător, mai... real decât tot ce-am cunoscut. (El privea acum drept în ochii translucizi scăldați în lacrimile nevărsate încă.) Nu m-am întors astăzi, Sarah, ca să intru cu forța în viața ta. Ci fiindcă pentru a ajunge în sfârșit la împăcare cu propria mea viață, trebuia mai întâi să te văd. Am crezut că indiferent ce se întâmplă cu tine, dacă erai schimbată sau nu, fie în bine sau în rău,

sosise timpul să înfrunt realitatea şi să accept că ea nu mai avea nici o legătură cu mine. (Făcu o pauză.) A fost o greşeală, rosti el apăsat. Pentru Dumnezeu, de ce oare n-oi fi venit eu mai deveme? De ce?

— Poate fiindcă nu era încă momentul potrivit pentru niciunul dintre noi. Te-ai întors, Ed, nimic altceva nu mai contează. E suficient deocamdată. Te-ai întors, şi sunt atât de bucuroasă să te revăd. Cred, spuse ea şovăitor, că amândoi ne-am dedicat o grămadă de timp gândindune la celălalt, şi unul şi celălalt convinşi că numai unul dintre noi făcea asta; iar celălalt — uitase.

Aflaţi la doar câţiva centimetri unul de celălalt, ochii lor se priveau drept în adânc, după care se tulburară când gura lui o acoperi pe a ei. Rămaseră preţ de o clipă astfel; apoi dintr-o singură mişcare uşoară şi fluidă se aflau unul în braţele celuilalt pe măsură ce sărutul devenea tot mai pătimaş, prinzându-i tot mai tare şi transportându-i dincolo de simţire. Se sărutau cu disperare, cu pasiune, cu lăcomie, ca şi cum nu puteau lua deajuns unul din celălalt. Lungii ani de singurătate alunecară din faţa lor ca nişte uşi de sticlă. Vechile senzaţii, vechile reacţii, vechile obiceiuri de îndrăgostiţi de multă vreme, felul în care un trup se lipea de celălalt, felul cum se uneau şi se mişcau buzele, felul în care se mângâiau — toate erau întocmai ca odinioară de parcă ar fi repetat aceste gesturi în mintea lor până când le-ar fi învăţat pe de rost. *Nimic* nu se schimbase; nici senzaţii, nici reacţii, nici plăcere, nici bucurie. Multă vreme se ţinură doar în braţe, sărutându-se şi atingându-se, fără să vorbească, murmurând fără noimă, strigându-se fiecare pe nume, mângâindu-se şi amintindu-şi unul de altul. Iar când Sarah în cele din urmă îşi lipi obrazul de pieptul lui Ed, spuse cu glas tremurat:

— Să fie oare cu putinţă — să o luăm de la început, vreau să zic?

— Ceva trebuie să ia sfârşit înainte de a putea începe din nou, Sarah; noi pur şi simplu am luat-o de

unde am întrerupt-o. Nici nu înţeleg, de altfel, dacă mai e ceva de înţeles, de ce a trebuit să fie aşa şi prima dată, dar nu am de gând să mă apuc acum să pun întrebări. Am să iau ce-am să pot şi-am să fiu mulţumit.

Se purtau foarte blând unul faţă de celălalt mânuind cu multă grijă sentimentul dintre ei de teamă parcă să nu se destrame; deloc insensibili la vârtejul şi cutremurul stârnite de acesta. Era atât de bine, de enorm de satisfăcător, atât de încântător de minunat! De câte ori nu visase asta? Se trezise cu numele lui pe buze, tânjind după el, dorindu-l. Erau zile când se gândea într-una numai la el. De câte ori nu venise chiar în acest loc unde fiecare piatră, fiecare fir de iarbă îi vorbea despre el. De câte ori nu zăcuse singură cuprinsă de o jale ce se transformase într-o durere aproape fizică, luând-o în căuşul palmelor şi turnându-şi-o peste ea întrucât prefera să trăiască mai degrabă în acele dureri decât să îndure lenta eroziune a limanurilor memoriei.

Acum el se afla aici; aceasta nu era un vis; aceasta era gura lui, acestea erau mâinile lui. Trecutul ei năvăli insidios peste prezent pentru a o purta într-un viitor necunoscut ce nu semăna deloc cu cel spre care tocmai trudea. Dar nu avea să se mai gândească la asta acum; o va lua metodic, pas cu pas, văzând şi făcând, zi cu zi — zile ca azi, trăsnetul care era tocmai mirodenia fermecată ce lipsea alchimistului în stare să transforme zgura dezolantă a unei vieţi cenuşii în ceva scăpărător şi aureolat. Asta însemna *Ed*. Ea îi deschise nasturii de la tunică pentru a-l putea cuprinde mai bine cu braţele. El o ridicase în poală iar ea se cuibărise la pieptul lui vârându-şi capul în scobitura umărului său.

— Ah, Sarah... doar tu, *tu*... şi nimeni altcineva. Te rog nu mă izgoni iarăşi, Sarah. Lasă-mă să te văd, să am ceva de la tine... te iubesc, Sarah. Întotdeauna te-am iubit... şi te voi iubi.

Se strânse în el. Se aprinse, stârnind simţurile lui Ed. Era chinuită de foamea privaţiunii, de fiinţă pasionată

înfometată de dragoste fizică. Era atât de disperată încât la început nu era conştientă de ceea ce-i făcea — decât de propria ei pasiune şi dorinţă. Gonea cu viteză maximă pe un drum care nu putea duce decât într-un singur loc — şi iarba de sub copaci nu era chiar cel mai nimerit; după cum nici timpul nu era cel mai potrivit. Însă era atât de înfometată, încât era incapabilă să-şi mai dea seama de asta; apariţia lui atât de râvnită şi totuşi atât de şocantă o făcuse să-şi piardă controlul, abandonându-se în întregime patimei. Era ceea ce visase el, ceea ce îşi imaginase, ce-şi închipuise cu ochii deschişi, dar nu era acesta modul în care ar fi trebuit să se petreacă. Ce se întâmpla acum şi aici nu era chiar ceea ce voia ea; era ceva împotriva căruia nu putea lupta. Şi era o diferenţă ca de la cer la pământ. Ed simţi cum îl năpădeşte duioşia. Mai mult ca oricând voia acum s-o protejeze — fie şi împotriva ei însăşi.

Astfel că el o susţinu cu cea mai delicată tandreţe şi cu nespusă dragoste, stăpânindu-se ca doar s-o aline şi să o învăluie cu toată căldura de care era capabil — dar nimic mai mult. Era atât de sensibilă la dorinţele lui încât ea, chiar şi după atâta timp sesiză imediat. Şi el o simţi cum se înfrânează, cum scade încetul cu încetul tensiunea bizuindu-se pe tăria şi capacitatea lui de stăpânire de sine, luptându-se şi izbutind până în cele din urmă să-şi recapete şi ea autocontrolul. Rămase o vreme lipită de el, îmbrăţişând şi fiind îmbrăţişată; după care-şi ridică ochii spre el, şi din nou frumoşii ei ochi erau grăitori. Sarah ştia ce făcuse Ed iar el citea această mărturisire şi recunoştinţă în strălucitorul chip îndreptat spre al său.

— Ah, Ed, iubitule... şopti ea. Tot cel mai minunat dintre bărbaţi ai rămas... Te iubesc atât de mult, Ed. Întotdeauna te-am iubit şi te voi iubi. Ţine minte asta, Ed. *Să ţii minte* că eşti iubit indiferent ce s-ar întâmpla.

— Am să ţin, am să ţin, murmură el zguduit, întrebându-se de ce oare ţinuse ea să nuanţeze, ştiind foarte bine că acum nu era momentul pentru lămuriri.

O simţi mişcându-se, şi-şi plecă privirea spre ea. Ea îi surâdea.

— Îţi dau un bănuţ pe ele, se oferi ea, dar par a fi mult mai scumpe.

— Pentru tine sunt gratis, spuse el. Gândurile, timpul — orice, oriunde. Ce vrei tu. E-al tău.

— Timpul, spuse ea prompt. Cât timp ai?

— Doi ani ajunge?

Ea făcu ochii mari.

— Voiam să-ţi fac o surpriză, recunoscu el. M-am mutat aici — la ambasadă.

— Dumnezeule mare, exclamă ea cu o voce gâtuită, vârându-şi iar capul în el. E prea mult. Simt că se revarsă asupra mea valuri, valuri. (Ea-şi ridică bărbia pentru a-l privi din nou, cu chipul şi vocea pline de uluire.) Ce-am făcut să merit asta?

— Ai trăit frumos.

— Mă rog, am trăit. Dar *doi* ani! Doi ani întregi!

Era în culmea fericirii şi parcă nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Ideea e, spuse el zâmbind, ca tu să mă laşi să te văd atunci când poţi — în funcţie de timp şi de împrejurări, desigur.

— Oh, să nu te îndoieşti de asta, exclamă ea prompt. Îţi promit. Mai sunt unele lucruri...

— Da?

— Ne vom vedea, spuse ea evaziv. Promit, şi tu ştii că eu nu fac promisiuni pe care nu sunt foarte sigură că le pot onora. (O umbră pluti peste strălucirea ochilor ei.) Dacă tu poţi trece cu vederea că odată eu...

— Ţi-am mai spus.

Ea surâse şi-şi lipi la loc capul de pieptul lui.

— Ţi-a zis generalul Miller că m-am interesat de tine? întrebă ea după o vreme.

— Da. Iar asta a cântărit enorm în decizia mea de a mă întoarce. Mi-a dat speranţă.

— Am crezut că asta înseamnă drepturi universale, zise ea.

— Nu. Eu aveam drepturi americane.

Se uitară unul la altul şi zâmbiră din nou; apoi el îşi dădu seama că ea se uita la el cu apreciere laudativă.

— Ştii, spuse ea, asta e pentru prima dată când te văd în haine civile. Întodeauna mi te aminteam în uniformă, dar acum ai terminat cu aviaţia militară.

— Ea a terminat cu mine. Vârsta m-a prins din urmă.

— Niciodată, zise ea dulce.

— Amintirea îmbălsămează, spuse el surâzând, dar şi ochii lui erau aprinşi.

Schimbară o privire profundă, lăuntrică, ancorată în adâncuri, şi peste ea, adus de aripile unei uşoare adieri se auzi distinct ceasul de la grajd bătând ora exactă. Era şapte.

— Trebuie să plec, zise Sarah oftând. Familia Miller îşi petrece sfârşitul de săptămână la noi; întotdeauna mai rămân după fiecare reuniune — a devenit o tradiţie. Îmi neglijez datoriile de gazdă.

Se ridică din poala lui Ed, îşi netezi rochia, iar el se ridică în picioare lângă ea. Sarah se răsuci spre el.

— Pot lua legătura cu tine la ambasadă?

— Da. Sau la apartamentul meu. Am unul. L-am preluat de la predecesorul meu. O să-ţi dau numărul.

Vârî mâna-n buzunar, scoase un carneţel, notă două numere de telefon şi o adresă şi-i întinse hârtia. Ea o împături şi o băgă cu grijă în buzunarul secret al rochiei.

— Când? întrebă el.

— Curând, răspunse Sarah ferm.

Apropiindu-se de casă, îl zăriră pe Giles Luttrell şezând pe terasă. Ed mai degrabă simţi decât văzu încordarea lui Sarah; pe urmă ea zâmbi şi se îndreptă spre el grăbindu-şi pasul.

— Ştiu, făcu ea cu vioiciune. Tocmai vă miraţi ce-i cu noi. Ed şi cu mine ne-am lăsat purtaţi de amintirile

vremurilor de odinioară, şi-am fost atât de prinşi de trecut, încât am uitat de prezent. (Ea se aplecă să-l sărute.) Îmi pare rău, dragule.

— Îmi spuneam eu, nu se poate, trebuie să depene ei file din trecut, spuse Giles pe un ton amical, zâmbind către ea. Iar eu m-am postat aici în nădejdea c-aş putea să-l prind pe Ed înainte de a pleca. Voiam să-ţi cer să rămâi la cină, i se adresă el lui Ed. Are să mai fie şi generalul cu doamna Miller. Mi-ar face plăcere să discutăm despre vremurile de demult — ştii, tata ţinea mult la tine.

— A fost foarte bun cu mine, spuse Ed cu sinceritate, dar nu sunt aici ca să adun datorii vechi; cel care datorează sunt eu. Şi tatăl dumitale şi lady Sarah au fost foarte buni cu mine.

— După cum şi tu ai fost la fel de bun faţă de ei. Oricum, mă simt foarte îndatorat, iar tu poţi face atâta lucru — să ţii companie unui invalid şi să-i faci hatârul de a petrece un ceas sau două la taclale cu el.

Şi-i surâse irezistibil lui Ed. Chiar şi pe faţa aceea desfigurată răzbătea farmecul. Sarah se mutase în spatele căruciorului lui Giles şi îşi ţinea mâna sprijinită uşor de spatele acestuia. Ed o privi. Nu strângea tare; doar se rezema uşurel şi relaxat; fără nici un efort.

— Mulţumesc, spuse el. Asta mi-ar face plăcere.

— Bun, făcu Giles încântat.

Întoarse căruciorul — era electric — şi traversă terasa în direcţia unui balansoar de grădină cu copertină în faţa căruia se afla o servantă rulantă cu băuturi. Bates, unul din foştii zburători ai lui Giles, în prezent majordom şi valet, se afla lângă măsuţă. Giles făcu prezentările după care-i ceru lui Bates să-i arate lui Ed unde se putea răcori puţin.

— După aceea vino înapoi la un păhărel şi o parolă înainte de cină.

Când se înapoie cinci minute mai târziu, familia Miller deja coborâse, dar Sarah nu mai era.

Era sus în dormitorul ei, în faţa măsuţei de toaletă, cu o cutiuţă deschisă. Aceasta conţinea un teanc de scrisori, câteva fotografii şi o pereche de epoleţi aurii cu emblema Forţelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii.

Majoritatea scrisorilor erau însemnări scurte:

„Sarah — ora patru. Vom aduce ofrandă Zeiţei. E."

„Iubita mea — nu se poate. Sunt consemnat. Mâine? E."

„Sarah — nu pot mânca; nu pot dormi; nu pot să fac nimic decât să mă gândesc la tine. Ce mi-ai făcut? E."

O scrisoarea era mai lungă, scrisă cu creion pe o hârtie decolorată şi destrămată de cât fusese citită. O despături cu grijă şi citi încă odată. După care se uită la fotografii. Erau clişee cu o Fortăreaţă Zburătoare, numele *Sally B.* era pictat pe bot; într-una din ele echipajul era aliniat în faţa avionului şi rânjeau toţi veseli nevoie-mare. Mai era o alta luată pe treptele terasei unde era aşteptată chiar în momentul de faţă; din nou echipajul lui *Sally B.* şi ea în uniforma Detaşamentului de Ajutor Voluntar zâmbind la un tânăr ofiţer ce râdea, cu chipiul împins pe spate deasupra unui păr creţ şi negru. Mai era una a ofiţerului respectiv şezând cu spatele lipit de castanul cel mare ce umbrea pavilionul grecesc din grădină.

Ea luă epoleţii şi-i netezi cu degetele surâzând de una singură. Apoi luă cu grijă hârtiuţa cu adresa şi numerele de telefon şi se uită la ea, memorându-le înainte de a le pune în casetă împreună cu celelalte lucruri, de a încuia caseta şi de a o vârî la loc în sertarul măsuţei de toaletă. Apoi se ridică în picioare, merse la fereastră şi privi în jos la grupul de pe terasă. Ed stătea cu spatele spre balustradă, cu un pahar în mână, ascultându-l pe generalul Miller cum descria ceva însoţit de obişnuita sa

gesticulaţie şi de hohote de râs. Giles şedea cu spatele spre ea; nu-i putea vedea faţa. Deodată se încruntă şi-şi muşcă buza, meteahnă pe care o avea când era îngrijorată de ceva. Apoi părăsi cu hotărâre fereastra şi intră în baie.

Era unu şi jumătate noaptea; Ed plecase iar familia Miller se dusese fericită la culcare în splendidul pat din camera Gainsborough — denumită astfel de la portretele de familie Gainsborough, urmaşii lui sir Piers şi lady Georgina Luttrell, ce erau expuse acolo. Sarah reveni în mica sufragerie ca să-l găsească pe Giles aşteptând-o.

— Am crezut că te-ai culcat, şopti ea cu blândeţe. Ai avut o zi atât de lungă, şi mai ales o după-amiază atât de agitată...

— Nu face nimic, răspunse Giles nerăbdător. Haide să lăsăm dădăceala, Sarah. (Apoi zâmbi pentru a-şi mai îmblânzi asprimea.) Azi e duminică, am să dorm până târziu. Aşa ai să fii mulţumită? A mers bine, cred, zise el.

— Foarte bine.

— Trei sute optzeci şi şapte. Cu douăzeci şi unu mai mulţi ca anul trecut. Nu încetează să mă uluiască felul cum revin aici iar şi iar. Locul acesta înseamnă atât de mult pentru ei.

— Escadrila 314 are o mulţime de amintiri plăcute despre Luttrell Park şi Little Heddington, spuse Sarah.

— Şi invers.

Tăcu o vreme, iar ea şedea şi aştepta. El avea să deschidă problema atunci când avea chef s-o facă.

— Deci ăsta a fost el, făcu Giles în cele din urmă.

— Da. Ăsta a fost el.

— Ştii, l-am recunoscut numaidecât. Asemănarea e incredibilă. Asta m-a făcut să-mi vină rău la petrecere. Teroare pură, oarbă.

Ea-i strânse mâna.

— N-ai de ce, Giles. Ar fi trebuit să ştii asta.

— A şti şi a simţi sunt două lucruri total diferite. E un om remarcabil, Sarah. (Mustăci în linişte.) Ciudat, exclamă el visător după o pauză, am trăit alături de el atât de mult, şi cu toate astea vederea lui continuă să mă... copleşească. Acum văd de ce ţi-a fost cu neputinţă să-l uiţi. Trebuie să-ţi fi fost foarte greu să renunţi la el pentru mine. Este pus în încurcătură cu tine, Sarah. Te iubeşte, iar tu eşti căsătorită cu mine. Şi mai este, adăugă el, un om foarte singur — iar asta tot din cauza ta.

— De ce l-ai invitat să rămână?

— Nu strică să-ţi cunoşti adversarul — iar el e adversarul meu, Sarah, deşi dacă lucrurile ar fi stat altfel, cred că am fi fost... buni prieteni. Desigur am ştiut întotdeauna că ceea ce era între voi era ceva serios; însă nu mi-am închipuit cât de serios putea fi. Ca să dureze atât de mult e musai să fie. Şi a... durat, nu-i aşa?

„Da"-ul lui Sarah fu o şoaptă.

— Nu pot concura cu un om ca el, Sarah. Nu am nici o armă. Este chipeş, prezentabil, are farmec şi e foarte atrăgător. (Zâmbi când îşi aminti de micuţa, durdulia şi spilcuita Cissy Miller şi la felul în care se holba şi clipea spre Ed.) E un bărbat puternic, Sarah, şi ca aspect şi ca mărime, însă în faţa ta este total vulnerabil. Mă rog, presupun că toţi avem câte un călcâi al lui Ahile, iar tu eşti aşa ceva pentru el. De-atâta timp mi-am spus că... vezi tu... că şi el înseamnă acelaşi lucru pentru tine. De asta l-am urât. Mă trezeam noaptea şi-mi perfectam ura. Vezi tu, el era cel care te-a schimbat. Când m-am întors nu mai erai fata cu care mă însurasem; erai femeie... şi nu numai, ci mult mai mult — iar asta nu din cauza mea. Dar ceea ce era cel mai rău, era că eu nu puteam să profit de asta. (Tăcu o vreme.) De ce s-a întors?

— Fiindcă aşa a simţit că trebuie să facă.

— Cum adică?

— Din cauza mea.

— Înţeleg, spuse Giles, şi chiar înţelegea. Mda, continuă el cufundat în gânduri. Văd încă destul de bine ca să observ cum te purtai cu el, Sarah. (Era un ton acid.) Niciodată nu m-ai privit astfel pe mine.

Sarah continuă să tacă. N-avea nimic de spus.

— Nu-ţi reproşez şi nu mă plâng, Sarah, reluă el pe un ton de o calculată calmitate. N-am nici un motiv, nici pentru una, nici pentru alta. Nu m-ai minţit niciodată în legătură cu el şi-am lămurit şi închis odată pentru totdeauna subiectul din ziua când te-ai întors la mine. Nu multe femei ar fi putut să îndure o căsnicie ca a noastră, urmă el, dar tu nu te-ai plâns niciodată. Îţi datorez enorm, Sarah. Poate că el te-a schimbat, dar uite că eu am cules roadele. (Cumpăni o clipă în linişte.) Niciunul dintre noi n-a avut ceea ce şi-a dorit, însă eu am fost mai norocos decât tine. Deşi sperasem la mult mai mult, aş fi putut avea cu mult mai puţin. Am avut mult mai mult decât alţi bărbaţi din aşa-numitele căsnicii „normale". Ştiu că nu ţi-a fost uşor — nici măcar o clipă să nu-ţi închipui că nu am înţeles şi apreciat acest lucru. Mi-a fost silă de el, scârbă, l-am urât şi mă cuprindea furia când mă gândeam. Am crezut că niciodată n-am să mă mai împac cu soarta. Mult-puţinul ăla care-l am îţi este datorat ţie în întregime. Ai fost întotdeauna aici când am avut nevoie de tine. M-ai fi putut lăsa în plata Domnului să mă descurc cum oi putea.

Sarah îşi ţinea capul aplecat astfel încât el să nu-i poată zări chipul. Giles era îngrozit. Se străduia să sune rezonabil şi raţional, dar Sarah îl cunoştea: era un strigăt de ajutor. Mâna lui o strângea tare pe a ei, mult mai tare decât îşi dădea seama; Giles se chinuise din greu să-şi recapete mobilitatea mâinilor ce aduceau acum mai mult cu nişte gheare. Avea încheieturi de fier, iar agăţarea de mâna lui Sarah era dureroasă.

— Am văzut efectul pe care l-a avut asupra ta, îi spuse el. Tot ce-aveam erai tu. Dacă ce erai îi era datorat

lui, atunci cu atât mai bine pentru mine. Dar asta tot nu-i destul cât să mă împiedice să-mi fie silă. (El se opri.) Şi-apoi mai e şi James.

— De ce-ai procedat aşa?

— Pentru mine e normal să discut despre James; abia după ce-am făcut asta mi-am dat seama că era probabil cea mai bună cale. O să-şi dea seama, Sarah. Am trăit cu el în minte douăzeci de ani. Acum a venit aici, el însuşi, în carne şi oase. Vezi, Sarah, nu-i aşa că vezi? Acum nimic nu mai e la fel — nimic nu mai *poate* fi la fel. Ed s-a întors. Îl ştiu cum e. Îl *cunosc*, Sarah. Vai, Dumnezeule mare, Sarah, întrebă el cu tulburare în glas, de ce trebuie să fii atât de năpraznic de cinstită?

Se lăsă pe spate în cărucior de parcă ar fi fost epuizat, cu capul dat pe spate şi ochiul sănătos închis. Mâna sa o strânsese pe a lui Sarah ca într-o menghină, se relaxă şi slăbi, însă ea nu şi-o retrase. Giles ştia că-i produce durere, pedepsind-o pe ea pentru eşecurile sale, pedepsind-o pe ea pentru a se pedepsi pe el însuşi.

Mereu la mâna a doua, gândi el. *Dragoste la mâna a doua, fiu la mâna a doua, viaţă la mâna a doua, până şi moarte la mâna a doua — cea de care ar fi trebuit să mor cu douăzeci de ani în urmă. S-ar fi rezolvat toate.*

Întrebă cu glas tare:

— Ce-i cu Ed ăsta? Ce anume ai găsit la el ce nu-i şi-n mine?

Sarah ştia că va trebui să răspundă. Giles simţea nevoia ca fiecare centimetru de piele să-i fie precis şi delicat biciuit. Dar maximum de durere i-ar fi oferit minimum de pace. Aşa că ea răspunse încetişor:

— Mă înţelegea. Încă de la bun început. Bărbaţii care înţeleg femeile în felul acesta sunt foarte rari. Este un... dar. Ştia ce simţeam, cum simţeam, de ce simţeam. Îmi cunoştea îndoielile, temerile, speranţele, visurile. Mă ştia şi mă înţelegea. Nu era ceva convenabil pentru mine. Era ceva împotriva căruia luptam. Ţi-am mai spus

asta. Nu l-am iubit pe Ed din cauza a ceva ce-ţi lipsea ţie. L-am iubit din cauza a ceva dinlăuntrul meu, ceva ce el a văzut şi l-a scos la iveală, ceva ce nici nu ştiam că-l aveam în mine. Chiar dacă ai fi fost aici, spuse ea, degeaba. Pe Ed tot l-aş fi iubit. Poate că lucrurile ar fi luat o altă întorsătură, dar n-ar fi avut nici un efect asupra a ceea ce simţeam. N-aş fi putut face nimic în privinţa asta. Astfel de lucruri se întâmplă, Giles. Indiferent dacă vrei sau nu.

— Urăsc ceea ce nu pot face acum. Sunt impotent, Sarah — la minte şi la trup. Ştiu că n-ai să te opreşti din îngrijirile pe care mi le dai, că ai să-mi dai tot ce eşti în stare, dar nu asta-i ceea ce *vreau*. Vreau ceea ce are el, ce am văzut azi.

— Dragostea înseamnă mult mai mult decât sex, Giles. Sunt douăzeci de ani de când nu m-am culcat cu Ed, dar tot îl mai iubesc.

— Când o ai, da! Şi poţi tu să mă priveşti drept în ochi şi să-mi zici că nu ai retrăit de o mie de ori în amintire cum e să fii iubită de Ed Hardin?

— L-am iubit înainte de a mă atinge cu un deget.

— Sigur că da! Tu ziceai că înţelegea femeile. Te voia pe *tine*, Sarah, nu doar o aventură.

— Ed înseamnă mai mult decât sex, spuse Sarah pe un ton care răsuci cuţitul în rană.

— Dar ăsta e primul lucru pe care-l bagă de seamă o femeie! Azi după-amiază am observat şi-am văzut o grămadă de lucruri, Sarah, iar unul dintre ele care-a ieşit în evidenţă este efectul pe care-l are asupra femeilor.

— Atunci şi eu sunt ca ele. Emoţiile nu sunt ceva pe care le foloseşti la comandă; dragoste pentru unul, afecţiune pentru celălalt. Nu am habar de ce trebuie să fie Ed; ştiu numai că este; întotdeauna a fost, întotdeauna va fi.

Giles şedea şi simţea cuţitul tocându-l mărunt mărunt, totul în afară de apăsarea cumplită din inimă care sălăşluia acolo, încinsă la roşu şi tare ca piatra, amenin-

ţând să-l dezechilibreze. În mod deliberat îl invitase pe Ed la cină, ca să poată examina cu ochi lucid şi minte sfâşiată ce duşman avea de înfruntat. Întotdeauna crezuse că cel mai bun lucru era să-ţi cunoşti adversarul, şi mai ales slăbiciunile sale; iar el descoperise că slăbiciunea lui Ed Hardin era Sarah.

Suspină, dar suspinul ieşi ca un oftat de durere şi imediat simţi mâna Lui Sarah aşezându-se pe el.

— Faci şi tu ce poţi, spuse el pe un ton neutru. Nu e destul; niciodată nu va fi destul, dar nu pot forţa nota. Sunt obosit, Sarah. Obosit de acest trup, de această viaţă, de a vrea ceea ce nu pot avea, de a lua şi a nu fi în stare să dau, de a mă folosi şi a fi incapabil de a mulţumi pentru asta. Sunt obosit să mai fiu pe locul doi; vreau să mai fiu şi eu primul. Vreau să fiu în stare să te iubesc, Sarah, şi vreau ca tu să fii în stare să mă iubeşti.

— Te iubesc, Giles. Altfel n-aş mai fi rămas cu tine.

— Ştiu! Dar nu e genul de iubire pe care o vreau! Realitatea e un catalizator, Sarah. Nimic nu va mai fi la fel. Poate că este totuna dacă un şacal sau un armăsar de prăsilă vine să adulmece moartea.

— E josnic ce spui, i-o azvârli Sarah furioasă. Şi nici nu e adevărat. Ed nu e crud. Şi nici nu ştie despre tine.

— Dar are ochi de văzut, nu?

— Ca şi tine, numai că se pare că nu ţi i-ai folosit.

Dădu să se îndepărteze, dar el o reţinu într-o strânsoare ca de menghină.

— Sunt într-o stare cumplit de proastă, se văicări el. Sunt rănit, şi înspăimântat, şi gelos. Îndură cu mine, Sarah. Încearcă să înţelegi... încă o dată. Chiar dacă sunt infirm pot încă să mai simt. Nu sunt în întregime atrofiat.

Ochii îi erau atât de trişti încât scăpărau.

— Îmi pare nespus de rău, Giles.

— Eu nu vreau milă; nu-mi foloseşte la nimic. Ce să fac cu ea? Toţi suntem prinşi într-o situaţie fără scăpare, Sarah. În toţi aceşti ani mă întrebam oare cum arăta

iubitul tău. Şi iată că acum ştiu — şi totuşi continuă să doară. (Surâsul lui era tăios ca briciul.) Ce-nseamnă care va-să-zică să ai o nevastă onestă, rosti el cu acidă amărăciune, chiar dacă asta s-a întâmplat după eveniment — în cazul tău unul fericit. Mai bine m-ai fi minţit, Sarah. Cred că aş fi putut îndura minciunile, adevărul e mult prea dureros.

— Niciodată nu te-am minţit, Giles.

— Pentru Dumnezeu, mai bine ai fi făcut-o. Ţi-ai uşurat conştiinţa pe seama liniştii mele sufleteşti.

— Tu m-ai adus înapoi, Giles, deşi cunoşteai situaţia.

— De ştiut, da, aşa e, o ştiam. Nu puteam face altceva decât să-mi imaginez. Acum e cu mult, mult mai cumplit decât mi-aş fi închipuit.

— Dacă o să-ţi fie cu neputinţă să mai continuăm, nu trebuie decât să spui.

— Şi să te las liberă şi cu conştiinţa împăcată armăsarului ăsta de american al tău? O, nu, Sarah...

— Atunci ce vrei, Giles?

— Te vreau pe tine — întreagă, pe Sarah cea pe care o are Ed Hardin. Nu numai trupul tău, Sarah, ci şi mintea ta, inima ta, dragostea ta. Sunt gelos, Sarah, Dumnezeule, făcu el înfrânt. De ce tocmai ce-am iubit mai mult la tine — limpedea ta onestitate — să mă facă să te urăsc atât de mult?

Văzu că Sarah era palidă; chipul îi era crispat şi istovit, şi oarecum neajutorat. Nicicând până atunci n-o mai văzuse atât de istovită. Strălucirea ce o însufleţise în acea după-amiază se stinsese; constată cu nelinişte că ea arăta aşa cum adeseori arăta în ultima vreme, obosită şi uzată, sfârşită. Nicicând n-o iubise mai mult, nicicând n-o urâse mai profund.

Îşi puse mâinile pe umerii ei şi-o trase spre el. Ea-şi lipi faţa de a lui. Giles putea simţi pârâiaşul fierbinte al lacrimilor. Vinovăţia gonea prin el cu sabia scoasă. Voia s-o aline cumva, dar el era cu mâinile goale; tot ce putea face era s-o ţină în braţe şi să-i mângâie părul încer-

când să-i transmită gândurile sale nerostite, dar în timp ce făcea asta își dădu seama cu toată claritatea că adevăratul motiv al emoțiilor lui Sarah era Ed Hardin.

3

Îl întâlnise într-o după-amiază fierbinte din luna august a anului 1943.

Ea era infirmieră, schimbul de noapte, în detașamentul de ajutor voluntar la spitalul militar local din Great Heddington. Era duminica ei liberă, și când s-a întors acasă cam pe la ora prânzului o aștepta o scrisoare de la Giles. Se hotărî s-o ia și odată cu asta o tabletă de ciocolată de la piața neagră și să se ducă la locul ei favorit de pe domeniu.

Giles era pilot de vânătoare în Deșertul de Vest. Se căsătoriseră înainte ca el să plece în misiune și nu-l mai văzuse din iunie 1942. Casa părinților ei se afla în Northumberland, dar casa lui Giles era Luttrell Park, așa că ea locuia acolo împreună cu tatăl lui, sir George Luttrell, și lucra la spital.

După ce luă masa cu sir George se schimbă într-o rochie de bumbac înainte de a se îndrepta fericită spre lac, anticipând o după-amiază lungă de lenevelă cu veşti de la Giles și ocazia de a mai recupera ceva din somnul la care era restantă.

Locul ei preferat din Parc era templul grecesc din grădină, aflat chiar pe malul lacului. Acolo era liniște și pace, cu sălcii, și lebede, și rațe, gazon primăvăratic

des pe care te puteai întinde și multă umbră de la castanul care domina pavilionul.

Dar când ajunse acolo descoperi că altcineva avusese aceeași idee. Un bărbat în kakiul pal specific aviației militare americane era întins la umbra maiestuosului castan. Își scosese tunica și o pusese sub cap în loc de pernă; chipiul era tras pe ochi; tot ce putea vedea era doar o chică de păr negru și cârlionțat. Își ținea mâna sub cap, și din felul cum i se ridica și cobora pieptul, în mod regulat, ea trase concluzia că dormea.

Se simți inexplicabil de tulburată. Teritoriul nu era în afara limitelor aripei casei puse la dispoziția ofițerilor de sir George pentru club, dar până acum nu prea se întâmplase să întâlnească pe cineva acolo. Când nu erau în misiune fie dormeau, fie plecau în căutare de distracții — de obicei femei. O vreme fusese nevoită să se apere de una singură de ei, până când avusese sir George o mică discuție diplomatică cu colonelul Miller, comandantul lor. Toți se gândeau numai și numai la un singur lucru.

Ei, fir-ar să fie, făcu ea îndârjită. *Apoi, nu, de ce, chiar așa, proasta sunt eu dacă admit să fiu alungată din locul meu preferat din propria mea casă. Mă voi duce, simplu, de partea cealaltă a castanului. Este suficient de mare.*

Iarba era deasă, pașii ei nu-l treziră. Ea se așeză cu spatele rezemat de copac, astfel încât el să nu o poată vedea, și rupse ambalajul ciocolatei. Luând o bucățică în gură savură gustul înainte de a deschide scrisoarea lui Giles. Era datată cu trei săptămâni în urmă, și se întindea pe patru pagini. Nu conținea cine știe ce în materie de veşti — era bine mersi și în formă, ars de soare ca o nucă și-i era groaznic de dor de ea. În rest se interesa mai ales de ea, de tata și de Parc.

Parcul era foarte important pentru Giles. Era singurul fiu și în curând avea să fie cel de-al nouălea baron. Își asuma foarte conștiincios răspunderile iar scrisorile sale conțineau de obicei instrucțiuni minuțioase asupra cutărui

lucru sau să-i aducă aminte tatălui său de cutare lucru, sau neapărat să aibă grijă ca nu cumva să fie uitat cutare lucru. Voia să știe tot ce se întâmpla pe domeniu. Îi spunea foarte puțin despre viața lui în deșert. Era ca și cum ar fi fost plecat într-o delegație obositoare și plictisoasă pe care abia aștepta s-o isprăvească pentru a se întoarce acasă la ceea ce era cu adevărat important: Luttrell Park și viața lui acolo cu Sarah și fiii pe care urmau să-i aibă pentru a asigura continuitatea familiei.

Scria așa cum vorbea: natural și fără ifos, și serios. Giles era un tânăr foarte serios. Era întotdeauna conștient de moștenirea sa, de datoriile sale, de rolul său în viață, pe care intenționa să și-l asume și să-l ducă la bun sfârșit cu minuțioasă atenție în tot ceea ce depindea de el. Toate scrisorile lui musteau de aceste lucruri, astfel că mereu era ca și cum s-ar fi aflat acolo cu ea, slăbuț, și blond, și serios, sictirit de această porcărie de război care-i strică planurile. Era un englez ca la carte. Necomplicat, stabil, cu bun-simț. Era și foarte gelos, și mai ales pe Sarah. Din cauza aceasta se și însurase cu ea înainte de a pleca în misiune în străinătate.

— N-am chef să te știu umblând de colo-colo fără căpătâi. Prea ai fi o ispită pentru o mulțime de bărbați. Vreau să știu că ești a mea, să ții lucrurile-n mână așa cum trebuie pentru când am să mă întorc. Ești o fată isteață, Sarah, și inteligentă, și știu că mă pot bizui pe tine să ai grijă de tot. Tata se va descurca și-are s-o ducă și mai bine dacă ai să fii tu cu el. Luttrell Park este, de asemenea, important. Cred că ar trebui să încercăm să avem un copil înainte de a pleca — în caz că mie mi se întâmplă ceva.

Dar Sarah nu rămăsese însărcinată, iar Giles fusese trimis în deșert la numai șase săptămâni de la căsătorie. Căzu într-un fel de reverie în legătură cu el, care se continuă în somn, soarele fierbinte de august furișându-se printre frunze ca s-o scalde în lumini mișcătoare ce

aduceau o somnolență accentuată încă și mai mult de zumzetul plăcut al albinelor și de gânguritul porumbeilor de pe acoperișul pavilionului grecesc.

Nu era sigură ce-o trezise din somn; se deșteptă brusc și-și dădu imediat seama că era fixată. Întoarse capul ca să-l vadă pe american cu capul proptit în palmă și uitându-se drept în ochii ei. Ai lui erau căprui deschis, cu stropi mici verzi și avea cele mai lungi gene pe care le văzuse vreodată la un bărbat, la fel de negre ca și părul, dar cu vârfurile aurii.

Preț de un minut se uitară doar unul la altul, și era de parcă și-ar fi pus mâinile pe ea; ciudat de intim, alarmant de conștient. Când el îi zâmbi, simți de parcă o lovise cineva drept în stomac.

— Niciodată n-am crezut povestea cu prințul, rosti el blând. Eu cred că Frumoasa Adormită și-a terminat pur și simplu rația ei de somn de opt mii de ore. Motivul tău care-i?

— Tura de noapte, recunoscu ea. Dar al tău?

— Tura de zi.

O părere de umbră întunecă acei ochi strălucitori; apoi deveniră iar surâzători.

— Ești aviator? întrebă ea politicos.

— Ed Hardin, căpitan — Regimentul 8 Forțele Aeriene Americane.

Se ridică și îi întinse mâna. Fâstâcită, ea o acceptă; era caldă și puternică.

— Îmi pare bine de cunoștință, spuse ea cu aceeași politețe. Eu sunt...

— Oh, știu cine ești. Lady Sarah Luttrell, viitoarea castelană a acestor ancestrale hectare, și-n plus ceea ce se mai cheamă prin partea locului o „DAV" la spitalul militar din Great Heddington.

— Dar știi o mulțime de lucruri, observă ea glacial.

— Ni s-a dat tuturor să citim semnul de „restricție a accesului" în privința ta atunci când folosim clubul.

— De ce?

— Tu eşti ceea ce este cunoscut sub numele de eşalon superior, pe lângă faptul că socrul tău ne îngăduie să-i folosim o parte din clădire drept *casa* noastră departe de *casă*, iar noi doar n-o să ne apucăm să punem în primejdie acest privilegiu, nu?

În ochii lui căprui se ivi o scânteiere; erau cei mai zâmbitori ochi din câţi văzuse vreodată.

— Îţi place aici?

— Sper ca paradisul să fie aşa când voi ajunge acolo, verde, şi liniştit, şi plin de pace. Pariez că de o mie de ani nu s-a schimbat nimic aici.

— Mă rog, cel puţin de când a fost construită casa.

— Şi când s-a întâmplat asta?

— Anul una mie şapte sute doi.

— Cât ai clipi din ochi pentru ţara asta.

— Desigur, spuse ea. De unde eşti?

— San Francisco. Soarele ăsta mi-aduce aminte de casă.

— De când eşti detaşat aici?

— Opt luni — majoritatea umede.

— De aia e aşa de verde totul.

— Mda... de mucegai.

Ea râse.

— Îmi place râsul tău, făcu el îndrăzneţ.

— Îmi place simţul umorului pe care-l ai.

Îşi zâmbiră unul altuia într-o desăvârşită bunăvoinţă reciprocă.

— De la soţul tău... scrisoarea? o întrebă el politicos.

— Da.

E foarte direct, gândi ea.

— Unde e?

— Deşertul de Vest.

— Infanterie?

— Forţele aeriene. E pilot de vânătoare.

— Este cam fierbinte zona aia.

— În mai multe privinţe.

O umbră se aşternu pe chipul ei, iar el o văzu netezind paginile scrisorii. O observa cu atenţie. Genul de englezoaică în faţa cărora străinii s-ar putea trezi intimidaţi; de un blond platinat, cu acel gen de osatură şi de înşelătoare fragilitate ce provine după secole de selecţie de prăsilă şi un aer senin, cu un sânge rece impenetrabil pe care nu-l aborda ca pe o provocare; era pur şi simplu acolo, făcând parte din ea. Părul scurt şi aspru era ondulat natural; ochii — o splendoare de ochi — imenşi, de un gri translucid cu un inel ceva mai închis la culoare în jurul irisului ceea ce le dădea o intensitate plină de strălucire; tenul — faimosul lapte şi trandafir englezesc; şi o gură — *ce mai gură*, gândi el — ce fusese sculptată de o mână îndrăgostită, modelată la perfecţiune şi care era în stare să poarte pe ea un firav surâs tulburător, misterios şi etern feminin. Când râdea, colţul ochilor se ridica şi avea o voce sunând ca apa într-un pahar de cristal; clară, şi proaspătă, şi pură. Trupul îi era elegant arcuit, şi avea coapse lungi, de pursânge, terminate cu nişte picioare mici încălţate în nişte sandale fără toc. *Aristocrată*, gândi el, ştiind acum ce înseamnă asta.

— N-am întâlnit niciodată o Lady adevărată, care se scrie cu „L“ mare:

— Pentru toate există o „prima dată“, ricană ea cu un surâs micuţ şi glacial.

— Să sperăm că n-are să fie şi ultima.

Micuţii stropi verzi din ochii lui părea că dansau.

— Precum spui, îi replică ea pe un ton calm. Locuiesc aici.

— Şi eu la fel, deocamdată.

Se răsuci pe spate, cu mâinile împreunate sub cap, uitându-se lung prin frunzişul copacului.

Sarah nu vorbi; se gândea în schimb la câştigul şi pierderile care aveau loc zilnic la baza aeriană Little Heddington; la numerele cu soţ care plecau în misiune

şi la cele fără soţ care se întorceau. Văzuse chipuri familiare dispărând pentru a fi înlocuite de noi chipuri care-i deveneau familiare doar ca să dispară la rândul lor şi ele şi să fie înlocuite şi ele de mereu alte şi alte chipuri noi. Dar pe acesta nu şi-l amintea; pe acesta şi l-ar fi reamintit. Era cam de-o vârstă cu ea; poate cu un an sau doi mai mare, dar ce mai conta, toţi erau tineri. Era înalt, asta se putea vedea din cât de lungan părea, şi mare, după lăţimea umerilor. Zâmbetul un pic şui îl făcea atrăgător şi avea o voce ca de zahăr ars, blândă şi viclean de molatecă şi mângâietor de mătăsoasă. Mai era şi foarte chipeş. Se întrebă câte misiuni zburase. Ştia că după douăzeci şi cinci se puteau întoarce acasă, dar ea mai ştia că multe echipaje continuau să mai zboare. *E ca Giles*, reflectă ea cu inima strânsă; la mii de kilometri departe de casă şi încercând să evite ghearele morţii. Se gândi la familia lui: o soţie, părinţi, copii poate aşteptându-l în California cum şi ea îl aştepta aici pe Giles. Îşi reveni din visare ca să constate că el o privea fix.

— Ai să mă cunoşti data viitoare, remarcă ea cu năduf.

Uitătura lui câtuşi de puţin timidă o dezarma, fără să fie totuşi obraznică; doar admirativă. *Ce vrei, americani*, gândi ea. *Nu pierd nici un moment.*

— Când? întrebă el imediat.

— Cândva, replică ea sobru.

— Vii aici des? întrebă el zâmbind.

— Când pot. (Nu se mai putu abţine să nu zâmbească. Ca să se ascundă, îşi plecă fruntea şi-şi consultă ceasul de mână. Era ora patru.) Trebuie să plec, spuse ea. Sir George îşi aşteaptă ceaiul.

Împături cu grijă paginile scrisorii şi culese de pe jos ambalajul ciocolatei.

— Ai să-mi îngădui să mai vin la copacul tău?

— Domeniul este la dispoziţia celor care folosesc clubul, sublinie ea delicat.

— Vreau să zic când ai să fii şi tu aici.

Luată din nou prin surprindere de francheţea lui, ea nu putu decât să-l privească lung. Fâstâcită, se întoarse şi-şi reluă mersul.

— Dacă doreşti să te duci acolo, nu te pot opri, zise ea pe un ton cât se poate de nepăsător.

El mergea alături.

— Am să-ţi aduc o „Hershey" drept răsplată.

Ea-i azvârli o uitătură fulgerătoare. Faţa îi era serioasă, doar ochii îi râdeau.

— În cazul acesta... spuse ea cuminte, de parcă ar fi dezbătut o problemă academică.

— Desigur, adăugă el pe un ton nevinovat, dacă mai târziu vei avea chef de o cutie întreagă de ciocolată...

Ea-l privi drept în ochi. Şi ea era înaltă, dar el avea cu peste cincisprezece centimetri mai mult. *E într-adevăr superb*, gândi ea complet ameţită.

— Fără încurcături, rosti el, ca şi cum i-ar fi citit gândurile.

— Sunt deja încurcată, îi spuse ea bucuroasă de ocazia ivită de a-i reaminti acest lucru.

— Am reţinut, făcu el afabil, fără să fie câtuşi de puţin descumpănit, şi continuând să-şi pironească privirile în ale ei.

Sarah privi iute-ntr-o parte. *Bine, dar e absurd*, reflectă ea stânjenită. *Abia ne-am cunoscut iar el deja a mers mult prea departe.*

— Când ai zilele libere? întrebă el pe ton obişnuit.

— O jumătate de zi miercurea, duminica toată ziua, se trezi ea răspunzându-i, şi se îngrozi de ea însăşi. În funcţie de situaţia de la spital, corectă ea prompt. Pentru moment suntem cam în criză de personal şi dacă sunt internări mai multe dintr-odată, nu prea mai reuşim să ne luăm liberele. (Ea schimbă subiectul.) Câte misiuni ai zburat?

— Douăsprezece. (Privirile li se întâlniră.) Nu. Nu sunt superstiţios, zise el pe un ton egal. Numeşte-o a

douăsprezecea-bis dacă doreşti, dar data viitoare tot a treisprezecea va fi.

Merseră în tăcere, şi apoi, când se apropiară de casa tăcută şi sigură sub soarele amiezii, ea se trezi întrebând:

— N-ai vrea să vii să serveşti nişte ceai şi să-l cunoşti pe sir George? A fost înrolat în Corpul Regal de Aviaţie în primul război mondial şi are o mare slăbiciune pentru zburători; de asta v-a şi cedat folosirea unei aripi a clădirii. Se dă în vânt să discute despre avioane...

Vocea ei se opri nesigură. El îi aruncă o căutătură ciudată.

— Da, zise el. Aş vrea să-l întâlnesc pe sir George.

Sir George Luttrell era un distins domn bătos şi milităros care arăta aidoma englezului din caricaturi până în cele mai mici amănunte cum ar fi monoclul şi stofuliţa de lână toarsă. Însă el era un om bun la inimă şi îngăduitor iar pe Sarah o diviniza. Era încântat să-l cunoască pe căpitanul Hardin şi să discute despre avione şi zboruri. Sarah îi lăsă cu discuţiile lor şi merse să pregătească ceaiul. Puse ceainicul pe foc şi pregăti tăviţa de ceai, apoi se aşeză la masa de bucătărie pentru a aştepta să dea apa în clocot. Avea nevoie să gândească. *Este ridicol,* cugetă ea. *Trebuie să fiu nebună. Pentru Dumnezeu, ce-am de gând cu un american care probabil n-are s-apuce ziua când... când ce?* reflectă ea. *Să-ţi lase o impresie şi mai adâncă? Sau poate să meargă şi mai departe decât impresionarea, pentru că la asta se va ajunge, şi tu ştii prea bine lucrul ăsta. Nu după ceai şi simpatie aleargă el. Mmm, să-şi pună pofta-n cui,* gândi ea cu cinism rece, *fiindcă doar asta va căpăta. N-are importanţă ce fac sătencele prin sat. Am şi-aşa o groază pe cap cu bietul Giles. Treisprezece misiuni sau nu, pierderi grele sau nu, viaţa cusută cu aţă sau nu — nu se face ca eu să mă combin cu cineva care ar putea să nu se mai întoarcă din misiunea a paisprezecea, sau a cincisprezecea, sau a şaisprezecea... Ei bine, el este conştient că trăieşte de*

azi pe mâine; asta nu-i o scuză. Nici eu nu am o altă viaţă de rezervă, iar ce am îi aparţine lui Giles. Adu-ţi aminte de asta şi ţine-l la distanţa cuvenită. Dacă ai să poţi, gândi ea.

Apa clocotea. Prepară ceaiul şi scoase ultimii biscuiţi. Când se înapoie în sufragerie, americanul se ridică în picioare ca să-i ia tava.

— Foarte drăguţ din partea dumneavoastră, sir, îi spuse el lui sir George cu umilinţă prefăcută care o făcu pe Sarah să-l pironească cu privirea, să vă faceţi milă de un american singur.

Ochii căprui scăpărau de ghiduşie când se uitară la Sarah, dar sir George nu se lăsă impresionat.

— Nu-i nici o problemă, zise el ritos. Suntem întotdeauna bucuroşi să facem ce putem.

— În Little Heddington nu sunt americani singuri, rosti Sarah pe un ton înţepat. Sătencele i-au luat printre ele... şi au fost şi ele luate, adăugă ea sotto voce numai pentru urechile căpitanului.

Ochii lui dansau.

— Într-adevăr, îi asigură el în mod solemn. Toată lumea a fost cât se poate de drăguţă şi de prietenoasă.

Abia dacă accentuase ultimul cuvânt.

—Este puţinul pe care-l putem face, îl asigură sir George.

— Atunci sper că am să fiu prin preajmă să văd şi multul pe care-l puteţi, spuse încet americanul uitându-se drept la Sarah.

Ea îşi întoarse faţa şi începu să toarne ceaiul.

— Trebuie să spun, totuşi, zise sir George cu expansivă volubilitate, că aş fi bucuros să facem o partidă de şah oricând eşti dispus. Nu e cine ştie ce distractiv să joc mâna stângă contra mâna dreaptă. Sarah îşi dă şi ea silinţa cât poate, însă nu este un adevărat adversar.

— Sunt sigur c-aş fi dispus să joc orice-ar dori lady Sarah să jucăm, rosti încet americanul.

Miercurea următoare se întorsese de la spital cu speranţa că poate-l va revedea pe american; ştia că revenise de două ori ca să joace şah cu sir George. Dar când ajunse acasă află de la sir George că toate avioanele disponibile plecaseră într-un raid de bombardament. Până să se întoarcă ea la spital, avioanele se şi întorseseră; unele avariate, altele fumegând, unul sau două în flăcări. Ea şi cu sir George şedeau la ferestre şi le vedeau cum survolează lacul şi aterizează pe pistele de pe aeroportul de la Little Heddington care se afla chiar lângă Park. Sir George clătină din cap.

— Încă un raid nefericit, spuse el. Lipsesc o mulţime.

Sarah trebuia să se ducă la spital fără să ştie despre căpitanul Hardin dacă era viu sau mort, şi-n garda de noapte care urmă se gândi într-una la el. *Ce pierdere*, reflectă ea. *Ce pierdere.* În dimineaţa următoare abia aşteptă să pună mâna pe telefon şi să-l sune pe sir George. Tonul lui era foarte sumbru.

— Cumplit tribut, cumplit, spuse el cu tristeţe. Opt avioane numai de la baza Little Heddington. Numai Dumnezeu ştie câte-or lipsi în total.

Numărul treisprezece, gândi Sarah. Brusc, simţi o teamă cumplită.

— Ce-i cu căpitanul Hardin? întrebă ea crispându-se lăuntric.

— S-a întors, dar puţin a lipsit să nu mai ajungă. A pierdut două motoare şi jumătate din ampenaj. Colonelul Miller mi-a spus despre el. Evident, tânărul nostru căpitan e ceea ce americanii numesc *înnăscut* — până acum n-a pierdut nici un avion; se întoarce chiar dacă trebuie să-şi fluture mâinile în loc de aripi pentru asta. Echipajul lui se uită la el ca la un fel de talisman. Cu toate că am eu impresia că are reputaţia de ceea ce tot numesc ei om „tare". La bază i se spune „omul de fier".

Ştiam, gândi Sarah. Acesta nu era genul de om care să se prefacă; nici în faţa lui şi nici în faţa altora. Ştia bine ce-l paşte. Şansele lui de a nu împlini cele douăzeci şi cinci de misiuni erau foarte mari. Media era de cincisprezece. Dar el îi spusese că el nu era media, ci excepţia de la toate regulile... Era incredibil că se întâlniseră doar o dată, petrecuseră numai câteva ceasuri împreună şi totuşi el îi şi acaparase gândurile când pe ea numai Giles o interesa, şi himeni altcineva. Şi uite că totuşi se trezi hodoronc-tronc că tremură de nerăbdare să-l întâlnească pe american dacă şi el o vrea şi-o mai avea chef să mai flirteze cu ea — sau chiar şi fără asta. *La naiba*, gândi ea. *Uite că vreau să-l mai văd o dată.*

Ar fi trebuit să meargă la culcare să se odihnească dar, în loc de asta, după micul dejun ea o şterse spre Park. Se duse direct la lac. El era acolo. Şedea pe treptele pavilionului şi se uita la lac. Arăta încordat, şi obosit, şi fioros. Nici o lumină nu mai era în el. Fără şovăire ea merse către el şi se aşeză alături. El nu se întoarse ca să o privească, nici nu-i adresă vreun cuvânt o bună bucată de vreme, şi nici ea. Şedea doar lângă el şi aştepta.

— Ar fi trebuit s-o numim a treisprezecea, zise el în cele din urmă, iar glasul îi era foarte strict ţinut sub control.

— Am auzit. A fost rău.

— Cel mai rău. Bucăţi de avion, corpuri şi paraşute picând din cer ca o ploaie nenorocită. Ne-au doborât patru avioane încă înainte să ajungem la ţintă. Toţi piloţii de vânătoare din afurisita aia de Luftwaffe ne pândeau.

Instinctiv, în dorinţa de a oferi puţină consolare, ea-şi puse mâna pe a lui atârnând în faţă, cu degetele semidesfăcute. Instantaneu, el i-o cuprinse cu ambele mâini, degetele apucând-o într-o strânsoare de menghină.

— Avioanele se dezintegrau şi cădeau încet în bucăţi. Fragmente din ele se prăbuşeau peste alte avioane ce zburau în formaţie la altitudine mai mică. Am

văzut două dintre ele prăbuşindu-se împreună, glisând în spirală, erau doi amici de-ai mei care au murit în acel plonjon. Unii dintre cei care s-au catapultat ardeau — i-am văzut cu ochii mei. Vâlvătăi, globuri de foc ce fuseseră odată fiinţe umane. (Glasul îi era acum aspru, încordat şi încărcat de oroare.) Atâtea avioane.... nici măcar n-au apucat să ajungă la ţintă.

După care rămase multă vreme amuţit. Sarah îşi simţea mâna amorţită, dar nu spuse nimic. Ploaia fu cea care-l scoase din muţenie. O rafală iute de stropi ce se transformă curând într-o răpăială în toată regula. Îi dădu drumul la mână, se ridică în picioare şi exclamă cu violenţă:

— Fir-ar să fie, nu se mai opreşte odată ploaia în ţara asta deja murată?

— Ne putem adăposti în pavilion, zise ea.

Merseră înăuntru iar el rămase în picioare ca să se uite pe fereastră. Ea stătea în picioare în spatele lui şi încerca să-şi fricţioneze mâna pe neobservate. Probabil că a observat-o, pentru că a sărit brusc:

— Doamne! Eu am făcut asta? Scuză-mă. Lasă-mă să ţi-o dezmorţesc eu.

— Nu. Este în regulă. Este doar puţin amorţită.

Se temea deodată de atingerea lui.

El o studia cu atenţie. Îi putea simţi ochii.

— Lady Sarah Luttrell, chiar că eşti o fată pe cinste, spuse el încet.

— Fac şi eu ce pot.

— Ceea ce este considerabil.

Ea se duse la fereastră.

— A fost numai o rupere de nori; se opreşte. N-ai vrea să vii la o ceaşcă de cafea?

— Cafea? *Englezească*?!

Avea o mină neîncrezătoare.

— Nu. Americană. Ştiu că apa noastră e diferită, dar fiertura mea zic că merge.

El zâmbi, dar era numai o simplă mişcare a buzelor.

— Atunci hai, zău, să mergem să bem o cafea.

Ea ştia că trebuia să treacă ceva timp până când avea să-şi iasă el din proasta dispoziţie în care se afla, să uite de *Schweinfurt*, dar nu descurajă; tare ar mai fi vrut să poată face mai mult. Ajunsă înapoi la spital se trezi gândindu-se la el din ce în ce mai mult. Era tulburată din cauza lui. Era prea tânăr — cu toţii erau prea tineri — ca să fie martor la asemenea orori; grozăvii care rodeau, înăspreau şi mortificau. Se ruga ca Giles să fie scutit de un asemenea iad, însă acum era pentru prima dată când prin Ed Hardin înţelegea ce-nsemna războiul. El făcuse asta pentru ea, o făcuse să vadă că războiul nu însemna numai lungile ceasuri de aşteptare şi lipsuri, camuflaje şi raiduri aeriene; însemna moarte şi distrugere şi un cumplit tribut în vieţi omeneşti; însemna durere şi sfâşiere, şi îngrozitoare pierderi. Întotdeauna avusese o viaţă privilegiată, o viaţă uşoară. Acum lucrurile nu mai erau chiar aşa de uşoare — nu tu servitori, nu tu automobil, nu tu haine la croitoreasă, nici o dovadă că va avea lucrurile de care beneficiase o viaţă întreagă. Însă toate acestea erau mizilicuri în comparaţie cu cele prin care treceau Ed Hardin şi cei ca el.

Giles vorbise atât de puţin despre ceea ce făcea; şi totuşi era pilot de vânătoare — ultimul tip de înfruntare solitară; un om într-un avion împotriva altui om în alt avion, mai rapid şi mai manevrabil decât greoaia Fortăreaţă Zburătoare care, deşi dotată cu multe guri de foc, era o ţintă fixă pentru piloţii de vânătoare care se năpusteau asupră-i de pretutindeni. Abia acum îşi dădu seama că toţi acei oameni din Fortăreaţă nu puteau face nimic altceva decât să stea şi să încaseze. N-aveai cum să azvârli enorma Fortăreaţă Zburătoare de colo-colo pe cer cum puteai face cu un avion de vânătoare. Acum, când auzea avioanele decolând o înăbuşea admiraţia

față de curajul lor și teama pentru siguranța lor. Și mai avea încă un motiv de teamă numai al ei. Ed Hardin. Îi strica somnul și-i tulbura ceasurile de veghe.

Apoi, în duminica următoare când ieși din schimb, se trezi cu el așteptând-o într-un automobil militar chiar la poarta spitalului.

— Am crezut că pot să-mpușc doi iepuri dintr-un foc, spuse el. Să vizitez răniții și să ofer un mijloc de transport infirmierelor. Hopa sus și te duc acasă.

— Pot să pun bicicleta în spate?

— Nu-i nevoie. Las-o aici și te reped eu înapoi. În felul ăsta mă aranjez să te văd de două ori. Să știi că nu-s cu caș la gură. (Porni jeep-ul și-o luă din loc.) De fapt am venit ca să-mi cer scuze, spuse el, pentru că te-am făcut să-ți apleci urechea și ți-am învinețit mâna. Chiar, ce-ți mai face?

— Perfect normală, protestă ea strângându-și-o instinctiv și relaxând-o.

— Ia să văd?

— Zău. N-are nimic.

El nu luă în seamă protestul ei, și i-o luă, conducând automobilul cu stânga și ținându-i mâna cu dreapta în vreme ce i-o examina.

— Pare în ordine, decretă el.

— Ești mai puternic decât pari — oricum însă, mulțumesc.

Înainte ca ea să și-o poată retrage el o duse la buze și i-o sărută. La atingerea buzelor lui, simți cum îi vâjâie urechile; înghiți în sec și nu-și putu stăpâni fiorii ce-o străbăteau. Își retrase mâna dintr-a lui și și-o strânse pumn în căușul celeilalte.

— Și mai ești și o bună ascultătoare, spuse el concentrându-și toată atenția la conducere, iar calitatea asta e foarte rară.

Ea tăcea. Apoi se trezi spunând din inimă:

— Am vrut numai să fiu și eu de ajutor.

— Ai fost. Te rog, aranjează lucrurile astfel ca să fii disponibilă când mă întorc de la picnicurile astea.

— Aș vrea dac-aș putea, spuse ea.

— Dar nu poți. Cunosc poezia.

— Ar trebui ca liberele mele să coincidă cu liberele tale, observă ea.

— Să nu crezi că nu mă gândeam tocmai la asta, o asigură el, iar ea râse.

El se simțea mai bine. Îi făcea din nou curte.

În acea zi ea și cu sir George luară masa cu niște prieteni. Ziua se târa încet, iar ea era nerăbdătoare să se întoarcă în Park. La șase și jumătate Ed veni s-o ia și băură un pahar înainte de a o conduce înapoi la spital. În fața intrării, după ce el oprise jeep-ul, o întrebă:

— Duminica viitoare ești din nou liberă?

— Dacă toate sunt bune și la locul lor...

— Ce-ar fi atunci să le facem și mai bune petrecându-ți ziua cu mine?

— Dar credeam că voi, americanii, vă duceți întotdeauna la Londra.

— Nu, mulțam. Prefer să o petrec cu tine, dacă mi se îngăduie. Am putea merge la Oxford. N-am văzut niciodată colegiile. La ce oră scapi din tură?

— Opt dimineața.

— Bun. Uite cum o să facem. (Preluă controlul ei la fel de lesne și firesc precum conducea jeep-ul.) Te duci și pui capul jos câteva ore ca să te odihnești, și pe la unu te sun eu, în ordine?

— Da, încuviință ea ascultătoare. Este bine așa.

Ea îi arătă colegiile.

— Giles era acolo, la Christchurch. (Surâse amintirii.) Obișnuiam să ne petrecem sfârșitul de săptămână... ce timpuri minunate.

— Bănuiesc că-l cunoști de când erai mică.

— Așa e. De fapt, mama lui e verișoara mea de-a doua. Aveam aceleași cunoștințe, copii fiind mergeam la

aceleaşi petreceri, până şi la aceeaşi şcoală de dans am mers, iar Giles a urmat la „Eton" împreună cu fratele meu, Richard.

— De cât timp sunteţi căsătoriţi?

— Paisprezece luni. Tu eşti însurat?

— Nu.

Ea fu îngrozită de propria-i senzaţie de uşurare.

— Dar sunt sigură că nu se poate să nu ai tu o prietenă acasă.

— Acasă am o grămadă de prietene.

— Ei, asta chiar o cred, făcu ea.

— Ah, dar nu le-ai văzut pe fetele din California... sau pe fetele din New York... sau pe fetele din Florida... sau pe fetele din Texas....

Zgomotul surd al unui tunet se auzi bubuind ameninţător, iar el se uită spre cer cu o expresie de implorare.

— Bine, bine, spuse el. Şi fetele din Anglia sunt faine. (Rânji în direcţia ei.) Eu zic să găsim mai repede un adăpost, spuse el. Ţi-e teamă de tunet?

— Doamne sfinte, nu, răspunse ea râzând.

— Ce păcat. Uite cum se alege praful de ocazia mea de a face pe galantul. Pariez că ştii să şi fugi.

— Ca un iepure.

— Straşnic — vezi intrarea-n magazinul de colo...

Era mică dar suficient de încăpătoare pentru a le oferi adăpost de ploaie. Ea-şi scoase baticul şi se şterse pe faţă.

— Îmi pare rău, exclamă ea a scuză, ca şi cum ar fi fost vina ei, dar pare-se că asta a fost ziua. (Se uită spre el, tulburată.) Poate că ar fi trebuit să te duci la Londra.

— Şi de ce mă rog să mă fi dus la Londra?

— Păi... ăăă... să te destinzi, să te relaxezi. Sunt atât de multe de făcut acolo...

— Mie îmi place ce fac aici.

— Să stai în tinda unui magazin de pe strada mare pe furtună cu tunete? întrebă ea neîncrezătoare.

— Aşa e, numai că sunt... cu tine.

— Jeep-ul probabil că este uscat şi acolo putem sta şi jos.

— Haide să fugim. Eşti gata? Ultimul care ajunge trage capota.

Alergară cât îi ţineau picioarele, iar când au ajuns mai că se ţineau de mână, cu ploaia şiroind pe ei şi râzând, şi până ce îl ajută să tragă capota maşinii, şi unul şi celălalt erau leoarcă.

Acoperit cu capota, jeep-ul era jilav şi aburit, ploaia răpăind în pânza groasă şi înceţoşând ferestrele portierelor laterale din perspex. În micul spaţiu închis el părea foarte mare, iar ea fu brusc conştientă de mărimea lui, de chipul său scăldat de ploaie, de picioarele lungi în pantalonii uzi de nuanţă bej-rozaliu, de mâinile cu degete lungi ce avuseseră grijă ca acoperişul să fie bine asigurat. Ea-şi scoase batista ca să se şteargă pe faţă.

— Ţine, spuse Ed, întinzându-i batista lui. Aia e la fel de uscată ca şi năsucul tău.

Ea-şi şterse faţa şi părul.

— Eşti udă fleaşcă, spuse el. Lasă-mă pe mine.

Ed îi luă batista şi începu să-i fricţioneze şuviţele aspre şi creţe ale părului.

— Cozi de şobolan, spuse ea, şi făcu o strâmbătură.

— Ba nu. Cârlionţii sărutului.

Ochii li se întâlniră şi Sarah îşi feri privirea mai înainte de a se întoarce cu totul. Îl considera tulburător de atractiv, iar el era atras de ea; era clară situaţia între ei, iar această senzaţie era stânjenitoare. *La urma urmei aceasta e a patra oară când ne întâlnim*, îşi spuse ea, *dar eu am fost* — şi fusese încă de la bun început — *în defensivă*. O mai tulbura şi propria ei susceptibilitate. Se crezuse imună la orice alt bărbat, crezuse că Giles o făcuse astfel. Dar acest american o şi infectase cu febra prezenţei lui. Ar fi fost tactic şi de bun-simţ să se oprească acum şi aici, înainte ca lucrurile să scape de sub control. În ultima vreme nu se gândise la Giles cât se gândise la Ed Hardin. Se comporta exact ca femeiuş-

tile din sat, demostrând fără nici un fel de echivoc vechiul adagiu: *ochii care nu se văd, se uită.*

El o observa cum se uită lung la rafalele de ploaie, știind că era tulburată. Tânjea nespus de mult s-o atingă, însă știa prea bine că n-avea să se oprească doar la atât. Ea era măritată; soțul ei era plecat la război, departe; ea mai era totodată încărcată — sau binecuvântată — cu o conștiință. Oricât de mult ar fi râvnit s-o ia în brațe, știa că nu acesta era momentul. Ajunsese să aștepte atât de mult revederea ei scăldată în acea mare calmă de seninătate, să asculte accentul acela tăios, englezesc, care te putea foarte bine încremeni sau dezgheța la fel de total și să te învăluie cu atâta înțelegere și simțire — ca și ochii aceia frumoși. Ea era balsam pentru locurile dureroase, pentru gândurile sâcâitoare, pentru amintirile triste. Era singura persoană lângă care-și putea lăsa la o parte trecutul cumplit, să uite un prezent odios, și să nu insiste asupra unui viitor nesigur. Ea alina, odihnea și reconforta. Ea nici nu aștepta, nici nu cerea; doar accepta, iar el știa că era înnăscută în ea capacitatea de a dărui... a dărui; fără ifos, fără să întrebe.

Tot mai mult și mai mult se trezea râvnind de a fi el primitorul acelui dar. Dar ea era căsătorită, afară din raza sa de acțiune. Își spusese că în acest război afurisit era „fiecare pentru el"; cuvinte precum onoare și decență și standarde erau la fel de mitraliate ca și Fortărețele care se întorceau ciuruite din Germania. Însă pentru ea aveau greutate. Simțămintele erau una; acțiunile — alta. N-ar fi trebuit decât o singură mișcare greșită pentru ca ea să se retragă definitiv dincolo de zona de contact, iar acest gând era de neîndurat. Că el o descoperise și izbutise să facă din ea un prieten era mai mult decât visase vreodată; nu mai trebuia să aibă pretenția și la miracole suplimentare — în orice caz, deocamdată nu.

— Nu cred că se va opri, spuse el pe un ton neutru. Ce zici, mergem undeva să luăm un ceai? Surprinde-mă, hai... cunoști Oxford-ul mai bine decât mine.

Ea-și întoarse capul spre el și-l privi gânditoare.

— Să te surprind?! (Ea surâse, iar el simți că i se taie respirația.) De ce nu? Haidem, îți zic eu pe unde s-o iei.

— Credeam c-ai zis că toate colegiile sunt închise, spuse el privind concentrat prin parbriz; ar fi putut să jure că tocmai se opriseră în dreptul unuia.

— Se întâmplă să-l cunosc pe directorul acestuia, iar el are o casă care nu este închisă. Vino.

El o urmă, traversând curtea pătrată pavată cu piatră și înconjurată cu un brâu de verdeață până în dreptul unei uși din stejar cu ornamente la care ea ciocăni. Deschise un servitor bătrân.

— Bună ziua, Mancroft. Lordul John este acasă?

— Lady Sarah! Ziua bună. Sigur, este acasă.

— Am adus un prieten american de la baza de bombardiere Little Heddington. N-a văzut până acum nici un colegiu și mi-am zis că aș putea să i-l arăt pe acesta. Căpitanul Hardin.

— Prea bine, domnița mea. Bună ziua, domnule.

El îi pofti să intre. Îi conduse pe un coridor și, deschizând o ușă, anunță ceremonios:

— Lady Sarah Luttrell și căpitanul Hardin din aviația militară americană, *my lord.*

Bărbatul ce ședea lângă foc își ridică mai întâi privirea, apoi se ridică și el în picioare.

— Sarah, draga mea, spus el cu evidentă încântare. Ce surpriză plăcută.

Veni să o sărute.

— Ce mai faci, unchiule John?

— Oh, mă mențin.

El îl privi pe Ed.

— Acesta e căpitanul Ed Hardin din Regimentul 8 al Forțelor Armate; este detașat la Little Heddington și

l-am adus ca să se uite la colegii. Unchiul meu, lordul Brandon, i se adresă ea lui Ed.

Ei îşi strânseră mâinile.

— Îmi pare bine, sir, spuse Ed.

— Nu mai puţin. Haideţi, luaţi loc. Afurisită după-amiază. Nici nu zici că-i august. Şi ce mai e pe la Park, Sarah? George — e bine? Şi ce se mai aude de la Giles?

— Sir George e foarte bine, la fel şi Giles; e cafeniu ca o nucă, după cum spune el, însă o duce bine.

— Tu... tot infirmieră?

— Tot. Aceasta este ziua mea liberă, aşa că-mi aduc şi eu mica contribuţie la întărirea bunelor relaţii anglo-americane. Ar putea vedea căpitanul Hardin colegiul?

— Desigur că poate. Cele mai multe dintre obiectele de valoare sunt depozitate, din cauza circumstanţelor ostile, dar poate vedea clădirile. Să bem un ceai mai întâi. Scoteţi-vă hainele, iar eu am să-l chem pe Mancroft. Ce mai face tata, Sarah?

— Face săpături, în mod victorios, şi-i bate la cap într-una pe cei de la ministerul agriculturii, ca de obicei.

— Întotdeauna am spus că ar fi trebuit să se facă grădinar de profesie; fratele meu ar fi fost în stare să facă să înflorească deşertul.

Serviră ceaiul lângă şemineul în care duduia focul iar Sarah şedea frumuşel la căldura acestuia şi-i asculta pe Ed şi pe unchiul ei discutând istoria americană, argumentele pro şi contra doctrinei Monroe, Legea de Împrumut şi Închiriere (a armamentului – n.tr.), izolaţionismul şi noua politică economică a administraţiei Franklin D. Roosevelt. Şi era limpede că lui Ed îi făcea plăcere, iar ea se simţea încălzită şi încântată de felul cum unchiul ei îi vorbea, emiţând cu toată seriozitatea puncte de vedere, ba chiar frizând uneori grosolănia în privinţa unui lucru sau două în legătură cu care Ed nu era de acord. *Ed. descoperi ea, se dovedeşte mai mult decât capabil să-şi susţină părerile.* Lordul John insistă ca ei să rămână la cină.

— Nu deseori am ocazia de a discuta probleme antagonice cu un american de baştină, spuse el, ba încă unul care o face într-un mod atât de lucid.

Era ceasul nouă treizeci când au plecat; Sarah trebuia să intre la zece în schimb.

— Vă mulţumesc pentru această zi minunată, sir, spuse Ed strângându-i mâna.

— Plăcerea a fost a mea, rosti lordul John înviorat. Oricând te afli la Oxford eşti binevenit la mine. Acum ştii unde stau. La revedere, Sarah, draga mea. Transmite complimentele mele tatălui tău şi lui George. Când zici că te duci acasă?

— Eu ziceam că prin octombrie. Atunci am de luat concediu.

— Spune-i lui James că n-ar strica o pereche de potârnichi... şi transmite-i toate bune lui Giles când îi scrii.

— OK, spuse Ed când se urcară în jeep. Ar fi trebuit să-mi dau seama mai bine. Voi, britanicii, întotdeauna aţi fost vicleni. Am crezut că ziua de azi avea să fie una literalmente mohorâtă, şi s-a dovedit a fi exact contrariul. Mi-a plăcut într-adevăr. Mulţumesc.

— Plăcerea e a mea, spuse ea, descoperind că aşa şi era.

Pe urmă venea regulat la Park, nu numai ca să joace şah, ci să aducă ceea ce el numea „bunătăţuri" de la mesagerie. Unt, ouă şi cafea americană; găleţi de îngheţată cu fructe — „făcută de casă", după spusele lui.

— O amestecăm bine şi o luăm cu noi sus; câteva ore de zbor la şapte mii de metri şi e bună de mâncat.

Mai aducea portocale — portocale mari şi zemoase, de Florida, pe care Sarah le lua la spital; piersici conservate, cutii de ciocolată „Hershey" şi, odată, o jumătate de duzină de fripturi. Aproape de fiecare dată îi aducea lui sir George o sticlă de scotch şi un carton de ţigări cu

toate că el însuşi nu era fumător. În mai multe rânduri îi invită pe amândoi să ia masa cu el la baza aeriană — niciunul nu mai văzuse de ani de zile atâta abundenţă de mâncare — şi o luă pe Sarah la seratele dansante organizate în incinta bazei.

O prezentă echipajului său iar aceştia o adoptară ca mascotă. I se arătase *California Girl*, avionul lui Ed şi fu invitată să-şi lase amprenta pe el — un sărut cu buzele rujate pe parbrizul cabinei chiar deasupra scaunului pilotului, ştampilă pe care ei o acoperiră cu nitrolac transparent; un veşnic sărut purtător de noroc.

De mai multe ori membrii echipajului veniră la Park invitaţi la ceai, aducând cozonac şi prăjituri şi borcane cu unt de arahide. Pe sir George îl tratau cu afecţiune şi respect. Erau gălăgioşi, nostimi, pur şi simplu nişte copii mari. Niciunul nu avea peste douăzeci şi şase de ani iar media de vârstă era douăzeci şi doi. Tuturor le era dor de casă, iar Sarah asculta ore în şir povestiri despre casă şi despre mămica şi tăticu' şi fete şi neveste şi America, aşa cum era ea în micile oraşe. Ea le cosea nasturii şi le cârpea şosetele şi primea pachete cu mâncare de la familii recunoscătoare şi scrisori de la mame în culmea încântării. La protestele sale, ei priveau lung şi lipsit de expresie.

— Ce mare lucru un pacheţel între prieteni?

Îi spuneau „*Lady*". Ştiau că era căsătorită, admiraseră portretul lui Giles atârnat în sufragerie, dar în ochii lor ea tot gagica lui Ed era. Ciudat, pentru că şi ea se simţea la fel. Ed nu-i făcea nici un avans, nu încerca niciodată s-o seducă. Îi făcea curte într-una dar cu bun-simţ, iar ea ştia că şi el era la fel de conştient cât era de inflamabilă relaţia dintre ei, însă niciodată nu apropiase chibritul aprins. Era ca şi cum el ar fi dat înapoi spunând:

— OK, amândoi ştim. Dar numai dacă vrei tu.

Asta era important.

Săptămânile acelea n-avea să le uite niciodată. Impresii care s-au întipărit pentru totdeauna în conştiinţa ei,

cele mai multe despre haz şi de bună-dispoziţie. Ştiau de fiecare dată că acelea puteau fi cele de pe urmă, însă nu-şi ascundeau sentimentele sub masca indiferenţei sau a spoielii de circumstanţă.

Dar majoritatea erau despre Ed. Nu semăna cu nici un alt bărbat din toţi câţi cunoscuse până atunci în toată viaţa ei. Era tot mai mult vrăjită de atracţia pe care acesta o exercita, ştiind prea bine că sentimentul era reciproc. De când îl cunoscuse pe Ed începuse să-şi dea seama cât de singură fusese. Cu el era mai fericită ca oricând; fericită şi cât se poate de împăcată. Abia aştepta să-l vadă, şi se îngrijora când nu-l mai vedea. În ultima vreme misiunile se mai răriseră. Ravagiile suferite de Regimentul 8 al Forţelor Aeriene Americane la *Schweinfurt* îi determinaseră să rămână o vreme să-şi lingă rănile. După câtva timp, Sarah îşi dădu seama că aştepta cu respiraţia tăiată şi groază-n suflet reluarea misiunilor. Cu fiecare ceas care trecea, ziua aceea era tot mai aproape.

Îşi făcură obiceiul de a se întâlni la pavilionul unde se întâlniseră prima dată în miercurile şi duminicile lui Sarah. Dacă Ed nu zbura era acolo aşteptând-o. Din când în când Ed o ducea la Oxford, „la un film", cum îi ziceau ei, sau vreun concert, sau la un ceai la unchiul John. Dar de cele mai multe ori se întâlneau pe malul lacului numai să stea şi să vorbească, şi să fie împreună.

Ed îi povesti despre străbunicii lui care ajunseseră în California cu convoiul de căruţe plecând tocmai din Pennsylvania unde se stabiliseră cu un secol în urmă. Strămoşii lui se trăgeau din Anglia, după tată; mama sa avea sânge de hughenot francez şi de scoţian. Îi vorbi despre familia lui — tatăl lui era ofiţer de carieră detaşat undeva în Pacific; mama sa trăia în San Francisco; iar sora lui mai mică, Jennifer, era ceea ce el numea „anul doi" la un colegiu din est pe nume „Vassar". Şi ea îi vorbi despre tatăl ei — mama ei murise când avea opt ani, iar ea fusese crescută de o mătuşa necăsătorită, o impresionantă

domnişoară bătrână de modă veche, victoriană, care credea în eficienţa băilor reci, în Biblie, şi în faptul că, după cum zicea ea, copiii trebuie văzuţi şi nu auziţi. Despre cei trei fraţi ai ei mai mari: John, maior în Regimentul de Gardă; Richard, locotenent-comandor în Marina Militară Regală; şi David, căpitan la Puşcaşii Marini. Îşi povestiră unul altuia amintiri din copilărie; el îi descrise cum arătau San Francisco şi California; ea-i vorbi despre Brandons, casa părintească din Northumberland. Fu uimit să afle că ea nu urmase nici o şcoală; educaţia ei fusese lăsată în întregime în mâinile guvernantelor. Discutară despre artă, şi muzică, şi literatură, şi politică, şi ceea ce le plăcea lor cel mai mult şi cel mai puţin în ţara fiecăruia. Discutară despre război şi despre ce nădăjduiau să facă atunci când acesta se va sfârşi; despre câte-n lună şi în stele, iar Sarah aştepta aceste întâlniri cu atâta nerăbdare că se pomeni venind la Park cât putea de des. Ştia ce face, dar nu se putea abţine. Ed i se strecurase în viaţă. Se gândea într-una la el, o preocupa constant, îşi făcea griji din cauza lui, ba chiar îl visa.

Se întreba dacă şi el avea aceleaşi simţăminte la fel pentru ea, şi ce făcea el când nu erau împreună. Se întâlnea şi cu alte femei? Când îl însoţise pe Ed la seratele dansante de la bază, observase ocheadele pe care i le aruncau alte femei; întrebătoare, ademenitoare. Acest lucru o făcu să simtă pentru prima oară în viaţă o senzaţie foarte deosebită, iar asta o aruncă în culmea încântării; simţea că pluteşte, o excita, o făcea să strălucească. În toată viaţa ei nu se simţise mai vie ca acum. Cu Giles fusese o mulţumire împăcată, netulburată şi familială; ceea ce simţea cu Ed era cu totul diferit şi era din ce în ce mai dificil să păstreze distanţa şi să nu se implice. Petreceau prea mult timp unul cu celălalt, fiecare amestecându-se tot mai mult în viaţa celuilalt. Drumul pe care mergea semnalizase în mod clar PERICOL, însă emoţiile, fericirea, bucuriile şi senzaţia de a trăi din plin erau atât

de irezistibile, încât continua să meargă mai departe indiferent de consecinţe.

Nu înceta să se minuneze de capacitatea de înfrânare a lui Ed. Nu folosea nici un fel de presiune — nici măcar o dată nu încercase s-o forţeze în nici un fel; nici odată nu trecuse de limitele pe care le stabiliseră. Şi tocmai această putere de înfrânare o făcea să-l dorească şi mai mult. La gândul de a se culca cu Ed membrele începeau să-i tremure şi simţea o uscăciune în cerul gurii. Îşi surprinse ochii căutând într-una spre gura lui, mâinile lui, închipuindu-şi cum era să le atingă. *Singurătatea e de vină*, îşi spuse ea; era lipsa lui Giles, necesitatea fizică, şi apropierea unui bărbat potent, atrăgător. Dar înălţimea lui, talia lui, trupul lui puternic în cămaşa kaki şi pantalonii măsliniu-spălăcit, braţele sale fibroase, cu degete lungi şi atât de încântător de îndemânatice şi de sigure — toate o înfiorau dureros şi-i alungau somnul. Nicicând până atunci nu fusese atât de puternic conştientă de prezenţa vreunui bărbat, atât de stârnită sexual, atât de plină de dorinţă.

O dată sau de două ori îşi refuză în mod deliberat plăcerea de a se afla în compania lui ca să se trezească că nu reuşise decât să se simtă frustrată, dezolată şi ciufută încât aştepta cu sufletul la gură următoarea întâlnire.

Pe urmă venea o scrisoare de la Giles iar pe ea o cuprindeau remuşcările vinovăţiei, dar tânjirea era tot acolo, mocnea la locul ei. Citi întreaga sa corespondenţă cu Giles, păstrată cu grijă, pentru a-şi aminti forţat de el, de cum fusese când era cu el, şi o îngrozi să descopere că-i venea foarte greu s-o facă. Îi scria scrisori lungi; îi spunea despre *California Girl* şi echipajul acesteia, despre Ed şi despre cât de buni amici deveniseră el şi sir George; despre pachetele cu alimente pe care le primeau din America, în semn de recunoştinţă pentru ospitalitatea lor. Îi spuse că-i lipsea îngrozitor — *şi doar era adevărat, nu?* Altminteri de ce s-ar mai fi simţit atât de singură, căutând

cu atâta ardoare să alunge acea singurătate, atât de plină de dorinţă? Nu era vorba numai de Ed; nu, desigur că nu. Era vorba de separarea de soţ după ce petrecuseră doar şase săptămâni scurte de viaţă conjugală. Giles era soţul ei, bărbatul căruia îi jurase credinţă. Îşi spunea asta într-una, ca să-l alunge pe Ed din minte.

Devenise atât de încordată, încât aceasta constituia o barieră între ea şi Ed; era atât de conştientă de el ca bărbat, încât tot echilibrul i se dusese de râpă. Încercă să se cufunde în muncă, oferindu-se voluntară pentru ore de program prelungit, ca să nu mai aibă timp să-l vadă pe Ed; să muncească până cădea moartă de oboseală, când nu mai era bună decât să pună capul jos şi să doarmă.

Ed simţi imediat.

— Hei, o mustră el domol, vezi să nu câştigi războiul de una singură. Şi pacientul ăsta mai are şi el nevoie de îngrijire atentă, păi nu?

— Răniţii care pot umbla pe picioarele lor sunt în convalescenţă, recuperare, îi spuse ea pe un ton afabil.

— Ah, dar rănile mele nu se văd.

— Infirmeria psihiatrică nu e domeniul meu, îl respinse ea.

Zăceau întinşi sub castan; era o zi de început de octombrie, o amiază ca o adevărată vară indiană. El stătea cu spinarea sprijinită de copac; ea întinsă puţin mai într-o parte, privind lacul.

— Poate că nu, spuse el. Dar ştii totul despre această disciplină, nu?

— Consider-o ca fiind din cauza felului înapoiat în care am fost crescută. Copiii ar trebui văzuţi, nu auziţi.

— Tu nu eşti un copil. Eşti femeie.

— Pregătirea noastră e intensivă, dar completă.

— Oare!? Asta să fie?

Acum venise ocazia pe care-o aştepta. În mod deliberat, ca pentru a-şi reaminti şi ei şi lui, spuse:

— Am fost învăţate că sunt anumite lucruri care pur şi simplu nu se fac. Poţi să le zici reguli, dacă vrei. Nescrise, dar în vigoare. Eu una prefer să le iau ca pe nişte standarde.

— Să ştii că voi, britanicii, n-aveţi monopol pe ele.

— Tare-aş vrea să nu fie aşa.

O vreme el nu mai vorbi; apoi întrebă:

— Şi nu există nici o împrejurare în care aceste reguli pot fi... suspendate?

— Nu. Aici e locul unde intervine disciplina. Dacă timpurile sunt grele, standardele înseamnă un sprijin pe care poţi să te bizui.

Realiză prea târziu că rostise un cuvânt greşit.

— Şi eu care credeam că asta se face între oameni. Standardele nu oferă nimic în schimb.

— Doar satisfacţia de a şti că nu te-ai abătut de la ele.

— Şi este de-ajuns genul ăsta de satisfacţie?

Vai, Dumnezeule mare, gândi ea. *Te rog, încetează!*

— Pare-mi-se că ceri cam mult de la tine însăţi, spuse el blajin când ea nu răspunse.

— Nu mai mult decât am fost educată s-o fac.

— Şi cu chestia asta, adică să fii drăguţă cu un american singur. Şi asta face parte din programul tău de pregătire? întrebă el pe un ton absolut neutru.

— Sunteţi mai mult decât drăguţi. Nu mă refer la darurile pe care ni le-aţi făcut; vreau să spun prin faptul că sunteţi aici şi pentru ce? Să luptaţi alături de noi, să muriţi pentru noi.

— Asta nu e chiar de bună voie şi nesilit de nimeni, rosti el într-un târziu.

— Dar nu refuzaţi s-o faceţi, nu?

— Facem ceea ce trebuie făcut.

— Există totuşi o marjă de libertate în opţiune.

— Ba nu. (Ea era hotărâtă, refractară.) Şi eu am un jurământ de credinţă.

Făcu eforturi ca să-şi calmeze glasul.

— Înţeleg. *„Să te iubesc, iubite, n-aş putea, de n-aş iubi onoarea mai presus"*, zise el.

Of, Doamne Dumnezeule, gândi ea frământată.

— Da.

Încerc, Giles, reflectă ea. *Zău că încerc.*

— Înţeleg, spuse el.

Niciunul dintre ei nu mai vorbi multă vreme. Ea şedea întinsă pe burtă şi-şi îngropase faţa-ntre braţe fiindcă-i era teamă ca nu cumva el să-i vadă expresia. Îi era frică de ce s-ar fi putut întâmpla dacă s-ar fi uitat în ochii lui. Simţea o durere în piept şi tremura din cauza efortului de a-şi păstra calmul.

— Sarah... spuse el în cele din urmă.

— Da?

— Nu ţi-am mulţumit încă pentru că m-ai lăsat să intru în viaţa ta.

Ochii i se umplură de lacrimi şi-şi muşcă tare buzele; simţea gustul sângelui şi şimţea durere, dar tăcu mâlc.

— Ajunsesem la capătul aţei când te-am întâlnit, poţi să crezi asta sau să nu crezi. Tu m-ai tras de pe muchia abisului. Ai fost bună şi cu mine şi pentru mine.

Ea nu era în stare să scoată un sunet.

— M-ai luat lângă tine când aveam nevoie de ceva şi de cineva; ceva de care să mă sprijin. N-aş putea niciodată să-ţi mulţumesc destul pentru ce-ai făcut. Eram un american ciudat despre care nu ştiai nimic, dar tu m-ai făcut să mă simt din nou om, nu doar o maşină de ucis.

— Sper ca altcineva să facă la fel pentru Giles, şopti ea.

— Faci ce faci şi mereu revii la Giles, rosti el cu amărăciune în glas.

— Trebuie.

— De ce?

— Sunt căsătorită cu el.

— Serios?

Ea ştia ce anume voia el să zică, la ce făcea aluzie.

— Serios.

— Nici o problemă?

Ea-şi făcu vocea să sune cât de ferm şi de puternic era în stare.

— Absolut nici o problemă.

El rămase din nou tăcut.

— E-n ordine, spuse el în cele din urmă cu un oftat.. Dar n-ai să mă-nvinuieşti pentru că-ncerc?

Auzind tonul spart din vocea lui, văzându-i resemnarea oarbă, totală, ea nu se mai putu abţine.

— Ah, Ed, spuse ea cu disperare, ridicându-şi faţa către a lui. Nu te învinuiesc pentru nimic. Dar nu pot să... nu-ţi dai seama că nu pot?

Izbucni în suspine, presiunea emoţiilor făcând să sară supapa de siguranţă; dintr-un singur salt se ridică şi o luă la fugă cât o ţineau picioarele.

24

În noaptea aceea îl sună pe tatăl ei şi-i spuse că venea acasă pentru o săptămână. Avea să plece sâmbăta următoare şi va ajunge acasă cam pe la ora prânzului.

Până atunci nu mâncă şi nu dormi. Sir George era îngrijorat.

— Ai nevoie de o pauză, îi spuse el uitându-se la chipul ei tras şi la ochii încercănaţi. Arăţi groaznic de obosită. Cred că lucrurile încep să te copleşească.

Deşi, sub o aparenţă înşelătoare, era un om isteţ şi cu spirit de observaţie. Ar fi trebuit să fie orb ca să nu vadă cele ce se întâmplau între Sarah şi american. De o bună bucată de vreme îl frământau aceste lucruri.

— Mergi acasă şi odihneşte-te cum trebuie, o îndemnă el. Lasă-ncolo şi Park şi spital şi toate. Şi nu-ţi mai face griji în legătură cu mine. Mă descurc eu.

Aşa cum sper să te descurci şi tu, Sarah, gândi el, *şi nu numai de dragul lui Giles, ci şi al tău.*

O ştia el pe Sarah: în ruptul capului nu şi-ar fi luat un amant decât dacă ţinea foarte, *foarte*, mult la el. În felul în care ţinea ea la Ed Hardin. Iar asta putea face lucrurile extrem de dificile pentru o femeie.

Sarah nu-l mai văzu pe Ed înainte de a pleca; el nu veni la Park. În trenul aglomerat care se târa pufăind spre nord şedea cufundată în adâncul jalei şi disperării ştiind că fuge şi văzând în asta dovada trădării standardelor în care fusese crescută şi educată. Necazul era că ea nu se aşteptase nicicând ca ele să fie răsturnate de ceva atât de puternic sau atât de periculos ca Ed Hardin. Departe de el — de influenţa insidioasă a prezenţei sale — ea avea să fie în stare să gândească mai limpede, să scruteze faptele neumbrită de emoţiile pe care le producea el, să încerce să-şi recapete echilibrul care se clătina. În toată viaţa ei nu se mai simţise atât de sfâşiată de emoţii antagonice. Ştia ce-ar trebui să facă, dar mai ştia şi ce anume voia; iar acestea erau nişte lucruri total diferite. Datorie şi dorinţă. Confirmarea a ceea ce mătuşa ei nu înceta să i-o repete într-una: „Ceea ce vrei şi ceea ce obţii sunt două lucruri total diferite". Dar mătuşa ei fusese întotdeauna condusă de raţiune şi de inteligenţă şi o educase şi pe Sarah să facă la fel — până acum, când era conştientă că pentru prima dată în viaţă devenise o jucărie a simţurilor iar raţiunea şi inteligenţa erau nepuincioase. Când sosi la Brandons, tatăl ei se bucură s-o

vadă, observând în felul lui abrupt şi fără menajamente că arăta jalnic.

— Cred că te muncesc ăia de la spital ca pe hoţii de cai, obiectă el.

— Da, minţi Sarah. În ultima vreme s-a muncit pe rupte.

— Şi pe-aici aşijderea. Nu se poate zice că stăm cu mâinile-n sân.

Trudea paisprezece ore zilnic pe proprietatea pe care era cultivat fiecare pogonaş. O plimbă peste tot în şaretă — benzina era păstrată pentru tractoare — ca să-i arate rezultatul eforturilor lor. Dar în majoritatea timpului Sarah era lăsată-n pace cu ale ei. Petrecea ceasuri întregi plimbându-se pe chei sau şezând pe coline şi privind spre Marea Nordului, uitând de vânt şi de vreme, conştientă numai de nevoia ei nesfârşită şi mistuitoare după Ed, lipsindu-i teribil de mult căldura şi vigoarea prezenţei lui, împăcarea calmă, siguranţa pe care-o degaja. Niciând nu se simţise mai singură, mai abandonată, mai deprimată. Această iubire pe care-o simţea pentru Ed Hardin nu semăna deloc — dar absolut deloc — cu acceptarea placidă a lui Giles. Prima era sălbatică, năvalnică, disperată, frison rece chinuitor compus din dor şi alean amestecate cu un grăunte de nefericire care-o puseseră la zid. Îl iubea pe Ed; îl voia şi se temea de el. Dragostea ei devenise o pălălaie care, datorită faptului că se afla acum departe de el, o alimenta transformând, o în holocaust ce mistuia tot în afara dragostei. Era o concentrare încăpăţânată asupra unei alte fiinţe umane cum nu mai cunoscuse alta până atunci, iar asta ştersese absolut totul din mintea ei. Ed era focarul vieţii ei. Nimic şi nimeni nu mai conta. Viaţa se reducea la a fi cu el şi a lui, şi-şi dădu seama că, şi dacă îşi reprima dragostea, oricum tot îi schimbase viaţa; n-avea să mai poată fi în stare să se întoarcă înapoi la viaţa trăită cu Giles. Niciodată n-ar mai fi suficientă.

Ştia acum de cât de mult era în stare, cât de mărită şi amplificată îi putea fi viaţa. Viaţa dinainte fusese ca o cămaşă de forţă — confortabilă, dar îngrădită. Fusese ciuntită în perspectivele şi capacitatea ei, şi, neştiind că le are, nu-şi aruncase privirea dincolo de graniţele hotărâte şi stabilite încă din ziua în care a văzut lumina zilei. Ştia acum că niciodată nu se va mai putea lăsa de bunăvoie limitată în felul acesta. Viaţa cu Giles fusese ca marşul pe loc; viaţa cu Ed avea să fie un voiaj plin de experienţe, peisaje, simţăminte, posibilităţi; o întindere şi dilatare a ei însăşi şi un sentiment de contopire care constituiau cele două jumătăţi ale unui întreg.

Şi nu era vorba numai de persoana fizică a lui Ed, deşi a nu-l vedea sau a nu fi împreună cu el se dovedea a fi o nelinişte insuportabilă; a nu se uita în acei ochi căprui şi surâzători, a nu vedea acel fermecător zâmbet puţin şui al său care-i lumina şi schimba întregul chip, acel trup înalt şi splendid pe care acum ştia că-l râvneşte cu ardoare — toate acestea o sfredeleau ca o durere aproape fizică. Giles n-o făcuse niciodată să se simtă aşa, nişte senzaţii stârnite care erau atât de puternice că pur şi simplu se speria de ele. Pentru ea pasiunea era un tărâm virgin; Giles n-o dusese niciodată acolo, dar ştia că Ed avea s-o ducă acolo, şi acela era locul unde voia să meargă.

Cu fiecare zi care trecea, situaţia se agrava; nu se putea depăşi şi nu se putea constrânge. Era bântuită şi în întregime posedată.

Ştia că odată ce accepta să se combine cu Ed, mariajul ei cu Giles era încheiat. Nu era în stare să rămână căsătorită cu un bărbat în timp ce iubea pe un altul. Ar fi însemnat să sacrifice absolut tot ceea ce fusese ea până atunci ca să devină o cu totul altă persoană. Însemna să stârnească devastarea altor vieţi. Conştiinţa îi dicta să nu

facă aşa ceva; emoţiile îi spuneau că ar trebui s-o facă. Se simţea fragmentată, dezorientată. Indiferent cât de mult îşi storcea creierii îi era cu neputinţă să găsească o soluţie. Pe cât de iute izbutea să lipească la loc bucăţelele, pe atât de repede se şi prăbuşeau de îndată ce se gândea la Ed. Puterea lui asupra ei era absolută. Se tot frământa asupra a ceea ce-ar fi însemnat despărţirea de Giles — pentru el, pentru tatăl lui, pentru familia ei — doar ca să constate că emoţiile îi copleşesc scrupulele făcând-o să simtă cum ar fi dacă n-ar proceda astfel. Era simplu, realiză ea în cele din urmă. Pot să fiu altruistă şi să mă gândesc la Giles şi prin asta să devin o invalidă psihic, sau să fiu egoistă şi să mă gândesc la mine însămi şi astfel Giles să fie cel vătămat. Gândurile i se învârteau ca o morişcă, mereu şi mereu, fără să ajungă nicăieri.

Apoi miercuri seara auzi că Regimentul 8 al Forţelor Aeriene începea iar raidurile de bombardament asupra Germaniei. Imediat teama copleşitoare de implicaţii combinată cu grija pentru Ed spulberă toate celelalte speculaţii. Ştia ce trebuia să facă. Se duse direct la telefon şi-l sună pe sir George.

Nu-l văzuse pe Ed, îi spuse, dar spera să dea ochii cu el chiar în seara aceea.

— Spune-i că mă întorc, îi spuse Sarah. Am să iau trenul care-ar trebui să fie în Little Heddington cam în jurul orei cinci fără un sfert. Bicicleta mea e la haltă — nu-i nevoie să mă aştepţi.

Coborî din tren la cinci fără un sfert, joi seara în 14 octombrie. Dl. Sargent, hamalul/şeful de gară/conductorul o cunoştea bine.

— Mă bucur că v-aţi reîntors, lady. Sper că aţi avut o vacanţă plăcută.

— Da, îţi mulţumesc. Cum au mers lucrurile pe aici?

— Au început din nou raidurile. Până acum, în fiecare zi, de la începutul săptămânii cu tot ce se poate ridica în aer. Ar trebui să se întoarcă dintr-o clipă în alta.

În drum spre Park trebuia să treacă pe lângă bază. Era un drum cam de trei kilometri iar dl. Sargent îi scoase bicicleta din şopron.

— Odată ce-ajungeţi la răspântie o să le puteţi vedea. De-acolo aveţi un câmp larg de vedere când vor survola domeniul. De la începutul săptămânii s-au tot întors făcute zob. Multe chipuri lipsesc din Luttrell Arms.

Sarah îşi fixă valijoara pe bicicletă şi o luă din loc. Când ajunse la răspântie auzi cel dintâi zbârnâit slab de motor venind din depărtare şi-atunci ştiu că se întorceau. Tremura într-un asemea hal încât trebui să coboare şi să se sprijine de bicicletă. Stând aşa văzu primul avion în depărtare, cum survola câmpiile şi lacul, în spatele lui era un al doilea, şi mai în spate al treilea. Cât ai clipi încălecă bicicleta şi, pe când pedala de zor către casă, mintea ei repeta în ritmul pedalării litania: „Fă, Doamne să fie Ed, fă Doamne să fie Ed, te implor, Doamne." N-avea nici un pic de habar câte avioane decolaseră şi se aflau încă prea departe ca să le citească numele cu precizie, astfel încât nu ştia dacă era sau nu şi *California Girl* printre cele trei avioane. Dacă s-ar fi dus la pavilion ar fi fost în stare să le vadă trecând la joasă înălţime şi poate chiar să le vadă şi emblemele deşi nu le putea citi numele — iar *California Girl* avea o blondă ţâţoasă şi cu păr lung într-un tricou roşu pictată pe bot. În timp ce traversa câmpul, primul avion ateriză şi rulă pe lângă ea. Al doilea şi al treilea lăsau dâre de fum şi lansau rachete de semnalizare — răniţi la bord. Auzi sirenele ambulanţelor, „cărucioarele de carne" cum le zicea Ed, şi clopotele maşinilor de

pompieri. Un al patrulea avion se ivi la orizont, şi acesta lăsând dâre de fum şi lansând rachete luminoase, şi hăt departe al cincilea. *Fie ca unul dintre ele să fie al lui Ed. Te implor fă ca unul să fie al lui Ed.*

Habar n-avea că suspina, rostindu-i numele iar şi iar, vrând din tot sufletul ca el să se întoarcă teafăr şi nevătămat. Ea trebuia să se afle acolo când Ed avea să se întoarcă. Trebuia să fie acolo ca să i-o spună.

O altă Fortăreaţă apăru zburând razant cu vârful copacilor, fără tren de aterizare pregătindu-se pentru o aterizare forţată, împroşcând cu rachete de semnalizare şi zgâlţâindu-se de la un capăt al aripii în celălalt ca un beţivan pe derdeluş. Dumnezeu ştie cine-o pilota. Nu era prima dată când se întorceau pilotate de cine mai rămăsese încă în viaţă: mitraliori, radiotelegrafişti, bombardieri, navigatori. Acesta se izbi de pământ într-un scrâşnet de metal sfâşiat şi jerbe de scântei ca să se transforme într-un morman inert de fiare moarte. Şi câţi morţi? Putea vedea ambulanţele trecând val-vârtej, jeep-uri, şi siluete alergând. Însă nu-i putea zări numele. N-ar fi putut spune dacă era *California Girl*. Şase.

Ştergându-şi ochii, ea şezu preţ de o clipă încercând să-şi recapete stăpânirea de sine, însă gândul la Ed era mai presus de orice şi ea intră în casă fugind cât o ţineau picioarele. Sir George îşi ridică ochii spre ea în clipa când Sarah dădu buzna pe uşă gâfâind, cu părul ciufulit şi derutată.

— I-am spus că te întorci, fu singurul lui comentariu.

Ea făcu stânga-mprejur şi-o rupse la fugă — direcţia pavilion. De-acolo avea o privelişte mai bună asupra avioanelor care se pregăteau de aterizare; dacă *California Girl* nu se înapoiase deja, din locul acela ea avea să fie în stare să desluşească blondina în tricou roşu. Iar dacă

Ed se afla la manşă, dacă privea în jos o putea vedea cum şade în picioare la oarecare distanţă de copac. Doar.... cu condiţia ca el să se întoarcă înainte ca întunericul să fie prea des ca să se mai poată vedea...

Chiar în clipa când ajungea la lac, o altă Fortăreaţă trecea într-un zgomot asurzitor pe deasupra ei lăsând şi aceasta brazde de fum şi rachete de semnalizare, cu două motoare moarte şi o gaură imensă în aripa din tribord. Şapte. *Trebuie să mai fie. Trebuie să mai fie.* La Little Heddington erau două escadrile. Puterea de foc totală însemna douăzeci şi patru de avioane, însă dacă în această săptămână fuseseră deja pierderi grele, după cum îi spusese dl. Sargent, atunci vreo optsprezece sau cel puţin cincisprezece ar fi putut decola. Hai să zicem cincisprezece; asta însemna încă opt care trebuiau să mai vină. Pe când făcea mental aceste socoteli, un alt avion trecu în zbor razant, grav avariat, şi azvârlind cu rachete de semnalizare. Opt. Se mişca încoace şi-ncolo pe malul lacului ca un animal prizonier în capcana gândurilor. Îşi privi ceasul: cinci şi zece. Avioane rătăcite şi fără motoare veneau adesea şi după o oră. Pur şi simplu va trebui să mai aştepte. Şi toată noaptea va aştepta dacă era nevoie. Numai fie ca el să se întoarcă, să apară după coama colinei istovit şi încordat şi întors din Dumnezeu ştie ce iad — numai să vină înapoi teafăr.

Ea ştia că Fortăreaţa Zburătoare era un avion extrem de rezistent. Văzuse unele dintre ele după raid; găuri cât uşa în fuselaj, ampenaje retezate de proiectile, aripi ciuruite. Ed îi spusese că unul se întorsese numai într-un singur motor; el însuşi venise în două, şi nu o singură dată fără tren de aterizare şi fără cârme.

Un alt avion zburând la foarte joasă înălţime şi cu incendiu la bord apăru deasupra arborilor, lăsând în urmă aceleaşi rachete de avertizare. Până în prezent toate

avuseseră răniţi la bord. Trebuie să fi fost într-adevăr rău de tot. Nouă. Încă şase.

Era un as. „Înnăscut", după cum spusese colonelul Miller. Era în stare să facă — şi chiar făcuse — cu o Fortăreaţă lucruri care erau teoretic imposibil de făcut. Fusese pilot de încercare; îndrăgea zborul de dragul zborului şi avea o afinitatea aproape mistică pentru avioane. Se simţea vrăjită de felul aproape poetic în care îi descrisese el ce însemna zborul; şi-i dăduse o carte scrisă de un francez — Antoine de St. Exupéry — care, zicea el, era autoritatea nr.1 în materie. *California Girl* avea un echipaj de sol care era convins că avionul era o fiinţă umană; vorbeau despre *California Girl* de parcă ar fi fost femeie, şi o tratau ca atare, purtându-se cu ea cu o băgare de seamă care friza respectul. La fiecare raid se afla în cea mai bună formă, iar sergentul tehnic Hoffman, şeful echipei de sol, era un amant foarte greu de satisfăcut. Era musai ca ea să fie în cea mai bună formă înainte ca el s-o încredinţeze în mâinile lui Ed.

Sarah continuă să se fâţâie în sus şi-n jos fără contenire, nervoasă, încărcată de o nelinişte vecină cu teroarea, o groază în stare s-o paralizeze dacă s-ar fi lăsat pradă ei. Observă îndelung cerul. Nici un avion nu mai venea. Până la şase şi jumătate cifra celor sosite tot nouă era. Mai lipseau încă vreo şase. Dacă Ed se întorsese mai avea încă multe de făcut: să se îngrijească de răniţi, să prezinte raportul misiunii, să-şi dezbrace combinezonul de zbor. Dacă el însuşi fusese rănit — Doamne ajută să nu fie, dar chiar şi aşa era de preferat decât să fi murit — atunci trebuia să vadă ce era de făcut. Apoi el trebuia să se întoarcă de la aerodrom. Hai să zicem la şapte şi jumătate. Asta însemna că mai avea o groază de

aşteptat. Dacă până la acea oră nu apărea, atunci nu mai apărea niciodată.

Timpul părea să curgă încet, părea că se oprise în loc. Nu mai venea nici un avion. Era de-acum frig şi întuneric, şi foarte multă linişte. Se mişca fără încetare încoace şi-ncolo, aştepta, observa cerul şi-şi ciulea urechile. Era ora opt fără un sfert şi el tot nu venise.

Se opri locului şi rămase cu ochii-n sus spre bolta nopţii. Nimic.

Se aşeză pe treptele templului. Nu-i mai era teamă. Nu mai simţea nimic; era amorţită, dar nu de frig. Era congelată de disperare. El era mort, iar ea nu-i spusese că-l iubeşte. Că Giles nu mai conta. Numai el. Numai Ed. Nu putea plânge. Putea numai să şadă şi să se uite în gol într-o apatie mută. Murise fără să ştie că ea îl iubea. Irosise fără rost aceste ultime săptămâni când putea să-i dăruie atâtea; toată dragostea pe care el i-o trezise la viaţă; toată pasiunea pe care el i-o descoperise. Sentimentele pe care nu avusese habar că le posedă, sau pe care nici măcar nu visase că ea ar fi în stare să le aibă fiindcă Giles — drăguţul, echilibratul, complicatul, *englezul* Giles — nu le reperase niciodată.

Îşi sprijini spinarea de marmura rece a pavilionului. Nu simţea nimic. Doar moarte. Chinul nu avea să înceapă decât după ce dispărea amorţeala. Nu se putea gândi la nimic în afara faptului fatal că nu avea să-l mai revadă pe Ed niciodată. Riscul fusese prea mare. Ştiuse că cincisprezece misiuni era media. Dar Ed era orice numai medie nu. Iar această misiune era a şaisprezecea, cu una mai mult decât media. Din nou excepţia de la regulă.

Erau orele douăzeci. Se făceau deja trei ore de când ar fi trebuit să apară. Dacă venise. Dar ea ştia că nu. Că

nu va mai veni. Se ridică în picioare vlăguită. Sir George o aştepta pesemne. Ştia. După felul cum se uita la ea pribătrânul, iar ea nu era în stare să se ascundă. Însă era un om blajin şi tare înţelegător. Iar în ceea ce-l privea pe Giles... dar ea nu se putea gândi la Giles. Nu acum. Mai încolo, când îşi va putea recăpăta facultatea de gândire.

Se întoarse pentru a o lua înapoi spre casă. La licărirea slabă a stelelor zări pe cineva care venea dinspre colină. Îşi concentră privirea pentru a vedea cine e. Sir George venea după ea? Nu — prea înalt, prea bine legat. Simţi că-i explodează inima. Începu să tremure. Era Ed. Privirea i se tulbură şi timpanele începură să-i bubuie. Dinţii îi clănţăneau. Îşi încrucişă braţele pentru a-şi stăpâni tremurul convulsiv.

Veni direct spre ea. Nu scoase nici un cuvânt. Îşi întinse doar braţele iar ea se duse spre ele înşfăcându-l ea însăşi în braţele ei. Şi el tremura. Rămaseră aşa în picioare ţinându-se strâns în deplină linişte.

— Ah, dragostea mea, grăi ea cu umilinţă într-un târziu. Credeam că ai murit şi n-am putut să îndur fiindcă nu-ţi spusesem că te iubesc.

Ea-şi sprijini capul de pieptul lui.

— Eşti adevărat? Oare n-am halucinaţii?

— Nu. (Glasul îi era răguşit şi încordat.) Sunt real.

— Am numărat avioanele. N-am putut să le citesc numele aşa că am aşteptat.

— Ştiam c-aşa va fi. Sir George mi-a spus că azi te întorci, şi ştiam c-ai să vii aici. Am cam întârziat. Am avut incendiu la bord. *California Girl* e distrusă dar măcar ne-a adus înapoi; în cele din urmă, a dispărut de pe firmament, dar s-a întors pe aerodrom.

El îşi ridică mâinile. Erau înfăşurate în bandaje albe.

— A fost o mare lady, făcu Sarah cu simplitate. Dumnezeu s-o odihnească pe *California Girl.*

Ea-i luă mâinile cu infinită gingăşie şi le duse la obraz.

— Au să se vindece, spuse ea. Am să le vindec eu, Ed. Eu am să te fac bine şi-am să-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru că mi-a dat şansa. Credeam că am pierdut-o.

— M-aş fi întors înot dac-ar fi trebuit. Şi odată a zburat atât de aproape de suprafaţa apei încât chiar am crezut că voi fi nevoit să fac asta. Dar ea ştia că trebuia să mă întorc la tine. Ah, Sarah, spuse el cu căldură, mi-a fost atât de dor de tine!

— Acum sunt aici şi n-am să mai plec. De-acum o să fim împreună, Ed, cât de mult se va putea. Fiecare minut liber pe care-l am îţi aparţine, aşa cum şi eu îţi aparţin. M-am gândit la asta şi ştiu ce vorbesc şi ce am de gând să fac. Din această clipă, Ed, îţi aparţin numai ţie.

El suspină.

— De când aştept să-mi spui asta! Când ai plecat era ca şi cum mi-aş fi pierdut o jumătate din mine. Tu ai ajuns să însemni totul pentru mine. Te iubesc Sarah, te iubesc atât de mult.

Atunci o sărută şi era pentru prima dată. Gura ei se deschise sub a lui, pasionată, răspunzând total şi fără reţineri sărutului. Se ţineau strâns lipiţi unul de celălalt, cu braţele lui — fiindcă nu-şi putea folosi palmele — presând-o de el ca şi cum n-ar mai fi suportat s-o vadă din nou că pleacă.

— Vai, Sarah, să mă întorc de *acolo aici*, e o minune. Ajunsesem să-mi spun că-mi petreceam viaţa aşteptând data când aveam să te văd din nou; între timp nu existam decât pentru a apuca acea dată. Ultimele zece zile au

fost un pustiu; nimic altceva în jurul meu decât gol. Şi mie mi-a fost teamă că n-aveam să mai apuc să-ţi spun cât de mult însemni tu pentru mine, Sarah. Dar când te-am văzut aici aşteptând, am ştiut că totul e în ordine. Atât de multe am să-ţi spun, Sarah, dar sunt obosit, iar asta va putea să aştepte, fiindcă acum avem timp. Va aştepta fiindcă se va întâmpla.

— Când ai să te faci bine, iubirea mea. Voi fi aici. Acum trebuie să te odihneşti şi să te faci iarăşi bine. Eu am să te ajut.

Ţinându-se de braţ ei urcară încet colina. Un automobil militar cu un trupete la volan era staţionat pe esplanada cu pietriş din faţa treptelor terasei.

— Pe mâine, spuse Sarah. Am toată ziua la dispoziţie. Abia mâine seară intru în tură. Nu contează că nu poţi veni cu mine; ştiu că eşti în siguranţă, iar asta e tot ce contează. Avem timp, dragul meu. Odihneşte-te şi fă-te bine, şi apoi am să te ajut să uiţi.

Îşi mai dădură o ultimă sărutare, apoi el urcă în jeep iar ea îi petrecu din privire până când nu se mai văzură. Apoi intră în casă.

Ed nu se întoarse în ziua următoare. Un telefon de la baza aeriană îi aduse la cunoştinţă că el fusese dus la spitalul american din Churchill. Nu numai la mâini avea arsuri, dar şi la piept, pe spate şi pe braţe. În drum spre spital unde avea să-l viziteze ea sună la bază ca să-l vadă pe doctorul militar al aerodromului. Îl întâlnise în câteva rânduri împreună cu Ed; era şi el tot din San Francisco, un om plăcut cu vorbă domoală cu care ea se înţelegea bine. Ştia că el avea să-i spună adevărul despre Ed.

— Arsuri de gradul doi pe piept, spinare şi braţe; arsuri de gradul trei pe mâini. Sunt cele mai grele şi va dura mult până să se vindece.

— N-am ştiut nimic.

Ea rămase îngrozită şi deconcertată.

— Nici n-a vrut ca tu să ştii. Nimic nu l-a putut împiedica să te vadă ieri seară. Era atât de hotărât încât ar fi fost în stare să vină pe jos, aşa că, după ce-a trecut prin ce-a trecut, o altă oră sau o oră şi ceva nu mai conta. L-am bandajat cât am putut mai bine şi l-am expediat cu un jeep. Mă tem totuşi că are nevoie de o îngrijire şi o atenţie mult mai specializate decât sunt eu în stare să i le asigur, aşa că i-am întocmit formele de trimitere la spital. Oricum are nevoie de odihnă. Aceasta a fost săptămâna neagră. Prea mulţi s-au dus la un repaus mult, mult mai lung.

— Ce s-a întâmplat cu Ed?

— Din câte-am auzit un proiectil de 22 mm a lovit cabina, a ucis copilotul şi-a incendiat totul — inclusiv pe Ed. L-a stins cu palmele goale — de unde arsurile.

— Îţi mulţumesc că mi-ai spus.

— *Eu* îţi mulţumesc pentru că ai fost aici ca să aibă Ed la cine să se întoarcă. (El zâmbi.) Ar trebui ca armata să te multiplice în producţie de masă.

Lui Ed îi era silă de spital. Sarah îl vizita cum avea o ocazie, însă naveta între tura de noapte şi petrecerea întregului timp liber cu el începură să lase să se vadă efectele surmenajului.

— Pentru Dumnezeu, Sarah, ia-o mai uşurel, îi spuse el îngrijorat. Te distrugi în felul ăsta. Nu am chef să te văd clacând tocmai când ar urma să ies şi eu de aici. Am alte planuri.

— La fel şi eu, îi spuse ea pe un ton misterios, iar ale mele sunt gata făcute. (Iar drept răspuns la privirea lui

lungă): avem o cabană în Dorset, cu privelişte spre golful Poole. Mai am o săptămână de concediu de luat. Când te externează mergem acolo împreună. E foarte retrasă, departe de lume, izolată de-a binelea. Departe de bombe, şi tunuri şi avioane şi moarte. Vrei să vii?

— Mai întrebi?! Dacă mi-ai cere-o, cu tine aş merge şi-n iad.

— Acolo ai fost, îi zise ea cu blândeţe. Am de gând să-ţi arăt locul *celălalt*.

Pe Ed l-au externat cam pe la sfârşitul lui noiembrie. Cu o seară înainte de plecare Sarah îi spuse lui sir George. Se aşteptase la proteste sau reproşuri, fiind pregătită pentru şoc şi dezolare, şi mustrări, dar nu era deloc pregătită pentru tristeţe şi o încuviinţare mohorâtă dar înţelegătoare.

— Mă aşteptam la asta, îi spuse el. Oi fi eu bătrân, dar am cunoscut dragostea, iar tu şi Ed sunteţi îndrăgostiţi unul de celălalt. Asta e clar. Înţeleg şi chiar sunt de partea voastră, zău că da. Şi pentru tine şi pentru el aceasta e foarte important; dacă n-ar fi fost nu te-ai fi chinuit vreme atât de îndelungată. Să nu crezi că n-am băgat de seamă. Desigur, războiul face ravagii şi-n emoţii. Când trăieşti nişte vremuri cum sunt acestea, totul se petrece la cote maxime, totul e trăit cu maximă intensitate şi extremă sensibilitate. Eram tânăr în celălalt război. Şi ştiu. Nu sunt de acord cu ceea ce faci şi mi-aş fi dorit din toată inima să n-o fi făcut — pentru Giles. Însă înţeleg de ce trebuie s-o faci.

— Da, trebuie, spuse Sarah. Neapărat. Am întâlnit dragostea după cum spui. Niciodată-n viaţă n-am mai simţit pentru altă persoană ceea ce simt pentru Ed. Nu credeam că ar fi cu putinţă aşa ceva. Despre aşa ceva se

poate citi prin cărţi, am crezut că toate astea sunt doar febra imaginaţiei şi licenţă poetică. Dar uite că nu-i aşa, nu? Nu mai sunt persoana care credeam că eram; Ed a descătuşat din mine emoţii pe care nu ştiam că le posed, iar ele m-au copleşit şi-acum sunt condusă de ele. Pentru prima dată în viaţă simt că trăiesc cu adevărat. Poate că, aşa cum spui, tocmai pentru că suntem în mijlocul unui război, poate pentru că Ed n-are prea mult timp la dispoziţie — poate. Ştiu numai că oricât de puţin timp ar avea, eu vreau să-l împart cu el, să-i dau ceea ce ştiu că are nevoie de la mine şi ce ştiu că pot să-i dăruiesc. (Se aplecă înainte şi îşi puse mâna pe a lui.) Doar că-mi pare tare rău că-l rănesc pe Giles — şi pe tine — făcând ceea ce fac. Tare mi-aş fi dorit să existe o cale de a putea continua să trăiesc aici, cu tine...

— Dar te întorci aici, nu?

Sarah rămase cu gura căscată.

— Îl părăsesc pe Giles. Plec cu Ed.

— Îmi dau seama. Dar nu renunţi la munca de infirmieră, nu? Ed va continua să fie detaşat la Little Heddington când o să vă întoarceţi, iar tu ai să vrei să fii cu el. Prin urmare te vei întoarce cu siguranţă la această casă şi la viaţa ta de aici. De ochii lumii tu rămâi încă nora mea. Aş aprecia dacă ai lăsa lucrurile aşa cum sunt — la suprafaţă. Ţi-aş cere un lucru, anume să fii discretă, deşi eu ştiu bine că vei fi pe cât îţi va fi cu putinţă.

Sarah era complet aiurită. Mândria de familie a lui sir George era o plantă care creştea cu tenacitate în cele mai ciudate locuri. Familia era pe primul loc. Sarah era încă o Luttrell, şi atâta timp cât încă purta numele, erau anumite datorii şi obligaţii şi formalităţi ce trebuiau respectate. Ce făcea ea în particular era treaba ei; aparenţele exterioare erau cu totul altceva. Sir George îi respecta intimi-

tatea, dar insista pe respectarea exterioară a unui *statu quo*. Rămase amuzată — influenţa lui Ed. Şi întristată — influenţa mătuşii ei.

— Am să fac cum doreşti, îi spuse ea. Nu doresc să produc scandal, ştii asta. Nimeni în afară de tine şi de doctorul militar de la bază nu ştie că plec cu Ed. (Se aplecă şi-l sărută pe obraz.) Eşti un om bun şi înţelegător, şi te iubesc pentru asta.

— Să nu mă înţelegi greşit, îi spuse el pe un ton de avertisment. Nu sunt de acord cu ceea ce faci: sunt mâhnit şi întristat pentru fiul meu, dar în ce te priveşte pe tine încerc să fiu înţelegător. Ştii că asta are să-l rănească pe Giles foarte rău.

— Ştiu toate astea. Nu-i nevoie să mi le spui tu. Însă am să-i scriu şi-am să-i spun.

— Da, desigur că aşa ai să faci. Fiind vorba de tine, nici nu se putea să faci altfel. (Aceste cuvinte fuseseră spuse fără reproş.) Înţeleg că aceasta e important pentru tine, iar Ed mi-a spus cât de important e pentru el.

— Ţi-a vorbit şi el?!?

— Dar bineînţeles! Şi Ed are cunoştinţă de seriozitatea a ceea ce se petrece. A fost direct şi sincer cu mine. Ştiu că vrea să se căsătorească cu tine şi să te ducă în California cât mai curând cu putinţă. Am discutat tot. Ştie la fel de bine ca şi mine că tu eşti genul de fată care n-ar face în ruptul capului un lucru ca ăsta dacă n-ar fi fost de extremă importanţă. Tu eşti o fată care-şi ia răspunderile în serios. El ştie asta, iar faptul că eşti dispusă să renunţi la tot pentru el este ceva pe care îl apreciază mult de tot. Însemni foarte mult pentru el, Sarah. Din cauza asta spun că te-nţeleg. Pentru el asta nu-i doar o aventură. Când e vorba de femei Ed ar fi putut să-şi aleagă orice femeie; e un bărbat care se bucură de mare trecere la femei însă el te vrea pe tine, Sarah, şi pentru toată viaţa. A fost cât se poate de franc cu mine. În legătură cu asta şi el e con-

ştient de răspunderea pe care şi-o asumă — nu e vorba numai de tine, ci de ceea ce trebuie să înfruntaţi amândoi înainte de a putea în cele din urmă să vă căsătoriţi. Dacă n-ar fi fost aşa, dacă fie şi pentru o clipă numai m-aş fi îndoit de seriozitatea lui în această privinţă, nu ţi-aş fi îngăduit să faci ceea ce faci, chair dacă pentru asta ar fi trebuit să te ţin încuiată sub cheie. Însă e serios şi important pentru amândoi. Ţi-am mai spus, e mult de când am bănuit că se va întâmpla aşa ceva. V-am văzut pe amândoi implicându-vă din ce în ce mai mult unul în viaţa celuilalt. Am tras nădejdea că ai să fii în stare să depăşeşti momentul, să-l îndepărtezi sau să nu-i cazi victimă — oftă el — dar speranţele mele erau în van. Văd asta acum. Iubirea poate fi ea de neatins, însă forţa ei este cumplită. La urma urmelor, ea face să se învârtă lumea.

Sarah se năpusti şi-l strânse-n braţe, gata să izbucnească-n lacrimi.

— Ah, eşti cel mai minunat socru din câţi ar putea avea o noră.

— Sunt un bătrân exagerat de indulgent şi de lasă-mă-să-te-las căruia-i face plăcere să vadă oameni fericiţi, iar eu nu te-am văzut niciodată mai fericită ca în ziua când l-ai întâlnit pe Ed. Îmi tot repet într-una asta pentru ca nu cumva să-ţi cad în genunchi implorându-te să n-o faci. (Se uită la ea cu un aer mâhnit.) Dar tot degeaba ar fi, este? Sunt cât se poate de conştient că indiferent ce-aş spune sau aş face, asta n-ar schimba cu nimic lucrurile.

Sarah scutură din cap fără a fi în stare să scoată un sunet.

Sir George continua să o privească trist, dar cu dragoste.

— Tu şi cu Giles trebuie să reflectaţi asupra soluţiilor, rosti el pe un ton grav. Nu-ţi cer decât să nu-l răneşti rău. Şi încă nu-i scrie. Mai aşteaptă puţin, să mai vedem

ce-o mai fi. Ştiu că tu şi Ed vă iubiţi, dar câteodată aceste pasiuni mistuitoare se destramă foarte repede — ah, nu zic acum că se va întâmpla şi cu asta la fel, însă te rog, Sarah, mai lasă un bob zăbavă. Nu face nimic până nu te întorci de-acolo unde te duci cu Ed. Ai foarte, foarte mare grijă înainte de a-l scoate pe Giles din viaţa ta. Adu-ţi aminte ce este şi ce face. Un şoc ca ăsta ar putea fi... periculos.

Ea-i întâlni privirea rugătoare şi-n balonul ei strălucind de fericire mirosi adierea uşoară a vinovăţiei. Însă găsi că vorbele lui aveau miez şi încuviinţă.

— Cum doreşti, spuse ea. Odată ce-am plecat cu Ed, în ochii mei căsătoria cu Giles s-a terminat. Însă de dragul tău n-am să i-o spun imediat. Dar de spus tot trebuie să-i spun, cred că-ţi dai seama, nu? Trebuie să fiu cinstită cu el, dar mai trebuie să fiu cinstită şi cu Ed şi cu mine însămi. Îmi displace să nu-i spun lui Giles imediat ce-am de gând să fac, însă de dragul tău n-am s-o fac. Cel puţin nu deocamdată.

— Vă sunt recunoscător la amândoi, rosti sir George protocolar după care o bătu uşurel pe mână. În ciuda a ceea ce faci, eşti o fată bună. Zău, Sarah, crede-mă ce spun. În ciuda a tot, zău că atunci când îţi spun asta, vă doresc din tot sufletul mult noroc şi Dumnezeu să vă binecuvinteze.

25

Sarah plănuise să plece la Dorset cu trenul, dar Ed îl îmbârligă pe Miller ca să le pună la dispoziţie un automobil şi benzina aferentă.

— Mă tem că tu va trebui să conduci. Eu încă nu-mi pot folosi afurisitele astea de mâini ale mele cu toate cârpele astea.

— Nici o problemă, spuse Sarah plină de încredere. Sunt o bună şoferiţă.

— Sunt eu navigatorul dacă-ţi face plăcere.

— Ştiu drumul.

Cabana era izolată în vârful unui promontoriu la poalele căruia se deschidea o vastă panoramă a golfului Poole. Când au sosit se lăsase deja întunericul, însă focul era aprins de femeile de prin partea locului care aveau grijă de casă şi o grămadă de buşteni de foc se aflau în coşul de lângă şemineu. În cămară se aflau o duzină de ouă şi o găină tăiată de curând, nişte lapte şi ciuperci de câmp. Ed adusese de la mesagerie o cutie cu tot felul de bunătăţuri: unt, pâine, şuncă, brânză, conserve din carne de vită şi cafea, un cozonac mare, cartoane de prăjituri, fructe conservate şi smântână.

Pentru cină Sarah pregăti omletă cu ciuperci, şi se aşezară pe butucii cu esenţă aromată de măr şi băură

o sticlă întreagă de cabernet din cele mai bune soiuri ale lui sir George. Ed mai puse nişte butuci pe foc, după care se aşezară pe duşumea în faţa vâlvătăilor, Sarah în braţele lui Ed, fără să mai vorbească, doar strângându-se în braţe unul pe celălalt, sărutându-se şi mângâindu-se.

— Şapte zile întregi, exclamă Ed în culmea fericirii. Şapte zile cu tine, Sarah! Fără avioane, fără tunuri, fără bombe, fără moarte, fără distrugere. Doar tu, frumoasa mea, Sarah.

O sărută pe ochi, pe obraji, pe piept, plimbându-şi gura pe o traiectorie neîntreruptă care întotdeauna se termina la gura ei ce-i răspundea cu bucurie simţurilor.

— Ah, Sarah, spuse el cu ardoare, toată viaţa te-am căutat ca să te găsesc tocmai în mijlocul unui război! Ştii, te-am văzut cu mult înainte de a afla cine eşti. M-am interesat de tine şi când mi s-a spus, mi-am zis: „Nu-i pentru tine, Ed. Nu-i de nasu' tău..." Dar uite, Sarah, că n-a fost să fie ce credeam, uite că minunea asta păgână s-a întâmplat: tu ai fost pentru mine. Eşti aici, cu mine, şi peste puţin am să te duc sus şi-am să te iubesc chiar şi cu afurisitele astea de mâini ale mele în starea în care sunt, şi-am să te iubesc, şi-am să te iubesc.

Începu s-o sărute din nou, gura lui devenind tot mai arzătoare, mâinile — tot mai îndrăzneţe.

— Nu-i nevoie să ne ducem sus, murmură ea cu gura lipită de a lui. Lasă-mă să aţâţ puţin focul...

Ea mai îngrămădi butuci până când pălălaia prinse să duduie şi să trosnească aruncând scântei şi valuri de aromă. Suflă în flacăra lămpii cu parafină, astfel încât acum doar focul din vatră mai lumina încăperea şi umbrele dansau în ritmul flăcărilor; după care reveni lângă el ducându-şi mâinile spre fermoarul fustei.

— Nu. (El îi apucă mâinile într-ale sale.) Asta e ceva ce de mult am vrut să fac.

O dezbrăcă la lumina jucăuşă a focului din vatră, scoţându-i hainele una câte una, sărutând silueta delicată pe măsură ce aceasta se dezgolea — sânii mici şi tari, mijlocelul subţire, stomacul plat, şoldurile zvelte dar surprinzător de rotunde — toate cu o lăcomie şi o concentrare care-i dădea fiori. Ea îi desfăcu cravata, deschise nasturii de la cămaşă, dezvelind carnea vie şi nouă de pe piept şi braţe pe care-o binecuvântă cu buzele ei, iar mâinile îi desfăceau catarama curelei; toate acestea făcându-le natural şi instinctiv, stăpânită dintr-odată de o siguranţă de nezdruncinat şi nesăţioasă, şi de o totală lipsă de pudoare care-ar fi uluit-o dacă ar mai fi stat un pic pe gânduri. Cu Ed tot ce făcea era neprefăcut: era natural şi neforţat.

Pe urmă se găsiră amândoi sub dogoarea şi lumina focului, intimitatea fiind consumată mai înainte chiar de contopirea trupească. În ciuda protestelor ei, el îşi dădu jos laţurile de tifon ce-i susţineau mâinile.

— Dacă n-o fac n-am cum să te simt aşa cum trebuie.

Îşi plimbă vârful degetelor pe conturul trupului ei, venind în urmă cu sărutările. Corpul ei se arcui.

— Ai trup frumos, ca mătasea. Ştiam că este aşa. Ah, Sarah, Sarah...

Era blând şi sălbatic, dogorind de pasiune, acoperind-o cu o revărsare atât de mare de dragoste încât ea nu-şi mai simţi nici măcar reacţiile. Pentru prima dată în viaţă se dăruia în întregime pierzându-se într-un absolut pe care el îl absorbea prin porii pielii. Ea îl ţinea strâns, cu gura lipită de a lui, sugându-i limba în ea ca şi corpul,

fără nici un fel de reţinere. Erau unul, nu doi; ca şi trupurile, minţile lor se contopeau, concentrate asupra unei singure plăceri împărtăşite şi a unei dăruiri totale. Se percepeau atât de desăvârşit, încât fiecare putea simţi plăcerea celuilalt ca şi cum ar fi fost a sa proprie; intensă, nimicitoare, dogoritoare ca şi glasul lui Ed care spunea într-una în ritmul trupului care se mişca într-al ei:

— Te iubesc, te iubesc, te iubesc.

Stând amândoi întinşi, sătui de plăcere, Sarah se uita la Ed desenându-i cu vârful degetelor conturul feţei şi recitând încet:

„De tine doar eu sunt legată,
Prin toate gândurile mele.
Doar chipu-ţi vreau să mi s-arate,
Doar inima-ţi râvnesc în toate cele."

— Ce-i asta?

— Herrick.

— Oh... avantajele educaţiei englezeşti, chiar dacă ea a fost făcută acasă.

— Şi tu ai avantajele tale.

— Ca de exemplu?

— Asta — ea îi atinse gura. Acestea — ea-i atinse mâinile. Asta — ea-i atinse trupul.

— Echipament standard.

— Cu rafinament american.

— Contribuţia mea personală la Legea de Împrumut şi Închiriere cu excepţia faptului că închirierea e pe toată viaţa, şi că ea-ţi aparţine, Sarah, împreună cu tot ce am. Vreau să trăiesc cu tine, să te fac fericită şi să te apăr, să am copii cu tine.

— O să ai... o să ai...

— Am zburat şaisprezece misiuni. Mai am nouă şi am terminat. Războiul ăsta nu poate dura la nesfârşit. Trebuie să se termine odată şi odată, iar eu am de gând să rămân în viaţă când se va întâmpla asta. Acum am atâtea motive să trăiesc, Sarah, şi-am să trăiesc — am să trăiesc.

Începu iar s-o sărute, de astă-dată violent, cu disperare, ca şi cum şi-ar fi stabilit ce-avea de cerut de la viaţă, dreptul său de a fi în stare să continue astfel ani şi ani de-a rândul, şi-n curând erau uniţi într-o altă afirmare, confirmare şi împlinire.

Sarah era zguduită, aproape îngrozită de enormitatea afecţiunii pe care i-o arăta Ed.

— Înainte de tine, Sarah, eu doar existam; e ca şi cum tu ai fi jupuit de pe mine toate straturile de nesimţire pe care fără voia mea le-am acumulat, întocmai cum mi-am desfăcut bandajele de pe mâini. Acum sunt tot roz şi nou ca şi pielea de pe mâinile mele, şi mă doare, dar Sfinte Dumnezeule, ce bine mă simt!

Nici un bărbat nu-i mai vorbise niciodată în felul acesta, atât de deschis, atât de limpede, atât de pe şleau. Giles niciodată nu se manifestase într-un mod atât de deplin; el era un om rezervat şi închis în el chiar şi când era îndrăgostit; şi nici gura bogată a lui Ed n-o avea, şi nici puterea lui de acţiune; niciodată nu se expusese total în faţa lui Sarah, nici între extremele pasiunii, nici dincolo de ele. Ed era franc şi absolut neinhibat, mereu proaspăt şi eficient atât în vorbă cât şi în faptă.

— Când nu sunt cu tine, simt că mă doare lipsa prezenţei tale, de care am în continuu nevoie. Departe de tine sunt numai o umbră; am nevoie de imaginea ta care să-mi dea substanţă. Tu mă faci să fiu atât de conştient de ce-nseamnă să fii viu, iar tragedia e că am descoperit

asta când încerc să-mi păstrez viaţa când mă paşte moartea.

Ea se înfioră şi se ghemui la pieptul lui. El o ţinea delicat, tandru, drăgăstos.

— Trebuie să vedem situaţia aşa cum este, Sarah. Nu ne putem ascunde de ea, şi nu se dă la o parte dacă n-o privim drept în ochi. Haide să nu ne mai prefacem. Situaţia în care ne aflăm este cauza a ceea ce dă ardoare celor ce simţim noi unul pentru celălalt; tocmai faptul că e în primejdie o face să fie atât de preţioasă, atât de năvalnică. Te iubesc atât de total, de profund şi de pătimaş, încât pentru mine nu mai există nimic altceva. Dar sunt în stare să înfrunt tot ce mi-e scris să mi se-ntâmple-n viitor fiindcă-mi trag seva din ea şi din tine.

El simţi corpul lipit de-al său înfiorându-se; ea se strângea atât de tare-n el, încât parcă ar fi avut de gând să se topească-n el.

— Vezi? spuse el. Înţelegerea ta e atât de absolută, încât practic nici nu mai e nevoie de cuvinte.

— Eşti cel mai incredibil, mai extraordinar şi mai frumos bărbat, exclamă ea. Niciodată până acum n-am mai simţit aşa ceva pentru o altă fiinţă umană; indiferent ce se mai întâmplă în viitor eu nu voi mai fi aceeaşi. Tu m-ai schimbat, Ed. Tot ce am, tot ce sunt e al tău pentru tot restul vieţii mele. Indiferent ce se-ntâmplă cu noi. Te iubesc, Ed. Întotdeauna am să te iubesc.

Rămăseseră unul în braţele celuilalt, observând cum se domoleşte focul şi scade până la o strălucire purpurie fierbinte, buştenii năruiţi transformaţi în cenuşă, dar conţinând încă o radiaţie puternică ce ajungea până la ei. Ed îi mângâia părul blond iar ea-şi lipea obrajii de pieliţa nouă şi roz de pe pieptul lui, adăpându-se fiecare din celălalt cu cel mai profund confort şi cel mai puternic sprijin. Nu mai exista nimic şi nimeni în afară de ei doi. Întregul corp al lui Sarah cânta.

— Tot ce voi dori şi de care voi avea nevoie întotdeauna. Indiferent ce-o să se întâmple, Ed, grăi ea, îmi voi aduce aminte de asta până la sfârşitul vieţii, şi-am s-o fac plină de recunoştinţă. Deie Domnul să fie tot aşa.

— Amin, spuse el plin de patimă. (După care se întinse iar oasele-i trosniră). Acum cred c-o să mergem să ne culcăm. Sunt obosit şi vreau să adorm în braţele tale şi când am să mă trezesc să te găsesc tot acolo, şi să te mai iubesc iar, şi să petrec fiecare minut din viaţa mea cu tine; şapte zile pline de tine.

Urcară îmbrăţişaţi scările până la dormitorul din mansardă, în marele pat dublu cu perne de fulgi şi plapumă din puf încălzite de două buiote din piatră cu apă fiartă pe care Sarah le aşezase acolo ceva mai devreme. Încolăciţi unul pe celălalt cât mai confortabil şi mai călduros posibil, adormiră.

A fost o săptămână pe care nici unul, nici altul n-avea s-o uite; şapte zile de intimă comuniune fizică şi mentală care depăşea toate experienţele trăite anterior de amândoi. Ziua se plimbau pe jos kilometri întregi cu braţul petrecut pe după talia celuilalt peste colinele vălurite ale Dorset-ului, pe cărările liniştite ce duceau la plajele pustii din zonele mai îndepărtate ale golfului unde doar păsările de mare strigau. N-aveau nevoie de oameni; în afară de ferma din apropiere de unde cumpărau lapte şi ouă ei vedeau puţini oameni şi n-aveau nevoie de niciunul. Serile se întorceau la cabană şi aprindeau un foc mare de buşteni şi se întindeau dinaintea lui şi vorbeau, şi făceau dragoste dulce, lungă, chinuitoare, răpitoare dragoste şi adormeau unul în braţele celuilalt.

Războiul era departe; încordarea dispăruse de pe chipul lui Ed. Mâinile lui se vindecară, iar spre sfârşitul săptămânii el renunţă complet la bandaje pe când ţesutul roz cicatrizat devenea tot mai puţin livid şi pe măsură ce simţul pipăitului îi revenea tot mai mult, era cu nepuţinţă să n-o pipăie pe Sarah într-una.

— Eşti ca mătasea, spuse el pe când şedeau în pat, cu perdelele date la o parte pentru a lăsa să pătrundă razele de lună. Am să te recunosc după pipăit, ca orbii, cu toate simţurile mele concentrate în buricul degetelor şi-n gură.

Sarah habar n-avusese cât de tulburător şi de epuizant putea fi actul de a face dragoste. De bună voie ea-l urmă pe Ed care-o conducea pe o pantă tot mai accentuată de senzaţii în stare pură ce-o transporta într-un vârf de munte; o culme de plăcere senzuală şi erotică. Pentru prima oară în viaţa ei înţelese ce însemna plăcerea carnală. Noapte după noapte ei se epuizau unul pe celălalt, numai ca să se trezească învigoraţi şi gata de a călători din nou spre cele mai îndepărtate meleaguri ale explorării de sine.

Într-o noapte, după un paroxism de pură senzualitate care-i lăsă pe amândoi gemând răguştit şi murmurând, Sarah zise cu gelozie, însă doar ca o simplă constatare a unui fapt divers:

— Trebuie să fi avut o mulţime de femei ca să ajungi la un asemenea grad de performanţă.

— Mi l-am păstrat în formă, recunoscu el modest.

— Tocmai asta ziceam şi eu.

Ea-şi îngropă capul în pernă.

Preţ de un minut el o studie cu indulgenţă; apoi surâsul i se şterse şi-o răsuci astfel încât să-i poată vedea chipul şi s-o privească drept în ochi. Faţa ei era serioasă, aproape gravă, ca şi ochii.

— Indiferent câte am învăţat şi cât de multe femei au fost — şi într-adevăr, au fost o grămadă — n-au însemnat nimic altceva decât o pregătire pentru întâlnirea cu tine.

Ochii ei erau cufundaţi într-ai lui, iar el îi văzu scăldaţi parcă într-o strălucire care-l pârjolea. N-avea nevoie să vorbească; ochii vorbeau pentru ea.

— Suntem atât de norocoşi, spuse el. Ştiam încă de prima dată că erai ceva deosebit. Dar cât de deosebit

abia acum am aflat. Ce-am descoperit noi unul în celălalt unii oameni, care trăiesc şaptezeci de ani de viaţă anostă, nu reuşesc să găsească niciodată. Numeşte-o autorevelaţie, sau automagie, sau cum vrei. Ceea ce-a început ca un capriciu s-a încheiat în descoperirea regatului inimii, Sarah. L-am explorat împreună şi ne-am găsit pe noi înşine.

Sarah era uimită şi sfioasă; niciodată nu-i mai vorbise cineva în astfel. O făcea să se simtă destrămată şi înţelegătoare. Dragostea ei se ridica într-o maree care o lăsă neajutorată şi suspinând. Ceea ce-i spunea el o sfredelea până-n străfundul sufletului. Şi ea îşi dăduse seama că atinsese o culme. Într-adevăr, era cu neputinţă să ajungă mai sus — nu mai era nimic, nici un alt loc unde să poată ajunge. Ed era cea mai vie fiinţă omenească din câte întâlnise. Îşi dădu seama acum că în relaţia cu Giles ceea ce-i lipsise fusese calitatea emoţiei, o emoţie care-o mobiliza purtând-o ca pe o geamandură pe valurile furtunoase ale vieţii. Încrederea ei în el era absolută. Ea-i oferise viaţa fără să clipească, se descotorosea cu înverşunare de toate urmele. Ed era cuţitul de care ea se folosise pentru a-şi tăia legăturile. Iar în mijlocul întregii efervescenţe ea se simţea în perfectă siguranţă; păzită şi protejată, şi îngrijită. Înainte ca ei doi să fi fugit împreună el îi spusese clar că avea să-i poarte de grijă, adică îşi asumase ceea ce fusese răspunderea lui Giles. Legal era încă măritată cu Giles Luttrell; în spirit şi-n intenţie şi în angajament era măritată cu Ed. Îi aparţinea lui Ed. Iar asta era un lucru diferit. Îi aparţinuse lui Giles ca şi Parkul, ca şi titlul ce-avea să-i revină până la urmă. De Ed n-o lega decât iubirea iar lucrul acesta o făcea în mod pervers să vrea să strângă şi mai mult legătura. Îi voia copiii nu din datoria pe care o simţea faţă de Giles, ci pentru că ei urmau să fie o parte din el însuşi. Iar acesta era un alt domeniu în care Ed se dovedise a fi remarcabil.

Într-un mod care nu fusese nici măcar pentru o clipă jenant o dusese să o consulte doctorul bazei de zbor, acel

cumsecade sanfranciscan care era la curent cu relaţia lor, iar acesta îi fixase lui Sarah ultimul tip de sterilet american — cu un procent de 98,5% de siguranţă. Doctorul fusese atât de înţelegător cu punctul de vedere al lui Ed — ştiută fiind situaţia în care se afla — încât Sarah nu simţise nici timiditate, nici dezgust, ci doar uşurare.

Că Ed era preocupat de sănătatea ei o ştia; era clar ca bună-ziua.

— N-am chef să rămâi cu un copil pe care să-l creşti singură, spuse el. În caz că s-ar întâmpla ceva cu mine am făcut un testament prin care să fii asigurată din punct de vedere financiar. Nu sunt eu Rockefeller dar nu pot să zic c-o duc rău, aşa că nu trebuie să-ţi faci griji în această privinţă; ai să fii din punct de vedere financiar independentă de familia ta, în cazul în care asta doreşti. Ceea ce nu suport e să te ştiu nevoită să-ţi creşti literalmente singură bebeluşul. Eu vreau să avem copii, Sarah, dar împreună, astfel încât să pot avea grijă şi de tine şi de ei. O femeie singură cu un copil — mai ales unul nelegitim — o duce greu de tot, iar până-n prezent tu n-ai ştiut ce-s greutăţile. Sunt conştient la ce dai tu cu piciorul de dragul meu — barem să nu îţi mai îngreunez şi eu povara.

S-au întors înapoi la Little Heddington la sfârşitul unei săptămâni care avea să le rămână pentu tot restul zilelor întipărită în memorie.

Ed fu declarat inapt fizic pentru serviciul activ; mâinile sale nu erau suficient de vindecate pentru a putea controla comenzile unei Fortăreţe. Spre marea uşurare a lui Sarah el fu consemnat la sol pentru tot restul anului.

I se dădu totuşi un alt avion, un B17-G nou căruia îi spuse, după Sarah, *Sally B.* de la Sarah Brandon, cum era numele ei de fată. Era ca şi cum Giles fusese complet şters din viaţa ei. *California Girl* fusese un avion norocos care s-a întors acasă de fiecare dată. Sarah o botează pe *Sally B.* să aibă noroc, folosind o sticlă de şampanie.

În iarna aceea fu o vreme rea; frig, ploaie şi ceaţă, ba chiar şi zăpadă. Mai multe misiuni fură anulate, bombar-

dierele grupându-se în jurul strălucitoarei aeronave lider proaspăt vopsite doar ca să se întoarcă înapoi la bază.

În acele zile reci şi umede Sarah şi Ed făcură din pavilionul grecesc locul lor de întâlnire. Nu folosiseră niciodată casa. Ed procură de undeva un primus cu parafină şi nişte canistre cu ceea ce el numea păcură. Sarah aduse nişte covoare şi pernuţe şi mai aducea cafea fierbinte, iar Ed o sticlă de scotch, iar el mergea la ea ca s-o aştepte la ieşirea din tură pentru a petrece împreună fiecare minut ce-l aveau la dispoziţie vorbind şi făcând dragoste, şi pur şi simplu stând unul cu altul. Odată sau de două ori petrecură sfârşitul de săptămână undeva în nişte locuri mici şi liniştite, departe de război, însă de când Ed reluase zborurile îşi transformară pavilionul în cuibuşorul lor de paradis. Adeseori nici măcar nu făceau dragoste; şedeau numai unul în braţele celuilalt mulţumindu-se doar să fie împreună.

Îşi făceau planuri despre viaţa lor de după război; unde-aveau să trăiască şi cum avea să se mute Sarah în California. Ed n-a presat-o niciodată pe Sarah în legătură cu Giles; de acest capitol avea ea grijă. Simţea instinctiv că aşa dorea ea să decurgă lucrurile. Sarah încă nu-i scrisese lui Giles ca să-i spună ce făcuse. De nenumărate ori se apucase să scrie, şi tot de atâtea ori nu fusese în stare să găsească acele cuvinte care să nu rănească, să nu doară, să nu nimicească. Încet, încet, iarna trecea iar ea tot nu-i spusese încă, iar scrisorile lui continuau să vină nevinovate şi iubitoare şi doldora de instrucţiuni şi planuri.

Veni Crăciunul iar Ed şi echipajul lui *Sally B.* îl petrecură până la Park. Sir George se purta faţă de Ed cu scrupuloasă politeţe; niciodată nu l-a condamnat şi nici nu i-a făcut reproşuri. Sarah ştia că ei doi discutaseră între patru ochi, şi ştia că subiectul fusese ea, dar nu ştia ce anume, şi nici nu întrebă. Faptul că sir George încă-l mai

privea pe Ed ca prieten, ea-l interpretă ca pe un semn bun, şi era recunoscătoare. Sir George organiză o petrecere specială pentru clubul ofiţerilor şi o alta pentru echipajul lui *Sally B.* pentru care ei aduseseră destulă băutură cât să plutească toată flota pe valurile ei. Ed o duse pe Sarah la serata dansantă de Crăciun de la baza aeriană la care purtă o rochie „Molyneux" dinainte de război, o revărsare bleu-safir de mătase închisă pe gât şi cu spatele gol.

Ed îi dărui lui Sarah o insignă USAF executată din aur; ea-i dărui un ceas de la „Asprey", vechiul lui ceas fusese distrus, de o schijă de şrapnel, la bordul lui *California Girl.* La cererea ei fusese gravat numele lui şi versurile poemului lui Herrick pe care i le recitase la cabană.

La sfârşitul anului Ed fu declarat apt pentru serviciul activ şi-şi reluă zborurile; idila lor luă sfârşit, însă legătura lor devenise deja mai puternică şi mai adâncă. Ed ştia că o are pe Sarah la care să se întoarcă, în vreme ce ea îl aştepta ştiind că el avea să se întoarcă la ea. Astfel continuară să se încurajeze şi să se sprijine reciproc.

Şi apoi, pe la începutul Armindenilor, Ed îi făcu o surpriză:

— Am o permisie de trei zile de sfârşit de săptămână. Nu ştiu ce faci, cerşeşti, te împrumuţi, furi nişte zile pentru că o să mergem să trăim în stil mare; vezi să nu uiţi să pui chestia aia bleu trăznet şi fără întrebări. Am de gând să-ţi fac o surpriză.

Şi aşa făcu. Taxiul care-i luă din Paddington trase la Dorchester. Sarah rămase cu gura căscată.

— Pentru Dumnezeu, cum de ai....? începu ea.

— Cum, n-ai auzit? L-am preluat noi deocamdată. A devenit al patruzeci şi nouălea stat.

Aveau rezervat un apartament cu baie personală. Pe o măsuţă, într-o vază, se afla un buchet de trandafiri, şi o sticlă de şampanie pusă la rece într-o frapieră.

— Cum te-ai descurcat? întrebă Sarah uluită.

— Am un prieten — care e ceea ce numim noi „şmenar" — care se mişcă în anturajul unui general cu patru stele, şi după cum ştii, rangul se bucură de privilegii. Cum-necum l-am îmbârligat, şi întrucât îmi era şi el dator cu vreo câteva chestii... în fine... am făcut colegiul împreună, ştii şi tu cum sunt vechii colegi de cameră.

— Ce-i aceea „şmenar"? întrebă Sarah.

— Ai putea să numeşti aşa pe cineva care-l ţine pe general fericit; îi satisface toate moftur ile mari şi mici, indiferent dacă mijlocul de procurare este cinstit sau nu.

— Asta e un fel de aghiotant?

— Mă rog... da, într-un fel ai putea să-i zici şi aşa. Indiferent cum i-ai zice, ne-a făcut boieri, aşa că să ne bucurăm; s-ar putea să nu mai pupăm aşa ceva. Acum du-te şi pune-ţi una din rochiile alea dinainte de război şi-o să mergem la masă. Dispun de numele unor restaurante de pe piaţa neagră.

Restaurantul, aflat în cartierul Soho, era plin ochi de ofiţeri americani şi de soţiile acestora. Mâncară calcan de Dover şi băură vin după care se plimbară prin Piccadilly şi pe Lower Regent Street şi dincolo de aleea Mall, din parcul St. James. Londra era proaspătă şi înfloritoare, primăvara iţind mugurii. În parc o fanfară militară cânta *Al tău* şi *Nu mă închide-n casă* şi selecţiuni din Gilbert şi Sullivan. Iarba era ticsită de perechi. Mână-n mână, Ed şi Sarah se plimbară prin parc, coborâră pe malul lacului, pe urmă înapoi pe aleea Mall către palatul Buckingham.

— Cum o arăta oare pe dinăuntru? făcu Ed curios.

— Ah, păi alb, auriu şi copleştior.

— Şi-ai făcut şi tu plecăciune la curte ca orice adolescentă bine crescută?

— Am făcut.

— Şi ce ţi-a zis regele?

— Nimic. Mi-au zâmbit amândoi şi mi-au făcut o plecăciune.

— Şi după aceea ai fost înăuntru?

— După o lungă aşteptare. Mă dureau picioarele de nu mai puteam. De fapt... (Ea se întoarse brusc către el sub o inspiraţie de moment.) Dacă n-ai nimic împotrivă, Ed, aş da o raită pe la casa Brandon dacă tot sunt în oraş. E închisă şi în custodia agenţilor, dar tata ar aprecia o mică inspecţie; el nu vine prea des la oraş. Agenţii sunt în St. James şi n-o să dureze mult. Ce zici, vrei?

— Te urmez. N-am fost niciodată într-o mare casă londoneză şi sunt întotdeauna curios să ştiu cum trăieşte cealaltă jumătate a lumii.

Agenţii manifestară o politicoasă bucurie s-o revadă pe lady Sarah şi o asigurară că la Brandon House totul era în perfectă ordine, dar, desigur că dacă dorea să constate cu ochii ei... Îi dădură cheile şi o conduseră respectuos până la uşă.

— Cum se face că uit mereu că eşti o lady, spuse Ed, impresionat. Spune-mi, nu s-ar cuveni cumva să mă trag de clasicul cârlionţ sau vreo chestie dintr-astea?

— Dacă nu taci din gură o să te trag eu de altceva, îl avertiză Sarah.

— Poftim? Unde, în plină stradă? În ruptul capului, nooo, în St. James în nici un caz. N-ai îndrăzni să faci una ca asta!

— Nu zău! Ba bine că nu. Mai sunt şi lucruri pe care nu le ştii despre mine, iar reacţiile la provocări sunt unul dintre aceste lucruri. Întreabă-i numai pe fraţii mei şi-ai să auzi.

Ceva în vocea şi-n ochii ei îi spuneau că nu glumea, iar el îi spuse că o crede pe cuvânt.

— Cu un Brandon nu-ţi merge să azvârli cu uşurinţă provocări, îl avertiză ea, aşa că ai grijă cum vorbeşti.

El scutură din cap cu tristeţe.

— Ce-nseamnă să te-nhăitezi cu americanii ăştia groaznic de vulgari. (Oftă.) Nu semeni deloc cu o tânără englezoaică bine-crescută.

— Am fost coruptă, îi spuse ea pe un ton vinovat. Doar cu o ciocolată „Hershey"...

El izbucni într-un hohot de râs care în curând se transformă în lătrat la care ea se apropie de el la iuţeală şi-l pişcă zdravăn.

— Iisuse! răcni el, dar ea era hăt departe fugind pe lângă „Ritz" şi dincolo de Piccadilly cât o ţineau picioarele ei lungi, în hohotele de râs ale celui care-o urmărea îndeaproape.

Trecătorii se uitau unii cu indulgenţă, alţii cu indignare la fata blondă şi drăguţă, cu picioare lungi, fugărită de un chipeş ofiţer american, amândoi tineri, amândoi râzând în gura mare. Un taxi care trecea prin apropiere opri scrâşnind din frâne, iar şoferul scoase capul afară şi strigă:

— Trăzni-m-ar dacă pe iancheii ăştia poate să-i refuze cineva!

O ajunse din urmă chiar în faţa hotelului „Brown", apucând-o de braţe şi lipind-o cu spatele de perete. Ea gâfâia îmbujorată, cu ochii strălucitori şi râzând.

— Măi... făcu el suflând greu, obrăznicătură nerușinată ce eşti tu. Cât de amarnic m-am păcălit. Am crezut că eşti una dintre cele mai delicate flori printre femeile Angliei care n-ar uşui nici un gâscan. Şi uite că na! Tocmai asta face. Şi nicăieri altundeva decât în St. James! Cred că cei de colo, de la White, le vine leşin când văd una ca asta. Şi să mai vorbeşti de indecenţă!

Ochii lui scânteiau de voioşie.

— Eu ţi-am zis să nu mă provoci, îi spuse ea.

— Promit să nu mai fac — în orice caz nu pe stradă.

— Poliţaiul de colo ne-a cam luat la ochi... cu suspiciune. Bănuiesc că-şi zice că tu poate m-ai agresat sau că-ncerci să te legi de mine.

— Bine, dar eu sunt cel agresat! Poate chiar mi-ai pricinuit un rău ireparabil.

— Mă rog, şi-acum ce vrei, să te plângi? Uite-l colo, vizavi. Vrei să-l chem?

Acum ea îl provoca.

— Nici prin cap să nu-ţi treacă. Altfel ne priponeşte pe amândoi. Nu, vom merge în liniște şi cumsecade la casa Brandon şi acolo vom vedea cât de grave sunt consecinţele.

El îi zări ochii schimbându-şi expresia, licărind mai adânc.

— Am înţeles să trăiţi dom' căpitan, zise ea pe un ton spăşit, însă care-l făcu pe Ed s-o vrea chiar acolo pe loc, lângă zidul hotelului „Brown", strada Dover, Londra W1. Cum ziceţi dumneavoastră, dom' căpitan.

— Spun că te iubesc, zise el plin de fervoare, şi dacă nu cumva m-ai castrat, am să ţi-o dovedesc.

— Chiar te rog, dom' căpitan, răspunse ea mieros, într-un fel care-i contrazicea privirea.

— Atunci e-n ordine — mergi nu alerga.

O luară din loc la pas, ţinându-se de mână.

— Doamne sfinte, ce mai căsoaie! spuse el când ajunseră. Parcă ar fi Capitoliul de la noi.

În interior totul era acoperit cu un linţoliu de praf şi de liniște. Paşii lor răsunau pe pardoseala din parchet şi marmură de pe care fuseseră îndepărtate covoarele; candelabrele erau învelite în saci de muselină sau fuseseră demontate fiindcă erau de prea mare preţ. Mirosea a răcoare şi muced. Ed deschise una dintre ferestrele minunat sculptate şi împodobite.

— Iisuse! exclamă el. *Este* chiar un capitoliu!

— Asta era camera de dimineaţă.

— Ştiam, ştiam! Numai englezii erau în stare să aibă o cameră de dimineaţă şi una pentru după-amiază. Ceea ce vreau eu să văd sunt cele pe care le folosiţi noaptea.

— Măi, spuse Sarah, nesătulule. Nu e decât patru după-amiază.

— OK. Atunci o să folosim camera de dimineaţă. Nu sunt mofturos.

— Trebuie să verific toate încăperile. Potoleşte-ţi nerăbdarea.

— Mai bine ţi-aş potoli-o eu pe-a ta.

— Şi eu îmi ziceam că... ba nu, jos mâinile.

Îi evită mâinile şi-o şterse iute pe enorma scară interioară, dar el o prinse pe platformă.

— Ba da, spuse el. După cum ţi-am zis, trebuie să mă conving că mai sunt întreg, aşa că am nevoie de ajutorul tău, soră.

— Te ajut cu ce pot, rosti ea pe un ton cinstit.

— Îndreaptă-mă în direcţia sala de operaţii.

— Urmează-mă.

— Oriunde.

— Vezi? suspină ea după aceea. Totul e în perfectă ordine funcţională.

— La fel e şi ceasul meu, dar acela îmi indică numai timpul. E vorba de mine, Sarah. Ce-ai făcut cu mine? M-ai făcut bucăţele şi apoi le-ai lipit la loc de nu mă mai recunosc.

— Ştiu eu cine eşti.

— Slavă cerului că măcar unul dintre noi ştie. N-ai să mă părăseşti, nu-i aşa? N-ar mai exista nimeni altcineva care să-mi spună cine sunt.

— Te am în siguranţă, spuse ea. Aici, înăuntrul meu, unde-am să te păstrez mereu chiar şi când eşti departe de mine.

— N-are să mai dureze mult. Nici un război nu durează o veşnicie.

Ea se încruntă, chipul i se înnegură.

— Aş muri dacă ţi s-ar întâmpla ceva, Ed. Şi înainte era rău, însă acum... blestemat război.

— Dacă n-ar fi fost războiul ăsta noi nu ne-am fi întâlnit, îi aduse el aminte cu blândeţe. Eu tot în California aş fi, iar tu ai face acte de caritate şi ai organiza sindrofii la iarbă verde. Pe onoarea mea dacă mi-aş fi închipuit vreodată c-o să ajung să fiu recunoscător unui lucru pe care nu-l pot suferi, dar uite că exact aşa s-a întâmplat. N-aş

fi vrut să pierd aşa ceva nici pentru de trei ori zece vieţi de trai liniştit şi fără de griji. A meritat, oricât ar fi fost de riscant.

— Ba nu! se rugă ea.

— Nu se termină nici chiar dacă eviţi să te uiţi la el.

— Ştiu, dar găsesc că e prea hidos ca să îl priveşti.

Braţele lui o strânseră mai tare, şi Sarah ştia la ce anume se gândea. El era în stare să se gândească la aşa ceva: ea — nu. Cu cât se cufunda mai mult în jocul cifrelor, cu atât mai tare se strângea şurubul. Cu fiecare misiune în care zbura riscul creştea. La Little Heddington moartea câştiga fără probleme. O mulţime dintre bărbaţii pe care-i cunoscuse muriseră. Un singur echipaj îşi terminase baremul obligatoriu de douăzeci şi cinci de misiuni; fuseseră trimişi înapoi în America într-un turneu campanie de vânzări de obligaţiuni. Se ruga lui Dumnezeu ca şi cu Ed să se întâmple la fel. Despărţirea de el o putea îndura; moartea — nu. Să trăiască şi să aştepte era în stare; însă n-ar fi putut rezista să trăiască ştiind că nu mai are nici un rost.

Ed se foi şi se uită la ceas.

— Hei, exclamă el. E aproape cinci.

— De ce eşti aşa obsedat de timp? îi reproşă ea mânioasă. Crezi că dacă te văicăreşti după minute ai să le faci să treacă mai greu?

— Avem tot timpul din lume? o minţi el pe un ton împăciuitor. Fiecare zi pe care o petrecem împreună este un dar; haide s-o privim în felul ăsta.

Ea suspină.

— Să zicem. E singurul fel în care putem — zi cu zi.

— Şi nopţile. În seara asta mergem la dans. Am chef să ne giugiulim pe un ring de dans, fără să fim despărţiţi, cu toţi ceilalţi gagii invidiindu-mă şi întrebându-mă cum naiba am fost atât de norocos.

— Ohhh, suspină ea languros. Asta ar fi drăguţ.

— Şi tu eşti drăguţă. Tare-aş mai vrea să-i faci să caşte ochii la tine cât cepele.

Ea se ridică brusc din pat.

— Şi ce-ar fi mă rog chiar să fac asta, zise ea. (Sărind jos din pat alergă în pielea goală la enormul şifonier ce ocupa un perete întreg din dormitorul ei.) Cred că s-ar mai găsi nişte rochii pe-aici.

Deschise uşile ca să dea la iveală un şirag de rochii protejate în saci de pânză de in.

— Straşnic, jubilă el ridicându-se în capul oaselor şi îngrămădindu-şi perne la spate. Tu ai să le probezi iar eu am să-ţi spun care-mi place cel mai mult.

— Toate sunt modele dinainte de război. „Patou", „Schiaparelli"...

— Aia cu alb şi argintiu ce e?

Ea întinse mâna ca s-o separe de rest, după care ridică fusta.

— Asta a fost fusta mea de prezentare în societate.

— Adevărat? Mi-ar plăcea să te văd în asta; până acum n-am mai văzut în carne şi oase o debutantă la curtea St. James într-un costum complet de epocă.

— Va trebui să mă ajuţi. Are o mulţime de moşi-şi-babe la spate.

— Mă pricep la fel de bine şi la îmbrăcat şi la dezbrăcat, nici o problemă.

Molipsită de entuziasmul lui ea ridică rochia şi-o scoase din sacul de protecţie. Satinul alb şi broderiile din fir de argint scânteiau. O urmări cum şi-o pune şi-i prinse copcile.

— Unde sunt penele şi mânuşile şi toate brizbrizurile? întrebă Ed.

— Mamă-mamă, dar de unde le ştii şi pe astea?

— Am văzut fotografii prin reviste, ştii că şi pe la noi prin Frisco sunt reviste. Şi apoi, adăugă el, la Park mai e şi un tablou de-al tău în rochie de curte.

Se răsuci pe călcâie şi-şi făcu de lucru prin sertarele şifonierului. Tabloul acela i-l dăruise lui Giles.

Ea găsi penele învelite în şerveţele laolaltă cu mânuşile lungi şi albe, condurii din satin, şi — minune a minunilor — o pereche de ciorapi din mătase naturală.

— Ah! exclamă Sarah. Mană cerească! Îi pot purta astă-seară!

— Şi cum rămâne cu ciorapii supraelastici pe care ţi i-am dat eu? protestă el oţărât.

— Bine, dar aceştia sunt din mătase naturală.

Ea şi-i trase, după care se aşeză la masa de toaletă pentru a se pieptăna şi a-şi potrivi penele. El fu nevoit să meargă să-i dea o mână de ajutor. În cele din urmă, netezindu-şi mânuşile la cot, ea reveni unde se reaşezase el între pernele de la căpătâiul patului, şi izbind în trenă cu o mişcare iute şi familiară, spuse:

— Iat-o pe ex-debutanta de la curte a anului 1938.

— Te prinde. Eşti exact tu. Arată-mi cum ai făcut reverenţa, zise Ed.

Ea făcu o plecăciune adâncă, smerită, cu o graţie ce nu avea nimic artificial în ea.

Ceva de pe chipul său, din ochii lui o făcu să traverseze camera şi să ia loc pe pat.

— E doar o rochie, spuse ea pe un ton raţional. O adevărată creaţie pentru Cenuşăreasa-pe-punctul-de-a-se-duce-la-bal.

— Nu zic nu, dar cel care urmează să facă faţă la momentul adevărului de la miezul nopţii sunt eu.

El îi apucă o mână şi începu să-i descheie cu grijă mânuşa.

— Şi chiar ai da tu cu piciorul la toate astea ca să vii cu mine în California?

— Să dau cu piciorul la ce? întrebă ea pe un ton neutru.

— La ceea ce înseamnă rochia aceasta, la felul de viaţă pe care-ai trăit-o, la rangul pe care l-ai ocupat.

— *Încotro te duci...* cită ea zâmbitoare.

— Zău, Sarah. (Nu glumea. Era aproape sumbru.) Văzându-te în această rochie, şi auzindu-i pe oameni cum ţi se adresau astăzi cu titlu... m-am văzut obligat să constat câteva lucruri inevitabile, Sarah, şi nu în cele din

urmă faptul că noi provenim din lumi diferite. A mea este atât de diferită de a ta. Tu ai dus un soi de viaţă privilegiată la un nivel unde aerul este mult mai rarefiat decât în vârful unui deal din San Francisco. Eşti fiică de conte, nu chiar o fitece fătucă de la Cucuieţii-din-deal; eu nu sunt decât un iancheu din Yerba Buena. La Little Heddington tu eşti soră medicală, eu zbor cu avionul. Pentru restul tu eşti lady Sarah Luttrell, născută Brandon — orice numai o fată oarecare nu. Iar astăzi am fost făcut oarecum brutal să-mi dau seama de asta şi zău că nu mai ştiu pe unde să scot cămaşa.

— În acest caz depărtează-te un pic, îi spuse ea cu blândeţe. Te-ai trezit prea de-aproape faţă-n faţă cu asta — de asta şi pare insurmontabil. Mai-întâi trebuie să ştii din capul locului că titlul meu este doar un titlu de curtoazie; el moare odată cu mine. Singurul titlu de familie care se perpetuează este cel al tatălui meu. Să ştii că pe-al meu nu trebuie să-l folosesc. Nu este necesar ca eu să fiu lady Sarah Hardin. Căpitan, sau încă şi mai nimerit ar fi *Dl.* şi *Dna.* E. J. Hardin — ar fi cum nu se poate mai potrivit în ce mă priveşte. Desigur — surâse ea ironic — este surprinzător cât de multe servicii de calitate ţi se fac atunci când eşti o lady — cel puţin în această ţară. Să ştii tu că englezii iubesc lorzii. Eu nu ştiu nimic despre America. Însă nu are importanţă, Ed. Am fost educată ştiind că pentru privilegii trebuie să plăteşti; înţelegi tu, *noblesse oblige.* În orice caz, tata este convins că după război urmează revoluţia şi că el împreună cu cei ca el vor fi încărcaţi în căruţe şi direcţia Arcul de Triumf. Decât aşa ceva, zău, mai bine cu tine-n California.

— Cred că are să-mi meargă la inimă tatăl tău, decise Ed. De mi-ar ajuta Domnul ca şi lui să-i placă de mine. (Degetele lui încetară cu descheiatul nasturilor şi se încleştară pe mâna ei.) Şi mai e ceva, Sarah. Ai să ai multe de îndurat din pricina mea. Tu eşti cea care va

trebui să rămână aici şi să fie împroşcată cu noroi. Tare aş vrea să te scutesc de aşa ceva dac-ar fi cu putinţă, însă nu văd vreo soluţie. (Se încruntă analizând, cumpănind.) Doar dacă... doar dacă te-aş putea convinge să vii în California. Asta n-ar fi privit ca vreo provocare.

Ed îi aruncă o căutătură de vulpoi.

— Ai avea ceva împotrivă să devii divorţată *in absentia?*

— Ed, aş face orice ca lucrurile să decurgă cel mai uşor pentru toţi. Eu ştiu că nici ai mei, nici familia Luttrell nu vor circ.

— Nici eu nu doresc aşa ceva. (Brusc privirea lui se goli şi deveni surâzătoare.) Nu pot decât să nădăjduiesc ca toată tevatura asta pe care am stârnit-o să merite.

Era ca şi cum în marmura impecabilă a încrederii sale în sine apăruse o fisură minusculă. Ea se aplecă spre el, îl sărută suav, dulce, afectuos.

— Scumpul meu, Ed. Tu meriţi oricât de mare ar fi preţul, oricâte eforturi s-ar cere. N-am nici o îndoială, absolut niciuna, de nici o culoare. Şi sunt sigură că tata s-ar bucura să viziteze California ca să vă spună cum să vă creşteţi portocalii.

— N-are decât, făcu Ed. Oricum, nu-i cresc eu.

— Ce-ai să faci, Ed, după război?

— Păi cred c-aş putea oricând să mă duc înapoi la Lockheed. Între timp aş mai acumula o grămadă de experienţă de zbor. De când am fost înrolat n-am mai dat pe acolo.

— Şi înainte de asta ai fost la Dartmouth?

— Nu. La Institutul de Tehnologii Massachusetts. Dartmouth a fost înainte de asta.

— Unchiul John zice că ITM este cea mai bună instituţie de învăţământ din branşă la nivel mondial, proclamă ea cu indulgenţa cuiva care acceptă că şi alţii în afară de englezi ar mai putea fi buni la ceva.

Ed râni. Cunoştea convingerea de nezdruncinat a lui Sarah că britanicii erau întotdeauna şi de departe cei mai buni. Dezbătuseră în repetate rânduri această prejudecată.

— Şi-aşa este. Nu mai există nimic de talia lui în ţară.

Sarah îl cântărea din ochi.

— Mi te închipui licenţiat în fizică. Nu prea semeni.

Ed râni. Apoi spuse serios:

— N-o să murim de foame, Sarah. Ai mei nu sunt chiar de clasa ta, dar nici nu mâncăm la împinge-tava.

— Dar parcă ziceai că tatăl tău e soldat profesionist, iar aceştia... (Ea se opri şi-i aruncă o căutătură suspicioasă.) Nu cumva tatăl tău e tocmai generalul cu patru stele de la Dorchester?

— Nu. Dar, întâmplător, este un general cu patru stele.

Ea-i aruncă o privire ţâfnoasă.

— Ed Hardin, eşti un panglicar şi-un potlogar incorigibil. Ce să zic, bietul iancheu de la Yerba Buena! Miroseam eu că nu se putea să fii tu doar un simplu iancheu drăguţ la curtea St. James.

— Iisuse, spuse el, plouat. Şi eu care credeam că m-am strecurat neştiut.

— Ştiai întotdeuna cum să mi te adresezi; majoritatea americanilor îmi spun lady Luttrell; tu în schimb de la bun început nu ai comis această eroare, şi mai ştiai despre prezentări şi alte lucruri de soiul ăsta; mulţi americani sunt complet ignoranţi în această privinţă. Cum de se face că tu nu erai?

— Păi uite, nu ştiu cum s-a brodit, da' bătrânu' înainte de război a fost ataşat militar chiar aici.

— Aici? La Londra?

— Da.

— Când?

— 1932-1934.

— Eram în Northumberland.

— Şi aveai vreo unsprezece anişori. Pariez că erai toată numai ochi şi picioare.

— În fine, la vârsta aceea eram înnebunită de cai.

— Slavă Domnului că ţi-a trecut — sau ţi se pare c-aş aduce a cal?

— Mmm, de *arătat* nu arăţi a cal...

În acea noapte Ed se trezi brusc realizând că Sarah nu era în pat lângă el. Îşi mişi ochii în întuneric şi o zări stând la fereastră şi privind spre parc. Trăsese perdelele şi şedea scăldată în lumina lunii; suficient de multă cât să i se arate trasă la faţă şi preocupată.

Luaseră masa în oraş, Sarah îmbrăcată în compleul roz pal „Schiaparelii" care-i plăcea cel mai mult lui Ed, şi ca un făcut al sorţii parcă, dăduseră nas în nas cu un grup de persoane, cunoştinţe de-ale lui Sarah. Aceştia se opriseră lângă masa lor şi întrebaseră de Giles. O femeie, în mod special, îl măsurase pe Ed din cap până-n picioare şi remarcase pe un ton acid şi nazal:

— Ce drăguţ din partea ta, Sarah, iubito, să-ţi faci şi tu datoria ridicând moralul aliaţilor noştri americani. Sunt sigură că Giles ar fi de acord. Când îi scrii, trimite-i rogu-te întreaga mea afecţiune, şi mai spune-i că sper să îndure totul. Cum pare-se că faci tu. Infirmieră — pare-mi-se infirmieră erai, sau mă înşel? — ce să zic, ştiu că-ţi priieşte, zău că da.

Se îndepărtase după ce-şi fluturase o mână albă, lăsând în urmă o adiere parfumată de *l'Heure Bleu*, pentru ca din acea clipă dispoziţia lui Sarah să capete aceeaşi nuanţă. Ed o auzi sâsâind printre dinţi: „Târfă!"

— Prietenă de a ta? o întrebă el ironic pe Sarah.

— Prietena nimănui. Caro Maudesley este o nemernică de prima clasă. Nu ne-a mai dat pace de când fratele meu a scăpat din ghearele ei ca să se însoare cu alta.

Doar atât a zis, însă din acel moment Ed ştiu că în mintea ei nu mai era decât Giles Luttrell, paraşutat acolo

cu o precizie fără cusur de către această prietenă a nimănui, care-n felul ei suav îi etichetase pe Ed şi Sarah drept exemplare pilduitoare de colaborare în vreme de război. Ed se aşteptase că mai devreme sau mai târziu la se va întâmpla aşa ceva, şi fusese mai mult decât recunoscător că durase atât de mult, însă când aceasta răzbătu la suprafaţă, el îi recunoscu pe dată chipul. *Vinovăţie.*

Era desigur, firesc. Părăsirea micii localităţi Little Heddington şi venirea la Londra fusese un risc calculat. Sarah era clar că trebuia să aibă prieteni în oraş, însă faptul de a fi dat nas în nas tocmai acum însemna pur şi simplu ghinion. Desigur, ea nu constituia ceva neobişnuit; multe femei cu bărbaţii pe front ieşeau cu americani, şi nu chiar toate le puneau coarne. Ci doar majoritatea dintre ele. Însă nu era numai atât. Mai era şi oraşul însuşi; mai era şi revederea casei Brandon, rochia cu care se prezentase la curtea regală, vechile amintiri, vechile chipuri; oameni care-o ştiau soţia lui Giles Luttrell văzând-o acum cu un ofiţer american şi închipuindu-şi ce era mai rău — la puţinul pe care-l ştiau ceea ce vedeau le pica probabil cum nu se poate mai bine, reflectă Ed. Numai că toate astea îl aduseră pe Giles înapoi de la depărtare de mii şi mii de kilometri câţi îl despărţeau de Sarah, şi întreaga seară el se interpusese între Ed şi Sarah.

Ea se uita gânditoare pe fereastră, muşcându-şi buza de jos cum făcea când o preocupa ceva. Ed tare-ar mai fi vrut să poarte el o parte din povara vinovăţiei resimţită de Sarah; însă în afara faptului că lui îi lipsea o conştiinţă calvinistă care să-l hărţuiască şi că se născuse într-un cu totul alt mediu, mai ştia că Sarah îşi privea vina ca aparţinându-i numai şi numai ei în întregime în ce privea situaţia de faţă. Ea era adulterina; ea-şi părăsise bărbatul, chiar dacă până-acum nici măcar nu izbutise să-i aducă la cunoştiinţă acest lucru; ea era aceea care-ar fi trebuit să dea divorţ. Ea privea tot ce se întâmplase ca fiind din vina ei, şi indiferent cât de mult s-ar fi

zbătut el s-o convingă că lucrurile nu stăteau chiar aşa, nu izbutise în nici un fel să-i schimbe optica.

O bătuse la cap într-una şi într-una.

— Sarah, e nevoie de doi pentru o încâlceală, şi tu din cauza *mea* l-ai părăsit pe Giles, cu *mine* ai comis adulterul, din cauza *mea* tu ai să fii divorţată. Sunt la fel de vinovat ca şi tine, şi merit să fiu arătat cu degetul la fel de mult ca şi tine.

— Dar nu tu comiţi adulterul, nu? Tu nu eşti căsătorit aşa că ţie ce-ţi pasă? *Eu* sunt adulterina; *eu* mi-am părăsit bărbatul; *eu* sunt cea care divorţează; tu n-ai fi decât corespondentul. Nu, Ed. Când am făcut-o am ştiut ce fac. Trebuie să-mi asum — şi îmi voi asuma — răspunderea.

Iar el ştia că aşa va face. Însă nu astea erau lucrurile care-o preocupau pe ea. Giles Luttrell era cauza. Vina pe care-o simţea faţă de el o făcea să se frământe şi să-şi amărască sufletul, iar gândul numai că asta ar fi putut să schimbe dragostea lui Sarah pentru el îl speria într-un hal fără de hal. Viaţa fără Sarah era de neconceput. Ea îi dăruise atât de mult, şi-odată ce se înfruptase, el ştia că nu mai putea fără ea; avea nevoie de ea ca de aer. Se temuse de acest moment, conştient că avea să vină odată şi-odată şi întrebându-se pe unde naiba avea să mai scoată cămaşa când se va întâmpla. Acum, se întâmplase iar el tot habar n-avea ce să facă. Nu ştia decât că-i era frică. Nu exista nimic din ce putea face Sarah ca el să nu poată accepta — sau să nu vrea — cu dragă inimă să facă, orice numai să nu se mai ducă înapoi la Giles Luttrell. Ea spusese foarte clar că, şi dacă nu s-ar fi decis să-şi ia lumea-n cap şi să plece cu Ed, oricum tot n-avea să se mai întoarcă să trăiască cu Giles Luttrell. Dar el se întrebase dacă nu cumva...

Clocotea pe dinăuntru, însă neputincios fiindcă nu era nimic de făcut. Numai Sarah ştia ce însemna Giles pentru ea, şi în mod clar însemna ceva; altminteri de ce se codea ea să-i comunice că-l părăsise? Nu scrisese

încă acea scrisoare care-avea s-o elibereze. În ce-l privea pe Giles Luttrell, pentru el nimic nu se schimbase. Tatăl lui ştia, însă Ed s-ar fi mirat ca el să spună sau să ia vreo măsură în acestă direcţie. Sila englezească de a se amesteca în afacerile intime ale altora era fobia pozitivă a lui sir George. Fiu sau nu, nu era treaba lui să se bage, şi se păstra într-o strictă neutralitate. Din partea lui nu aveau să fie făcute presiuni suplimentare. Nu, necazul era conştiinţa aia afurisită a lui Sarah. Sarah, dreaptă ca o lumânare... biata Sarah. Trădarea o făcea să-i vină rău. Având în vedere că făcuse ce făcuse, Ed o ştia prea bine, ar fi trebuit să fie destul cât să-l convingă că ea îl iubea. El ştia că aşa era. I-o demonstrase adeseori. Însă chiar şi aşa, tot simţea cum îl încremeneşte teroarea la gândul că ea ar putea regreta, că s-ar putea la urma urmei răzgândi şi să rupă relaţia cu el. Poate că undeva în adâncul sufletului ăsta era şi motivul pentru care ea nu-i scrisese lui Giles până acum. *Cât de vulnerabilă e dragostea,* reflectă Ed, *chiar şi a noastră. Credeam că totul e beton — fără slăbiciuni, fără tensiuni în nici o direcţie, şi uite că totuşi stau aici şi sunt martor la cum ne roade pe ea acidul vinovăţiei, iar pe mine gelozia.*

Brusc, simţi că nu mai poate suporta. Nu era în stare să zacă întins şi să vadă ce se întâmplă. Se dădu jos din pat şi se duse până la ea unde, fără să scoată un cuvânt, se aşeză pe scaunul de la fereastră şi o luă în braţe, ţinând-o la pieptul lui ca pe un copil, ţinând-o pentru a o încălzi şi a o îmbărbăta, fără să vorbească, dându-i de înţeles că înţelegea ce anume se petrece. Odată, când el încercase să-i spună ce însemna să ai pe cineva la care să te întorci, ea îi spusese: „Asta-i treaba mea: să aştept şi să iubesc". Acum era rândul lui, şi pentru prima dată îşi dădu seama cât de extraordinar de frumos era ceea ce făcuse ea, şi cât de cumplit de greu.

Aşa că el o ţinea în braţe, o liniştea şi făcea tot ce se pricepea ca să-i alunge temerile doar prin simpla sa

prezenţă. Pentru prima dată de când o cunoscuse îi vedea seninătatea tulburată, conştiinţa zguduită, atât de absolute în alcătuirea lor pentru că erau înnăscute, şi din care se împărtăşise el de atâtea ori. Însă tocmai această vulnerabilitate a ei îl făcu s-o iubească încă şi mai năpraznic, şi-i spori dorinţa de a o mângâia şi a o ocroti.

În braţele lui Ed Sarah se rezemă de trupul său cald şi vânjos, sorbind din pacea pe care i-o oferea, simţind nevoia să-şi vindece duererea chinuitoare a suferinţei pe care o îndura. Toată noaptea fusese alături de ea Giles — era pentru prima dată de când fugise cu Ed — iar prezenţa lui împâclise totul în miasma vinovăţiei.

Şi nu era vorba numai de Londra, şi nici de amintirile stârnite de casa unde îşi petrecuseră ea şi Giles atâtea ceasuri fericite, unde o ceruse el în căsătorie; şi nici de rochiile pe care le purtase când ieşea cu Giles, şi nici măcar de întâlnirea cu vechi prieteni şi vechi duşmani care-i reamintiră într-un mod brutal de ceea ce făcuse, despre infidelitatea ei, despre trădare. Ceea ce pusese, de fapt capacul era hotelul, luxul, confortul; americanii cu calupurile lor albe de săpun, cu sucul lor de portocale şi cu ciorapii lor de nylon, cu whiskey-ul lor şi nesfârşita lor apă caldă, cu felul în care considerau toate acestea ca simple necesităţi, când pentru ea demult nu mai erau decât articole de lux. Ceea ce după Ed ar fi trebuit să fie un eveniment, îngheţase la prima picătură de vinovăţie. Giles se afla la aproape două mii de kilometri depărtare într-un pustiu fierbinte şi plin de praf, lipsit de multe dintre facilităţile vieţii, iar ea se şi „cuplase" cu un american în vreme ce el fără să protesteze — şi fără să ştie — îşi vedea mai departe de armată.

În lunile trecute îl dăduse uitării pe Giles; doar scrisorile de la el, care continuau să sosească regulat, îi mai dăduseră mustrări de conştiinţă, însă febra şi îngrijorarea pentru viaţa lui Ed ca şi palpabila lui realitate alungaseră vinovăţia cu puternica lor prezenţă. Până astă seară crezuse că Giles era la fel de departe de mintea ei pe cât era

de departe de viaţa ei. Acum, printr-o singură lovitură, el revenise şi răsturnase toate paharele roz. Se simţea vinovată — de adulter, de infidelitate, de trădare. Fusese fericită sacrificându-l pe Giles, dându-l uitării în timp ce ea se răsfăţa în lux chiar în clipa când el îndura greutăţi şi lipsuri. Era vinovată pentru că nu-l iubea pe el ci pe Ed, era vinovată pentru atâtea şi atâtea greşeli şi omisiuni ce-i frământau conştiinţa. În Little Heddington era doar o femeie îndrăgostită de un bărbat care-o iubea; aici, la Londra, în această cameră de hotel de lux cu flori exotice şi şampanie ea era o târfă, la fel ca toate celelalte târfe cu amorezii lor americani. Hotelul gemea de ei. Ştia că Ed simte. Se văzuse asta în ochii lui, în acţiunile lui. Oricât s-ar fi străduit ea, tot nu-şi putea sufoca remuşcările, cu toate că rănindu-l pe el nu însemna decât să adauge noi ravagii în sufletul ei, fiindcă îl iubea foarte mult pe Ed. Dar nu destul se pare; nu destul cât să ducă această povară a vinovăţiei fără a o distruge.

Acum tare şi-ar fi dorit să-i fi scris lui Giles de la bun început, să-i explice ce i se întâmplase; că întâlnise dragostea; că, deşi aflase, prin Giles, ce însemna să fii iubită, nu avusese încă habar cum era să iubeşti; acum că ştia, şi ştiuse — ba nu, *ştiind* care era diferenţa — nu mai putea, nu mai era în stare să renunţe la ea; că fusese schimbată, poftim, transfigurată. Ar fi trebuit să fie mai onestă şi mai puţin egoistă. Încercând să nu-l rănească pe Giles ea sfârşi prin a-l răni pe Ed. Ea se trase puţin mai la o parte şi îl privi. Ştia; ah, cum mai ştia. O citea ca pe o carte deschisă. Însă ce folos, tot nu putea face nimic. Nimeni nu putea face nimic. În deznădejdea şi durerea ei abrutizantă, ea îşi lipi din nou capul de pieptul lui şi izbucni în suspine amare.

— Ce să fac, Ed? plângea ea. Ce să fac?

— Spune-i.

— Dar are să-l rănească atât de tare. Nu pot îndura gândul durerii pe care i-aş produce-o.

— Asta pentru că-l iubeşti. Dacă nu l-ai iubi nu ţi-ar păsa ce simte; atunci i-ai scrie fără remuşcări.

— Dar eu nu simt faţă de Giles nimic din ce simt pentru tine! Niciodată n-am simţit, acum ştiu asta. Te iubesc la nebunie, Ed, te iubesc cumplit de mult...

— Există multe feluri de iubire, iar ele nu pot fi măsurate; sau precizate, sau etichetate. Ce simţi tu pentru Giles este una — la urma urmei te-ai căsătorit cu el. Ce simţi pentru mine e alta; amândouă există şi amândouă trebuie să fie acceptate.

— Însă eu vreau să fiu numai cu tine. Întotdeauna voi vrea să fiu numai şi numai cu tine, mereu, mereu, veşnic. Cu cât te am mai mult, cu atât mai mult te vreau. Cu Giles nu s-a întâmplat niciodată aşa, însă mă simt vinovată pentru că am ales dragostea ta sacrificând-o pe a lui. Eu am luat ceea ce mi-a oferit el, iar acum spun că nu-i destul, că n-a fost niciodată destul, iar lucrul cel mai cumplit e că nu e şi nici nu va fi vreodată destul.

— Nu putem câştiga toţi, rosti el prozaic. În orice bătălie cineva trebuie să piardă; cele mai groaznice sunt cele în care cel care pierde nici măcar nu ştie că s-a luptat.

— Asta e cea mai dureroasă situaţie. Ar fi trebuit să i-o mărturisesc încă de la bun început, ştiu, însă am vrut să i-o spun direct, în faţă; o scrisoare mi se părea atât de crudă, atât de lipsită de consideraţie.

— Nu suporţi să răneşti oamenii, spuse Ed cu delicateţe. Crezi că nu ştiu asta? Şi crezi tu oare că n-o ştie şi Giles? Mai mult ca sigur că şi el a observat asta în tine, cum am observat şi eu — Doamne, iartă-mă, se vede de la o poştă. (El îi şterse lacrimile cu degetele.) Spune-i, Sarah, spune-i până când nu ne distruge vinovăţia asta a ta. Nici o dragoste din lume nu poate rezista în faţa cataclismelor pe care le poate stârni vinovăţia. Aş face-o eu pentru tine dac-aş putea, ştii bine, însă asta este doar între tine şi Giles, nu-i aşa?

Ea scutură din cap.

— Atunci spune-i-o. Fă-o mai înainte ca vinovăţia şi ruşinea să te paralizeze şi să le foloseşti drept scuză...

Ea tresări violent de parcă el ar fi pălmuit-o.

— Scuză? (Se ridică brusc şi-l împinse în lături.) Cine naiba oi fi tu să-mi predici despre scuză? Eu sunt cea care-a călcat strâmb! Târfa sunt eu! Cuplată cu tine în bordelul ăsta american! Înfruptându-mă din bunătăţurile tale şi oferindu-mă pe mine în schimb! Nu încerc să-mi găsesc scuze. Pentru ceea ce-am făcut nu există scuze. Crezi că nu ştiu asta? M-am comportat ca o târfă pentru că exact asta sunt — şi nu-mi place! Nu-mi place ceea ce sunt şi ceea ce-am devenit. Ah, ştiu că e vreme de război. Cea mai mare scuză dintre toate. Dacă e vreme de război se poate găsi scuză la orice. Am respins tot ceea ce am fost educată să consider drept decent şi onorabil, că vezi Doamne, e vreme de război — aşa că nu-ţi face griji; nimic nu mai contează în afară de clipa pe care o trăieşti, fiindcă s-ar putea ca *mâine* să nu mai existe. La ce bun atunci să-ţi mai pese de un viitor care poate nu va mai veni?

Lacrimile îi şiroiau pe obraji, picurându-i de pe bărbie pe halat; se aplecă înainte, cu chipul contorsionat de furie şi scârbă, scuipând cuvintele spre el într-un torent de autoînvinuiri.

— Şi mai ştii tu că sunt atât de adânc pierdută în ceea ce fac încât, cu toate că-mi dau seama, am de gând s-o ţin tot aşa? Aşa se petrec lucrurile, nu-i aşa? Ştiu că e greşit ceea ce fac, dar nu mă opresc, şi-i dau mai departe! Aşa că nu-mi veni tu mie acum cu predicile tale despre scuze. N-am de gând să-mi găsesc nici o scuză. Pentru ceea ce am făcut nu există niciuna!

Ea-şi ridică-n sus mâinile ca pentru a nu mai vedea chipul său încremenit şi alb, şi izbucni în sughiţuri sfâşietoare.

Vai, Doamne, Dumnezeule, Sarah, ce ţi-am făcut? gândi Ed torturat.

Întinse braţele ca s-o cuprindă, dar ştiă că ea avea să-l respingă. Ea era gata să-şi reverse otrava asupra oricui ar fi îndrăznit să se apropie prea mult de durerea şi chinurile ei. Inclusiv asupra lui. Aşa că o lăsă să plângă. Poate că lacrimile aveau să înmoaie piatra dură a remuşcării şi să elibereze cângile în care atârna ea acum, care-i sfâşiau carnea şi sufletul. Necazul era că ele îl sfâşiau şi pe el.

Merse până la măsuţa de toaletă şi luă o batistă curată pe care i-o aduse, întinzându-i-o în tăcere. Ea o luă, se uită mai întâi la ea, apoi la el preţ de o clipă, înainte de a se arunca spre el în hohote de deznădejde.

— Vai, Dumnezeule. Ed, iubitule, ce ţi-am făcut? Nu e vina ta. Iartă-mă pentru că m-am descărcat pe tine.

El o ţinu strâns.

— Nu-ţi dai seama, se văicărea ea pradă deznădejdii, că dacă-i spun lui îmi descarc vinovăţia pe el. *Îl cunosc pe Giles;* imediat se va acuza pe el însuşi şi o să creadă că el e cel care m-a pierdut — şi aşa şi e, numai că nu din vina lui. Vina e a mea. Nu l-am iubit niciodată şi n-ar fi trebuit să mă căsătoresc cu el; aici eu sunt cea care-a greşit. Vezi cum toate se întorc la mine, la greşeala mea?

— Ah, biata mea dragoste, rosti Ed încet.

— Nu pot renunţa la tine, Ed! Ştiu că aşa ar trebui! Nu pot! Ştiu că n-ar fi trebuit să fac ceea ce fac, dar chiar dac-am făcut ce-am făcut, chiar dacă nu m-aş mai întoarce niciodată la tine, tot nu m-aş mai putea întoarce la Giles. Nu-l iubesc destul cât să... şi nu aşa cum trebuie. N-am simţit niciodată pentru el — nici măcar pe departe — ceea ce simt pentru tine. Tu eşti tot ce vreau, Ed. Sunt slabă şi nehotărâtă, şi fără tine sunt moartă. Îmi cunosc datoria, dar nu am voinţa de a mi-o face. Te iubesc prea mult.

Ea îl săruta dezlănţuit, încercând să se piardă în el, să scape de dulăii iadului ce-o urmăreau cu dinţii rânjiţi şi

lătrături. Mâinile ei desfăcură frenetic cordonul capotului şi ea-şi lipi trupul gol de al lui tânjind după ceva, o confirmare că asta, el, împreunarea dintre ei merita sacrificiul.

Şi găsi această confirmare. El îi potoli patima lacomă şi frenetică, i-o calmă şi o conduse în ape mai liniştite. O luă în braţe şi o duse în pat, iar acolo purcese să-i demonstreze motivele pentru care erau ei împreună; gingaş şi cu devastatoare delicateţe el o făcu să-şi dea seama cât de mult o adoră, că îi înţelegea chinurile şi temerile, dar că întotdeauna, indiferent ce s-ar fi întâmplat, el şi dragostea lui îi vor sta alături; realitatea şi semnificaţia ei. O înveli în protecţia devotamentului său iar ea şi-o însuşi cu recunoştinţă şi uşurare şi renunţă de dragul lui la tot calvarul culpabilizării. În cele din urmă adormi. Însă Ed rămase treaz, ţinând-o-n braţe cu duioşie dar cu gândul departe, în noapte.

Ajunseseră, îşi dădu el seama, într-un alt punct de plecare. De acum înainte avea să fie o călătorie mult mai periculoasă. Dacă nu voia să o piardă pe Sarah din cauza scrupulelor morale cu care o tortura conştiinţa, trebuia să fie şi mai vigilent.

Sarah devenise centrul lui de gravitaţie; ea îi arăta în ce direcţie se află viaţa. Dacă o pierdea, îşi pierdea drumul. Depindea tot atât de mult de ea pe cât avea *Sally B.* nevoie de aripi; fără de ele, avionul era un fier mort; fără Sarah, el ar fi fost la fel. Nu era doar perpetua efervescenţă a dorinţei, impulsul nestăpânit de a dărui, necontenita tânjire după nevoia de a primi şi a poseda. Puterea dragostei lui nu era ceva finit; nici un simplu „Eu te iubesc". Acestea erau trei cuvinte foarte complicate. Era *eu*, era ce fel de *iubire am*, şi mai era *te*, cel iubit. Avea de-a face cu ceea ce era el, cu ceea ce era Sarah şi cu ceea ce deveniseră împreună. Ce-aveau acum nu mai era ceea ce avuseseră în urmă cu opt luni; ce urmau să aibă peste alte opt luni de-acum înainte iarăşi n-avea să mai fie ceea ce aveau acum. Relaţiile se modificau, erau

modelate pe oameni şi de către oamenii între care se stabileau. Cum se schimbaseră şi ale lor. El se schimbase. La fel şi Sarah. Nicicând până atunci nu mai fusese legat de vreo femeie într-un asemenea hal.

De la paisprezece ani tot avusese de-a face cu fete, şi duzini de femei. Ele nu-i dăduseră niciodată nici cea mai mică bătaie de cap. Le folosise, se bucurase de ele, le văzuse plecând fără regret. Odată sau de două ori crezuse că s-a îndrăgostit, dar era doar infatuare. În afară de trupuri, ele nu-i stârneau nici un alt interes. Cu Sarah însă... era atât de adânc cufundat în ea; în ce era ea, în cum era ea, cine era şi de ce era aşa. Făcea atât de mult parte din el, încât fără ea n-ar fi putut să mai existe. Ea-i furnizase un organ vital care îi lipsise, şi Iisuse Hristoase, ce diferenţă putea fi în felul cum se comporta ca fiinţă umană. Uneori, influenţa pe care o avea ea asupra lui îl făcea să se simtă iritat. Nu mai era liber, şi n-avea să mai fie niciodată, însă dacă a-şi recâştiga libertatea însemna a o pierde pe Sarah el unul era pregătit să poarte lanţurile ei pentru tot restul zilelor lui. *Dragoste*, reflectă el. *Chiar, ce naiba o mai fi şi asta?* Are atât de multe cauze şi efecte, cum Doamne iartă-mă să-i mai zici? Nu există nişte specimene pe care să le studieze omul la microscop sau în lumina rece a raţiunii. Ea nu putea fi analizată, iar în vidul steril al gândirii logice ea dispărea şi murea. Dragostea făcea oamenii să comită prostii monumentale, acte de eroism, de nobleţe. Oare nu simpla vedere a unei femei făcând baie l-a transformat pe David, Psalmistul, într-un criminal abject? Te ţine vrăjit, cu mintea suspendată, zădărnicind acţiunea; eşti fermecat, încântat, orb la toate în afară de chipul persoanei iubite, şi cu toate astea, chiar şi în toiul acelei beţii de sentimente, atât de puternice în care se aflau el şi Sarah în legătura lor intimă şi-n dăruirea unuia faţă de celălalt, tot îl răniseră adânc acele cuvinte pe care i le azvârlise ea în faţă, acuzator, cum că se „cuplase" cu el în acest bordel american. Era

îngrozit de faptul că ea fusese în stare să se gândească la ea într-un asemenea mod. Ce-i drept, hotelul era plin de americani cu femeile, însă el şi Sarah erau diferiţi — şi care era problema?

Da, cugetă el. *Toţi îndrăgostiţii îşi închipuie că legătura lor e „diferită". A mea şi a lui Sarah se întoarce mereu la Giles Luttrell. Soţul lui Sarah.* Din punct de vedere juridic legaţi de mâini şi de picioare. Iar el era răcoarea umedă care murdărise aurul strălucitor, schimbându-l şi întunecându-l până la o vinovăţie murdară. *Fii cu băgare de seamă,* gândi el, *nu-ţi lăsa imaginaţia s-o ia razna pe uşa lăsată vraişte prin care să se furişeze gelozia. Aceasta este o nebunie care ştii foarte bine că e nesănătoasă, dar în faţa căreia e foarte greu să nu cedezi. Gelozia provine din nesiguranţă şi din îndoiala care te macină cum că n-ai valora nimic; este un dragon care suflă pară de foc şi care stă la poarta paradisului tuturor cuplurilor de îndrăgostiţi. Iar tu, băiatule, nu eşti un sfânt. Tu o ai pe Sarah; în toate felurile care există ea îţi aparţine, e a ta, dar de cum o vei privi ca pe o proprietate, te-ai lins pe bot, puştiulică. Ai parcurs deja un drum lung; poala dealului când aţi făcut cunoştinţă şi v-aţi stârnit interesul reciproc suind mai sus dealul spre simpatie şi afecţiune până la cotele înalte ale intimităţii şi la creasta supremă care e absoluta comuniune. Nu te uita în jos la acel dragon altminteri ai să cazi direct în fălcile sale deschise. Şi n-o lăsa nici pe Sarah să-l vadă. Are şi-aşa destule pe cap. Chiar dacă izbuteşte să scape de sentimentul vinovăţiei, tot mai rămâne divorţul, iar asta e Anglia nu Reno — unde scapi una-două-gata. Aici e vorba de adulter şi tot lanţul de neplăceri rezultante. Fata asta trebuie să treacă prin iad de dragul tău, Ed, băiatule. Pentru Dumnezeu, nu mai adăuga nici un pai la greutăţile ei. S-ar putea ca paiul acela s-o doboare.*

Asta e Ed, n-ai încotro, trebuie să faci faţă. Idila s-a terminat. Acum ai ajuns la faptele vieţii. Acum chiar că trebuie să te lupţi. Sarah te-a ajutat s-o faci cu California Girl şi Sally B. E rândul tău, acum. Fă-o, Ed! Fă-o aşa cum trebuie. De asta depinde viaţa ta.

6

Primul lucru pe care-l făcu Sarah când s-au întors la Little Heddington a fost să-i scrie lui Giles. Cearta din Londra fusese scânteia. Expresia de pe chipul lui Ed când se năpustise asupra lui o împingea la măsuri rapide şi crude. Să-l rănească pe Giles era rău; dar să-l rănească pe Ed însemna anatema. Cu acest ghimpe care nu-i mai dădea pace ea se aşeză la masa de scris şi folosind numai cuvinte scurte, tăioase, clare, şi cuvinte fatale îi relată cele ce s-au întâmplat. Fără scuze, fără circumstanţe atenuante, fără jumătăţi de adevăr. O îngrozea propria ei cruzime; în doi timpi şi trei mişcări îl smulsese pe Giles din viaţa ei.

Acel sfârşit de săptămână petrecut la Londra fusese un eşec total, cu excepţia unui singur lucru; îi apropiase şi mai mult unul de altul, şi astfel depăşiră momentul. Nu auzi din gura lui Ed nici un reproş, nici o acuzaţie, şi totuşi el preluase cumva o parte din povara ei de vinovăţie, şi astfel procedând o înlănţui de el mai strâns ca oricând. Acuitatea cu care percepea el ce se petrece în mintea ei, capacitatea lui de a-i înţelege simţămintele era de necrezut şi o subjugară şi o încântară la culme. Îi ştia confuziile, îi potolea îndoielile — nu în privinţa lui, în privinţa lui niciodată — în privinţa ei. Crezându-se izolată în vinovăţia ei, îl găsi şi pe Ed acolo, lângă ea; ca să ducă şi el jugul, să aibă grijă de ea, să acţioneze pentru ea, aşa cum

mai făcuse şi la început, când s-au cunoscut. Ed preluase comanda, depăşise toate obstacolele şi o legase de el prin extraordinara lui capacitate de înţelegere. O întemniţase pentru totdeauna în sipetul inimii sale şi în acelaşi timp o descătuşase să facă lucruri pe care nu se crezuse capabilă să le facă vreodată.

Nimeni nu avea o încredere mai neclintită în sine însuşi ca ea; niciodată nu fusese mai sigură de cineva. Ed era inevitabil. Efectul lui asupra ei era de neşters şi îi pătrunsese prin toţi porii. Viaţa ei ordonată, tipicară şi previzibilă fusese răsturnată ca un sertar al cărui conţinut împrăştiat peste tot într-un talmeş-balmeş de nedescris era sortat de Ed şi repus la loc într-o ordine diferită. El o reconstruise. Siguranţa lui de sine era de nezdruncinat, ca şi încrederea în el. Niciodată arogant, doar pozitiv. Se uita, se tot uita şi nu înceta să se minuneze. Ed era o stâncă. Până şi ea, prin el, îşi descoperise propria ei încredere în sine; încercă, văzu că se poate, şi putu. Ed era o fântână foarte adâncă din care ea abia începuse să soarbă, însă tot el fusese acela care dăduse la o parte capacul de pe prorpia ei fântână adâncă din care se înfrupta cu cele ce se găseau acolo, consumându-i viaţa ca şi trupul care era într-una reîmprospătat din propriile ei zăcăminte nesfârşite abia descoperite.

Felul în care făcea Ed dragoste era ceva pentru care ea încă nu găsise cuvintele potrivite pentru a-l descrie. Însă nu numai trupul i-l strunea. El îi deschisese şi ochii. Îi modela mintea şi trupul ca pe un lut moale care răspundea cu aviditate dorinţelor lui. Şi nu erau numai lucrurile pe care le făcea el şi cum le făcea, cu toate că o înfiorau de plăcere şi le aprecia în mod deosebit. Ed avea multe talente, însă ca mentor era neîntrecut. Niciodată nu-i spunea că ar trebui să facă asta sau să gândească aia, ci prin el ea întrezărea posibilităţi pe care până atunci nu le văzuse sau despre care nici măcar nu bănuise că există. Încă din acea după-amiază Ed o

prinse în plasa puternicei sale personalităţi, şi de atunci încoace el fusese centrul lumii ei. Viaţa fără Ed era de neconceput. Reacţiile lui inepuizabile la diversele ei capricii o fascinau şi-o înrobeau. Îi era atât de recunoscătoare încât şi-ar fi dat şi viaţa pentru el. Când era vorba de citit printre rândurile ei, lui Ed nu-i scăpase niciodată vreo nuanţă. Translator genial indiferent de limbă, sesiza imediat şi la fix sensul principal. Prin el izbutise să-şi perforeze gogoaşa ce-o ţinea prizonieră şi să iasă la lumină ca un fluture splendid care-şi întindea aripile şi urca drept în sus către soarele strălucitor şi fierbinte al cărui nume era Ed.

El o eliberase, şi nu numai sexual, ci şi mental. Cu Ed făcea şi spunea lucruri pe care nu ştia până atunci că puteau fi făcute sau spuse, şi o făcea cu dragă inimă. O învăţase atâtea lucruri, lucruri pe care ea le prinsese cu viteza luminii şi cu o uşurinţă care o uluise. Realiză că, deşi căsătorită cu Giles, fusese din punct de vedere sexual adormită. Ed o trezise la ceea ce era şi ce trebuia să fie. Sexul cu Ed nu însemna numai posedare şi pasivitate; însemna realizare şi eliberare. Lăsarea în voia lui nu însemna subjugare, ci ofranda ei adusă lui în dar, iar ceea ce turna el în ea era dragostea lui, esenţa fizică a distilării ei spirituale. Nicicând nu se simţise mai plină de viaţă; nicicând nu se simţise mai împlinită. Izolarea ei se încheiase. Pentru prima dată în viaţă era implicată emoţional; copleşitor şi definitiv. Ed era tot ceea ce îşi dorea. De dragul lui era în stare să renunţe la orice. Chiar şi la propria ei conştiinţă.

În după-amiaza dinaintea misiunii a douăzeci şi cincea s-au întâlnit la pavilion, ca de obicei. Sarah ar fi trebuit să fie de gardă, dar sunase la spital şi le spusese că era bolnavă. Ed se culca întotdeauna devreme în seara premergătoare unui raid; trebuia să se trezească la patru dimineaţa sau şi mai devreme, aşa că-şi petre-

cură după-masa împreună. Ea-i aduse la cunoştinţă ce făcuse. El oftă uşurat şi-o strânse mai tare la pieptul său.

— Acum toate sunt bune şi la locul lor, spuse el. Tu ai convenit cu Giles, iar eu nu mai trebuie decât să termin cu bine şi ultima misiune şi gata, mergem frumuşel acasă. Ed nu zicea hop până n-a sărit — niciodată nu făcea această greşală; cântărea mai degrabă posibilităţile şi calcula riscurile. Faptul că izbutise douăzeci şi patru de incursiuni deasupra Germaniei redusese şansele la nişte cifre cumplite.

— Apoi au să te trimită la vatră?

— Nu ştiu. Tot ce ştiu e că n-am să mă duc. Doar dacă n-or vrea să mai zbor încă o tură... ceea ce n-am de gând să fac dacă am de ales. Vreau să stau cu tine cât mai mult cu putinţă. Probabil că o să trebuiască să mă întorc acasă înainte ca să poţi veni şi tu, însă crede-mă că am să trag toate sforile pe care le ştiu pentru asta, poţi fi sigură.

Ed tăcu, iar ea ştia că el gândea, calcula, cumpănea. Ed avea întotdeauna un fel de luciditate rece care-i făcea lui Sarah pielea ca de găină. Numai cu ea şi *în* ea scăpa de aceasta. Dar era împăcată în neclintita ei convingere că indiferent ce făcea el pentru ea era maximum, şi niciodată nu-şi vârâse prea mult nasul, şi nici nu întinsese coarda prea mult. Ed nu era un secretos, însă erau anumite lucruri pe care le juca extrem de discret. Că avea să aibă grijă de ea cum nu mai avusese nimeni vreodată era de-ajuns pentru ea; *cum* avea s-o facă, era treaba lui.

Când îl părăsi în după-amiaza aceea era senină şi încrezătoare că totul va merge strună. Şi el era sigur de asta; sigur de el, sigur de ea, sigur de ce avea de făcut. Iar ea era mulţumită să-l aştepte.

A doua zi după-amiază ea se întoarse cu gândul numai la sărbătorire. Ed îi promisese, aşa că ea-şi făcea probleme numai în legătură cu ce să se îmbrace. Ed avea

de gând s-o scoată undeva să servească masa, pe ea şi întregul echipaj, şi Sarah ardea de nerăbdare. Urma ca el să vină s-o ia la orele nouăsprezece. La orele optsprezece ea se afla în camera ei gata să se schimbe. Sir George urcă până la ea.

Ea-i aruncă o singură privire. Habar n-avea de unde ştia; pur şi simplu ştia.

— Ed, nu? rosti ea. Nu s-a întors, aşa e?

— E maiorul Kelly jos şi vrea să te vadă.

Cu gesturi calme şi cumpătate ea atârnă la loc în şifonier rochia pe care se hotărâse s-o poarte, se întoarse spre oglindă ca să-şi aşeze părul. Chipul reflectat acolo era stăpânit şi foarte palid. Nu simţea nimic. Doar amorţeală. Sir George o aştepta, şi din felul cum îi apucă mâna când coborau scara, ea simţi că s-a întâmplat ceva. Ştia. Şocul însă nu pătrunsese până-n străfund; deocamdată era doar zăpăcită. Teroarea începuse.

Hank Kelly era cel mai bun prieten al lui Ed de la bază. Un bondoc zâmbăreţ din Georgia; el şi Ed fuseseră colegi de şcoală în Florida şi de atunci rămăseseră nedespărţiţi prin toate escadrilele în care au fost. Se afla în sufragerie, stând în picioare şi uitându-se la portretul lui Giles în uniforma Forţelor Aeriene Regale atârnat deasupra şemineului, şi în clipa când ea apăru, el se răsuci. Sir George îi lăsă singuri.

— Maior Kelly. Ce plăcere.

Ea îi întinse mâna. El i-o apucă.

— Coniţă.

— Nu vrei să şezi? Un pahar?

Era calmă, politicoasă, cu o perfectă stăpânire de sine.

— Nu, coniţă, mulţam, nu.

Sarah se aşeză într-unul dintre fotoliile aflate de-o parte şi de alta a şemineului, iar el luă loc în celălalt.

— Ed, nu? Nu s-a întors.

— Nu, coniţă. Ultima oară când l-am văzut era în necaz, fără un motor iar elicea de la celălalt parcă o luase

razna. Venea în picaj ca să scape de o haită întreagă de Focke Wulf. (Se opri, dar nu mai era nici o altă cale decât să i-o spună verde-n faţă.) E trecut DIM.

Dispărut în misiune.

— Înţeleg, spuse ea cu o voce potolită, lipsită de emoţie.

Şi-abia când el îşi plecă ochii îi văzu degetele albite de cât strânsese a pumnul. Şi ea şi le privi vreme îndelungată. Când îşi ridică din nou privirea, obrajii ei erau de aceeaşi nuanţă.

— Îţi mulţumesc fiindcă ai venit să-mi spui. Apreciez gestul.

— Ed mi-a cerut să... făcu el stângaci. Zicea că dacă am să ştiu ce... s-a întâmplat, să... vin să-ţi spun. Cum să vă zic, coniţă. Ed e înnăscut. E cel mai bun pilot de la bază şi unul dintre cei mai buni din tot afurisitul ăsta de regiment. Face nişte lucruri cu o Fortăreaţă... ce mai, e un pilot straşnic. Poate să zboare şi-n două motoare, fără probleme. Dacă *Sally B.* poate să mai stea în aer, Ed are s-o aducă îndărăt. Pe viaţa mea c-aşa o să facă. Ori poate c-o ateriza la vreun alt aeroport, cine ştie... sau s-ar putea să încerce o amerizare în Canal. Fără radio la bord, pur şi simplu nu putem şti. Deocamdată e dat dispărut. Asta nu înseamnă că e mort.

Ea nu schiţă nici un gest, nici o tresărire. Şedea numai şi se uita la el cu nişte ochi ce păreau acoperiţi cu o pojghiţă de gheaţă. Era chiar congelată de-a binelea în calmul ei. *Iisuse!* gândi el. *A ştiut Ed ce face când a ales-o pe asta.* El însuşi fusese întotdeauna intimidat de ea fiindcă era prea rece, prea dură. Era totuşi într-adevăr o lady, din toate punctele de vedere. Nici un bocet, nici o văicăreală, nici o scrâşnire din dinţi. Dacă pe dinăuntru îi venea să urle, gura îi era astupată cu câlţi. Doar albul de os al feţei şi al mâinilor trăda faptul că sufletul ei sângera. El ştia că Ed era înnebunit după ea deşi se vârâse într-o situaţie groasă de tot, ea fiind căsătorită, şi

pe deasupra şi dintr-o altă castă, şi încă, şi încă. În cei doi ani şi jumătate de când îl cunoscuse pe Ed îl văzuse croindu-şi pârtie printre femei ca o combină agricolă din preria Kansas-ului. Numai aceasta-l încremenise locului, iar de atunci încoace numai la cum s-o şterpelească celui-lalt bărbat îi umbla mintea. Ed întotdeauna le privea pe cele de neatins ca pe nişte provocări — asta până când Sarah Luttrell acceptă provocarea şi-l puse frumuşel cu botul pe labe. Ed era agăţat. Îi spusese lui Hank, în caz că s-ar afla în situaţia de a-i spune ce s-a întâmplat, s-o facă aşa cum trebuie. „Fără menajamente", îi spusese el. „Spune-i-o verde-n faţă. Pare fragilă, dar e indestructibilă. Dac-aş mai putea fi şi eu pe-aproape să strâng banu', aş pune pariu că n-are să ţipe sau să leşine, sau s-o lovească istericalele. Nu e genul ei. Mai degrabă i-ar păsa de tine decât de ea. Asta-i ea".

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, ea spuse:

— Ai fost foarte drăguţ, maior Kelly. Îmi dau seama că nu ţi-a fost uşor. Aşa ceva niciodată nu e.

Sfinte Dumnezeule, lady! gândi el înfuriat de-a binelea. *Pentru Dumnezeu, încetează odată să-mi tot mulţumeşti!* Mai bine-ar fi plâns, sau ar fi leşinat, sau *ceva;* orice numai acest calm catatonic care paraliza nu. Nu era natural. Oare asta să fie faimoasa ei buză ţeapănă de sus? Nu, el unul n-avea niciodată să se obişnuiască cu felul în care englezii considerau manifestările naturale ale emoţiilor umane drept maniere proaste. Le-ar fi fost de-o mie de ori mai bine dacă ar fi ţipat unii la alţii, dacă ar fi trântit şi bufnit. Hărmălaie, ce-i drept, dar era naturală — şi cu mult mai sănătoasă. Toate politeţurile astea înţepenite nu erau bune... că doar nu-i curgea ceară în vine. Ed Hardin nu era genul să-şi piardă vremea cu o paiaţă de vitrină.

Lucrul cel mai afurisit era că fusese ultima misiune a lui Ed. Acum, dintre cele două escadrile staţionate în Little Heddington, numai *Georgia Peach*, avionul lui Hank, mai rămăsese cu echipajul original intact, gata de

a-şi încheia misiunile. Ed se afla la al doilea său avion, iar jumătate din echipajul original era mort. Acum probabil că nu mai rămăsese niciunul dintre ei viu. La urma urmei moartea câştigase jocul. „Înfrângere smulsă din fălcile victoriei", cum obişnuia Ed să zică. *Ah, la naiba cu tot,* gândi el abraş. *Cu cât mă cărăbănesc mai repede înapoi în Macon, cu atât mai bine.* Se ridică să plece, iar ea se ridică odată cu el.

— Uite care-i treaba, i-o spuse el franc. Dacă aflu ceva... orice, am să vin eu însumi şi-am să-ţi spun.

Ea zâmbi din nou; un rictus al gurii.

— Îţi mulţumesc. Eşti foarte drăguţ.

— E doar dat dispărut, aşa că mai sunt încă speranţe.

— Da. Speranţe... repetă ea ca un ecou. Îţi sunt foarte recunoscătoare, maior Kelly.

— Cu plăcere, coniţă, răspunse el automat, după care, realizând cu groază ce gugumănie spusese, o tuli imediat.

Când sir George intră, ea stătea în picioare la fereastră, privind lung în direcţia lacului. Merse la ea. Era încremenită în gheaţă. Îi luă mâna şi i-o ţinu într-ale sale. Stăteau aşa în tăcere. Apoi ea spuse pe un ton golit de orice fel de expresie:

— Cred c-am să mă duc să mă plimb.

Se îndepărtă de el şi părăsi cu mers ferm încăperea. Era la fel de îndepărtată ca o icoană. El privi pe fereastră până când o zări trecând, ştiind foarte bine unde se ducea, aşteptând până când dispăru dincolo de coama dealului în direcţia pavilionului grecesc.

Niciodată n-o văzuse plângând. Se retrăgea pur şi simplu ca o floare care-şi închide corola, cu petalele înfăşurându-se strâns în jurul vieţii din mijloc, cufundând-o într-o beznă adâncă şi tăcută. Nici pic de viaţă nu

mai era în ea. Devenise un teren viran. Umbla, vorbea, îşi făcea datoria, dar era izolată sub sticlă. Nimic n-o atingea. Începu să-şi petreacă tot timpul liber pe malul lacului indiferent de vreme, pentru a se întoarce întotdeauna congelată într-o imobilitate care paraliza. Pic de căldură nu mai era în ea. Era doar un calup de deşeuri îngheţate. Pierdu din greutate şi carnea de pe chipul ei se retrase pe oasele ei frumoase ca pe un cap de mort. Sir George ştia că nu mânca, era sigur că nu dormea şi începu să-şi piardă speranţa de a o mai vedea vreodată întoarsă la viaţă. Pe la sfârşitul lui iunie Ed era oficial dat dispărut — presupus decedat. După-amiază, pe o ploaie torenţială, se duse acolo ca s-o găsească murată până la piele, şezând pe iarbă, cu spatele lipit de copac, nepăsătoare la tot şi pierdută doar în propriile gânduri. Nu vorbea niciodată de el. Era şi el îngropat odată cu viaţa ei. Şedea ceasuri întregi în tăcere, privind numai în gol. Nu mai citea, nu mai asculta radio-ul şi nu mai ieşea afară. Refuza toate invitaţiile. Singurul loc unde se ducea era pavilionul. N-avea nici o importanţă cum era vremea. Sir George ştia c-o găseşte mereu acolo. Îi adusese o umbrelă şi o adăpostise grijuliu pe drumul de întoarcere spre casă chiar dacă ea era deja leoarcă. O convinse să facă o baie fierbinte, o vârî în pat şi-i dădu un pahar de grog fierbinte, însă chiar şi aşa ea căzu bolnavă — contractase o răceală severă care dădu în pneumonie şi, vreme de zece zile zăcu la un pas de moarte, nefăcând nici un efort să mai rămână în viaţă.

Sir George era în culmea disperării. Se simţea complet dat peste cap, nu ştia ce să facă, la cine să apeleze. Şi pe urmă, când deja trecuseră două săptămâni de când bolea Sarah, de la Ministerul Aerului sosi o telegramă pentru ea. Era pentru a o informa că soţul ei, şeful de escadrilă Giles Luttrell fusese doborât în flăcări deasupra regiunii Monte Cassino, suferind arsuri multiple. Starea sănătăţii era critică şi urma să fie trimis acasă pe calea

aerului la Spitalul de Arsuri din East Grinstead pentru tratament.

Sarah era în afara oricărui pericol, foarte slăbită, palidă şi scofâlcită, însă din clipa în care sir George îi aduse la cunoştinţă pe un ton blajin şi cu grijă ce se întâmplase cu Giles, ea începu să-şi revină. În răstimp de patruzeci şi opt de ore părăsise patul de suferinţă şi era pe telefon să vorbească cu spitalul „Regina Victoria". Şeful de escadrilă Luttrell sosise însă era într-o stare critică şi nu erau permise vizite. După aceea Sarah sună în fiecare zi la spital. În fiecare zi i se spunea acelaşi lucru. Că soţul ei era grav rănit dar încă se menţinea.

Când în cele din urmă Sarah şi sir George primiră autorizaţia de vizită la spital aceasta nu era pentru a-l vedea pe Giles, care încă mai era sub tranchilizante şi în baie salină, ci ca să-l vadă pe doctor, care fu extrem de franc în evaluarea rănilor lui Giles. Îşi pierduse aproape şaizeci la sută din suprafaţa pielii, de la faţă şi până la genunchi; părul îi fusese salvat de casca de zbor, iar picioarele de cizme, însă epiderma de pe coapse, de pe trunchi, şi de pe braţe era dusă, se desprinsese precum hârtia de sugativă îmbibată. Avea nevoie de o lungă perioadă de transplant de piele, şi trebuiau să-i facă operaţie de chirurgie estetică la faţă. Pierduse un ochi; şi celălalt era afectat însă putea fi salvat. Mult timp avea să rămână o privelişte îngrozitoare — dezgustătoare chiar. Toate acestea fură explicate clar şi concis, şi fără sentiment. Sarah fu pusă la curent cu ceea ce probabil că suferise Giles şi cu ceea ce se aştepta din partea ei.

Doctorul fu satisfăcut de reacţia ei. Era, desigur, în stare de şoc; orice femeie văzând rămăşiţele carbonizate ale celui ce fusese odată chipeşul ei bărbat trecea printr-un şoc, însă ea-l preluă excepţional, într-un control de sine absolut admirabil, şi doctorul se arătă încântat de ea. Partea cea mai grea, spuse el, avea să fie când Giles îşi va reveni. Când avea să realizeze ce anume s-a întâmplat cu el. Efectul psihologic era cel mai rău. Acum erau

nişte tineri chipeşi; şi peste un minut — nişte monstruozităţi. De asemenea, operaţiile chirurgicale repetate slăbeau, diminuau speranţa de viaţă. De acum înainte Giles avea nevoie de observaţie şi de îngrijire; va trebui să fie ţinut sub control strict şi adus înapoi regulat pentru analize, şi-n permanenţă cu ochii asupra stării lui de sănătate generală pentru a semnala primele simptome de deteriorare. Însă mental şi psihologic mai ales avea să aibă nevoie de cea mai mare şi mai bună îngrijire.

Asta îşi asumă Sarah. Sir George o văzu dăruindu-se acestei sarcini. Îşi reorganiză îndatoririle ei de la spital astfel încât să-şi poată dedica maximum de timp disponibil lui Giles. Fiind o DAV, conducerea spitalului fu de acord s-o lase pe ea să aibă grijă de el în măsura posibilităţilor; ajuta şi spitalul, o ajuta şi pe ea, îl ajuta şi pe Giles. Niciodată nu trădă nici cel mai mic gest de repulsie faţă de ce se alesese din Giles. Şedea lângă el, discuta cu el, îi citea, avea grijă de el. Îl susţinea, îl încuraja, îl uşura. Era o fortăreaţă, iar Giles îşi găsi refugiu în ea. I se dăduseră efectele personale ale soţului ei şi le cercetă cu atenţie. Toate scrisorile ei erau acolo, aşezate teanc, în ordine cronologică; toate în afară de cea în care-i spunea că-l părăsise. Răscoli totul; nu era de găsit nicăieri. În mod clar n-o primise. Măcar atâta lucru, faptul că fusese scutit de încă un şoc, şi-atunci ea-şi dublă eforturile spre binele lui cu o putere de concentrare aproape feroce. Era de parcă printre resturile plutind în derivă ale vieţii ei găsise ceva de care se putea agăţa pentru sprijin, şi de care se ţinea zdravăn. Giles avea nevoie de ea, dar ea avea nevoie de nevoia lui şi-atunci o înşfăcă într-o strânsoare de menghină. Recuperarea lui Giles deveni singurul ei rost în viaţă, şi pentru acest scop funcţiona perfect. Nu mai era decât încarnarea unei raţiuni şi a unei voinţe de fier fără de milă şi fără de emoţii. Toate acestea muriseră odată cu Ed. Sir George în schimb nu putea găsi nici un cusur felului în care se ocupa de Giles. Încetase pesemne să mai fie muritoare devenind un lucru abstract, dar Giles

era mult prea bolnav pentru a vedea dincolo de faptul fizic al prezenţei Lui Sarah şi a devotamentului ei şi le acceptă după aparenţe.

Din iulie şi până-n august i se dedică fără rezerve, şi Giles făcu progrese lente, dar sigure. Terminase acum cu băile sărate, iar arsurile se vindecau. Doctorii discutau în termeni optimişti despre posibilitatea ca într-o lună-două să înceapă operaţiile de transplant de piele, însă Giles, odată ieşit din iminenta primejdie de moarte şi destul de conştient cât să-şi dea seama şi să evalueze ceea ce devenise, se cufundă într-o apatie care era aproape la fel de neatins ca şi autismul lui Sarah.

Pe urmă, când îşi reveni şi din asta, deveni pe rând morocănos, apoi supărăcios, şi-n cele din urmă se fixă într-o instabilitate explozivă din cel mai mic motiv şi o limbă de viperă. Personalitatea lui se schimbase. Tânărul blajin şi molatec deveni un bărbat spurcat la gură şi certăreţ. Sir George rămase înmărmurit când fu martor la acidul înveninat cu care-i vorbea lui Sarah; vâna lui de ură rafinată gâlgâia pură şi nediluată. Ei îi rezervă muchia zimţată a limbii sale, şi tocmai totala ei lipsă de reacţie îl incita la şi mai mari calomnii. O transformă în calul lui de bătaie şi nu ostenea să pocnească din bici când era vorba de ea. Era obsedat de ceea ce devenise şi nu se putuse împăca deloc cu situaţia în care se afla. Îi bălăcărea pe doctori, striga după infirmiere, se oţăra la ceilalţi pacienţi şi muşca răutăcios orice mână care încerca să-şi facă în vreun fel milă de el. O dată sau de două ori, după ce Sarah venise de departe tocmai la East Grinstead, el pur şi simplu refuză să o vadă, obligând-o să se învârtească de colo colo în jurul spitalului în caz că el s-ar fi răzgândit. Asta-l înfurie pe sir George într-un asemenea hal, încât el îl luă pe Giles la rost, ca să se trezească împroşcat de limba ascuţită a fiului său, de unde rezultă un amarnic duel verbal şi aproape o completă înstrăinare. Chiar şi acordându-i scuze nelimitate cât să treci cu autobuzul prin ele pentru suferinţele pe care le îndurase, pentru invaliditatea lui, pentru viaţa lui ruinată, el era totuşi un om mult schimbat, şi nu în bine.

Sir George resimţea cu amărăciune şi ruşine felul în care fiul său vorbea cu propria lui soţie. Se minuna de stăpânirea de sine a lui Sarah şi o consideră din cale-afară de altruistă şi de chinuită până când descoperi că ea nu zicea nimic fiindcă nu simţea nimic. Era mult prea închisă în ea însăşi ca să mai ajungă cineva până la ea. Sir George se întrebă dacă nu cumva şi acesta era motivul pentru care Giles se purta cu atâta cruzime. Oare vedea? Ştia oare? Îşi dădea seama că Sarah de atunci nu mai e Sarah cea de acum? Mânat de ceea ce crezuse a fi mai degrabă un tertip subtil, sir George descoperise că în ochii lui Giles, Ed Hardin era americanul acela drăguţ care fusese atât de bun cu soţia şi cu tatăl lui, aducându-le bunătăţuri de la mesagerie şi aprovizionându-l pe tata cu scotch şi trabuce în schimbul unei ocazionale partide de şah. Ştia despre echipajul lui *Sally B.*, despre felul în care acesta adoptase şi se lăsase adoptat de către familia Luttrell dar numai atât. Giles afişa o monumentală nepăsare când sir George vorbea despre asta. Nu-l interesa. *Prin urmare*, deduse sir George, *el nu ştia. Mulţumiri lui Dumnezeu pentru mare mila Lui. Dacă Giles ar fi ştiut despre asta...* Acest nou Giles avea să fie un om foarte diferit în dispute de blajinul; grijuliul Giles cel dinainte de prăbuşire. Primul n-ar fi zis „huşi" nici unui gâscan; cel de-al doilea i-ar fi sucit gâtul.

Până la urmă sir George îşi dădu seama că ceea ce făcea Sarah era să-şi ispăşească pedeapsa. Giles era crucea ei; ea-l luă pe umeri şi avea să-l ducă până la sfârşitul vieţii. De acum încolo n-avea să mai facă nimic altceva decât datoria. Acea conştiinţă calvinistă a ei o convinsese că trebuia să plătească fericirea pe care-o găsise cu Ed. Luase ceea ce a vrut; acum trebuia să plătească pentru asta. *Dar ce monstruoasă notă de plată*, gândi sir George. *Avea să-i ia tot restul vieţii. Şi ce mai viaţă!*

August deveni septembrie şi Sarah continua să facă săptămânal naveta la spital. Temperamentul lui Giles tot aşa era. Ba poate chiar mai rău. După fiecare intervenţie chirurgicală, începea să ocărască şi să afurisească tot ce era în jurul lui, dar mai ales ceea ce era întreg şi sănătos. Ca Sarah. Era atât de obsedat de el însuşi încât nu mai avea ochi pentru nimic altceva, sau dacă observa nu spunea niciodată nimic.

Apoi, într-o duminică seara pe la sfârşitul lui septembrie, în vreme ce o aştepta pe Sarah — care se dusese la spital singură din cauză că Giles şi cu tatăl lui erau certaţi la cuţite — sir George primi iar vizita lui Hank Kelly. Cu el mai era un bărbat, în care, spre uluirea şi încântarea sa, sir George descoperi pe Willie Moscowicz, mitraliorul lui *Sally B.*, un tânăr de douăzeci şi doi de ani tăcut, sobru şi cam sfios din Fort Wayne, Indiana, mezinul echipajului însă unul dintre supravieţuitorii echipajului original de pe *California Girl*. Hank Kelly arbora cel mai larg rânjet de care era în stare.

— Musafiri nepoftiţi, glumi el. *Sally B.* a aterizat forţat în Olanda şi de atunci echipajul ei a fost tot pe fugă, fiind găzduiţi de cei din rezistenţa olandeză. Ed e OK, un pic găurit, aşa c-a trebuit să-l lase în urmă, dar îl las pe Willie să vă zică. La urma urmei el a fost acolo... haide, Willie, spune-i lui sir George cum a fost.

— Păi... sir, tocmai ne întorceam acasă când s-au năpustit asupra noastră o haită întreagă de FW-uri. Eram deja loviţi de antiaeriana lor, nu mai aveam compresor la unul dintre motoare şi o supraturare a elicei la alt motor. A trebuit să părăsim formaţia, iar avioanele alea de vânătoare... mă rog, s-au abătut asupra noastră ca ţânţarii. Căpitanul a pus botul lui *Sally* drept în picaj ca să scape de ei. Dacă vreţi să ştiţi, zise Willie cu glasul precipitat de admiraţie şi de amintirea emoţiilor, elicea aia care o luase razna atât de rău de-ai fi zis c-o să smulgă aripa tribord cu totul, dar dom' căpitan, după ce-a redresat

avionul a domolit elicea şi l-a pus desupra şoselei ca pe un liliac din iad! N-aveam mai mult de treizeci de metri de la sol ba uneori chiar şi cincisprezece din cauză că eram numai în două motoare. A fost fantastic, sir. Mergeam pe şoseaua aia de parcă eram un Chevrolet model 1944 doar că eram ciuruiţi ca o sită şi pierdeam benzină, iar dom' căpitan n-a mai putut să ne ducă dincolo de coasta olandeză. Vedeam marea însă pur şi simplu n-am mai avut combustibil aşa că dom' căpitan a aterizat pe unul dintre imaşuri ca şi cum ar fi avut o pistă de doi kilometri dedesubt, am aterizat forţat şi nişte olandezi au venit şi ne-au ascuns, şi de-atunci cred c-am ţinut-o numai într-o alergătură de la un ascunziş la altul, fiind trecuţi din mână-n mână ca un colet, până când în cele din urmă ne-au adus destul de aproape de poziţiile noastre din Franţa şi ne-au trecut graniţa la adăpostul întunericului. Dom' căpitan s-a ales cu un glonţ în picior de la o întâlnire cu o patrulă germană; i-a rupt osul pulpei şi n-a mai putut umbla — de asta a trebuit să-l lăsăm în urmă. Da' e OK, sir, şi au să-l trimită şi pe el imediat cum va fi posibil. (Bâjbâi prin buzunarul de la piept, scoase un plic şi i-l înmână lui sir George.) Mi-a dat asta. E pentru lady.

Sir George îl prinse cu o mână, iar cu cealaltă o strânse călduros pe cea a lui Willie.

— Dragul meu Willie, spuse el, nici nu ştii cât mă bucur să te văd din nou şi să aflu că toţi de pe *Sally B.* sunt teferi şi în siguranţă. Vom sărbători la întoarcerea căpitanului Hardin, dar între timp insist să ne cinstim în sănătatea voastră cu nişte whisky pe care mi l-a procurat al vostru Om de Fier. Haideţi, haideţi...

Băură un păhărel, pe urmă altul, şi Willie le povesti aventurile prin care au trecut de la aterizarea forţată a lui *Sally B.* într-un şanţ olandez. După plecarea lor, sir George rămase plutind ameţit într-o ceaţă de scotch care nu dură mult până să se transforme în potop gândindu-se

ce-ar însemna întoarcerea lui Ed. *Ce-o să se întâmple acum?* se frământa sir George. *Ea va trebui să afle. Ed se va întoarce. Să-i ascund e cu neputință. Însă ea, ce va face ea?* Se resemnase la gândul că Ed e mort și se întorsese — trupește, nu cu sufletul — înapoi la Giles. Ed nu știa ce se întâmplase în absența lui. Probabil că era îngrijorat de efectul lipsei lui asupra lui Sarah — fără îndoială că ăsta era motivul scrisorii.

Sir George privea scrisoarea aflată pe măsuța de cafea. Plicul era ieftin, de proastă calitate, fără îndoială dintre cele mai bune care se puteau procura. Pe el nu figura nici un nume. *Ed, atent la toate,* gândi sir George simțind un ușor fior de admirație. Fusese întotdeauna conștient de logica lui rece în tot ceea ce întreprindea, chiar dacă din punct de vedere emoțional era complet acaparat de Sarah. Sir George nu se îndoia nici o clipă că Ed o iubea pe Sarah cu o dragoste profundă. Dar Ed era evident un tip calculat. Iată, de exemplu, scrisoarea asta. Nici un nume pe plic și, probabil, nici un nume în interior. Dacă Willie ar fi fost capturat și ar fi fost găsită scrisoarea, Sarah n-ar fi avut nici o neplăcere; era o scrisoare către o femeie necunoscută, și nimic mai mult. Însă pentru Ed Sarah nu era o necunoscută, nici vorbă. Dar era încă soția lui Giles, și în ultimele trei luni ea jucase la perfecție acest rol. Rolul lui Ed ca protagonist fusese adjudecat dublurii lui. Nu era tot atât de bună, dar era handicapată. Sarah, fiind Sarah, fusese repartizată ca parteneră și realizase cea mai bună performanță de care era capabilă. Oricine vedea spectacolul îl considera minunat. Numai sir George știa că totul era tehnică și nimic mai mult, îndărătul lui nu se aflau sentimente adevărate. Cel care le adusese la lumină era Ed care se întorcea acum. Întrebarea era cine avea să-și adjudece rolul titular alături de ea?

Ed se întorsese. În ce lumină punea asta sacrificiul de sine al lui Sarah? Ed în viață însemna Sarah în viață. Iar ea nu putea în același timp să trăiască, *și* să se și

sacrifice pe rugul lui Giles. Putea însă trăi cu conștiința împăcată? După cele petrecute cu Giles, în nici un caz. Un Giles așa cum fusese la început, întreg, sănătos, în stare să șadă în două picioare chiar și după ce ea l-a lăsat în plata Domnului era ceva; un Giles ars, aproape sfarog, un om neputincios, bolnav și nefericit, însemna cu totul și cu totul altceva. Singura soluție pe care o vedea sir George, indiferent cum privea lucrurile, era ca Ed să plece. Sarah avea să-l anunțe că trebuia să o părăsească. Nu pentru că asta ar fi fost voia ei, ci asta trebuia să facă. Vechea Sarah n-ar fi avut tăria pentru așa ceva: Sarah cea nouă în schimb da.

Și-așa a făcut. În clipa în care sir George îi spusese, preț de un minut irumpsese în ea minunata vâlvătaie a bucuriei, care lumină doar pentru o clipă, arsese puternic și cu splendoare pentru ca apoi să se stingă. Însă parcă o și simțea cum i se călește hotărârea, cum se solidifică și se transformă într-un bloc incasabil. Sarah se decisese. Aproape că-i putea pipăi sfâșierea, și se citea pe fața ei ce simțea. Ochii îi erau niște găvane arse pe albul de hârtie al feței sale, iar vechea ei intangibilitate se mistuise în acea vulcanică izbucnire incandescentă la care fusese martor. Deveni irascibilă, încordată, trăind pe muchia colapsului nervos. Zi de zi după aceea o văzu cum își aduna resursele, își întărea spiritul și voința pentru a face ceea ce trebuia să facă. Să-i spună lui Ed. Își dădu seama că ea aștepta întoarcerea lui Ed cu sufletul la gură și plină de teroare. Nu mai era nici urmă de apatie. Se întorsese de unde îi hoinărise imaginația. Pe când înainte ședea ore întregi privind lung în gol, acum era neliniștită, iritabilă, labilă nervos. Părea că stă mereu la pândă să audă ceva. Telefonul o făcea să tresară ca o persoană vinovată, și în fiecare dimineață își plimba ochii pe corespondență aproape cu groază. Când se duceau la East Grinstead, după-masa, nu se odihnea niciodată pe canapea. Se ducea mereu sus, în camera ei, iar el știa că acolo ședea privind pe fereastra camerei așteptând.

Şi noaptea — plângea. Nicicând nu auzise sir George un bocet mai jalnic şi mai sfâşietor. Parcă s-ar fi rupt în două. Se oţelea pentru a comite sinuciderea emoţională, iar pe sir George îl durea inima când ştia asta. Se bucura pentru fiul lui, dar era nespus de întristat pentru Sarah. Ea nu-i spusese ce avea de gând să facă. Nici nu era nevoie. În acele zile sir George şi nora lui se înţelegeau fără să mai fie nevoie de cuvinte. De când cu Ed, cei doi puteau comunica acum prin priviri şi prin mişcări. Erau mai aproape ca oricând unul de altul. Întotdeauna existase afecţiune între ei, însă acum sir George o iubea pe Sarah cum n-o mai iubise niciodată. Nutrea pentru ea o profundă recunoştinţă, din cauza a ceea ce făcea ea pentru Giles, şi nu numai pentru el, însă era mâhnit s-o vadă mistuită de asemenea chinuri. Mai era şi tare mândru de ea. Ştia că la spital toată lumea o privea ca pe o chintesenţă a ceea ce trebuia să însemne o soţie, şi chiar dacă nu îi cunoşteau motivele, faptul că lady Sarah Luttrell era privită drept model de comportament îl făcea să-şi ţină şi mai abitir capul sus şi-i insufla şi mai mult dorinţa arzătoare de a o ajuta din toate puterile sale. Renunţa la atâtea pentru Giles. Ed Hardin nu era genul de bărbat la care să renunţe uşor o femeie, iar Giles Luttrell nu era — şi nici nu fusese — un concurent pe măsură. Sarah nu fusese niciodată atât de fericită, atât de împlinită ca femeie, ca de când îl întâlnise, îl cunoscuse şi-l iubise pe Ed. Faptul că ea se pregătea să renunţe la el pentru un bărbat invalid şi vindicativ de care trebuia să aibă grijă ca de un copil mic tot restul zilelor îl umplea pe sir George de o admiraţie şi de recunoştinţă până la lacrimi. Tare-ar mai fi dorit s-o poată ajuta pe Sarah în calvarul ei, dar ştia prea bine că nici măcar nu trebuia să încerce. Asta era ceva pe care trebuia să-l facă de una singură. Cunoştea raţionamentul lui Sarah: când trebuie să faci ceva de una singură, fă-l; nu există alternativă. Ea luase hotărârea; avea să-i sfâşie sufletul,

dar avea s-o ducă la îndeplinire. Partea proastă era că se chinuia prea mult pentru a o putea face. Sir George se ruga lui Dumnezeu să apară Ed înainte ca ea să se distrugă total.

Pe la sfârşitul lui septembrie apăru şi Ed la un hotel din East Grinstead. Sarah era în pat. Ea şi sir George îşi petrecuseră ziua la spital, dar sir George — după ce-o încheiase cu Giles fiindcă nu suporta de nici un fel de mojicie mai ales în familie — se întorsese mai devreme. Când se întorsese şi Sarah, arătând vlăguită şi epuizată, refuzase cina şi se dusese direct la culcare. Aşa că sir George rămăsese să mănânce singur, după care se lungise pe canapea cu o carte în mână, numai că se trezi privind în gol întrebându-se şi făcându-şi griji în legătură cu situaţia în care descoperi că era implicat ca şi fiul său, ca şi noră-sa, ca şi Ed Hardin. Se simţea din ce în ce mai vinovat de amestecul lui în această „combinaţie". Dacă ar fi fost mai ferm, dacă ar fi pus piciorul în prag, dacă ar fi muştruluit-o pe Sarah, dac-ar fi ameninţat-o, sau ar fi repezit-o arătându-i greşelile pe care le făcea, dac-ar fi făcut cât de cât ceva — *orice* — toate acestea nu s-ar fi întâmplat. Ar fi avut acum de luptat numai cu situaţia lui Giles în loc de a se măcina în mod vizibil între dragostea şi vinovăţia care-o aduceau în pragul depresiunii nervoase. Ce mai încoace şi-ncolo, lipsit de simţul de orientare şi de tăria morală, sir George se considera vinovat. Dar lui îi plăcea ca oamenii să fie fericiţi. Dumnezeu ştie cât de rară e fericirea, iar Sarah fusese atât de fericită cu Ed. Niciodată n-o mai văzuse atât de fericită.

Oare ce-o fi fost în capul meu de-am lăsat lucrurile să ajungă atât de departe? De ce n-am împiedicat-o pe Sarah să nu se aprindă în asemenea hal? Am fost prea slab de înger, trase el concluzia, *prea lasă-mă-să-te-las, prea treacă-de-la-mine. Prea slab,* şi-o spuse el franc. *Prea iubitor de confort şi de nonşalanţă. Prea leneş, prea nepriceput, prea... vai, dar ce rost mai are acum?* reflectă el. *Ce-a fost, a fost. Părerile de rău nu schimbă nimic.*

Sir George se scutură şi se întinse după whisky. Tocmai punea paharul înapoi pe masă când un curier veni să-i spună că domnul căpitan Hardin din Forţele Aeriene ale Statelor Unite ale Americii îl solicita la recepţie. Sir George fu cât pe-aci să scape jos paharul din mână. *Doamne sfinte,* gândi el. *A sosit momentul. Ed e aici.*

Ed stătea în picioare la recepţie, iar sir George beneficie de avantajul de a-l putea observa fără să fie văzut. Era mai subţire şi mai palid, ca şi cum n-ar mai fi văzut de multă vreme soarele, iar chipul său era rigid şi puţin încruntat. Sir George simţi că-i vine rău. Ed nu era un papagal. Deîndată ce ajunsese în Little Heddington trebuie să fi fost pus la curent cu ceea ce i se întâmplase lui Giles. La urma urmei toată lumea ştia. Tot ce se întâmpla familiei Luttrell era subiect de bârfă la Little Heddington. Din cauza aceasta sir George o rugase pe Sarah să fie discretă. Trase adânc aer în piept şi merse în întâmpinarea lui.

— Ed, dragul meu.

Ed se răsuci imediat şi veni către sir George care observă faptul că mai şchiopăta puţin.

— Nu-ţi pot spune cât de mult mă bucur să te revăd. Nu mai speram. Credeam că... Dar ce mai contează. Eşti aici iar eu n-am cuvinte să-ţi spun cât de încântat sunt. Hai la un păhărel şi să-mi povesteşti.

Ed nu luă în seamă blajinul îndemn al lui sir George, ci rămase pe loc şi întrebă:

— Sarah ce mai face?

— Doarme. Şi-a petrecut ziua la spital. Azi i-au făcut încă o operaţie lui Giles. (Se opri un pic, apoi continuă ferm): — Desigur ai aflat despe Giles.

— Da. Mi-au spus la aerodrom. Trebuie să fi fost cumplit de ars.

— Aproape distrus, făcu sec sir George.

— Îmi pare rău.

Asta să i-o spui tu lu' mutu', gândi sir George, apoi pe un ton vinovat adăugă:

— E în curs de recuperare, însă desigur că e o treabă de durată.

— Şi Sarah? Ea ce mai face?

— Nu prea bine, spuse sir George pe un ton posomorât. Lunile din urmă au fost un calvar pentru ea.

— Crezi poate că nu-mi dau seama? rosti Ed sarcastic.

Sir George bătu în retragere.

— Ah, cum să nu, cum să nu, rosti el iute.

Se uită la Ed oarecum confuz, citindu-i-se limpede pe chip îndoiala şi îngrijorarea.

— Ştiu, spuse Ed pe un ton mai moale. De asta trebuie s-o văd pe Sarah.

Aşa e, gândi sir George. *Sigur că ştii. De ce n-ai şti? Nu eşti un papagal.*

— Te aştepta, recunoscu el cinstit. Dar eu aş zice c-ar fi mai bine dacă n-ai trezi-o acum. E obosită, epuizată. De o bună bucată de timp e într-o continuă încordare, şi-ţi mărturisesc cinstit, crede-mă, e absolut sleită. A mai avut şi o pneumonie cu câtva timp în urmă. A stat în ploaie lângă pavilion... — el zări licărul din ochii lui Ed când auzi informaţia — iar Giles... îi dă mari bătăi de cap. Se dovedeşte a fi... dificil. Sunt sigur că nu-i nevoie să-ţi explic.

— Nu, rosti scurt Ed.

Ştia.

Sir George şovăi. Voia să spună mai mult, dar îi era teamă să nu spună cuvântul greşit.

— Îţi dai seama, Ed, că asemenea lucruri sunt... complicate. Sarah a crezut că ai murit. Cu toţii am crezut asta. Vestea a lovit-o năpraznic. Într-un fel a murit şi ea. S-a cufundat în sine şi s-a rupt de toţi şi de toate. Am fost foarte îngrijorat din pricina ei. De când cu Giles... De când a ajuns aici, într-adevăr s-a devotat lui. Nu am cuvinte să-ţi spun cât de minunată a fost. Dacă n-ar fi fost ea...

— Nu trebuie să-mi spui, zise Ed cu dificultate.

— Ştiu că Sarah vrea să te vadă, spuse sir George cu toată convingerea. Dar, sincer, nu acum dacă vrei, rogu-te. Are nevoie de fiecare clipă de somn.

— Vreau doar s-o văd, spuse Ed pe un ton potolit, de neînduplecat, refractar.

— Prea bine. Atunci hai. Te conduc.

Sarah nu făcu nici o mişcare la intrarea lor în cameră. Perdelele nu erau trase, şi era suficientă lumină cât să se poată desluşi că dormea pe spate, cu o mână aşezată pe stomac, iar cealaltă răsturnată pe pernă. Arăta stoarsă, epuizată, şi căzută într-un somn profund şi greu. Sub ochi avea cearcăne mari, vineţii, ca nişte urme de lovituri, şi i se vedeau oasele prin piele. Părea vulnerabilă, fragilă, având nevoie de grijă şi protecţie. Sir George rămase lângă uşă pe când Ed se apropie de pat ca s-o privească. Nu încercă s-o atingă, doar şedea în picioare şi o privea. Ed era cu spatele la sir George care nu-i putea zări chipul, dar rămase atât de mult astfel încât sir George începu să se mişte de pe un picior pe altul. Veni spre el.

— Cred c-ar trebui să mergem, şopti el, şi atunci când se uită la faţa lui Ed înregistră direcţia privirii lui, acum aţintite nu pe chipul lui Sarah ci pe mâna ei stângă ce se sprijinea moale de stomac.

Sir George se uită la ea şi văzu şi el şocat ceea ce nu remarcase mai înainte. Sarah purta iar verigheta. Ochii lui se mişcară iute spre faţa lui Ed. Ştia. Sir George puse o mână pe braţul lui. Era rigid.

— Haide, să mergem, spuse el foarte încet. Las-o să doarmă. Poţi să discuţi cu ea mâine.

Ca un somnambul, Ed se întoarse şi părăsi dormitorul. Pe coridor, sir George închise binişor uşa şi se întoarse spre Ed. Chipul lui era complet lipsit de expresie, devastat de stupoare. Ochii săi rătăciţi priveau fără să vadă. Sir George îl conduse în camera lui care se afla uşă-n uşă cu a lui Sarah. Se aşeză într-un scaun şi turnă un pahar din sticla lui de scotch — una pe care i-o dăduse Ed — şi-i puse paharul în mână.

— Poftim, spuse el. Bea asta.

Ed se uită la pahar şi-l dădu peste cap dintr-o singură înghiţitură. Rămase încremenit, cu privirea în gol. Când vorbi, glasul îi era sec, ca şi chipul.

— Am pierdut-o, spuse el. S-a întors la Giles.

Sir George îşi drese glasul.

— Nu uita că... începu el, apoi oftă. Credea că ai murit, sublinie el cu delicateţe.

— Chiar sunt mort. Tocmai m-a ucis.

Vocea lui, ochii lui, toate erau grăitoare că nu credea o iotă din toate astea. Era imposibil. Pur şi simplu era imposibil.

Sir George îi turnă alt pahar.

— Ţi-am spus că lucrurile sunt complicate, făcu el nefericit.

— Fără explicaţii, spuse Ed brutal, ridicându-se-n picioare. N-am nevoie de ele. Cunosc esenţialul.

— Giles are nevoie de ea, spuse simplu sir George.

— Aşa că am piedut-o.

— Ce pot să spun?

— Nimic.

Era un avertisment.

— Nu doreşti să vorbeşti cu ea... mai târziu?

— La ce bun?

— Te-a aşteptat.

— Doar ca să-mi spună asta.

— Asta, conveni sir George, şi alte lucruri.

— Nu mai există alte lucruri. Ea s-a-ntors la el.

— Iar eu ce-am să-i spun? se trezi sir George că se milogeşte.

— Că nu mai e nevoie să mi-o spună. Ştiu.

— Nimic altceva?

— Altceva nu mai e.

Vidul sec din glasul lui Ed era ca un deşert polar.

Sir George încercă din nou.

— Ed, încearcă să înţelegi. Giles e...

— Ştiu ce e Giles, i-o reteză Ed cu cel mai ascuţit dintre bisturie.

— Atunci mai trebuie să ştii şi ce e Sarah, spuse sir George.

Ed se uită la el, cu o nelinişte amară pe chip şi în ochi.

— Ăsta-i necazul meu, spuse el, şi mai înainte ca sir George să-l oprească, Ed nu mai era, iar uşa se închidea în urma lui.

În dimineaţa următoare sir George merse la Sarah ca s-o ia la micul dejun. Era la măsuţa de toaletă pieptănându-se. Îi întâlni privirile în oglindă. Mâna ei se opri brusc, cu peria strânsă încremenit.

— A venit, spuse ea.

— Da.

Mâna ei puse peria jos, dintr-odată devenită prea grea pentru a fi susţinută.

— Cum... cum era?

— Mai subţire, şchioapăta un pic. Te-a văzut.

Ea nu rosti nimic, îl privea doar drept în ochi, ai ei dogorind.

— Ştie, spuse sir George. Ţi-a văzut verigheta. A zis... că nu mai e nevoie să i-o spui.

Sarah se prăbuşi pe taburetul din faţa măsuţei de toaletă şi rămase aşa uitându-se lung la verighetă, răsucind-o pe deget. Sir George băgă de seamă cât de largă era.

— Unde e?

— Nu ştiu. A... plecat.

— Se întoarce?

Îşi ridică privire spre sir George, care spuse în cele din urmă:

— Nu cred.

— Aşa e, şopti Sarah. La ce bun ar face-o? Nu are de ce să se mai întoarcă.

Se duseră la spital ca de obicei, petrecură ziua cu Giles care era obsesiv, respingător de morocănos. Făcu glume proaste cu Sarah şi-i spuse că arată ca moartea, că ea ar trebui să stea în spital nu să-l viziteze. Cu nepuţină să se lase mângâiat sau alinat. Era o zi proastă iar sir George fu bucuros să plece. Pe drumul spre casă Sarah nu scoase nici un cuvânt. Se zăvorâse într-o tăcere mormântală.

Luni dimineaţa la micul dejun, Sarah puse o scrisoare în faţa lui sir George. Era adresată lui Ed.

— Vrei să ai grijă ca s-o primească? întrebă ea. Personal adică. Îi datorez o explicaţie.

— Desigur, spuse sir George.

O privi cum îşi toarnă o ceaşcă de cafea. Mâna îi era fermă. Era stăpânită, cumpătată. Numai ochii ei trădau agonia. El simţi un val de milă amestecată cu propria lui porţie de vinovăţie.

— Sarah...

Ea-şi ridică rapid ochii spre el.

— Nu, spuse ea. Nu. (Brusc, mâna în care ţinea ceaşca începu să tremure atât de violent încât trebui să pună ceaşca jos.) Crezi că nu ştiu ce-i fac? întrebă ea într-o şoaptă care era strigăt. Crezi că nu ştiu ce simte? Dar ce altceva pot face? Spune! Ce? Din suflet te implor, spune ce pot face?

— Nimic. Fiind vorba de tine, Sarah, de cine eşti şi de ce eşti — nimic.

Pe când se uita la chipul ţeapăn şi controlat, el îl văzu cum se boţeşte şi cum dispare cu totul; gâvanele scăpărătoare ale ochilor, fierbinţi şi uscate se umplură de lacrimi, iar gura îi tremura necontrolat.

— De ce oare n-a putut să moară? întrebă ea în culmea disperării, şi până şi vocea ei durea. Aş fi putut îndura moartea lui. Dar să trebuiască să-i cer asta... mai bine l-aş fi ştiut mort decât să-i cer asta.

Se ridică de la masă cu atâta violenţă încât răsturnă scaunul şi cu un sunet care era un strigăt înnăbuşit fugi din încăpere.

Sir George duse scrisoarea la baza aeriană, însă Ed nu era acolo. Era în permisie, îi spuseră ei uitându-se surprinşi. O săptămână mai târziu sir George se duse iar. Ed nu mai activa la baza aeriană din Little Heddington. Fusese transferat la o bază din East Anglia. Sir George făcu rost de adresă şi-i trimise scrisoarea. Nu l-a mai văzut pe Ed niciodată.

În timp ce conducea înapoi spre Londra, Ed simţea că zboară. Era ca atunci când survolase Germania pe deasupra şoselei; la o înălţime nu mai mare de treizeci de metri de sol, uneori chiar şi cincisprezece, bubuind deasupra arterelor principale ca un automobil de curse, dornic ca ea să-i aducă înapoi, măcar şi până la Canalul Mânecii unde puteau ameriza şi probabil aveau să fie culeşi de Divizia Britanică de Salvare Aer-Apă — desigur cu condiţia de a fi fost reperaţi de un alt avion, întrucât *Sally B.* nu mai avea radio. Văzuse turlele celor două biserici apărându-i drept în faţă şi înclinase avionul cât să se strecoare printre ele, zburând mai departe uşurel pe-o aripă, cu echipajul ţipând de bucurie şi fluierând şi făcând hărmălaie fiindcă, în ciuda primejdiei fusese extrem de excitant; ca înfiorarea exuberantă de la surfing atunci când pentru prima dată pusese piciorul pe o planşă cu velă în Hawai.

În momentul de faţă se simţea la fel. *Sally B.* nu izbutise să-i ducă dincolo de coasta olandeză, însă azi simţea aceeaşi nemărginită încredere. Astăzi fusese o zi de mutat minţile din loc. Ce ţi-e şi cu soarta asta! În urmă cu douăzeci de ani ţi-a servit în silă nişte cărţi mizerabile, iar acum te trezeşti în mână cu un ful de aşi. Tocmai a intrat asul care-ţi trebuia. Nu mai contează că Giles are o chintă. *Ai obţinut-o pe Sarah. Niciodată pocherul n-a fost*

jocul tău, însă de astă dată ţi s-a dat o mână salvatoare. Joac-o ca atare şi lipită de piept să nu vadă nimeni. Ăsta nu e şah la care te pricepi mult mai bine. Ai câştigat jocul pe care l-ai jucat cu moartea — cel mai bun şi mai primejdios dintre adversari — jocul propriu-zis, cel fizic. El l-a câştigat pe celălalt, cel care ţi-a ucis sufletul — şi te-a adus acolo unde doare şi sângerează cel mai mult.

Se gândea, cotropit de milă acum, la acele prime luni fără Sarah, când umbla de colo până colo împleticit, ca un om aflat în ghearele unei dureri atroce, oarbe; când nu mai era în stare să se gândască decât la un singur lucru, că „ea plecase", nevenindu-i să creadă că putea să-i facă una ca asta; după tot ce-i spusese, după tot ce făcuse, după tot ce avuseseră împreună. Şi totuşi o făcuse. Plecase. Înapoi la ceea ce mai rămăsese din Giles Luttrell. Iar de atunci încoace orbecăise într-una prin întuneric. Nimic nu putea vindeca durerea. Nici alte femei, nici băutura, nici mânia, nici primejdia, nici timpul. Dumnezeu ştie, le încercase. *Era ridicol,* gândise el, *ca o femeie să poată avea o asemenea forţă asupra emoţiilor lui.* Încercase cu multe altele. Trecuse prin ele ca focul prin paie doar ca să se trezească din nou neatins, dorind-o numai pe ea, iubind-o pe ea şi numai pe ea; miezul refractar din inima lui încă intactă şi viabilă, sfâşiată încă de chin, plină de o durere clocotitoare, mistuitoare.

Era uluit de câtă durere putea produce o fiinţă umană altei fiinţe umane. Se dăduse de ceasul morţii ca să priceapă odată pentru totdeauna asta, ca să se lămurească cum de putea ea să-l înlănţuiască într-un asemenea hal; examinând situaţia sub microscopul unei judecăţi la rece. Şi eşuase lamentabil. Nu exista nici o explicaţie. *E o copilărie,* gândi el, *să fiu atât de profund influenţat şi pe o perioadă atât de mare de timp de către o anumită femeie.* Lumea era plină de femei. Conform unei medii aritmetice trebuia să mai fie şi altele în stare de acelaşi efect. Însă el nu găsise nici măcar una singură.

Oricât se străduise. Niciodată nu mai dăduse peste acea combinaţie unică de dorinţă sexuală, imaginaţie şi emoţie care fusese Sarah Luttrell. Îşi amintea acum cum îl privea când îi spunea el că uneori avea impresia că ar muri din dragoste pentru ea.

„Oamenii au murit şi viermii i-au mâncat, dar nu din dragoste", replicase ea. *Dacă ai şti tu,* gândi el, *că odată era cât pe ce s-o fac, dar, Iisuse, ce bine că n-am făcut-o! Azi e răsplata pentru tot ce-am îndurat. Cine-ar fi crezut? Pentru Dumnezeu, cine-ar mai fi crezut?*

Tu, nemernic tâmpit, tu ar fi trebuit. Dacă te-ar fi dus tărtăcuţa asta a ta seacă, ar fi trebuit s-o ştii. Asta era Sarah, nu orice femeie. Întotdeauna ai ştiut — încă de la bun început — că ea era una la un milion, una la zece milioane, şi singura, absolut potrivită pentru tine. Măcar dac-ai fi stat şi tu să gândeşti un pic, însă tu n-ai făcut altceva decât să simţi. Şi, Iisuse, cum a mai durut!

O blestemase, o afurisise, şi doar ce zărea pe vreuna care aducea cu ea, că i se făcea rău şi începea să tremure, şi-şi dădea seama că-i fără rost. Toate femeile pe care le-a avut între timp nu l-au făcut decât să-i sporească şi mai mult dorul după ea. Era incurabil. Aşa că s-a învăţat să suporte această boală. La drept vorbind, el se aflase într-o stare mult mai jalnică decât Giles Luttrell. Însă Giles o avusese pe Sarah care să aibă grijă de el. Trăise alături de ea, îmbătrânise alături de ea, văzuse toată acea bogăţie dezvoltându-se şi maturizându-se. OK, şi ce dacă nu-i avusese dragostea; existau atâtea feluri ale acestei emoţii speciale, şi la urma urmei cine era el Ed Hardin ca să spună ce simţea sau ce nu simţea Sarah pentru omul cu care se măritase? *Tot ce ştii despre dragoste,* îşi spuse el, *e cum să trăieşti fără ea.*

Devenise atât de obişnuit cu singurătatea şi chinul încât nu se mai gândise deloc la ea; devenise obsedat, ca toţi oamenii singuri, de propriile lui nevoi şi lipsuri. Fusese în stare să simtă numai ceea ce-i făcuse ea lui;

niciodată ceea ce-şi făcuse ea sieşi. Dar el nu-l întâlnise niciodată pe Giles Luttrell. Fusese o abstracţie, o umbră, până-n această după-amiază când descoperise ceea ce mai rămăsese din carnea şi din sângele lui; un om cârpit, un om din bucăţele, cusuté cu catgut şi sârme, şi piele transplantată; o faţă lucioasă, de sperietoare, pici-oare inutile şi un trup chinuit în continuu de durere. Asta era ce-şi făcuse Sarah cu mâna ei.

Bull Miller spusese că Giles Luttrell era un tip tare de tot, dar Sarah era o femeie tare de tot. Tot Bull Miller i-o spusese şi pe asta, când se întâlniseră în Saigon — cel din urmă care-a înclinat balanţa deciziei de a se reîntoarce şi de a se convinge cu ochii lui, de a pune carne pe o abstracţie. Ceea ce considerase el a fi evan-ghelia înmânată pe tăbliţe de piatră se dovedise a fi fost scrisă pe tăbliţe de săpun. Plonjonul său în apele amintirii din această după-amiază dizolvase deja scrisul. De acum încolo, fără textul călăuzitor, avea să cânte după ureche, şi să se lase în voia lui Sarah. Ah, da, urmeaz-o mereu pe Sarah. Oare nu întotdeauna o căutase ca să-l conducă spre pământul făgăduinţei? Uite ce se întâmplase când îi dăduse drumul din mână. Se rătăcise în numai Dumnezeu ştie câte nenorocite de fundături. Acum iată-l din nou în arenă, numai că în loc de repriza a doua, era în faţa unui joc cu totul nou, iar el era la bătaie. *Fii cu ochii pe minge,* Ed, îşi zise el. *Şi ţine minte, la a treia eşti descalificat!*

Un lucru era clar. Îl subestimase pe Giles Luttrell. Crezuse, în clipele când mai putea gândi normal, că doar conştiinţa calvinistă a lui Sarah fusese cea care aţâţase-n ea simţul vinovăţiei şi o împinsese să se decidă în favoa-rea lui Giles. Felul în care Sarah fusese crescută: în tradiţia de cinste şi datorie, vechiul sindrom al vinovăţiei. Nu era aşa. Sarah şi Giles erau din acelaşi aluat. Semă-nau ca două picături de apă. În urmă cu douăzeci de ani asta jucase un rol capital. Ai uitat toate lucrurile esenţiale pe care ţi le spunea ea fără să-şi dea seama, anume că ei

crescuseră împreună, trăiseră în acelaşi fel, cunoşteau aceeiaşi oameni, aveau acelaşi sistem de valori, că erau apropiaţi — atât de apropiaţi unul de celălalt încât nici măcar Făt-Frumosul de Ed din Vestul Sălbatic nu putea interveni între ei. La o adică, atunci când eşti la ananghie întotdeauna te-aduni cu cei ce se aseamănă cu tine; trebuia să te-aştepţi. Iar când această apropiere a fost pusă la încercare, ea a rezistat efortului. Cum a făcut Sarah. A sleit-o, a şlefuit-o şi răsşlefuit-o, dar a îndurat — şi încă îndură — bine. Sacrificiul de sine era un drog la fel de puternic ca şi autocompătimirea. Amândouă te fac să te simţi bine până când încep să dispară efectele şi-atunci simţi nevoia de încă o doză.

Ar fi trebuit să ştii, cugetă el. *Ar fi terbuit s-o ştii bine de tot. Scrisoarea ei spunea toate astea, iar tu o ştii pe de rost.*

Ajunsese la el la patru săptămâni de când o văzuse pentru ultima oară. Venise mereu în urma lui până l-a prins în cele din urmă la noua sa bază aeriană. Scrisoarea îl aştepta când se întorcea din cea de-a treizecea misiune a sa; ar fi putut foarte bine fi a treisuta; pentru el nu mai avea nici o importanţă. De-acum nu-i mai păsa. Îi devenise indiferent ce se întâmpla cu el. Apoi venise scrisoarea. Recunoscu pe plic scrisul lui sir George şi o deschise crezând că era poate o curtoazie prietenească întrebându-l ce mai face şi cum o mai duce. Dar în plic era un altul, adresat lui, scris de Sarah. Simţi ca o lovitură în plex. Îi era frică să-l deschidă ca să nu mai adauge şi alte chinuri unui suflet deja făcut harcea parcea.Trebui să golească practic o sticlă întreagă de scotch până să-şi ia inima-n dinţi şi să deschidă scrisoarea; şedea şi o pironea cu privirea. *Motive,* socoti el. *Explicaţii. „Dragul meu"* din partea lui Sarah. Scrisoarea pe care îi fusese cu neputinţă s-o scrie lui Giles, pentru care avusese nevoie de luni de zile până s-o scrie. Ei na-ţi-o, ea-i dăduse un mic concediu de patru săptămâni — ba chiar mai puţin dacă era luat în considerare timpul de a ajunge la destinaţie întrucât scrisoarea aceasta îl urmărise

de la o bază la alta. Lucrul de care se temea era că, ştiind motivul, s-ar putea să nu fie în stare să-l îndure. Whisky-ul n-avu nici un efect asupra lui; scrisoarea fusese duşul rece ca gheaţa al realităţii.

În cele din urmă, cu mâini tremurătoare o deschise-se aproape sfâşiind plicul. Era scurtă. Fără introducere, cu scrisul apăsat şi gros ca şi cum şi-ar fi strivit peniţa de hârtie pentru a opri tremurul mâinii. Simţi atunci, înlăuntrul propriei lui dureri, ecoul chinurilor ei. O citi rapid, ca să termine odată, neştiind atunci că avea s-o citească iar şi iar şi iar.

„Nu te pot vedea, Ed. Nu am puterea s-o fac. Credeam că ai murit. Şi mi s-a spus că Giles ar putea muri. Aşa că am încheiat un târg. Am promis că dacă Giles va trăi, am să rămân cu el. Am promis, înţelegi tu? Iar Giles va trăi. Nu-mi pot călca încă odată cuvântul, Ed. Te rog. Încearcă să înţelegi. Încearcă să ierţi. Te voi iubi întotdeauna.

Sarah"

Se dusese la cârciumă şi se îmbătase turtă şi rămăsese aşa vreo două zile. Era cât pe ce să fie retrogradat pentru asta, însă avea treizeci de misiuni şi toată lumea ştia că primise scrisoarea „Dragul meu", aşa că îi trecură cu vederea. Se azvârlise cu capul în jos în undele alinătoare ale autocompătimirii, şi era cât pe ce să se înece.

Ea îl consemnase să vegeteze în suspensie între iad şi paradis, dar ea unde trăise în toţi aceşti douăzeci de ani? Legată de un bărbat care era aproape complet distrus; care avea nevoie de o infirmieră, nu de soţie; a cărui vitalitate fusese secată sub cuţitul nenumăratelor intervenţii chirurgicale suferite. Ea fusese infirmiera, îngerul păzitor care-i oferea îngrijire şi sprijin, şi putere, ca să primească înapoi ce? Recunoştinţă? Apreciere? Dragoste? O demonstraţie logică dacă nu fizică, a faptului că Sarah cea care-l sărutase în această după-amiază trăise

vreme îndelungată fără dragoste fizică. Sarah era lihnită. Iar el venise exact la ţanc. Ea avea nevoie de el, iar el în sfârşit avea un sens în viaţă, un scop. Era providenţial; nici un alt cuvânt nu era potrivit. Cu orice putea face, cu orice putea da, oricum găsea ea cu cale să-l folosească. *Bizuie-te pe mine, Sarah,* gândi el. *În mine şi pe mine şi în orice fel vrei tu. Îţi sunt dator de demult. Am douăzeci de ani puşi deoparte şi cu nimeni altcineva n-am să-i cheltui decât cu tine. Iisuse!* Dar dacă i s-ar fi refuzat postul de aici? Când se gândea la asta simţea că-i îngheaţă sângele-n vine. Şi nu lipsise mult să se întâmple aşa; reflectase îndelung şi greu până să se decidă să vină din nou în Anglia, fiindcă ştia că odată venit nu va fi în stare să nu se ducă să vadă ce se întâmplase cu ea. Licărul slab de speranţă aprins de Bull Miller începuse să ardă vesel deîndată ce-a pus piciorul pe pământul englez, gândul că ei i-ar putea face plăcere să-l vadă alimentând vâlvătaia. Evitase atâta vreme să se întoarcă. Cutia Pandorei era una pe care se temea s-o deschidă.

Când o văzuse se convinsese că nu se schimbase deloc. Era doar mai în vârstă; atât. Nu mai purta părul ca odinioară — calota scurtă de puf şi mătase — ci un pic mai lung, până la baza maxilarului, şi tuns astfel încât era ca un nor blond-cenuşiu în jurul capului, în aşa fel de cârlionţat încât numai cu un piepten ar fi fost posibil să-l aduci la loc. Dacă avea şuviţe albe ele se amestecau în restul părului fiind invizibile. Şi hainele erau diferite; scurte, dar nu mini, ci doar până la genunchi, din material moale şi uşor, o jerbă de culori ce se topeau unele în altele ca florile verii. Şi faţa: încă fermă şi întinsă, fără riduri, cu pielea fără cusur şi curată, cu profilul tot perfect, de medalion, ochii strălucitori, bântuiţi încă de acea fosforescenţă vie, cu genele mai groase şi mai întunecate decât şi le amintea. Pielea era încă de culoarea celui mai fin porţelan englezesc, naturală, fără machiaj. Numai ochii şi gura — acea gură superbă al cărei contur cast

şi flegmatic era grăitor despre pasiunea de care era în stare şi de electricitatea pe care o putea exercita — se păstraseră ca odinioară. Arăta ceea ce era: o femeie frumoasă, plutind senină, fără teamă, prin vârsta de mijloc. Nici nu încerca să lupte sau să-şi ascundă cei patruzeci şi patru de ani ai ei; nici n-avea nevoie s-o facă. Îi şedau bine. Era, ca întotdeauna; de o feminitate totală şi satisfăcătoare; nu o feminitate plină de sfioşenie, zglobie, sau frenetică. Era o femeie dintr-o bucată, serioasă şi caldă, cu o minte şi o personalitate marcantă; o femeie unică, stăpânită, care nu avea nevoie de trucuri sau de strategii pentru că ceea ce reprezenta ea era mai mult decât suficient.

Tânjea de vechea dorinţă de a o poseda pe această femeie; de a se pierde din nou în acel elixir de feminitate în stare pură. Era încă tot ceea ce căutase el în orice femeie — în toate femeile. Ceea ce nu reuşise să găsească la niciuna dintre ele. Şi se pare că şi el era ceea ce căuta ea. În mod evident Giles nu fusese de-ajuns. Fiecare îşi vedea în celălalt jumătatea. Dar — şi era un mare *dar* — ceea ce văzuse ea în această după-amiază era numai aspectul exterior al lui Ed Hardin, colonelul aviator din Forţele Aeriene, plin de succes, pe cale de a obţine prima lui stea pe epolet, şi spre care se îndreptau favorurile mai marilor zilei, pentru că în ochii lor el poseda calităţi esenţiale pentru un general al Forţelor Aeriene. Cel pe care ea nu-l ştia — încă — era celălalt Ed Hardin, cel încremenit ca o muscă-n chihlimbar, incapabil să spargă cochilia în care se zidise pentru a se proteja de altă anihilare asemănătoare aceleia pe care i-o administrase ea, împiedicându-l să aibă vreo altă legătură stabilă şi durabilă cu altă femeie. Era schizoid, credea el, trăind două vieţi — sau mai degrabă trăind una existând în cealaltă, luând femei şi folosind femei, nefiind în stare să treacă dincolo de sex, nedorind aşa ceva, neimplicându-se niciodată, pierzându-şi capacitatea de a simţi,

de a savura, de a se bucura. După Sarah el privea printr-un celofan care-l izola de alte dureri. Indiferent cât de multe erau femeile, întotdeauna rămâneau două persoane distincte; niciuna dintre ele nu avea suficientă putere să topească acel aparent zid despărţitor pentru a realiza o adevărată contopire. Chiar şi soţia lui — cea care, sperase el, l-ar fi eliberat — se dovedise a fi o scornească a imaginaţiei. Îi făcuse într-adevăr rău, bietei femei, deşi ea se remăritase cât se poate de fericită, şi — după câte auzise ultima oară— pentru totdeauna.

Însă acel Ed Hardin urma să fie eliberat din celula sa; Sarah dăduse semnătura pentru eliberarea condiţionată. *Cine-ar mai fi crezut aşa ceva?* se minună el. *Pentru numele lui Dumnezeu, cine-ar fi putut crede una ca asta?* Se aşteptase la orice — deşi nici acum nu era sigur — numai la ceea ce se întâmplase în această după-amiază nu. Nici acum parcă nu-i venea să creadă. Probabil că exista vreo chichiţă pe undeva. Scrisă cu litere minuscule, poate? Undeva în subtext unde zicea:

„Prin prezenta i se acordă lui Edward James Hardin, colonel, Forţele Aeriene ale Statelor Unite o nouă concesionare pe viaţă..."

Edward James Hardin. Zâmbi pe sub mustaţă. Aşa obişnuia să-l strige Sarah când ţinea să fie sarcastică. Dar îi plăcuseră numele lui. Amândouă nişte nume frumoase, pur englezeşti — nume de regi englezi. Îl numise pe fiul ei James Luttrell. *Chiar aşa, de ce oare o făcuse? De dragul meu? Să-i fi spus Edward era parcă prea frumos. În orice caz, tot era ceva, dacă ar fi fost... dacă ar fi fost al meu?* gândi el.

Născut în 1945. Piciorul apăsă brusc pedala iar automobilul se opri în scrâşnet de frâne. *Iisuse Hristoase!* gândi el. *Născut în 1945! Aşa era. Cu neputinţă să fie altfel. Nemernic idiot*, gândi el simţind că-l apucă leşinul. *De asta l-a numit James. Fiindcă-i al tău!*

Automobilele ce veneau din urmă claxonau furios. Trase maşina pe marginea drumului, opri motorul şi

rămase aşa. *Gândeşte*, îşi porunci el. *Gândeşte. Giles Luttrell s-a prăbuşit la puţin timp după ce te-ai prăbuşit tu. Asta s-a întâmplat în iulie 1944. Săptămâni întregi a fost în pragul morţii. În spital a stat ani de zile. În nici un chip — dar în nici un chip — nu poate fi el tatăl lui James Luttrell. E băiatul tău, cretinule! Târâtură nemernică. E al tău!*

Şedea privind în gol şi auzi în urechi glasul lui Giles Luttrell când se aşezase la masă şi spusese, pe un tot atât de simplu: „Fiul nostru James aşa crede". Despre ce discutau oare? Beatles — exact. Generaţia mai tânără; păr lung, muzică pop şi arderea sloganurilor. Ce generaţie! Mai onestă şi mai eliberată decât cea dinainte. „Fiul nostru James aşa crede", rostise Giles Luttrell, iar el replicase politicos „Nu ştiam că aveţi un fiu", iar Giles Luttrell spusese degajat şi surâzător: „Are douăzeci şi unu de ani şi urmează la fostul meu colegiu. Ca şi ceilalţi din generaţia lui visează să schimbe lumea".

Şi a mea, gândi Ed. *Iisuse Hristoase! Şi a mea la fel,* gândi el. *Ce mai zici, eh?* Apoi, ca şi cum l-ar fi înjunghiat cineva în stomac: *De ce nu mi-ai spus, Sarah? De ce? Ah, Sarah. Trebuia să-mi faci una ca asta?* Apoi, în mintea sa, iar ca un ecou, o auzi pe Sarah zicând: *„Trebuie să discutăm, Ed. Sunt lucruri care..."* Asta era tot ce-i spusese, iar el crezuse că existau acum mult mai multe motive decât de ce-urile şi cum-urile de acum douăzeci de ani. Ceea ce într-un fel erau. *Oare la asta se referise? Spera să fie aşa.* Şi-apoi felul în care se uitase la el atunci când îi spusese că aveau să ţină legătura. Nu-i de mirare de ce era atât de serioasă, de preocupată. *Avea să-i spună nişte lucruri? Prea bine.* De exemplu că fiul ei era şi al lui. *Dar, pentru Dumnezeu,* se stropşi el la sine însuşi, *e clar ca lumina zilei. E al meu fără discuţie. Al nimănui altcuiva decât al meu.* Iar ea nu suflase o vorbuliţă măcar. Toată după-amiaza nu scosese o vorbuliţă.

De ce? De ce-i strecurase oare în conversaţie Giles Luttrell o bombă cu efect întârziat cu nonşalanţa cu care şi-ar fi pus zahăr în cafea? „Fiul nostru", zisese el. Nu fiul meu. Fiul *nostru*. *Ce altă dovadă-ţi mai trebuie?* se întrebă

el. *Dar dacă ţii cu orice preţ, n-ai decât. Ultima oară când te-ai culcat cu Sarah a fost 3 iunie 1944. Dacă atunci a rămas gravidă, asta ar fi însemnat ca James Luttrell să se fi născut cam prin luna martie 1945. Douăzeci şi unu de ani. Se potrivea. Atunci de ce oare nu mi-a spus în scrisoare?* La acea dată trebuie să fi fost însărcinată. Închise ochii; revăzu cu ochii minţii cu maximă claritate pe Sarah întinsă în patul camerei de hotel din East Grinstead, cu mâna aşezată pe stomac, deasupra broderiei plăpumii din puf. *Ceva cu verde şi galben,* îşi amintea el. Nu văzuse decât mâna şi verigheta şi aflase cu sfâşierea inimii că lucrul de care se temuse se întâmplase. *Ştia ea oare că fiul lui se afla sub acea mână? Atunci de ce nu spusese nimic sir George? Ori poate că nici el nu ştia? Sau i s-a ţinut ascuns faptul? Voiau un moştenitor pentru Luttrell Park din cauza a ceea ce se întâmplase cu Giles?*

Dumnezeule, reflectă el, *aici e de gândit, nu jucărie. Dar înainte de asta trebuie să fiu sigur. Şi nu există decât un sigur fel de a afla.* Porni iar motorul şi intră din nou în trafic la viteză maximă fiindcă ardea de nerăbdare să-şi confirme suspiciunile. O parte din creierul lui dădea instrucţiuni computerizate mâinilor şi picioarelor; cealaltă jumătate examina şi reexamina ceea ce tocmai descoperise, căutând hibe şi/sau greşeli sau omisiuni. Când ajunse la ambasadă sună clopoţelul de noapte şi merse direct la oficiul de informaţii şi luă de pe etajeră exemplarul *Debrett*. Răsfoi până ajunse la litera „L", găsi articolul despre Giles Luttrell, al nouălea baron născut în 1918, căsătorit cu Sarah Emily Jane, unica fiică a contelui de Brancepeth, un fiu, James Giles, născut în 2 martie 1945. Rămase aşa în scaun, cu cartea deschisă pe birou în faţa lui. *Şi-acum?* gândi el. *De-aici unde ne mai ducem? Să am o explicaţie cu ea, sau mai bine să stau şi să aştept? În mod sigur are de gând să-mi spună. Trebuie. E musai.* Sarah ştia cum funcţionează mintea lui; ştia că va lua la puricat toate evenimentele zilei, că va medita asupra lor, asupra a ceea ce se făcuse şi se spusese.

Şi totuşi, cel care făcuse referire la James fusese Giles Luttrell. Peste asta nu se putea trece. *De ce? De ce Giles Luttrell? A fost ceva calculat, sau neintenţionat?* Brusc Ed avu certitudinea. *El ştia,* gândi el. *Întotdeauna a ştiut. Şedea acolo drăgălaş şi cu un aer nevinovat şi ştia. Era calculat. Hopa!* gândi el. *Înapoi la pătrăţelul unu în privinţa lui Giles Luttrell. Aici sunt nişte dedesubturi mult mai împârligate decât credeam. Aşa că ai grijă de acum încolo unde pui piciorul. Sunt mult mai multe capcane decât pot radiografia chiar şi ochii tăi de vultur. Mă rog, de ce? reflectă el. De ce-a făcut el asta? Şi pentru ce nu l-a susţinut Sarah?* Ea nu suflase o vorbuliţă.

Poate că James Luttrell nu semăna deloc cu tatăl lui natural; poate că arăta ca presupusul lui tată, ori poate că era leit Sarah; blond cu ochi de nuanţă deschisă. Puţin probabil; de obicei gena brunetă predomina. Şansele ca un bărbat brunet şi o femeie blondă să aibă un copil blond erau foarte reduse. *Chiar aşa, oare cum arăta? Brunet sau blond?* Îşi reprezentă mental sufrageria de la Luttrell Park. Nu văzuse nici o fotografie a unui tânăr de douăzeci şi unu de ani. Tabloul lui Sarah de la prezentarea la curte se afla încă acolo, şi portretul lui Giles, desigur, într-un dureros contrast cu omul care era acum. El îi reamintise lui Ed de dl.Punch, eroul de vodevil; aceeaşi mutră ţeapănă şi lucitoare, cu nas coroiat şi ochi holbaţi. Ar fi fost foarte dificil pentru cineva să găsească vreo asemănare între el şi fiul său, fiindcă faţa lui suferise operaţii estetice. *Cu cine semăna James?* Ed se trezi râvnind din tot sufletul să aibă răspunsul. *Seamănă cu Sarah? Sau cu mine?* Pentru o clipă îl bătu gândul să se ducă direct la ei şi să aibă o explicaţie deschisă, şi rânji. *Să pătrunzi aşa în toiul nopţii,* gândi el, *la Luttrell Park.* Rânjetul deveni un hohot şi dintr-odată nu se mai putu stăpâni şi se trezi râzând în gura mare. *Iisuse,* gândi el. *Mă port ca un tătic tanţoş la douăzeci şi unu de ani după eveniment. Trebuie să fie al meu. Nu se poate să nu fie. Prea se potriveşte totul perfect. Ei, fir-ar să fie,* gândi el sâcâit. *Măcar dac-aş fi ştiut şi eu*

cum arată. Şi zii aşa, fiul nostru, ai? — nu zisese aşa Giles Luttrell? Nu fiul meu. Dar Sarah de ce nu scosese o vorbuliţă?

Pentru Dumnezeu, cum poţi să-i spui unui bărbat una ca asta? Sarah, de ce n-ai făcut-o? Eu nu ştiu nimic despre el. Nici cu cine seamănă, nici cum este. E bărbat bine? E deştept? E tâmpit? E înalt, bondoc, brunet, blond? E delicat ca tine, are farmecul tău şi tenul meu? Sau e tot englez; nu, pe jumătate american; poate vorbeşte ca Sarah, se comportă ca Sarah, gândeşte ca Sarah. Învaţă deja la fostul colegiu la care fusese şi Giles. Ar fi trebuit să fie la al meu, gândi el cu altă strângere de inimă. Iar Giles Luttrell cam ce joc juca el în momentul de faţă? De unde toată această bonomie, interes, şi chiar încântare de a-l întâlni pe Ed după atâta vreme? Din cauza lui James? Din cauza a ceea ce el şi Sarah i-au făcut? „Dar eu te ştiu", spusese el. *Ha! Ba bine că nu! Tăticu' lu' fi-miu.* Şi chiar îl invitase să mai vină! „Ed, ne-am bucura dacă ai petrece cu noi un sfârşit de săptămână", spusese. „După ce te instalezi, are să te sune Sarah..." *Iisuse,* gândi Ed din nou. *La Luttrell Park se întâmplă ceva foarte ciudat. Dar ce? Şi de ce? Şi de când, şi cum, şi unde, ehe, bla-bla-bla, o tărăşenie întreagă. Trebuie să fi avut un motiv extrem de întemeiat,* gândi el. *Ca de pildă ce, bunăoară ? Ea nu ştia de unde să te ia.*

Nu ţine! Asta se putea afla. Erau nenumărate metode, iar familia ei era influentă şi puternică — şi poate preferase să facă lucrul ăsta discret? Să-i fi fost teamă că-i iei copilul? Unde şi de ce? Şterge asta. Asta nu. Oare să nu mai fi putut avea alţi copii? Mira-m-aş. Faptul că-l avea doar pe James rezulta doar din deducţiile de azi ale lui Ed. Că Giles Luttrell era incapabil de a mai face copii. Sarah nu ţinea să-l facă să se simtă responsabil. *Ptiu, drace, dar chiar era responsabil.* Iar ea ştia prea bine nu numai că el ar fi acceptat responsabilitatea, dar că şi-ar fi însuşit-o cu dragă inimă. Sarah ştia că el voia să facă copii cu ea. Vorbiseră destul de des despre asta. *Oare să-i fi fost frică să-i spună? De ce naiba să-i fie? Era caraghios. De ce naiba să-i fi fost teamă? Că prezervativul ăla sigur în proporţie de 98,5% nu se dovedise destul de sigur? Greu de crezut.*

Ceva nu era în ordine cu copilul. Ridicol. Era la Oxford, nu? Şi oricum, ce impotranţă avea asta?

Nu, nici una dintre aceste explicaţii nu se potrivea. În afară de una singură care avea sens. Pur şi simplu ea nu voia ca el să ştie. De ce? Pentru că asta i-ar fi conferit nişte drepturi, pentru asta; o intrare în viaţa ei, acces la ea prin fiul lor. Da, explicaţia asta avea miez. Felul cum i se adusese la cunoştinţă despre James întârea convingerea că explicaţia stătea în picioare. *De ce acceptase Giles Luttrell copilul de bună voie? Pentru asigurarea continuităţii titlului de baron? Din cauza imposibilităţii lui de a obţine un moştenitor?*

Din punct de vedere juridic asta-l lăsa pe Ed fără un picior. Iar lui Ed nu-i plăcea să meargă-n cârje. *Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu mi-ai spus, Sarah?* gândi el cu părere de rău. *Nu mi-ai lăsat nici un centimetru, nici un drept, nimic. Însă cum puteai să abandonezi ceva despre care nici măcar nu ştiai că există? Nu el era de vină că nu-şi cunoştea fiul. Dar am să-l cunosc,* gândi el. *Pe cinstea mea, c-am să-l cunosc. Oare cum arată? Versiunea masculină a lui Sarah, genul care ar muta munţii din loc şi-ar vinde balastul pentru terasamente de cale ferată? Doamne de-ar fi aşa,* gândi el. *Sarah trebuie să-l fi crescut în felul ei; nu este posibil ceea ce e drept, ci ceea ce este drept este posibil. Cască ochii cum te mişti, Ed. Dacă n-are încotro te mai trage odată pe sfoară. Dar are să-ţi spună dacă zici c-o cunoşti cât de cât. Tot ce trebuie să faci tu e s-aştepţi. Poţi să te înscrii şi tu în jocul ăsta. Chiar n-ai învăţat nimic din ziua de azi?*

Şedea acolo cufundat în gânduri când apăru gardianul, curios să vadă de ce era lumină.

— Dom' colonel Hardin. Iertaţi-mă. N-am ştiut că eraţi dumneavoastră.

— A trebuit să caut ceva. Am găsit ceea ce voiam să ştiu. Tocmai eram pe picior de plecare.

Fals, gândi el pe când cobora treptele spre automobil. *Tocmai sunt pe picior de sosire — pentru multă vreme. Sună-mă, Sarah. Scrie-mi. Trimite-mi semnale cu fum, numai spune-mi. Fă ceea ce trebuie, aşa cum ai făcut întotdeauna.*

7

Luni dimineaţa târziu, sună telefonul. Era Sarah.

— Ed?

— Sarah.

Se trezi că-şi ţine respiraţia.

— Sunt la Londra toată ziua. Ţi-ar plăcea să mă inviţi să luăm masa undeva?

— Unde şi când?

— Ora unu. Lângă statuia lui Roosevelt. Eu voi fi aceea care a capitulat.

Şi închise telefonul.

De cum intră în grădini o văzu şezând pe o bancă imediat în spatele statuii cu coif a lui FDR. Era frumoasă, extrem de elegantă într-o rochie dintr-un material moale şi mătăsos, drapată savant; un gri petrol estompat cu un turban asortat, strâns pe cap, care-i ascundea părul punându-i în schimb în valoare linia clasică a profilului. În urechi purta perle iar la gât un singur şirag lung. Parcă era desprinsă de-a dreptul de pe coperta revistei *Vogue*. Scânteietoare, rafinată, aranjată la şapte ace. Nicicând n-o mai văzuse atât de strălucitoare. Sarah cea pe care o păstra veşnic în sanctuarul amintirilor sale era fata de douăzeci şi trei de ani în uniformă sau în rochie de bumbac, sau fustă, sau tricou, sau fără nici o haină. Aceasta era o femeie infinit mai versată şi mai experimentată. Spatele ei nu atingea spătarul băncii, iar gleznele şi le ţinea încrucişate, iar pe picioarele ei lungi, rasate, scânteiau ciorapi subţiri ca pânza de păianjen. Şedea cu

mâinile încrucişate deasupra poşetei pe care-o ţinea în poală şi radia încredere.

Iar acum are să-mi spună, gândi el. *Şi ce-are să-mi spună? Ce credea ea? Că am s-o acuz? E nevoie de doi pentru a intra într-o încurcătură. Ca în sâmbăta aceea. Ah, dar asta fusese o altă întâlnire, şi la urma urmei nevestica asta de lângă el nu mai era câtuşi de puţin înspăimântată. Uşurel, Ed, băiatule, uşurel*, se sfătui el. *Nu te grăbi să sari la concluziile alea substanţiale care ţi se învârtesc în cap. S-ar putea să-ţi facă gura pungă. Fii vigilent, menţine-ţi judecata clară. Nu că ai putea face altceva, asta încă din sâmbăta în care te-a zăpăcit.*

Sarah îl observă apropiindu-se de ea. Nu-l văzuse niciodată în uniforma albastră a Forţelor Aeriene ale Statelor Unite, şi arăta straşnic de chipeş. *Ce bărbat minunat*, gândi ea fără urmă de pasiune. *Ce bine arată. Cât de bine este clădit.* Era Ed, şi totuşi nu era Ed. Era cineva pe care abia dacă-l cunoscuse în urmă cu douăzeci de ani când el voia răspunsuri, şi Doamne fereşte dacă răspunsurile nu corespundeau cu ce aştepta el; o versiune mai severă, mai hotărâtă, mai picantă a tânărului ei căpitan în uniformă kaki şi jachetă de zbor, din piele, a cărui bună dispoziţie masca o voinţă şi o tărie de caracter care erau chiar şi pe atunci de neînfrânt. Buna-dispoziţie rămăsese şi acum, dar mult subţiată; acum fierul de neînfrânt se zărea prin ea. Nu că s-ar fi îndoit fie şi numai pentru o clipă că acea balanţă fină a lui o va cântări şi n-o va găsi dezirabilă. Avea toată încrederea, din sâmbăta aceea, că darea de seamă pe care tocmai era pe punctul să i-o prezinte constituia adevărul, întregul adevăr şi numai adevărul care va clarifica până şi ultima urmă de îndoială. Această dare de seamă fusese revizuită de către cel mai scrupulos dintre revizori — conştiinţa ei.

El veni direct spre ea, iar ea se ridică în picioare. *Acuzat, ridică-te*, reflectă ea în treacăt, şi-atunci ea îl văzu zâmbindu-i şi toată austeritatea ei se topi dinaintea

acestui asalt. Simţi vechea emoţie intrând în rotaţie, efectuând o supraturare de probă şi pornind în trombă prin arterele ei. Ochii lui o pipăiau ca nişte degete, iar ea se arcui ca o pisică, simţind vechiul frison cum o furnică pe coloana vertebrală cu degete lungi. Lui Sarah i se tăiase respiraţia, dar îi susţinea privirea, simţind cum ochii lui se înfig în ea şi-o ridică de la pământ inertă şi neputincioasă la mare altitudine. Erau calmi, aproape la pândă, însă calzi, foarte calzi. Şi aşteptând. Era rândul ei la mutare.

— Ei? întrebă ea cam cu sufletul la gură, dar pe un ton cât putu de calm.

— Fain, spuse el degajat.

— Zău?

— Absolut.

— Eşti sigur?

— Cum nu se poate mai sigur.

Ea-i aruncă o ocheadă cercetătoare.

— N-arăţi prea... distrus, rosti ea până la urmă.

— Nu te uita prea de-aproape. Sunt lipit tot cu leucoplast.

Ea-şi înclină capul într-o parte. Sub pălărioara strânsă pe cap, contururile frumoase ale feţei sale erau minunat accentuate, ochii ei cenuşii la fel de translucizi şi limpezi ca întotdeauna.

— Atunci... a fost o... surpriză plăcută? rosti ea cu nevinovată ironie.

— Ca orice surpriză.

— Şi-a mers?

— Drept la ţintă.

— Acolo unde doare?

— Nici o durere. O uşoară senzaţie de amorţeală, dar o să treacă.

— Şocul, puse ea diagnosticul.

— N-ar fi trebuit să fie o surpriză.

Chipul lui nu trăda nici o expresie, ca la poker, doar ochii căprui dansau.

— Nu pot să-mi dau seama de ce mi-am făcut griji, spuse ea, chicotind. Nervii, probabil. Întotdeauna s-a întâmplat aşa cu tine.

Surâsul din priviri i se stinse.

— Şi totuşi te-ai ridicat în picioare de parcă eu trebuia să pronunţ sentinţa. Nu zău, haide să fim serioşi. Nu-i ceva solemn, Sarah, dar e o chestiune serioasă. Nu e cazul să ne batem cu cărămida-n piept că uite cine sunt eu şi ce mare lucru am făcut. Dacă vrei mântuire du-te şi caută un preot.

Ea rămase cu gura căscată, încremenită de uluire. El continua încă să fie perfect afabil, chiar amical, cât se poate de în largul lui, iar glasul nu i se schimbase, nici măcar tonul, numai că ea se izbise de ceva implacabil, acea calitate de unde, în război, i se trăsese porecla. El ştia, înţelegea, accepta, şi nu era câtuşi de puţin afectat de asta, dar pe de altă parte nici nu era dispus să fie dus cu preşul, împins de colo colo sau aterizat cine ştie unde. Era un zid de fier prea greu pentru a fi dărâmat, prea neted şi înalt pentru a fi escaladat, şi mult prea lung pentru a fi ocolit. Ar fi trebuit să caute o ieşire.

— Dar nu ştii ce am de gând să spun, observă ea pe un ton rezonabil, ca şi cum i-ar fi făcut favoarea de a-i cânta lui în strună.

— Nu, dar te cunosc. Întotdeauna te-ai dat în vânt după peliculele alea lacrimogene cu Joan Crawford sacrificându-se peste tot unde se putea pentru vreo hahaleră tâmpită sau alta. Niciodată n-am putut suferi sacrificiile, niciodată n-am putut suferi miros de carne arsă.

El o văzu cum devine rigidă, cum îngheaţă, dar mai înainte ca ea să se desprindă, el se apropie şi mai mult de ea, îşi lipi capul de obrazul ei, acolo unde urechea se topea înspre maxilar şi adulmecă puternic.

— Mmm, acum miroşi mult mai frumos. Întotdeauna mi-a plăcut asta.

Ea se uită lung în acei ochi căprui care-o liniştea; era incapabilă de a mai reacţiona. Înghiţi în sec, apoi cu o voce slabă:

— Ah, Ed, protestă ea. Niciodată n-am reuşit să-ţi fac una. (Râse cam mânzeşte, aproape în ciudă.) Şi uite-aşa s-a ales praful de marea mea scenă, zise ea pe un ton tragic.

— Niciodată n-ai fost Katherine Cornell, şi nici n-ai încercat să fii dacă nu erai sigură cum aş fi reacţionat. Aşa că linişteşte-te şi am să te elimin dintre chinurile care mă macină. Încetează să-ţi mai faci griji, Sarah. James înseamnă pentru mine veşti bune. Un pic cam târziu, poate. Ce zic eu „pic", în ceasul al doisprezecela; dar mai bine mai târziu decât niciodată. (Ridică din umeri.) Nu poate să-ţi fie dor de cineva care nu ştii că există. Pentru mine ceea ce contează e că tu eşti aici ca să mi-o spui, nu felul cum mi-o spui. Dacă ţii, n-ai decât să te plimbi pe stradă cu o pancartă în mână, cum vrei tu. Ceea ce-aş fi vrut eu să aflu nu mi-a fost spus de nimeni — nici de tine, nici de altcineva. Mai cu seamă de tine. Nici măcar pentru o clipă nu mă aşteptam la el, dar mă bucur nespus pentru el. Poţi acum să-mi zici toate de-a fir-a păr cât de împopoţonat ai tu chef; tot ceea ce contează pentru mine este că eşti tu aici ca să mi le spui.

Îşi recăpătase expresia controlată a feţei şi-l privi de la egal la egal.

— Nu m-am gândit nici o clipă să-ţi ascund ceva, spuse ea pe un ton înţepat.

— Şi eu m-am aşteptat la asta, dar oricum e drăguţ c-am auzit-o din gura ta.

— Pur şi simplu James este — după tine — lucrul cel mai bun care mi s-a întâmplat.

— Şi Giles?

— Şi el de asemenea. Tocmai de asta ţi-a şi spus-o aşa cum ştii. Ştia c-ai să te prinzi, ca şi mine, de altfel.

— Îmi zisesem eu: „Măi să fie"!

— El ştie totul.

— Şi pe asta am dibuit-o. (El ridică din umeri.) Se zice că spovedania uşurează sufletul. Ce zici, al tău cum e zilele astea?

— Te-am rănit, nu-i aşa?

— Da, m-ai rănit. Dar ce credeai, Sarah? Că eu sunt una dintre mingiuţele alea de gumilastic care mai ţopăie chiar dacă au suprafaţa scobită? Conştiinţa aia a ta calvinistă învârteşte sabia cam aiurea.

— Am spus că-mi pare rău.

— Iar eu am spus că te iert. Cuvintele súnt uşoare, Sarah. Sentimentele sunt grele.

Ea întoarse capul spre banca de pe care tocmai se ridicase şi se reaşeză. Ea lovi cu palma locul de alături.

— Spuneam că trebuie să discutăm, nu?

— Mă întrebam ce vrei să spui cu asta.

— Ei bine, acum ştii.

Ea deschise poşeta şi scoase din ea un pacheţel mic pe care i-l întinse.

— Probele fotografice, domnule judecător.

El le luă şi le cântări în palmă.

— Oh, Kodak, ce zâmbete au fost încredinţate clişeelor tale? se întrebă el sec. Nimic de spus onoratului tribunal mai înainte de a considera acestea drept probe? Nici o circumstanţă atenuantă, nici un apel la îngăduinţă?

— Deci nu le poţi vedea din cauza cuvintelor? (Ea scutură din cap.) Apărarea n-are nimic de adăugat, spuse ea cu seninătate, cu un surâs plutind exact în centrul buzelor ei frumos cizelate de care nu i-ar fi fost ruşine nici Sfinxului.

El se încruntă.

— Dintr-odată chiar *eşti* Katherine Cornell. Ce-i asta, o bombă cu ceas?

— S-ar putea.

Ea ridică din umeri. Era un licăr în ochii ei; nu era râs, ci doar un fel de îngâmfată mulţumire.

El avu impresia că ea se linge pe buze, şi se trezi că surâde împotriva voinţei.

— În acest caz să sperăm că leucoplastul o să ţină, spuse el degajat.

Ea nu răspunse nimic, ci doar continua să se uite la el cu acea privire duioasă, catifelată.

— Coci tu ceva, nu se poate altfel, o acuză el suspicios.

— Cred că ce-ai să vezi are să te prindă, făcu ea misterios. Haide, deschide-le, ce mai aştepţi?

— Vezi? Vezi? Acum de ce eşti aşa? se văicări el şi rupse plicul, scoţând o fotografie color în ramă de piele la care începu să se uite.

Sarah îi remarcă şocul, şi auzi respiraţia precipitată.

— Cred ce e ceea ce s-ar putea numi o „bucăţică tăiată", spuse ea cu însufleţire.

El se uita la fotografie nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— Iisuse, exclamă el. E exact ca atunci când ţi-aduci aminte de primul ajutor. Cred că nici de auzit nu mai aud bine. Numai afurisiţii ăia de clopoţei parcă-i aud. Chiar am spus surpriză, surpriză?

— De mai multe ori.

— Atunci mai lasă-mă s-o spun odată. Ba nu, trebuie să existe un alt cuvânt, dar pentru moment nu pot să mă gândesc la el — de fapt la nimic altceva. Iisuse, Sarah! Ar fi trebuit să-mi spui!

— Tocmai ţi-am spus.

— Prin urmare aşa arată. Am crezut că se prăbuşeşte cerul pe mine.

— Ăsta a fost Puişor.

— Ia te uită — am toată faţa plină de ou.

El îşi ridică privirea spre ea, iar ochii lui erau aburiţi.

— Mă tragi pe sfoară, spuse el. Asta e o veche fotografie de-a mea.

— Color? În 1943 - 1944? Mira-m-aş. Iar dacă ai să te uiţi mai bine, ai să vezi că părul lui e castaniu, nu negru, iar ochii îi sunt mai degrabă verzi decât căprui, deşi, trebuie să recunosc, există foarte puţine diferenţe — şi nu numai într-o singură privinţă.

— Ca de exemplu?

El continua să examineze fotografia.

— Gândire rapidă, mişcare rapidă, foarte meşter la vorbe şi cu îndemânare fizică, cârlig la fete — crai mare — dulce cu mami, şi leit taică-său. (Ed se uita la ea.) El e mândria şi bucuria mea, Ed. Tot ce-ar trebui să fie un fiu, şi chiar cu ce *nu* trebuie, dar nu l-aş schimba.

— Nici măcar pentru mine? (Încă odată ochii lui se aplecară spre fotografie. Îl hipnotiza.) De ce ţi-a trebuit atâta timp, Sarah?

Ea ştia la ce se gândea Ed.

— Din cauza ta. Nu ştiam nimic; unde erai, ce erai, cum erai; căsătorit, copii, datorii, obligaţii — nici dacă mai erai dispus să accepţi încă una. „Dacă şi când" era momentul să-l prezint. În fiecare an. Îl aveam gata pregătit şi aşteptând.

— Ca pe un cadou surpriză?

— Surprizele pot fi şi neplăcute şi încântătoare.

— Aceasta este încântătoare. Fără discuţie. (Făcu o mişcare din umeri care nu era chiar o ridicare din umeri). Este totuşi şi o dezamăgire. Nu mă refer la el. (O văzu cum imediat se încruntă.) Vreau să zic să aflu atât de târziu. Cred că e greşeala mea. La urma urmei am stat deoparte.

— Asta a fost greşeala mea, nu a ta. Voiam ca tu să afli despre James, însă neştiind nimic despre tine, a fost... greu. Cred că aş fi putut face nişte cercetări ca să dau de tine, însă... — făcu ea o mutriţă — discreţia este pe primul loc. În orice caz, urmă ea pe un ton decis şi serios, tu eşti acum aici şi ştii despre James. În fine, ştii cel puţin cum arată. Să plecăm de aici.

— Ca să ajungem unde?

— Exact despre asta trebuie să vorbim.

Ochii lui se întoarseră încă o dată spre fotografie.

— A fost drăguţ din partea ta să-l numeşti James. Altă picătură de conştiinţă?

La chestiunea asta se zbârli.

— Ce să-i faci, „Edward" ar fi fost prea cu ochi şi cu sprâncene, chiar şi pentru mine. Vreau să zic că, pentru cei care te-au cunoscut, chiar şi „James" a putut să pară un pic... flagrant.

— Fiindcă veni vorba, cum te-ai descurcat în toţi aceşti ani? Noroc sau o bună gospodărire?

— Bune maniere. Prin partea locului încă le mai avem şi sunt douăzeci şi unu de ani de când ai fost în Little Heddington.

— Am fost acolo sâmbătă şi o mulţime de oameni m-au recunoscut. Cred că sâmbătă noapte am ţinut treaz tot satul. Ce mă mai mir că m-au recunoscut.

— Şi care-i problema? Îţi pasă cumva?

— De ce mi-ar păsa? Tu locuieşti acolo, nu eu.

— De douăzeci şi unu de ani. (Surâsul ei era amar.) Ceea ce se întâmplă la Park este subiect de clevetire pentru sat, Ed. Întotdeauna a fost aşa şi aşa va fi mereu. Ai trăit acolo aproape doi ani; ar fi trebuit să-ţi aduci aminte.

— Mi-aduc.

— În ultimii douăzeci de ani Anglia s-a schimbat, dar viaţa la ţară rămâne aceeaşi.

— Totuşi, James n-a fost la reuniune.

— Nu. Are cursuri.

— Sâmbăta?

— Îşi petrece sfârşitul de săptămână cu una dintre prietenele lui.

— Deja?

— Ţi-am spus. E fiul tău.

Ed rânji.

— Dar a fost la reuniuni? insistă el.

— Când era mic, da, dar de vreo câţiva ani nu mai vine. A fost plecat la şcoală, pe urmă la facultate.

— Învaţă bine?

— La toate. Are o minte pătrunzătoare.

— Şi l-a preocupat cu cine seamănă?

— Da. Şi i-am spus.

— Ştie?

— Totul.

Ed rămase tăcut o vreme, concentrat asupra fotografiei, ca şi când ar fi vrut să şi-o întipărească în memorie deşi era leit chipul său când era de-o şchioapă.

— E-al tău, spuse Sarah.

— În mod evident, răspunse Ed, dar surâse. Îţi mulţumesc, spuse el, iar ea ştia pentru ce-i mulţumeşte.

— Atunci eşti de acord?

Ea-şi privi ceasul.

— Am rezervat o masă la Connaught pentru unu şi un sfert. Am făcut bine?

— Parcă faci tu vreodată altfel?

— Asta, spuse ea pe un ton sec, rămâne de văzut.

Se ridică în picioare. Privirile lor se întâlniră, iar ea spuse cu sufletul la gură:

— Atunci să mergem.

Dădu să plece, dar el îi apucă mâna. Ea îl privi întrebător. Ed îi apucă ambele mâini, le ridică pe amândouă cu palma în sus şi le sărută. Degetele ei se încleştară pe ale lui, după care el le dădu drumul şi traversară grădinile către Carlos Place.

Ed comandă şampanie. După ce chelnerul o aduse şi turnă fiecăruia în pahar şi plecă lăsând sticla în frapieră, Ed ridică paharul.

— În afară de faptul că mi-e sete, haide să bem pentru ceva. Pentru viaţă — fie ca ea să continue veşnic să ne surprindă.

— Iar noi să ne păstrăm veşnic capacitatea de a ne lăsa surprinşi.

Ciocniră paharele şi sorbiră. Apoi:

— Şi deci, spuse Ed, umplându-le la loc, tu erai pe punctul să-mi spui cum de s-a-ntâmplat.

Sarah pufni în pahar.

— Unu virgulă cinci la sută, spuse ea când putu s-o facă.

Ed ridică din umeri.

— Nimeni nu e perfect, spuse el fără să i se clintească un muşchi pe faţă.

— Nici chiar cele mai bune prezervative americane, spuse Sarah sarcastic.

— Ai fi putut să faci plângere.

— Nu. Copilul tău, Ed, a fost ceea ce mi-am dorit întotdeauna. Dacă nu te puteam avea pe tine, puteam avea ceva care să fie parte din tine. Lucrul care mă îngrozea era că aş fi putut să-l pierd. Am fost bolnavă, înţelegi, atunci când eram gravidă. Şoc retroactiv şi epuizare emoţională. Din cauza asta multă vreme nici n-am avut idee că *eram* însărcinată. Alte lucruri mascau simptomele, iar eu oricum nu eram în stare să bag de seamă. Când ţi-am scris scrisoarea nu aveam habar.

— Mă miram şi eu.

— Nu. Pe-atunci nu ştiam. Eram... confuză, bulversată, tulburată. Mult timp n-am putut să mă gândesc decât că tu erai plecat, şi eu la fel — amândoi în direcţii opuse. Am continuat să lucrez, îl vizitam pe Giles, mă trezeam în zori şi mă culcam noaptea. Făceam totul maşinal. Pe urmă, într-o dimineaţă, când eram în tură, am leşinat. Pur şi simplu am venit grămadă în timp ce luam temperaturile. Când mi-am revenit eram într-o salvare care mă ducea acasă cu ordinul de a mă odihni şi de a avea grijă de mine pentru că eram însărcinată în cinci luni. Era incredibil. Pierdusem din greutate, nu luasem. Mi-au zis că trebuie să mă odihnesc, altfel aveam să pierd copilul. Eram subalimentată şi cam anemică. Dacă nu aveam grijă, aş fi putut să pierd sarcina. Asta era prin octombrie. Unde erai în octombrie 1944?

— Franţa.

— Mi-aduc aminte cum mă mai frământam. Mă duceam la pavilion. Am petrecut acolo atâta timp după ce-ai plecat tu. Era jilav şi înceţoşat şi şedeam acolo multă vreme întrebându-mă ce să fac. Am revăzut tot — până la ultima fărâmiţă — căutând explicaţii şi răspunsuri. Atunci, Ed, îmi venea să te omor. Mi-amintesc că mă rugam să se întâmple o altă minune; ca tu să cobori iar colina cum făceai odinioară. Atunci totul ar fi fost iar în ordine. Şedeam acolo ore în şir. Dar tu plecaseşi demult. Trebuia să mă descurc singură. Am continuat să rearanjez piesele, însă indiferent cum le puneam, cineva avea să fie rănit. Am decis că singura cale era aceea de a face minimum de rău. Tu erai plecat. Nu îţi puteam face mai mult rău decât îţi făcusem deja, aşa că, am judecat eu, cine nu ştie, nici nu are de ce jeli. Odată ce făcusem ce făcusem, mi-era imposibil să-mi găsesc vreun drept de a alerga la tine şi a zice: „Îmi pare rău, Ed. Ca şi ţie. Sunt însărcinată".

— Aveai toate drepturile.

Surâsul ei era duios, însă total neîncrezător.

— Mai reflectează puţin la cele ce se întâmplaseră, Ed. Mi-ai spus cât de necăjit erai. Pe loc ai fi crezut c-am făcut asta din cauza copilului, nu din cauza ta. Aşa că te-am şters dintre alternative. Aceasta era problema mea. Aşa îmi aşternusem. Acum trebuia să dorm. Dar şi eu am fost norocoasă. Indiferent ce pierdusem, aveam copilul. Copilul tău, Ed. Mai mult decât îndrăznisem să sper. Eram fericită. Mi-aduc aminte cum şedeam în ploaie şi mă aflam într-o stare de incredibilă veselie. Mă consideram cu adevărat norocoasă. Nu mă gândeam decât la asta. Indiferent ce făceam, indiferent cum avea să fie viaţa de acum înainte, eu aveam copilul tău. Nimic altceva în afară de asta nu mai conta. „Odihnă", mi s-a spus. Şi-aşa am şi făcut. M-am dus în pat. Nimic altceva nu mai conta. Nici Giles, nici oamenii, nimic. Doar copilul.

Sir George i-a spus lui Giles că eram bolnavă de epuizare nervoasă, ceea ce era adevărat. Eram. Apoi, prin decembrie i-au dat voie lui Giles să vină acasă de Crăciun. I-am spus totul. De-a fir-a-păr. A fost minunat. Îşi dădea seama, cred, că eram obsedată, şi să ştii că eram. Nu cred că eram deloc raţională. Într-un asemenea hal de intoxicare ajunsesem. Giles însă era uluitor. La început a fost foarte dificil când a descoperit ce se petrecuse cu el. Dar odată ce-a aflat despre copil, se pare că s-a produs în el o schimbare de o sută optzeci de grade. Apoi mi-a zis că el n-ar putea niciodată să-mi dăruiască copii. A zis că, dacă eram pregătită să rămân cu el, va accepta copilul ca şi cum ar fi al lui. Avea să fie jumătate din mine şi singurul copil ce-l vom putea avea. Avea să fie crescut ca un Luttrell şi va moşteni totul. El încă mă mai iubea. Luam totul de-a capo. Aveam nevoie unul de celălalt, spunea el. Aşa că am acceptat. Nu prea mă gândeam ce făceam — ce-i făceam lui, vreau să zic. Asta a venit mai târziu. Nu mă puteam gândi decât la copil şi că trebuia să-l nasc în siguranţă.

Când l-am născut era tare mititel; două kilograme şi jumătate, anemic şi cu probleme de respiraţie. O bucată de vreme s-a crezut că James va muri. Eram disperată. M-am gândit să iau legătura cu tine. Am mers până acolo încât să-ţi scriu la Bushey Park prin grija Forţelor Aeriene ale Statelor Unite. Calculasem eu că ai să apuci să-l vezi pe James înainte de a muri... dar n-a murit. Şi n-am trimis scrisoarea. Odată ce am ştiut că James va trăi am devenit iar în stare să gândesc raţional. Eram înapoi la Giles, iar ca să-ţi aduc ţie la cunoştinţă lucrul acesta ar fi însemnat redeschiderea unor răni vechi, iar Giles avea şi aşa destul cu ce să se chinuie. Am judecat că era şansa perfectă de a-mi spăla păcatele. Un splendid veşmânt de pocăinţă. Eram un complex de vinovăţie ambulatoriu. Aveam nevoie de un psihiatru, nu de Giles. Mi se părea că dacă renunţam la orice speranţă în legătură cu tine şi mă concentram

pe Giles şi James, asta avea să mă spele de păcatele făcute. Giles era într-o situaţie proastă — şi mental şi fizic. Avea enorm de multe de înghiţit şi multe cu care trebuia să se împace — în afară de mine şi de ceea ce făcusem. Era dispus să ierte şi să uite, să mă ia înapoi şi să-l ia şi pe James cu mine. Însă şi el avea nevoie de ajutorul meu. Mi s-a părut ocazia perfectă de a-mi ispăşi vinovăţia. Şi eram norocoasă fiindcă-l aveam pe James. Aşa că asta-i ce-am făcut.

Ea luă paharul, îl goli, şi-l împinse pe masă pentru a-i fi umplut.

— Giles a fost minunat. Îl adoră pe James, ale cărui sentimente sunt reciproce. Încă mai cred c-am procedat bine aşa cum am procedat — dealtfel era singura cale. Nu regret nimic, în afară de cele ce ţi-am făcut ţie. Asta o voi regreta veşnic. Însă n-aveam nici o cale de a şti cum aveau să evolueze lucrurile pentru tine. Eram absolut convinsă că aveai să întâlneşti pe altcineva, să te căsătoreşti, şi să ai alţi copii. Al nostru avea să fie moştenirea ta pentru mine. Când au început reuniunile, eram şi temătoare şi nerăbdătoare, în acelaşi timp, că te-ai putea întoarce. Voiam să afli de James. Nu voiam să crezi că-ţi interziceam accesul la el, însă era dificil. Am hotărât că dacă te întorceai singur îţi spuneam. Dacă-ţi aduceai soţia — nu. Dar tu n-ai apărut. Şi cam pe-atunci am început să-mi spun că n-ai să mai vii niciodată. Că probabil ceea ce-ţi făcusem duruse atât de mult, încât m-ai izgonit din viaţa ta cum şi eu te izgonisem dintr-a mea. Apoi, când generalul Miller mi-a spus că te văzuse în Saigon şi, că după câte ştia el, nu erai căsătorit...

— El lua un avion într-o direcţie, eu într-alta. N-am discutat mai mult de cinci minute.

— Cunosc. Mi-a spus. Şi mi-a mai spus că ştiai despre reuniuni încă de la început.

— De la el ştiu. Mi-a mai zis de asemenea că tu întrebaseşi de mine.

— Într-adevăr. Însă n-a putut să-mi spună nimic. Aşa că mi-am zis că tu în mod voit şedeai deoparte, că n-aveai nici o dorinţă de a te întoarce, de a te reuni cu ceva sau cineva, că eu mă amăgeam degeaba crezând că tu ai putea sau ai vrea să ierţi şi să uiţi. Mi-am spus asta fiindcă faptul că eu nu puteam să te uit nu era un motiv de a presupune că şi tu simţeai la fel.

— Nă, nă, cât de neştiutoare mai suntem noi, mamă-mamă, spuse Ed sarcastic.

— Acum ştiu. Când sâmbătă după-masă am privit peste pajişti şi te-am văzut, a fost...

— Ştiu cum a fost. Şi eu am simţit la fel. Cred că ţi-am dat de înţeles asta în mod clar.

— Aşa e.

Ea îi întinse o mână; el o luă şi o strânse.

— Sunt atât de bucuroasă că te-ai întors, Ed. Şi nu numai de dragul lui James. Ci pentru mine. Cum am zis, nici pin cap nu-mi trecea să-l ascund. Niciodată nu te-am surghiunit ca pe ticălosul din piesă. Ăsta a fost rolul meu. Tot ce s-a întâmplat a fost din cauza mea. Din cauza mea şi a castelului meu din cărţi de joc. A căzut una şi toate celelalte după ea... însă chiar dacă dragostea mea pentru tine a fost îngropată în ruine, eu am scos-o vie. Niciodată n-am încetat să mă gândesc la tine, Ed. Să te iubesc şi să-mi amintesc, şi să te doresc. Tu eşti şi-ntotdeauna vei fi al meu. Ai fost cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată, şi prin tine l-am dobândit pe următorul, care e James. Îţi sunt datoare pentru el, Ed, şi pentru toţi anii pe care ţi i-am refuzat, însă, vezi tu, mi-am construit un alt castel din cărţi de joc — în California. Tu ai trăit acolo cu soţia şi cu copiii.

— Nu m-ai întrebat despre soţia mea.

— Căsnicia ta n-are nimic de-a face cu mine.

— Are totul de-a face cu tine. Mai întâi, că din cauza ta m-am însurat. O altă greşeală pornind de la o intenţie bună.

— Cum arăta?

— Ca tine — pe dinafară, în orice caz.

— Americancă?

— Da.

— Când?

— 1955. A durat trei ani, iar asta numai fiindcă trăgea ea. I se pusese pata pe mine, iar mie mi se pusese pata pe tine. Da' ştiu că ai lipici, nu glumă, Sarah. Ar trebui să-l brevetezi. Legătura nu se rupe niciodată.

El îşi plimbă degetul mare peste netezimea mătăsoasă a palmei ei, ţinându-şi ochii-n ochii ei.

— Şi James? Cu el ce fel de legătură e?

— Suntem foarte apropiaţi — el şi cu mine. Destul de apropiaţi cât să fiu în stare să-i spun totul despre tine.

— Totul?

— Absolut. James nu e un prost, Ed. Ştia încă mai demult că nu e ca Giles. Nici ca aspect, nici ca temperament, nici din punct de vedere al caracterului. Într-adevăr, n-au nimic în comun cu excepţia unei mutuale afecţiuni, iar din partea lui James o profundă admiraţie şi respect. James a crescut cu Giles şi toate implicaţiile pe care le-a avut aceasta, însă el ştie de tine, Ed. Cine eşti şi ce eşti pentru mine. Ştie că nu are nici o legătură de sânge cu Giles — de fapt, în felul ăsta a şi aflat. De-a lungul anilor Giles a fost supus la o mulţime de operaţii, iar unele au necesitat transfuzii. Când James avea vreo paisprezece ani a venit la mine şi m-a întrebat hodoronc-tronc cine era tatăl lui. Pare-se că la şcoală li se predase nişte noţiuni despre sânge — diversele grupe sanguine, factorii ereditari şi alte lucruri dintr-astea. Odată ce-şi descoperise propria grupă de sânge, el ştia că tatăl lui nu putea fi Giles. Giles are grupa 0; James are AB Rh pozitiv — ca şi tine. O ţin minte pe a ta de pe matricolele tale de la gât. Aşa că i-am spus. Mi-a mărturisit că bănuise el ceva de când îmi cotrobăise prin măsuţa de

toaletă după nu-ştiu-ce-căuta şi dăduse peste o casetă în care ţin scrisorile de la tine, câteva poze şi epoleţii tăi... James are o curiozitate nemărginită. El o deschisese şi se uitase. După care s-a privit în oglindă şi i s-au lămurit multe lucruri.

Ea surâse la acea aducere aminte, care era atât de dulce încât îi frigea nervii ca o durere de dinţi.

— A fost foarte... galant în legătură cu asta. M-a asigurat că înţelegea, mi-a pus o mulţime de întrebări despre tine, m-a bătut uşurel pe mână şi a jurat să păstreze secretul. (Ochii ei erau scăldaţi în lacrimi, de o duioşie inexprimabilă când îşi amintea.) Cred că era mai mult uşurat să descopere că nu eram supărată pe el pentru că-şi vârâse nasul în casetă, decât tulburat de cele ce-i spusesem. Întotdeauna am fost apropiaţi — James şi cu mine — fără secrete, fără bariere. Putem discuta unul cu celălalt despre orice, însă după aceea, nu ştiu cum, dar a devenit puţin mai... protector, oarecum mai bărbat. Cum e şi acum, la douăzeci şi unu de ani; nici nu judecă, nici nu condamnă în nici un fel. Generaţia lui e diferită, Ed. Ei nu văd lucrurile aşa cum le vedem noi — sau cum le vedeam. James înţelege pentru că mă *cunoaşte*, şi mă cunoaşte cum mă cunoşti şi tu. Şi sper să te cunoască şi pe tine, Ed. I-am spus totul despre zilele de odinioară; despre *California Girl*, despre *Sally B.*, despre baza aeriană, despre război, despre felul cum trăiam pe atunci, ce purtam, ce mâncam, cântecele pe care le cântam. Toate îl fascinează de parcă ar fi fost istorie antică, nu doar o generaţie în urmă.

Expresia lui Ed era rigidă, îndepărtată, ca şi cum găsea ceea ce ea îi spusese greu de absorbit, şi avea nevoie de răgaz şi reculegere pentru a pune toate acestea în perspectiva justă. Ea avea impresia că el e oarecum vinovat deşi chipul îi era impenetrabil, cu ochii plecaţi din nou asupra fotografiei. Ea aşteptă şovăind.

În cele din urmă, cu un glas serios şi neînduplecat, el spuse:

— Ceea ce nu vreau, Sarah, este să mi se ofere James pe tavă. Şi nici nu-l voi folosi drept gaj ca să-mi răscumpăr vreo speranţă. Fără frământări inutile, Sarah, şi nu-l mai băga pe dl. Calvin în chestia asta.

Era hotărât şi glacial, mai rece şi mai dur decât îl văzuse ea vreodată. Era în aşteptare şi în gardă. Chiar aşa, de ce-ar simţi el pentru James ceea ce simţea ea numai pentru că el era copilul lui — al lor? Cu toate astea avusese dreptate în legătură cu mărturisirea. Asta urmărise, din cauză că era încă obsedată de vinovăţie pentru ceea ce-i făcuse. De ce să-l fi acceptat pe James ca pe o ofrandă în ambalajul unui cadou?

— Te rog, Ed, îmi pare rău, n-am vrut, zău, dar uite — uite ce am pentru tine. Nu-i aşa că-i drăguţ? Inima i se făcu cât un purice, dar nu pentru Ed. Niciodată pentru Ed.

Nu, făcuse ce făcuse pentru că voia ca James să-l iubească pe Ed şi Ed să-l iubească pe James. Desigur, James are cunoaştere prioritară şi mult mai aprofundată, dar Ed dispunea de putere de discriminare şi capacitate de înţelegere. *Numai de-aş putea să-i aduc împreună... nu,* gândi ea. *Las-o baltă. Nu-i poţi aduce cu forţa, iar James trebuie să decidă pentru el însuşi, la fel ca şi Ed. Tu ai făcut tot ce poţi pentru Ed. Ai pictat tabloul — o grăitoare asemănare — pe un fundal detaliat de evenimente. Lui James îi place acest tablou, însă e el oare pregătit să-l cumpere? Şi mai exact, este el în stare să-şi permită aşa ceva?*

Ea-şi muşca inconştient buza de jos. Ed o observa. Îi putea citi gândurile ca pe nişte reclame cu neon.

Iluminase, ce-i drept unghere întunecoase, însă mai erau zone unde se impuneau clarificări. Clarificase o mulţime de lucruri. Respectul lui Ed pentru Giles Luttrell crescuse considerabil. Observaţia lui Bull Miller se dovedise a fi aluzia anului. De asemenea, Giles o cunoştea prea bine pe Sarah a lui. Ştiuse să şi-o păstreze cu gheare de oţel. *Ale mele,* gândi Ed, *erau de ceară care s-au topit în focul momentului, iar când momentul a trecut şi s-a dus,*

şi ghearele lui se duseseră odată cu el. Ba s-au dus pe naiba, îşi spuse el însuşi. *Nu-i adevărat. Ele şi-acum mai sunt tot acolo, înfipte adânc. Atunci de ce mai şade ea aici ca să-ţi spună toate astea? Tot ce ţi-a spus nu face decât să confirme lucrul acesta. Dacă n-ai conta în ochii ei, ea nu s-ar afla acum aici. Nici ei nu i-a fost uşor. Nu te cocoţa din nou în aceeaşi vârtelniţă; ea se mişcă numai în cercuri, fără să ducă nicăieri — o capcană mai mare decât caruselul. Dacă Giles Luttrell ar putea să te accepte, de ce naiba n-ai putea să-l accepţi şi tu? Are douăzeci şi unu de ani de avantaj asupra ta şi un nimb de martir. Tu ce ai, Ed? Pe Sarah? În vorbe, da. În fapte, nu. Atât de aproape şi totuşi atât de departe. Prea departe. Nu destul de departe. De ce naiba m-am mai întors? Ce-am obţinut? O femeie pe care n-o pot avea şi un fiu pe care nu-l cunosc. Tu şi cu aritmetica ta de două parale. Mai bine-ar fi fost dacă nu jucai jocul ăsta cu numere — chiar dacă ai licenţa în matematici. Sistemul tău e greşit. Giles Luttrell îl deţine pe cel bun.*

Chipul lui Sarah îi apăru dinaintea ochilor. Îşi dădu seama că se uitase la ea fără s-o vadă. Ea îl privea cu sprâncenele uşor ridicate, o căutătură întrebătoare pe chip, şi-o umbră de îndoială-n ochi.

— Deci, spuse el pe un ton degajat, aici se încheie lecţia întâi.

— Şi ce-ai învăţat?

Să nu mai am niciodată încredere în prezervative.

— Că sunt tată demult, dar cunoscut de puţin.

— Asta se poate remedia.

— Cum? Cu o petrecere de facere de cunoştinţă?

Şi aici se oţărî:

— Lasă asta în seama mea, spuse Sarah. Ţi-am spus, îl am gata pregătit şi în aşteptare.

— Da. *Tu* da. Dar el?

— Lasă pe mine.

— Credeam că deja am făcut-o.

— Despre asta am mai discutat.

Îşi îndreptă spinarea şi-şi încrucişă mâinile pe masă.

— Ce vrei mai mult, Ed? Nu ţi-am dat destul?

— Mai mult decât să pot duce.

— Atunci fii cu băgare de seamă, făcu ea tăios. Îndoielile tale transpiră.

El râse.

— Mai bine-aş fi cu băgare de seamă la tine.

— Eşti invitatul meu, spuse ea zâmbitoare.

El îşi propti bărbia-n pumn şi-o pironi pe Sarah cu o privire neclintită şi neşovăitoare.

— Nu aşa, prostuţule.

Ea se aplecă peste masă şi-i apucă iar mâna.

— Într-un restaurant public mai mult decât atât nu pot face.

— Eu unul aş face-o chiar acum.

— Şi pe urmă?

Din nou ridicarea din umeri.

— Cine ştie?

— Întotdeauna ai ştiut.

— Pe-atunci eram mai tânăr.

— Şi-acum?

— Acum nu ştiu... nu mai ştiu.

Aerul melancolic îi revenise.

— Uite ce e, Sarah. Sunt în mâinile tale. Tot ce pot face e să ascult. Tu-mi spui nişte lucruri asupra cărora eu nu pot să acţionez — cel puţin deocamdată. Tot ce trebuia făcut, ai făcut tu deja. În momentul de faţă mă simt... în plus. În toată povestea asta eu sunt a cincea roată la căruţă; fără versuri, fără rol. Marele meu rol a fost acum douăzeci şi unu de ani. Tu erai — încă eşti — producător, şi regizor pe deasupra, şi ca să vezi râsul dracului, tocmai eu sunt în şomaj. Încă nu am idee ce-ar trebui să fac.

— Dar eu nu-ţi cer să faci ceva. Astăzi am venit să-ţi spun, Ed. Asta-i tot. Să-ţi aduc la cunoştinţă. Să-ţi

spun adevărul. Şi-aşa am şi făcut. Aveai tot dreptul să ştii că avem un copil. Este al tău şi am vrut ca tu să ştii, nu pentru că m-aşteptam ca tu să faci ceva cu această veste, ci pentru că simţeam nevoia ca tu să afli. Nu ştiu de ce am impresia că văd dinţi rânjiţi — şi muşcătura ta întotdeauna a fost mai rea decât lătratul.

— Ne poţi arăta rănile? întrebă el caustic. Uite ce e, Sarah. (El se aplecă spre ea.) Pentru ceea ce am primit îţi sunt într-adevăr recunoscător. Să ne oprim pentru moment aici. Mi-ai dat o groază de lucruri la care să mă gândesc — lăsând la o parte restul. Însă n-am de gând să te atac pentru că nu mi-ai spus mai demult — chiar dacă zici tu că rânjesc colţii, sau mă rog. După tot ce mi-ai spus, de ce-aş muşca mâna care mi-a dat atât de multă hrană pentru minte? Îngăduie-mi să mă dumiresc şi eu înainte de a merge mai departe — nu că n-aş fi în stare să acţionez chiar acum, pe loc. Ceea ce mi-ai spus tu sună nemaipomenit, dar aş vrea s-o mai citesc şi eu încă odată, pentru mine. Nu mai iau lucrurile pe încredere Sarah. Acel Ed a plecat demult de-acasă.

— Întotdeauna ai citit subtextul.

— Acum mai citesc şi printre rânduri. Ai scris şi tu Sarah câteva care sună bine, însă nu am să iau rolul pe care mi-l oferi — cel puţin pentru moment. În prezent îmi aleg rolurile cu multă grijă, şi dacă nu mi se potrivesc, nu le joc. Ai dreptate când spui că asta nu-i o tragedie, dar nici farsă nu este. E doar vechea, vechea poveste...

— Ei, bine, ţi-am spus-o.

— Iar eu te-am ascultat. Nu s-a schimbat nimic. Eu — da. (Se lăsă pe spate.) Nu ne sunaţi, spuse el. Vă sunăm noi.

Ea era tăcută, liniştită.

— Mi se pare corect, spuse ea. Pot să întreb care sunt şansele mele?

— Bune, spuse el. Ca ale oricui.

— Îţi mulţumesc pentru aceste mici cuvinte de îmbărbătare.

Privirea lui era neînduplecată.

— Ţi-am zis, spuse el. Nu sunt preot.

— Dar mi-ai ascultat spovedania.

— Iar asta e tot ce pot să fac.

— Tot ce „poţi", sau tot ce „vrei" să faci?

— Asta rămâne de văzut.

— Vrei să spui că James „rămâne de văzut"?

El ridică din umeri.

— Acelaşi lucru.

— Şi eu m-am schimbat, spuse ea.

Încă odată bătuseră în retragere. Ea luă un meniu, şi i-l întinse pe celălalt.

— Mă rog, mai reflectează, rosti ea aproape cu indiferenţă. Şi dă-mi de ştire când te-ai hotărât, bine?

Sarah tocmai termina de scris adresa pe pachet când cineva se aplecă deasupra ei ca să-i depună un sărut pe creştet.

— Pentru Crăciun e prea devreme, iar ziua de naştere mi-am sărbătorit-o, aşa că cine e norocosul destinatar al acestui drăgălaş obiect?

Ea surâse şi se uită în sus la fiul ei care şedea-n picioare şi-o tachina zâmbăreţ.

— Bună, scumpule. Nu ţi-am auzit automobilul.

— Asta pentru că n-aveai ce s-auzi. Rablamentul meu şi-a scuipat şi ultimul cilindru. M-a adus Pamela.

— Unde-i Pamela?

— N-a putut rămâne. Săptămâna asta ai ei au musafiri. Trebuie şi ea să-i „distreze".

Se sprijini de marginea biroului din apropiere, de unde o putea privi drept în ochi.

— Ei? Cum merg treburile? Ce mai e nou?

— De fapt cam o mulţime de lucruri. Avem de vorbit.

— Nu spune! Ei bine, care-i problema? Ce-am spus?

— Nimic.

— Arăţi de parcă ţi-ai privi mormântul. *Dèja vu?*

— Să ştii c-ai nimerit-o.

— În acest caz consideră c-am spus-o. Apropo, cum a fost reuniunea?

— Splendidă. De fapt, a fost cea mai bună dintre toate.

— Nu mai spune! (James se uită cu multă atenţie la mama sa.) Ai făcut tu ceva, se pronunţă el. Arăţi... diferit. Ţi-ai pieptănat părul altfel? Asta nu-i o rochie nouă. (Întise un deget şi-i răsuci faţa spre el.) Ce s-a-ntâmplat? Am câştigat pariul? (Vocea i se acceleră, ochii i se aprinseră.) Veşti bune despre tati?

— E vorba despre tatăl tău, spuse ea cu băgare de seamă.

— Zău? Ei bine, atunci spune, o încurajă el.

Sarah se uită la pachet, după care, întorcându-l astfel încât adresa să fie spre el, i-l întinse. Cu sprâncenele ridicate, ochii lui o iscodeau cu uimire înainte de a se apleca asupra pachetului. Ea-i văzu chipul încremenind, şocat de surpriză.

— Ia te uită! Măi, măi, făcu el. De asta reuniunea de sâmbătă a fost cea mai bună dintre toate — de fapt a fost chiar o *reuniune.*

Glasul îi era la fel de rigid ca şi chipul. Se uită la maică-sa cu un aer acuzator.

— Da.

— Şi îi şi trimiţi cadouri?

— Doar o copie a albumului mare cu fotografii.

— Pe care tocmai s-a întâmplat să-l ai gata pregătit pentru el.

— Da.

— Înţeleg. Nu numai capitole şi versuri, dar acum şi ilustraţii. (Era foarte rece, foarte, foarte concentrat.) Pariez că a fost surprins.

— A fost.

— Şi în afară de asta?

— Neschimbat.

— Ceea ce în nici un caz nu se poate spune despre tine. Eşti toată numai o frenezie. Ştiam eu că trebuia să fie ceva la mijloc... El?

— El.

— Măi, măi, măi, comentă James cu o nonşalanţă care era jalnic de fragilă. Acum e punctul culminant al cărţii — un volum de amintiri, desigur. Eu zic să-mi povesteşti tot, de-a fir-a păr.

— Asta şi am de gând.

— Aş fi putut să pariez. O clipă numai să beau ceva mai întâi. Tu ce bei?

— Toarnă-mi şi mie un lichior.

Când James se întoarse cu băutura, el depuse paharul cu lichior în faţa ei apoi, trăgându-şi un scaun, se aşeză cu faţa la ea.

— În ordine, spuse el. Acum sunt aşezat confortabil. Începem?

Sarah râse.

— E o poveste nostimă?

— N-aş prea crede. Râdeam pentru că, deşi am ştiut întotdeauna că-i semeni leit, după ce l-am revăzut, asemănarea mi se pare pur şi simplu bizară.

— Vai, o poveste cu strigoi.

— Nu fi caraghios, James.

Vocea mamei era o palmă de avertisment.

Ridică din umeri, un pic plouat.

— Mă rog, cred că e încurajator. Cel puţin e civilizat.

Sub privirea mamei sale, el şi-o feri pe-a lui.

— Este colonel în Forţele Aeriene ale Statelor Unite.

— O, ceruri! Unul dintr-aceia? Nu cumva pe vreunul dintre acele enorme B-52-uri care zboară pe deasupra capetelor noastre cu bombele lor cu hidrogen gata pregătite?

— Este la ambasada din Londra.

— Ah, atunci trebuie să fie civilizat, indiferent cu ce altceva se mai ocupă; şi e probabil impresionant deoarece tu, dragă mami, parcă eşti pe jăratic.

Dulceaţa complimentului era pigmentată cu acid, iar glasul îi era la fel de acid când spuse aproape nerăbdător:

— Haide, dă-i drumul! Spune tot! Ştiu că mori de nerăbdare să-mi spui.

Sarah îi spuse. Tot. El ascultă în tăcere, sorbind din pahar şi, când isprăvi, el surâse şi semăna atât de bine cu Ed, încât Sarah simţi un mic junghi ciudat, o împunsătură de recunoaştere.

— Nu mai încape nici o îndoială, se minună James. Direct din paginile fraţilor Grimm.

La fel fu şi surâsul lui.

Sarah se hotărî să râdă, înţelegându-i dificultăţile.

— Aşa zicea şi Ed.

— N-am nici o îndoială c-a zis o mulţime de lucruri. Se vede.

— Serios?

El se încruntă. Sarah simţi că-l jignise cumva. Sarah îşi dădea seama după felul cum o privea James că pentru prima dată se uita la ea ca la o femeie; nu ca la mama lui, ci ca la o femeie capabilă de a fi afectată atât emoţional cât şi sexual de un bărbat. Iar asta nu-i plăcea. Dar nu-i plăcea chiar deloc. El crescuse alături de o femeie care-şi îngropase sexualitatea şi dragostea într-un cavou care fusese dintr-odată deschis ca să scoată la

iveală nu un cadavru, ci o femeie vie în carne şi oase perfect conservată. Era şocat.

— Şi el? (Ultimul cuvânt sună insultător.) Şi el simte la fel?

— Da.

— Încă mai e...?

Era neîncrezător.

— Da.

— Din ce în ce mai curios, murmură el.

Nu-i venea să creadă, şi totuşi era acolo, îl vedea întipărit pe chipul şi-n ochii ei; o nouă conştiinţă de sine trezită-n ea de altcineva. *ALTCINEVA*, gândi el, *alias Edward James Hardin, căpitan, acum colonel în Forţele Aeriene ale Statelor Unite, erou în al doilea război mondial, pilot pe California Girl şi Sally B.* Omul din fotografiile pe care mama sa le păstra în caseta secretă de sus — şi nu numai în casetă. Ci în inima ei. Iar el se întorsese şi-o deschisese.

Sarah îl cunoştea pe fiul său mai bine decât se cunoştea el. Putea citi gândurile pe care le trăda acel chip expresiv — chipul lui Ed din tinereţe — oricât de mult s-ar fi străduit el să le ascundă. Era oarecum ofensat, bulversat, şocat şi rănit, ca şi cum ea ar fi comis o crimă cumplit de stânjenitoare.

— Am discutat sâmbăta trecută la reuniune; Iuni m-a invitat la prânz, când i-am spus despre tine. Asta-i tot, spuse Sarah delicat. Nici mai mult nici mai puţin.

Şi totuşi, reflectă James cu ochii aţintiţi în pahar, în *ce mă priveşte pe mine văd atâtea lucruri pentru prima oară. Şi care nu-mi sunt pe plac.*

Fusese destul de mic când ea-i povestise pentru prima dată, ca să vadă povestea romantică despre vremurile de război cu imaginea bombardierului în termenii unui film de Hollywood. Pilotul american curajos şi chipeş, şi o minunată englezoaică aristocrată, dragoste romantică

plină de pasiune — numai că era mult prea mic ca să înţeleagă ce era aceea pasiune. În filmele de la Hollywood ale acelor vremuri nu erau văzuţi niciodată un bărbat şi o femeie în pat. Acum însă, această femeie nu era mama lui. Pentru Dumnezeu, prea era sexy! Mama lui! Îi absorbise povestirea cum absorbise toate basmele pe care i le spusese ea; pusă laolaltă cu legendele despre regele Arthur şi cavalerii săi, şi despre Custer murind vitejeşte la Big Horn, şi despre ultima, eroica redută de la Alamo. Să ai un tată care fusese pilot de B-17, care zburase douăzeci şi cinci de misiuni, poate mai multe, şi care se încăierase cu Messerschmitt-uri şi cu Focke Wulf şi care-o adusese pe *Sally B.* în două motoare bubuind pe deasupra şoselei ca o maşină de curse — era excitant şi senzaţional, mult mai satisfăcător pentru imaginaţia lui decât omul invalid şi plin de cicatrici din scaunul pe rotile. Tatăl său natural fusese nu mai mult decât o plăsmuire a imaginaţiei sale, ca şi Cavalerul Singuratic, despre care se poate citi, în faţa căruia poţi să te minunezi, dar în care nu prea puteai să crezi din tot sufletul. Reali erau omul din cărucior şi cu încântătoarea, sfânta sa mami, care-l îngrijea cu atâta dragoste şi sacrificiu de sine. Abia acum începu James să-şi dea seama cu ce preţ. Până atunci nici măcar nu se gândise vreodată la asta. Acum se simţea plin de nelinişte. Era *mama* lui, pentru Dumnezeu! N-avea nici un drept! Fusese căsătorită de douăzeci şi unu de ani şi avea patruzeci şi patru de ani!

Cu toate că James era sensibil la diferenţele dintre cei doi, faptul că Giles Luttrell nu era tatăl său bun nu figura printre aceste diferenţe; legătura dintre ei fusese destul de apropiată cât să reziste la dezvăluirea adevăratului său părinte.

Niciodată nu-i trecuse prin cap că mama lui fusese o adulterină. Până acum. Mama lui — *mama lui* — se

culcase în pat cu un un alt bărbat; se întinsese goală în braţele lui şi se lăsase posedată şi fecundată; iar el, James Giles Luttrell, era rezultatul. Pentru prima dată în viaţă se văzu pe sine drept rezultat al unei legături ilicite, rodul bastard al adulterului. Îl făcu să-i vină rău.

Cum a putut să facă una ca asta? se întrebă el. *Cum a putut să facă aşa ceva?* Îi stătea un nod în gât fără să poată fi nici scos afară, nici înghiţit. *Doamne, Dumnezeule,* gândi el pradă groazei, *dacă arată aşa după ce a vorbit numai cu el, numai Dumnezeu ştie cum va arăta după ce vor fi făcut dragsote. Dragoste?* gândi el. *După douăzeci şi unu de ani?*

— Şi el? întrebă James punând cuvântul între ghilimele. A fost încântat de micile tale revelaţii?

— Da.

— Aşa că în mod natural şi tu eşti încântată — sare în ochi — este evident. (Dădu peste cap ultimele picături din pahar.) Şi tati?

— Chiar el i-a spus lui Ed despre tine.

— Ei, asta-i culmea! Iar eu chiar n-am nici un cuvânt de spus în toate astea? Ori poate totul a fost aranjat între voi trei — un micuţ *ménage à trois?*

— Eşti stupid şi impertinent, rosti Sarah glacial. Nimic nu a fost aranjat. Întotdeauna am vrut ca Ed să ştie despre tine. Ştii asta.

— Întotdeauna a fost o speranţă că „odată, într-o zi". Una în care niciodată n-am crezut din toată inima, dacă vrei să ştii. El n-a fost real pentru mine. El n-a fost decât povestea pe care mi-o spuneai. Nicicând nu credeam c-am să mai aud de el, decât din gura ta, darămite să-l mai şi văd! (El o privi cu ranchiună.) E clar că la tine a fost invers.

— Întotdeauna.

James era complet zăpăcit. Se uita lung în fundul paharului gol.

— De ce s-a întors?

— Fiindcă s-a simţit în stare s-o facă.

— Adică — tot mai mişcă după atâta timp?

— Nu fi impertinent, James.

Era rece, tăioasă.

— Bine, dar e ridicol. Au trecut douăzeci de ani. Ce-ar trebui eu să fac, pentru Dumnezeu?

— Nimeni nu-ţi cere să faci nimic.

— Aha, aşa e, de aia mă-mpingi binişor spre el?

— Întotdeauna ai ştiut unde este.

— Da, la zece mii de kilometri şi cu douăzeci de ani în urmă, nu, nu, aici acum, e evident că...

Se opri brusc, cu o strâmbătură.

— Evident ce?

— Că te-a făcut să-ţi sfârâie călcâiele după el, i-o trânti el cu cruzime. Este c-aşa e? Să nu spui că nu-i aşa! Mi-am dat seama de cum te-am văzut.

Surâsul mamei sale îl făcu să aibe un recul.

— Aşa e, spuse ea.

Clocotind de mânie pe dinăuntru, aroganţa ei îl stârnea încă şi mai mult. Exact, asta era — aroganţă. Dintr-odată Sarah se trezi că avea o încredere în sine care era letală; o încredere pe care el nu i-o cunoscuse niciodată. Altă dovadă a potenţei *lui*.

— Voi răspunde la întrebarea pe care văd că arzi de nerăbdare s-o pui, spuse calm Sarah. Da, încă-l mai iubesc. Întotdeauna l-am iubit. Şi-ntotdeauna-l voi iubi.

El se holba la ea pradă unei tulburări chinuitoare.

— Ce ţi-a făcut? întrebă el aproape temător. Nu te mai recunosc.

— S-a întors, spuse mama lui simplu.

— Şi asta unde ne-mpinge pe noi, vreau să zic pe soţul tău şi pe fiul tău? Afară din cadru?

— Acolo unde-ai fost întotdeauna.

— Îţi mulţumesc pentru această contribuţie la consolidarea edificării mele.

— Nu am de gând să-mi părăsesc nici soţul şi nici fiul. Nu din cauza asta s-a întors Ed.

— De unde ştii? Poate că i-a ajuns la ureche zvonul că tati nu mai are mult de trăit.

Ochii mamei lui erau două bucăţi de gheaţă.

— Destul, James. Vezi că-ncepi să sari peste cal.

— *Eu* sar peste cal? *Tu*-ţi ieşi din fire şi-mi spui *mie* să nu sar peste cal?

— Gura! (Vocea Lui Sarah era ca o lovitură de linie peste degete. El se potoli, dar cu îmbufnare. Vocea lui Sarah era de un calm bine stăpânit.) Care-i problema, te-am şocat, este? Să fiu dintr-odată femeie, nu doar mamă. Acum eşti destul de mare, James, cât să-ţi dai seama ce fel de căsnicie am dus. Tocmai de *aia* nu m-ai văzut niciodată ca femeie. Tatăl tău şi cu mine n-am împărţit niciodată acelaşi pat, iar asta nu numai din cauză că el trebuia să doarmă într-unul ortopedic. Nu m-ai văzut niciodată ca femeie pentru că în ultimii douăzeci de ani n-am avut ocazia să fiu. Am fost infirmieră, James; o însoţitoare; un sprijin; un prieten. Nu am fost o soţie în adevăratul sens al cuvântului.

— Dar întotdeauna părea că vă simţiţi *atât* de bine împreună.

— Pentru că am avut eu grijă de asta, şi pentru că ne înţelegeam bine ca parteneri şi prieteni. Giles şi cu mine avem încredere unul în celălalt şi ne iubim ca doi oameni care şi-au împărţit viaţa unul cu altul; am fost fidelă, James. Am renunţat la singurul bărbat din viaţa mea cu care *voiam* cu adevărat să rămân, pentru Giles, fiindcă am considerat că-i eram datoare. Am fost unde a avut nevoie de mine, zi şi noapte, în spital şi afară din spital, la durere şi în afara ei. Acolo am fost. (Vocea îi era calmă, şi totuşi vibra.) Aş fi putut să-l părăsesc cu ani

în urmă şi să te iau cu mine, dar nu am făcut-o pentru că avea nevoie de mine. Dar cu ale mele, James? Cum rămânea cu nevoile mele? Nu-i aşa că nu te-ai gândit niciodată că şi eu aş putea să am nevoi? Eram doar punte-masă-scoal-te-masă; bună doar să fac anumite lucruri, să dau anumite lucruri. Rolul meu era doar de a ajuta, şi de a avea grijă, şi de a da, mereu a da. Eram necesară şi asta trebuia să fie suficient. Nu era aşa, dar am zis „treacă de la mine". Ţi-a trecut vreodată prin minte, James, că şi *eu* aş putea avea vreo nevoie? Te-ai gândit vreodată că şi eu aş putea să vreau, sau să mă simt lipsită de ceva? Te-ai gândit?

Bosumflat, în ciuda voinţei lui, el scutură din cap.

— Nu. Sigur că nu. Dar tati te iubeşte şi are nevoie de tine! strigă James pe un ton acuzator.

— Ştiu asta. Şi pentru că nu l-am iubit destul l-am părăsit pentru Ed pe care l-am iubit — şi încă-l mai iubesc. Nu putem alege pe cine să iubim şi pe cine nu. Nici să nu-ţi închipui una ca asta. Dragostea n-are pic de respect nici faţă de persoane, nici faţă de intimitate. Ea are propriile ei reguli, şi jocul îl joci după ele, nu după ce crezi tu. Tu nu pricepi fiindcă nu cunoşti nimic despre ea, şi până când n-ai să afli, n-ai să fii în stare să înţelegi ce vreau să zic. Pentru mine Ed a fost o revelaţie. Ceea ce-mi imaginam a devenit real. Asta e ceva foarte rar. Majoritatea oamenilor descoperă că realitatea lor e numai imaginaţie.

— Pentru Dumnezeu, nu-mi veni acum cu povestea cu Tristan şi Isolda! strigă James cu năduf.

— Nu ştii nimic despre asta, i-o reteză maică-sa. Până atunci păstrează-ţi clasificările pentru tine! Ţi-am spus adevărul despre Ed. Lui i-am spus adevărul despre tine.

— Ah, când e vorba de adevăr, eşti într-adevăr o mare doamnă! îi reproşă James cu amărăciune.

— Ai fi preferat să te mint? Să mă prefac? Te-am tratat ca pe un adult. Comportă-te ca un adult.

— Cum naiba ai vrea să mă comport într-o situaţie ca asta?

— Ce situaţie?

— Să afli că mama ta e o...

Îşi închise maxilarul pe nişte cuvinte pe care ştia că n-are curajul să le pronunţe.

— Că mama ta e o ce? Ţi-am spus ce-am fost cu ani în urmă — şi ce-am devenit.

— Atunci a fost altceva. Aia a fost o poveste. Asta e realitate.

— Şi tu crezi c-am să te ambalez ca pe album şi-am să te expediez lui Ed? Să fim serioşi, James. Nu-ţi cer decât să-l accepţi drept ceea ce este. Tatăl tău. N-ar trebui să te gândeşti la el ca la fostul meu iubit. A fost asta, dar asta a fost atunci. El este tatăl tău — a fost atunci, este acum, şi va fi întotdeauna. Acesta este un fapt, James, nu o ficţiune. Da, a fost iubitul meu. Nimeni nu m-a iubit ca Ed.

James fu năpădit de o gelozie amară, corozivă. Întotdeauna se ştiuse a fi focarul vieţii mamei sale, dar lui nici prin cap nu-i trecuse că asta era în strânsă legătură cu faptul că ea nu-l putea uita pe tatăl lui. Era dureros. Ştia că arată aidoma lui. I se spusese destul de des, şi văzuse şi fotografiile. Dar o mutră dintr-o fotografie luată cu ani în urmă nu era realitatea mamei sale care şedea colo strălucitoare ca un brad de Crăciun din cauza aceleiaşi mutre.

Curiozitatea turna gaz peste foc. Curiozitatea să vadă acea mutră şi ce se ascunde în spatele ei. Voia să ştie şi el, să vadă cu ochii lui cum arăta creatura care-o captivase pe mama lui atâta vreme.

— Ai vrea ca să-l văd, nu-i aşa? făcu el abrupt.

— Da, aş vrea ca să vă întâlniţi.

— E-n ordine. (Luă hotărârea şi purcese la îndeplinirea ei.) O să-i duc eu albumul, ce zici?

El văzu izbucnind licărul speranţei în ochii mamei lui.

— Eşti sigur?

— Să zicem că sunt curios. Vreau să văd ce fel de om e. Vreau să zic, dacă are un efect atât de îndelungat, trebuie să fie ceva de capul lui. Asta e adresa unde locuieşte?

Glasul lui era calculat şi obişnuit, însă mama lui descifră semnalele de avertisment.

— Da. Nu sunt sigură unde, fiindcă nu am fost acolo. Am totuşi numărul lui de telefon. Poate ar fi bine să suni mai întâi.

Ea luă o bucăţică mică de hârtie din tăviţa de pe birou şi scrise un număr de telefon.

James vârî bileţelul în portvizit.

— Ce-mi sugerezi să-i spun: „Bună, tati, eu sunt fiul tău"?

Semăna atât de mult cu Ed încât Sarah se înfioră. Şi James avea spiritul de percepţie al tatălui său.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat? Ceva cam în genul ăsta ar fi spus şi el?

— Exact aşa, cuvânt cu cuvânt. (Râsul îi îngheţă în beregată.) Vai, James, semeni atât de mult cu el...

— În afară de accentul american? (Se încruntă.) Şi tati? Cu tati cum rămâne? El unde are loc în toată povestea asta?

— El înţelege. Întotdeuna a făcut-o. La urma urmei m-a primit înapoi. (James rămase tăcut preţ de o clipă; apoi îşi suci capul şi-o pironi pe Sarah cu o asemenea căutătură — ostilă şi-n acelaşi timp rugătoare.) N-ai să-l... răneşti rău, nu-i aşa?

Sarah se uită la el într-un asemenea fel încât el îşi plecă ochii.

— A fost bun cu mine, murmură el. Cel mai bun tată pe care l-am avut. Şi singurul pe care-l vreau, spuse vocea lui.

— Ştiu că ţii la el, James, iar eu nu-ţi cer să te schimbi sau să-l lipseşti de această afecţiune. Nu-ţi cer decât... să-l accepţi pe Ed. Să-l înţelegi, să-l... apreciezi. E la fel de suspicios ca şi tine, James. La urma urmei sunteţi străini, iar el mai are şi dezavantajul că abia acum a aflat de tine. Tu ştiai despre el de ani de zile.

— *Despre* el, da.

— La fel şi Giles.

— De ce-i spui Giles? se răsti James. Înainte era mereu „tatăl tău". Şi mai zici că nu vrei să-l răneşti!

Sarah îi susţinu privirea.

— James, tatăl tău e Ed.

— Numai pentru că...

— Haide, spune. Continuă.

Mama lui era de un calm mortal. El nu îndrăzni. Refuză să-i întâlnească privirea, şi-şi pironi revoltat ochii în covor.

— Tu eşti jumătate din Ed, James. Când mă uit la tine, când te ascult... Ed bucăţică tăiată. Giles e la fel de conştient de asta ca şi mine. El l-a întâlnit pe Ed şi l-a plăcut. Sper ca şi tu să-l placi.

— Ar avea vreo importanţă dacă nu s-ar întâmpla asta?

— Ştii bine că ar avea.

— Destul cât să te determine să nu-l mai iubeşti?

— Nu. Întotdeauna am să-l iubesc. Însă aş rămâne dezamăgită.

— Dar eu? Cu dezamăgirea mea cum rămâne?

— N-ai să ai niciuna.

— De unde ştii tu?

— Vă cunosc pe amândoi.

— Dar pe el mai bine decât pe mine, nu-i aşa?

— Nu-i aşa. Însă îl văd pe el în tine... faptul că tu eşti fiul lui Ed, James, te face încă şi mai deosebit în ochii mei. Chiar nu-ţi poţi da seama de asta?

— Văd eu bine că eşti înnebunită de-a binelea după el, este? (Glasul îi tremura un pic, cu un amestec de mânie şi disperare.) Şi nu-ţi pasă cine ştie, nu-i aşa? Ai fi în stare să trâmbiţezi adevărul în patru vânturi — de ce nu? — e doar adevărul, şi de când, mă rog, poate suferi cineva din cauza lui? Eşti o fanatică, mamă, şi, ca toţi fanaticii, nu-ţi pasă pe cine răneşti în urmărirea scopului tău — iar scopul tău este el, nu-i aşa? Nu-i aşa?

Chipul Lui Sarah era încordat şi ochii strălucitori, dar vocea îi era calmă atunci când răspunse:

— Da.

— Ai văzut? Nici măcar nu te-ai sinchisit să negi! Înainte şi tot înainte cu adevărul, tot adevărul şi nimic decât adevărul pus ca blazon pe steagul tău de luptă. Iar Adevărul Te Va Face Liber — ceea ce din capul locului e o minciună. El nu te eliberează decât pe *tine*, în vreme ce pe toţi ceilalţi ne pune în lanţuri. Pariez că şi *el* e înlănţuit.

— Dragostea e o închisoare, rosti Sarah.

— Şi-acolo ai fost în toţi aceşti ani? Aşa că toate focurile astea de artificii — sunt din cauză că ai fost eliberată? Propria ta sărbătoare de 4 iulie?

— Da, spuse Sarah simplu, şi văzu cum îi tremura gura.

Brusc, el devenise foarte tânăr şi — vai! — atât de vulnerabil.

— Cât de crudă eşti! spuse el, cu glasul modelat de gură.

Sarah nu spuse nimic.

— Tu nu mai eşti mama mea. Tu eşti...

Îşi încleştă strâns dinţii pe nişte cuvinte pe care nu le putea spune, şi cu o ultimă privire rănită şi încărcată de reproş se ridică şi părăsi încăperea.

Fără să vrea merse direct în studio. Giles Luttrell se afla la biroul său şi-şi ridică ochii cu un zâmbet care se stinse când văzu chipul lui James. Se rezemă de spătarul scaunului, petrecându-şi mâna prin păr într-un gest care era oarecum de apărare.

— Aşadar mama ţi-a spus.

— Ce s-a întâmplat cu ea, tati? N-o mai recunosc. Ce i-a făcut?

— S-a întors înapoi.

— De ce?

Giles ridică din umeri.

— Fiindcă n-a mai putut rămâne departe. Să nu înţelegi greşit, James. El o iubeşte pe mama foarte mult. Şi ea pe el. Nu încape nici urmă de îndoială. De la reuniune a fost aşa. Tu n-o recunoşti pentru că n-ai mai văzut-o aşa până acum. Tatăl tău, James, are un efect profund şi de neşters asupra ei. I-am văzut împreună sâmbătă. Cunosc.

— Dar cum de-ţi poate face ţie una ca asta? Cum de-i poţi permite?

— N-o pot împiedica. Şi apoi am ştiut-o întotdeauna. O ştiam când m-am întors acasă după prăbuşire, când o vedeam după o absenţă de mai bine de doi ani. Era într-un fel de stare de şoc profund, iar asta nu din cauza a ceea ce mi se întâmplase mie. Ea era aşa înainte de a mă vedea pe mine. Mai târziu am aflat că era aşa din cauză că-l credea pe tatăl tău mort. Şi apoi, mai târziu, am văzut că... se schimbase. Nu mai era fata cu care mă însurasem. Era mult mai mult. Se dezvoltase şi se maturizase, însă cum puteam beneficia şi de una şi de alta, cine eram eu să mă plâng?

James se îndreptă spre scaunul de lângă birou şi luă loc.

Giles înfruntă chipul răzvrătit, ţâfnos şi certăreţ cu un calm desăvârşit.

— Cred că tu nici măcar nu începi să înţelegi ce-a făcut mama ta pentru mine. Uită-te la mine — tu eşti obişnuit cu acest chip; este singurul pe care l-ai cunoscut, însă odată... odată, arătam ca acolo. (Zvâcni capul în direcţia portretului.) Înainte de a avea această faţă, nu aveam niciuna — ca majoritatea celor din salonul meu. Şi ei aveau soţii, şi multe dintre ele s-au uitat odată şi-au tulit-o mâncând pământul. Sarah n-a făcut aşa niciodată. Ea a renunţat la tatăl tău pentru mine, sacrificându-şi propria ei fericire. Şi pe a lui pe deasupra. Totul pentru mine. Un invalid impotent, neajutorat şi grotesc mutilat. Avea douăzeci şi trei de ani. Plină de viaţă — adusă la viaţă pentru prima dată de către Ed Hardin. A renunţat la ea — inclusiv la el — ca să-şi dedice toată viaţa mie.

— Conştiinţa, ripostă grosolan James.

— Da, poate, dar în aceeaşi măsură şi responsbilitate. Ea a văzut că eu aveam mai multă nevoie decât avea Ed. Şi aveam. Să fii sigur că aşa a fost. Dacă nu aş fi avut-o pe Sarah, Dumnezeu ştie ce s-ar fi ales de mine. N-aş fi avut nimic. Nimic.

— Era căsătorită cu tine, insistă încăpăţânat James.

— Şi m-a părăsit pentru tatăl tău. Îmi scrisese ca să mi-o spună. Mă părăsise, James; nu se mai considera soţia mea. Ea şi Ed fuseseră amanţi zece luni. Din punctul ei de vedere, căsătoria noastră era terminată.

— A crezut că murise, nu-i aşa?

— A făcut-o după întoarcerea lui. Promisese c-o să rămână cu mine şi şi-a ţinut acea promisiune. Când ai să-l vezi pe tatăl tău ai să-ţi dai seama ce-a însemnat acea alegere. A rămas pentru că aveam nevoie de ea — iar asta e ceva ce nu s-a schimbat. Încă mai am. Întotdeauna voi avea.

— Atunci cum de eşti în stare să suporţi — şi pe el şi tot ce-i face el? Eu l-aş urî dac-aş fi în locul tău.

— Nici mie nu-mi place. Dar accept. Ce altceva pot face? (El oftă.) Eşti foarte tânăr, James. La vârsta ta dragostea e... un joc. Câştigi odată; pierzi odată. Însă, cu voia lui Dumnezeu, te întâlneşti cu lucrul adevărat şi asta te schimbă. Te modelează şi te fasonează; n-o subestima, James. Este o forţă cumplită. Este — literalmente — lucrul după care toate fiinţele umane aleargă din ziua în care au văzut lumina zilei. Mama ta a găsit-o în Ed, iar el în ea. Dsigur, şi vremurile au avut rolul lor. Dragostea... şi viaţa devin cu atât mai preţioase cu cât nu ştii cât de mult vei mai continua să le ai. Un lucru însă ştiu, James. Mama ta n-ar fi făcut niciodată, *niciodată*, ceea ce-a făcut dacă n-ar fi fost de importanţă crucială. Întotdeauna am ştiut asta, însă abia când l-am cunoscut pe tatăl tău am văzut de ce. Ştiu că doare, James. O simt la fel de mult ca şi tine. Însă de ce ne-am plânge şi tu şi eu? Vreme de mai bine de douăzeci şi unu de ani ne-am bucurat de tot ce era în stare mama ta să ne ofere. Iar ceea ce-a dat a fost din cauza lui Ed. Cu mult timp în urmă am înţeles asta. Eu am beneficiat fără încetare de asta, şi, fără s-o ştii, la fel şi tu. Amândoi am avut-o în detrimentul lui Ed. Ar fi putut să mă părăsească demult şi să se ducă la el, luându-te şi pe tine cu ea, bineînţeles, şi lăsându-mă cu nimic. Tatăl tău e un om singuratic, James. Prins şi afectat într-un asemenea hal de mama ta încât n-a fost în stare să aibă nici o relaţie stabilă şi permanentă cu vreo altă femeie. Eu am beneficiat de ceea ce modelase el şi m-am înfruptat la discreţie. Am avut prezenţa ei, confortul ei, dragostea ei — oh, da, dragostea ei. Mama ta mă iubeşte. Nu cum îl iubeşte pe Ed, dar mă iubeşte. Altfel nu ar fi stat cu mine. Am mai avut de asemenea sprijinul ei neobosit, şi încurajările, şi... pe tine. Nu judeca prea aspru, James. E atât de uşor. Şi eu sunt ispitit. Sarah a plătit înmiit pentru orice infidelitate faţă de mine. De ce i-aş interzice fericirea pe

care i-o dă el? Eu o cunosc pe mama ta; câtă vreme e măritată cu mine, n-are să mă trădeze. Prima oară când s-a dus cu Ed ea a privit căsătoria noastră ca terminată. Acum nu este asta intenţia ei. Nu vreau ca ea să sufere, James — nici din cauza ta, nici din cauza nimănui.

— Ea e mai presus de asta, spuse James pe un ton abject. E blindată în dragoste.

— Ea are nevoie de acel soi de siguranţă emoţională, mai ales acum. (James îşi ridică iute ochii.) Amândoi ştim cum stau lucrurile. Într-un fel e un noroc că Ed s-a întors chiar acum. Mama ta are nevoie de el.

— Dar sunt eu aici.

James era indignat, rănit, restriştea arzând vâlvătaie.

— Ea va avea nevoie şi de tine. Însă cu Ed, este... altceva. El îi poate da mamei tale ceea ce tu nu poţi.

— Nu trebuie să-mi spui asta, rosti James cu glasul răguşit de ranchiună.

— Nu eşti singurul care simte gelozia, spuse Giles calm. Însă încearcă să n-o arăţi prea mult.

— Vrea pur şi simplu să mă duc să-l văd.

— Cred c-ar fi cazul.

James rămase trăznit.

— La urma urmei e tatăl tău.

— Ba nu! E un american necunoscut despre care nu ştiu nimic! Ce altceva a făcut el pentru mine în afară de a ajuta la conceperea mea?

— Exact, spuse Giles. Tu eşti o parte din el, James, şi eşti aidoma lui. Faptul că sunteţi străini unul de altul nu este vina lui.

— Tu de partea cui eşti? întrebă furios James.

— Eu nu sunt de partea nimănui. Încerc doar să văd lucrurile — atât şi nimic mai mult. (Făcu o pauză.) Însă îi sunt dator, James — pentru mama ta şi pentru tine. La urma urmei v-am avut pe amândoi pe spezele lui.

— Spezele lui! Ce mare lucru a făcut el pentru mine?

— James, potoleşte-te, zise Giles pierzându-şi cumpătul. Cum poate face cineva ceva pentru altcineva despre care nici nu ştie că există?

Cu James însă nu se putea discuta rezonabil. Era dincolo de aşa ceva.

— Eu nu-i datorez nimic, insistă el cu încăpăţânare.

— Nici măcar viaţa?

James făcu o strâmbătură.

— Eşti la fel de rău ca şi ea, spuse el mânios. Pentru Dumnezeu, ce-i omu' ăsta de are acest efect asupra amândurora?

— Asta trebuie s-o afli singur. Până nu o faci, nu vei şti nimic despre nimic, spuse Giles sec. Cheia dilemei tale personale este tatăl tău.

— Tatăl meu! (James pufni în zeflemea.) Halal tată! „Tatăl nostru carele eşti în ceruri", maimuţări el sardonic.

— E din San Francisco, spuse Giles neclintit.

— Unde-ar fi trebuit să rămână! De ce-a trebuit să vină ca să-ntoarcă totul cu fundu'-n sus? N-am nevoie de el! Nici măcar nu-l vreau! Pentru mine nu-nseamnă nimic — e doar un cuvânt.

— Este mult mai mult decât atât, îi spuse Giles. Când ai să-l întâlneşti ai să înţelegi ce vreau să spun.

— Amândoi sunteţi vorbiţi să mă aruncaţi în braţele lui, nu?

Giles oftă.

— James, asta n-o să treacă numai fiindcă ţie nu-ţi place. Ed s-a întors, mama ta l-a văzut, mingea e în joc... eu n-o pot opri, tu însă poţi s-o prinzi. Sfatul meu este ca tu să faci asta. Atunci şi numai atunci vei putea să vorbeşti în cunoştinţă de cauză. (Scutură din cap imitând cenzura.) Şi când te gândeşti că erai atât de sigur pe calităţile tale de membru al acestei tinere generaţii întradevăr eliberate.

James avu delicateţea să se îmbujoreze.

— Mama nu e din generaţia mea, se apără el la iuţeală.

— Aha, pricep... pentru a voastră e voie, pentru a ei nu, este?

— Ea e mama.

— Şi-atunci trebuie păstrată în formol?

James roşi din nou.

— Mamele au şi ele viaţa lor în afară de copii, să ştii — oricât ţi s-ar părea de ciudat. Doar pentru că vezi şi desluşeşti asta pentru prima dată eşti acum şi gelos şi speriat.

— Şi cum ai vrea să fiu: să cad în extaz? Asta schimbă totul!

— Crezi că nu ştiu asta?

Tonul lui Giles îi reteză macaroana lui James.

Observând expresiile contradictorii succedându-se pe chipul lui James precum diapozitivele, Giles suspină în el însuşi. Ştiuse că aşa se va întâmpla. James era prea apropiat de mama sa ca să fie altfel. Cum ar fi putut el să vadă totul altfel decât în termeni hollywoodieni? Probabil că în astfel de termeni îi descrisese Sarah această poveste. Chiar şi acum, când era la vârsta la care să cunoască sexul, el încă nu-l putea asocia cu mama sa.

Pe când stătea şi-l studia pe James, auzi uşa deschizându-se foarte încet şi, când se uită, o văzu pe Sarah. Privirile lor se întâlniră, iar el scutură imperceptibil din cap. Ea-şi mută privirea de la el la fiul ei, şi pe chipul ei pluti o compansiune atât de duioasă încât lui mai că-i veni să ţipe. Apoi se retrase închizând la fel de încet uşa. *Ah, Sarah, Sarah...* reflectă Giles, simţindu-se sfâşiat de o profundă nelinişte. Închise ochii şi îngădui durerii să-l năpădească.

— Nu te simţi bine?

James îi atinse uşurel mâna.

— Puţin ostenit, atâta, minţi Giles. O să mă odihnesc după-masă.

— Nu e... din cauza *lui*, nu?

Giles scutură din cap.

— Nu, minţi el. Din cauza mea. În ultima vreme obosesc atât de lesne.

— Şi ce-o să facem? întrebă James nefericit.

— Nu putem face nimic altceva decât să încercăm să înţelegem şi să acceptăm.

— Nu cred că pot.

Glasul îi suna plin de deznădejde.

— Ştiu că nu este uşor, mai ales pentru tine.

— Şi-n mod cert nici pentru tine.

— Eu sunt mai în vârstă, iar... legătura mea cu mama ta este întrucâtva diferită.

— Dar o iubeşti! Cum poţi să suporţi să te chinuie în halul ăsta?

— Pentru că ştiu că nu e intenţionat. Mama ta nu m-ar răni în felul ăsta. Ea are grijă de mine şi mă protejează prea mult. Într-un fel presupun c-am fost ca un al doilea copil pentru ea. Nu c-aş fi vrut, ferit-a Sfântul. Însă cel puţin am avut-o cu mine. Şi legătura a ţinut.

— Până acum.

— Chiar şi acum. James, nu fugi într-o mantie de mândrie rănită numai pentru simplul fapt că nu eşti de acord. Nu poţi cere felul de dragoste pe care-l vrei. Emoţiile nu le poţi comanda ca pe un costum de haine. Nici nu poţi s-o refaci pe mama ta după imaginea pe care-o preferi. Îi datorezi enorm, James. Oare nu cumva e timpul să-ncepi să-ţi cam plăteşti datoriile?

James îşi greblă părul cu degetele.

— Nu ştiu, spuse el pradă zbuciumului. Nu pot să gândesc corect. Sunt dat peste cap, şi furios, şi confuz.

— Atunci aplică aerul rece al bunului-simţ. Nu-i nici o grabă, James. La urma urmei au aşteptat douăzeci şi unu de ani.

James holbă ochii mari, cuprins de groază.

— Vrei să spui că ea se va mărita cu el după ce...

Nu putu să pronunţe continuarea.

— Aşa sper. Îmi cunosc sentinţa, şi cam e vremea să sosească. Până vine, mama ta îmi va împărtăşi izolarea.

— Asta nu pot s-o suport. (James se înecă şi sări în picioare.) Cum de poţi fi atât de calm în tot marasmul ăsta înfiorător...

— Am supravieţuit mult timp. De fapt, peste aşteptări. Iar asta se datorează din nou mamei tale. Am avut timp destul cât să mă obişnuiesc cu ideea.

— Uite că eu n-am, şi al naibii să fiu dac-o să vreau!

— Nu, tu eşti tânăr, şi puternic, şi sănătos. Am fost şi eu... odată. (Ochii săi se îndreptară spre portret.) Şi asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă. (Închise din nou ochii.) Sunt ostenit, James. Nu mai vreau să servesc masa. Dacă o să mi-l trimiţi pe Bates mă voi duce sus să mă odihnesc.

Se lăsă pe spătarul scaunului. Subiectul era închis.

8

Sarah era în pat citind când cineva ciocăni la uşă.

— Intră, spuse ea punând cartea deoparte.

O mână se ivi în deschizătura uşii fluturând o batistă albă.

Slavă Domnului, gândi ea, şi spuse:

— Înaintează şi descoperă-te.

James îşi vârî capul pe uşă.

— Putem discuta?

— Cred c-ar trebui — şi sunt bucuroasă că eşti în stare. (Ea lovi cu palma pe pat.) Haide, zise ea: Cred că-i binevenită puţină pălăvrăgeală de la suflet la suflet.

James îşi înghiţi o remarcă despre *aia*, spunând doar:

— Îmi pare rău de izbucnirea mea. Maniere proaste şi vedere scurtă. Pot să spun îmi pare rău?

— Numai dacă aşa crezi.

— Cred.

— În acest caz...

James veni lângă pat şi se sprijini de tăblie cu spatele rezemat de unul dintre cele patru colonete sculptate şi decorate care susţineau un magnific baldachin de brocart cu draperii bogate. Se priviră preţ de o clipă. În lumina roz a veiozei de la căpătâi, James avu impresia că niciodată n-o mai văzuse pe mama lui atât de frumoasă. *Din nou alţi ochi*, gândi el. *Ori poate eu nu vedeam decât ceea ce voiam să văd?*

Cămaşa ei de noapte din şifon era de cea mai dulce nuanţă de roz-trandafiriu, dezgolind pielea sidefie de pe piept şi braţe, scoţând în evidenţă arcuirea proeminentă a sânilor ei. Tenul îi era curat şi fără machiaj. Nu avea nevoie să facă tentative de a opri ravagiile timpului. Încă nu ajunseseră până la ea, iar această floare brusc înflorită, atât de fără cusur, care se deschisese brusc, îl făcea să se simtă uimit şi încântat. Ea se lăsă pe spate sub privirile lui, şi surâzând se lăsă admirată, mândră de a fi admirată; nu arogantă acum, nici provocatoare; ci doar calmă, infinit de calmă.

— Va trebui să-mi dai voie să mă obişnuiesc cu noua ta persoană în etape, rosti el în cele din urmă. Eram atât de obişnuit cu cea veche, încât ajunsesem s-o iau ca de la sine înţeleasă. A fost o greşeală; văd asta acum.

Ştii, mă gândeam — şi ăsta e modul de a înţelege al acestui secol sau al oricăruia! Nu mai am paisprezece ani. Ştiu că e mult mai mult în ce mi-ai spus decât filmul cu B-uri. N-ai vrea să mi-l spui din nou? Cinéma Vérite de astă-dată, în alb şi negru, şi mai mult fapte şi mai puţină ficţiune. Nu că mi-ai fi spus minciuni, nu vreau să spun asta. Dar... mă rog, acum poţi să fii un pic mai directă, nu? Vreau să spun că sunt destul de mare cât să înţeleg totul. (*Totul* fusese pronunţat o idee mai accentuat.) Cred că ar fi binevenit. Cu cât ştiu mai mult, cu atât cred c-am să înţeleg mai bine.

— Sună destul de rezonabil, spuse Sarah.

— Slavă Domnului că mai sună ceva. Toată ziua m-am învârtit ca lovit de streche.

— Înţeleg. Vrei ca fiecare gaură să fie astupată cu dopul ei — nu-i aşa?

James râni.

— În fine, poate că n-aş fi folosit această metaforă, dar... dacă-ţi place. Oricum să fie pus fiecare lucru la locul lui.

— Oare există un loc anume pentru fiecare?

— Tu trebuie să-mi spui! Sunt o mulţime de lucruri pe care nu le ştiu. Ştiu numai că trebuie să se fi întâmplat — şi încă se întâmplă — ceva extrem de deosebit care-a transformat-o pe mămica mea într-o foarte sexy lady care mă bagă-n sperieţi. Nu zău, să ştii că da. Eşti o mare surpriză, şi n-ai mai fost aşa niciodată. Niciodată n-ai arătat aşa — e ca şi cum te-ai fi întors la viaţă. E ca şi cum ai fi Frumoasa Adormită. Acum ce-am mai zis? întrebă el resemnat, văzând expresia de pe chipul mamei sale.

— Primele cuvinte ale tatălui tău pe care mi le-a spus erau despre ea.

— Uite! Ce-ţi spuneam! Exact asta voiam să zic. Ce v-aţi spus unul altuia? El, el cum era? Cum te *simţeai?*

Era ceva în el — *ce?* Timpurile, locul, omul care, era, fata care erai — atât de multe lucruri conduc la stabilirea unei legături, şi singurul lucru de care sunt absolut sigur e că din acea legătură a voastră am rezultat eu. Dar, de ce, dragă mamă, de ce ? De ce el? De ce tu? Să ştii că nu sunt un pervers dintr-ăia care trag cu ochiul pe gaura cheii, adăugă el repede. Nu ţin să-mi vâr nasul unde nu-mi fierbe oala. Nu-ţi cer o mărturisire totală, dar îmi poţi spune acum ceea ce nu-mi puteai spune atunci...

— Ei bine, zise ea mai înainte ca mintea ei să-şi ia zborul îndărăt. L-am întâlnit chiar aici, la Park, lângă pavilion, într-o după-amiază de august a anului 1944. Adeseori obişnuiam să mă duc acolo.

— Aha, care va să zică de asta bântui tu pe-acolo. Mă întrebam eu, măi, ce să însemne...

— Da. Dormea întins în iarbă, iar eu eram chiar supărată de-a binelea. Nimeni în afară de mine nu pătrundea acolo, şi ajunsesem să consider locul acela drept teritoriul meu personal...

Îi spuse totul de-a fir-a păr, zugrăvind şi descriind ca şi când ar fi fost aievea, pe cât de bine se pricepu; cuvinte şi simţiri, emoţii şi temeri.

El nu scoase un cuvânt, şedea doar şi asculta cufundat în admiraţie şi cu maxim de interes. Ea vorbi mult, iar el pentru prima oară în viaţă se uită la ea ca la o femeie care nu era mama sa, care-şi dezvăluia nişte trăsături personale a căror existenţă James nici nu o bănuise măcar. El se simţea ca şi cum ceea ce fusese până atunci un hău gol era acum colorat, alcătuit şi umplut cu detalii ce bucurau ochiul şi încântau mintea. Iar asta-l umplu cu mistuitoarea curiozitate de a-şi cunoaşte tatăl.

— Ştiam eu, grăi el după ce termină ea. Dar ai avut noroc, nu-i aşa?

— Incredibil.

— În ciuda felului cum au evoluat lucrurile.

— Ceea ce veşnic am să regret.

— Dar până la urmă a înţeles, nu-i aşa? Şi el era tânăr, nu chiar cu mult mai în vârstă decât mine, dar, mă rog, şase ani pot însemna o diferenţă enormă, şi mai era apoi şi războiul, şi viaţa primejdioasă pe care o trăia... pare a fi... om adevărat.

— Este.

— Eşti aşa de convinsă în felul cum spui asta.

— Sunt.

— Se vede. Ţi-am spus — eşti orbitor de frumoasă... iar în astă-seară străluceşti. (Oftă, însă era un suspin de invidie.) Abia aştept să-l cunosc, mărturisi el. Înainte era mai mult un fel de curiozitate sictirită, mă rog, un fel de... simţ al datoriei dacă vrei — doar cât să-mi confirm ideea pe care deja mi-o făcusem despre el. Însă nu-i deloc ceea ce crezusem eu că e. E o diferenţă ca de la cer la pământ între ce crezusem eu şi... acum abia aştept. Pare a fi extraordinar. (Se uită la Sarah pe sub gene exact în felul lui Ed.) Acum înţeleg de ce zicea tati că-ţi e dator cu carul. Apropo, ştie despre tati, nu?

— Da,

El schiţă un zâmbet.

— Şi uite că funcţionează, este? Adică să se fi nimerit să se întoarcă tocmai acum — asta-i ceea ce-aş numi eu ultima descoperire în materie de percepţie extrasenzorială.

— În ce mă priveşte, Ed a avut întotdeauna aşa ceva.

James se aplecă în faţă şi apucă mâna mamei sale.

— Îmi pare rău că am fost mojic faţă de el azi dimineaţă — felul ieftin şi arogant în care l-am taxat drept „civilizat". Dacă aş fi stat măcar puţin să reflectez, mi-aş fi dat seama că oricine-ar fi ăla pentru care tu ai fi sărit peste bord trebuia să fie un înotător de clasă olimpică.

Sarah râse şi-i strânse mâna.

— Oh, James, eşti exact ca el.

— Acum chiar că-mi ataţi curiozitatea. (Se ridică din pat, veni spre ea, se aplecă să o sărute.) Îţi mulţumesc pentru că mi-ai spus. Simţeam nevoia. (Zâmbetul lui Ed fulgeră iar.) Şi eu sunt un cititor de subtexte.

Rămase în picioare, ţinându-i mâna, privind-o, atras de ea fără să-şi dea sema.

— Trebuie să fie straşnic să fii iubită în felul ăsta, spuse el invidios.

— Este. Şi să fii în stare să iubeşti. E valabil în ambele direcţii, să ştii.

— Asta sună parcă a cuvintele lui.

— Chiar aşa şi este.

— Tu chiar eşti creaţia lui, nu-i aşa?

De astă-dată nu mai era spus cu dispreţ sau amărăciune, ci cu acceptare.

— Da.

— Şi invers?

— Da.

Rămase în picioare privind-o serios.

— Şi tati? făcu el în cele din urmă.

— Încă mai are nevoie de noi.

— Cât mai are de trăit? Vreau să zic cu adevărat. Poţi să-mi spui.

— Fiecare zi este un dar. Este ostenit, inima lui e slăbită. Toate operaţiile prin care a trecut i-au secătuit vlaga — şi pe el. Bisturiul a tăiat felii groase din viaţa lui. Ar putea fi trei săptămâni, sau trei luni. Trebuie să trăim zi cu zi.

— Nu ăsta e... vreau să zic nu pentru asta a venit...

— Nu. (Negaţia ei era icoana unei absolute convingeri.) Nici măcar nu ştia că Giles e bolnav... El s-a întors pentru mine şi numai pentru mine. Dar sunt bucuroasă că s-a întors, James, fiindcă exact în momentul

de față se întâmplă să am mare nevoie de el. Știu, te am pe tine, și tu ești cel mai minunat sprijin și tărie a mea, dar sunt anumite lucruri pe care tu nu poți să mi le dai. Înțelegi ce vreau să spun? Ed întotdeauna mi-a dat tărie — m-a făcut puternică. Suficient de puternică să-l duc pe Giles în toți acești ani; doar faptul să-l știu că-i aici și că mă pot bizui pe el când am nevoie — și îmi dă chiar mai multă putere decât voi avea nevoie în aceste luni.

James încuviință.

— Înțeleg.

Sarah îi surâse încurajator.

— O să meargă, spuse ea. Ai să vezi. Odată ce-ai să-l cunoști pe Ed, vei înțelege o grămadă de lucruri.

El se aplecă din nou s-o sărute.

— Așa să fie, spuse el. (Se întoarse, merse până la ușă și se opri cu mâna pe clanță pentru a mai flutura încă un surâs înspre ea.) Vise plăcute, mai adăugă el.

James Luttrell se afla dinaintea ușii simple, din lemn de tec și trase adânc aer în piept. Era ceva timp de când încerca să scape de trac și să sune, însă mâna îi tremura și avea mari dificultăți în a o controla. Beregata lui declarase grevă generală iar în stomac forfotea o adunare mondială de carcalaci.

Alesese să facă vizita seara devreme pentru că atunci era sigur că n-avea să facă drumul degeaba. Nu telefonase, urmărind cel puțin avantajul elementului surpriză. Așteptase afară, anticipând cu nervozitate, până când văzuse Fordul mare oprind și bărbatul în uniforma bleumarin a Forțelor Aeriene ale Statelor Unite coborând din el și intrând în blocul de locuințe. Mai așteptase zece minute, apoi se dusese după el.

Așa că, gândi el, *asta e.* Puse degetul pe butonul soneriei și apăsă hotărât. Când ușa se deschise stupefacția îl încremeni locului. Sub impactul impresiei făcute de

omul din prag, tot discursul lui grijuliu elaborat mai dinainte îi zbură din cap. Într-o liniște de-ți țiuiau urechile se holbau lung unul la celălalt, ecourile șocului topindu-se treptat ca într-un tunet în depărtare. Fiecare putea vedea șocul oglindit pe chipul identic al celuilalt amuțit sub impact.

James își putea simți inima bubuind într-un asemenea hal, încât vibra; până și podeaua de sub tălpi reverbera în ritmul ei. Se simțea examinat, numărate vertebrele pe care le avea, și firele de păr din cap. Era atât de copleșit încât se simțea neputincios. Apoi văzu expresia celorlalți ochi schimbându-se subtil pe măsură ce se umpleau de încântare, și-atunci știu că avea să fie o zi frumoasă. Lumina se răspândi încălzindu-i chipul, expresia, prinzând a radia. James îi putea simți radiația, adevărate degete de căldură. Gradat și totuși instinctiv își simți mușchii feței scârțâind dar lucrând totuși, de parcă s-ar fi dat la o parte niște zăvoare înțepenite și maxilarul s-ar fi descleștat în semn de răspuns.

— Bună, spuse tatăl său.

Glasul îi era surprins, dar plin de căldură.

— Bună, rosti James cu nodul în gât. (Îi întinse prostește pachetul.) Ți-am adus asta; era tot ce se simțea în stare să rostească.

— Mulțumesc. (Ed îl luă ridicând din sprâncene, se uită la el, recunoscu scrisul de mână și zâmbi.) Se dădu un pas înapoi. Nu vrei să intri?

— Ba da. Mulțumesc.

El intră ca și cum ar fi plonjat într-o situație necunoscută, iar Ed închise ușa în urma lui. Apoi rămaseră iar uitându-se unul la altul, incapabili să-și mai mute privirile în altă parte, incapabili să-și creadă ochilor.

James văzu acei ochi scânteietori umplându-se de veselie și-și simți ochii venind în întâmpinare.

— Balon prins, zise Ed, şi zări o copie a surâsului său mijind încet pe developantul ultrasensibil care era chipul fiului său, şi mai curând simţi decât văzu reluarea respiraţiei reţinute, observă falca crispată relaxându-se, chipul destinzându-se şi, după câteva exerciţii de elasticitate, instalându-se într-un rânjet.

— Tocmai eram să-ţi iau vorba din gură, replică James cu vocea puţin tremurătoare. *Măiculiţă!* gândi James ameţit. Nu mi-ai spus nici pe jumătate...

Ed se uită din nou la pacheţelul pe care-l ţinea în mână.

James râse.

— Mama zicea că data trecută ţi-a dat capitolul şi versetul. Astea sunt ilustraţiile.

— Un gând drăguţ, aprecie Ed.

Ochii lui James scânteiau.

— Mama mi-a spus că eşti ca mine; n-a zis nimic despre copie la indigo.

— Nu-i aşa că e ca şi cum ne-am privi în oglindă?

Ed se răsuci pentru a deschide o altă uşă alături de uşa de la intrare. Era de la un dulap de haine, şi pe partea din interior uşa era acoperită cu oglindă. El o deschise larg ca imaginea să-i poată cuprinde pe amândoi. Pentru motive ce-i rămâneau deocamdată obscure, James îşi alesese cel mai bun costum al lui, ca şi cum s-ar fi dus la o întrevedere importantă, cum şi era după câte bănuia el. Candidez la ocuparea singurului post de fiu... uitându-se în oglindă, îşi spuse că jobul era al lui, fie şi numai dacă se uita la aspectul fizic.

Ed era încă în uniformă, cu toate că-şi dezbrăcase tunica şi-şi suflecase manşetele. Cu excepţia hainelor, asemănarea era conform standardelor liniei de frabicaţie în serie. Diferenţele erau numai la culori; părul lui Ed era negru, al lui James castaniu închis. Ochii lui Ed erau de un căprui strălucitor, ai lui James erau verzi-cenuşii. Ed

era cu vreo cinci centimetri mai înalt şi zece kilograme mai greu, dar în rest — osatură, pilozitate, expresiile faciale, trupurile bine clădite şi picioarele lungi — totul era identic.

— Crezi că suntem ceea ce se înţelege prin reîncarnare? întrebă James admirativ şi uluit.

— Cred că asta se aplică mai degrabă la suflet decât la corp — ar trebui să te cunosc mai bine.

— De asta sunt aici.

Ed închise uşa dulapului de haine.

— Cred că amândoi avem nevoie de un pahar care să ne fortifice mai întâi de toate, spuse el.

— Chiar te rog, făcu prompt James. Cred că m-a cam cuprins un tremur nervos. Poate c-ar fi trebuit s-o aduc şi pe mama cu mine să mă ţină de o mână.

— De cealaltă mă ocupam eu.

James rânji, gândind: *Ed Hardin e mult, mult mai mult decât mi-a spus mama, chiar dând la o parte extrema ei subiectivitate.* Era copleşitor, fizic şi mental. Avea într-adevăr o prestanţă extraordinară şi o puternică personalitate.

James îl urmă într-o sufragerie spaţioasă şi luă seama la ce vedea în jur. Era modernă dar nu exagerat, mobilată cu piese scumpe: mobilă contemporană, covoare groase, decor în nuanţe bej, negru şi cafeniu, sticlă afumată, oţel inoxidabil şi ferestre largi.

— Drăguţ, acceptă el.

— Nu e Luttrell Park dar e funcţională. Am preluat-o de la predecesorul meu.

Ed merse la un bar pe rotile pe care se afla o grămadă de sticle şi pahare.

— Scotch?

— Te rog.

Ed lăsă să cadă doi pumni de gheaţă în două pahare bondoace şi groase peste care turnă whisky.

— Cum găseşti Anglia după atâta timp? întrebă James curios.

— Schimbată — surpriză după surpriză.

— Dar plăcute sper.

— Trei la rând? Asta-i media la bătaie.

— Baseball, făcu imediat James. Ştii, se joacă şi-n Hyde Park duminicile.

— Acela-i softball, îl corectă Ed. Odată am să-ţi explic care-i diferenţa. Dacă ai vrea să asişti la un meci de baseball e suficient doar să spui şi-am să te duc la o partidă.

— Mi-ar plăcea, exclamă entuziast James. Joci şi tu?

— Nu. Jocul meu era fotbalul.

— Mama-mi zicea că ai jucat pentru colegiul tău — „Dartmouth".

— Aşa e. Tu ce joci?

Aduse paharele şi-i întinse unul lui James.

— Rugby. Şi cricket, şi canotaj pentru colegiu — şi, dacă am noroc, pentru facultate la anu'.

— În acest caz, să toastăm pentru norocul tău, zise Ed ridicând paharul, şi, mai adăugă el, pentru că mă uit la mine însumi.

James îi întoarse rânjetul.

— Ce mai face mama ta? întrebă Ed.

— Înfloritoare, replică James fără nici o ezitare. Vreau să spun la modul literal. (Descoperea că putea să spună orice acestui bărbat ştiind că avea să fie înţeles. Nervozitatea lui se evaporase.)

E ca şi cum aş vorbi cu mine însumi, reflectă el. *Îl cunosc. Cum şi în ce fel numai Dumnezeu ştie, dar îl ştiu, îl cunosc.*

Se trezi că Ed îl observa amuzat. Ochii aceia vedeau şi interpretau cu mare abilitate.

— E foarte ciudat, observă James plin de încredere, dar nu mă simt deloc ciudat. De ce crezi tu că se în-

tâmplă asta? Mă simt de parcă te-aş fi cunoscut de ani de zile, în nici un caz nu ca şi când abia am auzit de tine.

— E un gen de cunoaştere.

— Oho, mama mi-a făcut capul calendar, ca şi ţie — până la referinţe şi note de subsol şi o bibliografie trăsnet — însă tot nu m-a pregătit pentru asta. Vreau să zic pentru...

— Sincronizare?

— Exact. (Sorbi din whisky.) De fapt, am rugat-o aseară pe mama să-mi spună tot, dar nu aşa cum o făcuse înainte, ci totul pe şleau. Întocmai cum a fost.

— Şi ţi-a spus?

— Da. (El se uită la Ed cu inima puţin strânsă. La urma urmei acesta era teritoriu marcat clar „Proprietate particulară, cei care-l încalcă vor fi deferiţi justiţiei", însă James simţea că are dreptul de a intra.) Te deranjează?

— De ce m-ar deranja? abordă Ed perspectiva americană. Ai drepul la cele mai complete explicaţii, iar mama ta a fost întotdeauna o persoană care *crede* în ele.

— Oh, mama e... (Se opri şi ridică din umeri.) Dar tu ştii tot despre mama, nu-i aşa?

Era prozaic, lapidar şi total receptiv.

— Şi-acum mai face cu mine curbe, recunoscu Ed.

— Oh, baseball? Cam cum sunt denivelările la cricket?

— Mmm, ceva în genul ăsta.

— Ei atunci am s-o spun, fiindcă de când te-ai întors exact asta face cu mine! Când am văzut-o la sfârşitul săptămânii trecute, am ştiut că se întâmplase ceva. (Zări o mulţumire veselă licărind în ochii lui Ed.) Ai un efect fantastic asupra lu' mama, spuse el candid.

— Te deranjează?

James recunoscu cinstit în faţa acelor ochi căprui:

— La început m-a deranjat. Eram gelos ca naiba. Până atunci n-o mai văzusem niciodată într-un ase-

menea... hal. Eram... şocat. Credeam c-o cunoşteam ca pe buzunarele mele şi când colo am rămas ca prostit să constat că n-o cunosc câtuşi de puţin. Să ştii că eram gelos, recunoscu el.

— *Erai?*

— Dar nu mai sunt. Acum ştiu cum eşti, nu? Şi la urma urmei eşti tatăl meu.

Ia te uită! Cuvântul fusese pronunţat şi nu duruse deloc!

— N-am nici cea mai mică îndoială că aşa e, îl asigură sec Ed, iar James rânji din nou.

— Păi, cum. Trebuie să fii handicapat să fii gelos pe propriul tău tată. Adică, vreau să spun că asta nu-i chiar o tragedie grecească, nu-i aşa?

— Nu... mai degrabă o comedie a erorilor.

James izbucni în hohote. Tare-ar mai fi dorit să-l fi cunoscut pe omul ăsta dintotdeauna. *Cât timp irosit,* gândi el indignat. Ed se uita la pachetul de pe genunchi uşor încruntat.

— Nu te uiţi la poze? se oferi săritor James. Pot să-ţi ofer comentarii pe măsură ce le parcurgi — completarea mozaicului cum se zice.

— N-am nici o îndoială că eşti foarte bun la asta, spuse Ed sec.

— Mama zice că-n privinţa asta semăn cu tine — niciodată timid când e vorba de palavre.

Ed tăcu din nou.

— La palavre nu, recunoscu el în cele din urmă.

James resimţi o senzaţie de pierdere şi frustrare. *Mama,* îi ţâşni imediat în minte. *Ed într-adevăr ţine la ea. Într-adevăr ţin unul la altul.* Îşi aminti ce-i spusese Giles — că Ed Hardin era un om singur. Era adevărat. James dorea să-şi întindă mâna, să-l atingă şi să-i spună: „Te înţeleg", însă nu avea suficientă încredere în sine. Nici prin cap nu-i trecea că expresia lui tulburată şi preocupată era o descriere perfectă a gândurilor sale.

Ah, Sarah, gândea Ed. *Încă odată bravo. Acest băiat minunat e în întregime opera ta — chiar dacă arată ca mine bucăţică tăiată.* Nu era nici o îndoială în legătură cu ale cui mâini îl modelaseră; era la fel de limpede ca literele scrise de mână de pe pachet. *De arătat poate că arată ca mine, dar este ceea ce l-ai făcut tu să fie: plin de compasiune, şi de onestitate, şi de spirit deschis. Nici un gram de duplicitate, nici o şmecherie, nici o afectare, nici un fason sau mărire deşartă. Se uită la mine cu eu-l tău limpede, cinstit şi deschis oferit, dar tânăr, neantrenat, ca un căţeluş şi cu aceeaşi bucurie a vieţii şi acceptare a unor plăceri neaşteptate.*

— Să ne uităm la nişte poze, spuse el şi, punând jos paharul, începu să deschidă pachetul.

Înăuntru, deasupra albumului, se afla un plic. O scrisoare. O luă şi imediat James sări în picioare şi zise:

— Dacă-mi arăţi unde-i baia, eu — cum spunem noi atât de politicos — am să mă spăl pe mâini. Chiar, de ce-i ziceţi voi la toaletă „*john*"? făcu el curios.

— Cu asta m-ai prins, recunoscu Ed, râzând. Dar am să mă interesez. A treia uşă pe stânga pe coridor.

Se uită după James cum se ducea să caute, după care deschise scrisoarea.

„Dragostea mea,

Am strâns toate astea în nădejdea că într-o zi — cândva — ai să le vezi. Mai sper că James are să ţi le aducă. Azi îl aşteptăm să vină acasă şi, dacă totul merge bine, ţi le va aduce el personal. Restul depinde de tine. Dacă nu merge, înseamnă că tot mai depind de mine, dar eu tot cred — după câte-l cunosc pe James — că totul are să meargă bine. E un băiat drăguţ, Ed. Când ai să mă vezi îmi poţi spune dacă am procedat corect.

Cu dragoste,
Sarah"

Băiat drăguţ! gândi Ed. *Auzi, cică băiat drăguţ! Tu şi aluziile tale britanice. Pentru Dumnezeu, cum aş putea să-ţi mulţumesc pentru unul ca el? Ah, Iisuse, Sarah....*

James se întoarse.

— Ce baie fantastică! spuse el. Aş vrea să avem şi noi una ca asta.

— Eşti liber s-o foloseşti ori de câte ori ai chef, surâse Ed.

— S-a făcut, spuse James. Şi-acum putem purcede împreună pe Aleea Amintirilor?

Albumul era istoria în imagini a vieţii lui James Luttrell, de la botez şi scutece de satin şi dantelă, bebeluş, copilărie, cămin, şcoala primară — tot numai în flanelă gri şi pantaloni scurţi — la „Eton", cu guler tare şi ţilindru şi, în cele din urmă, la „Oxford". Primele clişee erau alb-negru, cele de mai târziu — color. În multe dintre ele apărea Sarah cu Giles şi cu sir George. Câteva instantanee fuseseră luate la diverse reuniuni. Mai ales la una dintre ele se uită Ed multă vreme.

— Aici aveam vreo şapte ani, se oferi James. Îmi plăceau reuniunile. Toată lumea mă răsfăţa iar eu mă îndopam cu căpşuni şi frişcă. Odată mi-a venit rău pe pajişte. (James râmji.) Ce mi-a făcut mama!

Sarah în picioare pe pajişte ţinând de mână un băiat cu păr bălai în cămaşă albă şi pantalonaşi scurţi de culoare gri, cealaltă ţinând-o streaşină la ochi privind în depărtare. *Se uita după mine oare?* se întrebă Ed. Observă atenţia cu care îşi fixa băieţelul mama, captivat de încordarea ei, nici nu sesizase că îngheţata din cealaltă mână se topea şi-i picura printre degete pe pantalonaşii gri atât de frumos călcaţi la dungă.

Mai erau câteva clişee luate sub castanul de lângă lac.

— Petreceam mult timp acolo, mărturisi James. Întotdeauna am ştiut că mamei îi place în mod deosebit locul acela, dar niciodată n-am ştiut de ce.

Mai era o poză a lui Sarah culcată pe spate în aproape acelaşi loc în care dăduse cu ochii de ea pentru prima dată, iar James, de vreo zece ani, balansa un fir lung de iarbă chiar sub nasul ei.

— A dat să mă prindă, eu am fugit şi-am căzut în lac, râmji James. Noroc că ştiam să înot.

Însă Ed era cuprins iar de acea senzaţie de pierdere şi frustrare ce se ţinea scai de el; o miasmă cumplită de îndepărtare şi singurătate. Se vedea pe chipul lui, în ochii lui, în felul cum îşi ţinea corpul, în expresivele sale mâini. Încă o dată lui James îi stătea pe pe buze să spună ceva, dar şovăi. Aşa încât continuă să-şi supravegheze bunele maniere şi aşteptă să poată fi din nou văzut. Văzu mai mult decât auzi suspinul greu al lui Ed; apoi pagina fu întoarsă, însă James o reţinu în minte pentru un viitor punct de referinţă.

În ultima erau Sarah, Giles şi James pe terasă, Sarah aşezată cu ochii închişi şi faţa întoarsă spre soare. Giles era concentrat asupra ziarelor de duminică, în vreme ce James, în costum alb, de tenis de câmp, se strâmba spre obiectiv.

— Pe asta a făcut-o Pamela, explică el. E o fată cu care, mă rog, mă întâlnesc.

Ed zâmbi.

— Şi eu obişnuiam odată, mă rog, să mă învârtesc, de cele mai mult ori în cerc, până când am întâlnit-o pe mama ta.

— Sub castanul de pe malul lacului; mi-a spus ea. Tu ai zis că n-ai crezut niciodată într-un prinţ trezind-o pe Frumoasa Adormită cu un sărut. Este că la ea te-a dus mintea când ai văzut-o? întrebă el pătrunzător.

Ed zâmbi.

— Da.

— Era frumoasă — adică ştiu că e încă frumoasă — dar vreau să zic când era tânără...

— Avea o piele ca de porţelan, şi un păr numai puf şi mătase. Era mânjită de ciocolată pe la gură şi nu-mi puteam lua ochii de la ea.

— Ştiai cine era?

— Toţi ştiam. Pentru noi, yankei fustangii, ea purta semnul „accesul interzis".

— Dar tu ai ignorat averstimentul.

Ed ridică uşor din umeri.

— Nu am acceptat niciodată să mi se răspundă cu *nu*, dar ochii căprui se întunecară, iar James ştiu că el se gândea la acel *Nu* pe care i-l dăduse Sarah cu atâţia ani în urmă.

— Era ceea ce comandantul meu numea, cam pompos, perfectul trandafir englezesc, continuă Ed. Pentru mine însemna cineva care merita cu prisosinţă să fie cultivat.

— Şi a fost... bună?

Ed tăcu vreme îndelungată.

Într-un târziu răspunse:

— A fost o duşcă mare de apă rece pentru cineva mort de sete. Foarte... reconfortantă. Odată ce-am apucat să gust, nu m-am mai săturat. Ştiam că e măritată şi că-şi lua căsătoria în serios; chiar şi pe atunci avea o minte ca o riglă şi un simţ al răspunderii vecin cu fanatismul. Dar până când să descopăr toate astea eram drogat de Sarah Luttrell. Nu puteam trăi cu ea, dar nici fără ea nu puteam trăi. (Ochii lui Ed aveau aspectul sticlos al cuiva care contemplă o minunăţie mai presus de cuvinte.) Pentru mine femeile n-au fost niciodată o problemă; ele veneau, eu le vedeam, le cuceream. (Vocea i se sfărâmă.) Dar ştii cum e, iarba de colo e mai verde... asta până la Sarah. De-atunci iarbă ca aia n-am

mai păscut. Iar faptul tulburător e că n-o atinsesem nici măcar cu un deget. Ea era... altceva. Ştiam că era cam stânjenită de întreaga situaţie — care oricum nu era, fiindcă pentru prima dată în viaţă asta nu era ceea ce voiam. Eu o voiam pe Sarah. Toată şi întreagă. Se ajunsese la etapa când trebuia ori să se termine... ori să se schimbe ceva. Aşa că m-am dat la ea, iar ea mi-a dat peste bot. Nu pentru c-ar fi vrut — măcar atâta lucru ştiam — ci pentru că altceva n-ar mai fi fost în stare să facă. Apoi a plecat pentru un timp.

Ed tăcu din nou iar James rămase absolut neclintit, nevrând să destrame vraja.

— Au fost zece zile cumplite. Fiecare dintre ele dura cât un an. Mizasem pe tot ce aveam, şi nu mă alesesem decât cu un zero mare şi gras. Ba mă bătea chiar gândul să mă transfer fiindcă ştiam că nu mai puteam suporta gândul de a fi lângă ea fără să pot... s-o am. Pe urmă am început iar raidurile deasupra Germaniei, şi fără ea la care să mă întorc totul era o zădărnicie. Până la urmă m-am dus să-l văd pe sir George şi l-am întrebat pe şleau când avea să se întoarcă. Un bătrânel tare de treabă. Desigur ştia totul despre noi. Ar fi putut să-mi intenteze actul de ultraj, dar n-a făcut-o. N-a intervenit niciodată. Oricum, mi-a zis că se întoarce şi că-i spusese să-mi transmită mie lucrul ăsta. (El oftă.) Misiunea aceea a fost cea mai rea din câte am zburat eu vreodată. În orice caz, nu pentru că a fost rea de la un cap la altul, ci pentru că eram îngrozit că n-aş mai fi apucat să-i spun ce însemna ea pentru mine. Era cât pe-aci să nu mai ajungem. Ne-au făcut harcea-parcea, aveam trei morţi şi trei răniţi iar la un moment dat ardeam ca o flacără olimpică, dar *California Girl* a rezistat până la aerodrom. După aia mi s-a spus că eu am dus-o cu vorba ca să ne aducă acasă. Asta nu mi-o mai aduc aminte. Ceea ce

mi aduc aminte însă este că atunci când veneam la aterizare pe deasupra copacilor am văzut prin negură o siluetă care ştiam că e Sarah — exact în locul unde ne-am întâlnit mereu — acolo, lângă pavilion. Pe urmă nu mai ştiu decât că m-am trezit în spitalul de la baza aeriană, numai în bandaje şi dureri. Am făcut scandal mare până când m-au lăsat să mă duc la Park. Din fericire, doctorul era un bun amic de-al meu, şi a trimis pe cineva să mă conducă cu un automobil. Era întuneric beznă, iar eu ar fi trebuit să apar demult, dar ea m-a aşteptat... şi a venit drept la mine...

Din nou Ed căzu pentru un timp în reverie. După care oftă iar.

— Dacă mă gândeam la Giles Luttrell o făceam cu ranchiună. Când era vorba de Sarah nu se putea să fie decât ori el, ori eu, iar eu voiam atât de mult să fiu eu... Când am plecat împreună am descoperit că avusesem perfectă dreptate. Era, cum să-ţi zic, totul, mai mult decât în visele mele. Săptămâna aceea au fost pentru mine cele mai bune şapte zile din viaţa mea. Mi-a dăruit cea mai mare fericire pe care am cunoscut-o vreodată. Mi-a arătat personalul nostru Shangri-La după care tânjesc de atunci încoace într-una... dar singura care e-n stare să mă conducă acolo este mama ta. (Se rezemă de spătarul scaunului.) Calculasem totul în cele mai mici amănunte; ea avea să renunţe la Giles şi să se căsătorească cu mine. Aveam s-o duc în California şi-aveam să trăim veşnic fericiţi. Toată schema era gata proiectată pe calc şi pregătită pentru patentare. Apoi au doborât-o pe *Sally B.* şi-am fost departe de ea vreo trei luni. Atunci a început să se instaleze cangrena. Dacă aş fi fost cu ea la prăbuşirea lui Giles Luttrell, poate c-ar fi fost altfel, însă acele trei luni de tăcere şi cu ea crezându-mă mort au făcut exact asta — în orice caz, cel puţin în ceea ce-o privea pe

ea personal. Odată ce a apucat să facă ce-a făcut, nu mai exista drum de întoarcere. N-aveam nici o şansă contra a ceea ce mai rămăsese din soţul ei. Ştiind-o pe Sarah, de multe ori m-am întebat după aceea, dacă decizia ei ar fi fost aceeaşi în cazul că m-aş fi aflat lângă ea. Conştiinţa aia a ei este un monstru din adâncuri... (Ridică din umeri.) Oricum m-a distrus. Rămăsesem cu o învălmăşeală de emoţii, sfâşiere şi durere. Niciodată să nu tratezi cu uşurinţă emoţiile umane. Ele sunt ucigaşe. (Privi la James apoi zâmbi.) Dar ea încă mai are capacitatea de a surprinde — tu, de pildă. Şi mai e încă un lucru pe care nu trebuie să-l faci — să nu treci cu vederea nici o posibilitate, fiindcă pe aceea pe care o neglijezi cel mai mult e cea care are cele mai mari şanse de a se întâmpla. Tot ce-am făcut a fost să vin să văd dacă nu mai puteam s-o... zgâlţâi; ca să descopăr că sunt mai scufundat ca oricând. Tu eşti cel mai neaşteptat dintre premii. Cum te simţi?

— Îmi place, spuse James onest.

— Şi mie, spuse Ed. Te-ai gândit vreodată c-ar putea să ne-ntâlnim?

— Nu. (James era din nou onest.) Desigur, ştiam despre tine, şi te-am acceptat, însă erai cineva foarte îndepărtat, dacă mă înţelegi. Tu eşti un fapt, nu un... act. Dacă n-aş fi ştiut despre tine şi dacă am fi ajuns faţă-n faţă, ar fi fost foarte, foarte diferită situaţia, cred... Cu toate c-am fost groaznic de nervos. Nu ştiam dacă... o să mă obişnuiesc cu tine. În ciuda a tot ce mi s-a spus, mai aveam dubii. Ca să fiu foarte cinstit, te-am crezut prea bun ca să fii adevărat... dar tu... eşti, nu-i aşa? Mama n-a exagerat deloc.

— Nu e genul ei să facă asta, făcu sec Ed. O mulţime de alte lucruri — da, dar aşa ceva, nu.

James tăcu, agitând ceea ce mai rămăsese pe fundul paharului.

— Şi-acum... ce-ai să faci? întrebă el după o clipă.
— În legătură cu ce?
— Cu mine.
— Ce-ai vrea să fac?
James cumpăni.
— Păi... mi-ar plăcea să te cunosc mai bine — adică, ar trebui, nu? Însă nu vreau să...
— ...faci valuri? întrebă Ed.
— Da — exact.
— Nici eu. Chiar în momentul de faţă nu fac altceva decât să iau lucrurile aşa cum sunt. Cred că deocamdată asta e cea mai bună cale. Nu crezi?
— Da. (James era uşurat.) Cred.
— Ei bine, atunci... Ed se uită la ceas. Trebuie să te întorci la Oxford chiar acum?
— Nu chiar acum. Mâine la unsprezece am un colocviu, dar doar atât.
— Atunci ce părere ai avea să iei cina cu mine — ca să ne aprofundăm cunoaşterea reciprocă — să zicem?
— Mi-ar plăcea foarte mult, rămase încântat James.
— OK. Mama ta nu aşteaptă să audă de la tine despre succesul Operaţiunii Tatăl?
James râse.
— Nici măcar nu ştie că sunt aici.
— Atunci, în acest caz...
Ed îşi consultă încă o dată ceasul de la mână.
— Ăsta e cel pe care ţi l-a făcut cadou? întrebă James curios.
— Da.
Ed îl desprinse şi i-l întinse.
— Marcă bună, aprobă James, după care îi aruncă lui Ed o căutătură provocatoare.
— Îmi dai voie?
— Îţi dau voie.
James îi deschise capacul din spate şi citi inscripţia.

— Îmi place Herrick, făcu el prompt.
— Mama ta mereu îmi cita din poezii, spuse Ed punându-şi la loc ceasul.
— Avantajele unei educaţii englezeşti clasice? întrebă James ca un şarlatan.
— Ţi-a spus?
— Că i-ai spus că o avea — da.
— Şi despre mine — că eram întotdeauna în dezavantaj.
— Niciodată! spuse ferm James.
— Unde-ai vrea să servim cina?
— Unde vrei tu. Eu mănânc orice.
— Eu nu. Dar îmi place o mâncare englezească bună — ce părere ai de „Simpson"?
— Straşnic, conveni James.
— Dă-mi zece minute să mă schimb.
— N-are importanţă. Uniforma ta e foarte şic, spuse repede James.
Ed mustăci.
— În acest caz, cinci minute.
— Cred, spuse James cu băgare de seamă, că am s-o sun pe mama, dacă-mi dai voie.
— Te rog. Telefonul este pe masă.
Când Sarah veni la telefon întrebă:
— Ce-i, drăguţule? S-a-ntâmplat ceva?
— „Ceva"-ul se numeşte Londra, şi totul e în ordine, răspunse James.
— Ai predat pachetul? întrebă Sarah.
— Tocmai făceam acest lucru.
— Eşti cu Ed?
Îi putea auzi prin telefon încântarea.
— Da. Mă duce să cinăm undeva.
— Atunci e-n ordine? întrebă mama lui, şi glasul ei suna straniu.
— E mai mult decât în ordine. Este perfect. Numai că n-am leşinat când am dat cu ochii unul de altul, dar... am depăşit repede primul moment.

Vocea lui James era uşoară, dar tonul ei era grav.

— Sunt bucuroasă că eşti de acord.

— Sunt. Sută la sută.

— Ţi-am zis, nu?

— Da, dar nu te-am crezut. Credeam că erai mult prea subiectivă. Acum trebuie să recunosc că înţeleg de ce. Măcar odată cineva trăieşte fiecare cuvinţel al reputaţiei sale!

— Ştiam că aşa va fi.

— În fine, mi-am zis să-ţi confirm lucrul ăsta. Am crezut că ţi-ar face plăcere cel puţin.

— Mi-a făcut, îl asigură ea, şi sunt încântată. Îţi mulţumesc pentru că mi-ai spus, scumpule.

— Toate bune şi la locul lor acum? se interesă el.

— Da. Toate bune şi la locul lor.

Se auzi în vocea mamei sale un ecou slab, ca venind de foarte departe, de tristeţe reverberată, ca şi când ceva minunat şi care era aşteptat demult ajunsese la bun sfârşit după o minunată scenă de final, iar ea parcă n-ar mai fi vrut să părăsească splendida ei lume de iluzii pentru a se întoarce la realitatea casei iluminate şi a publicului gălăgios.

— Ne revedem la sfârşit de săptămână şi-ţi voi povesti totul în amănunţime.

— Abia aştept. Ed e-acolo?

— Da. Vrei să ţi-l dau?

— Dacă s-ar putea măcar un cuvânt...

— O clipă. Ţi-l dau imediat.

Făcu asta după care se retrase discret.

— Sarah?

— Înţeleg că totul a mers de minune.

— Fără cusur.

— Merită prin urmare viza aprobării tale?

— Plus un „E" de la „Excelent". Ai avut mult de dat cu sapa aici, Sarah.

— Oh, doar am împrăştiat ceva îngrăşăminte, recunoscu ea.

— Du-te şi spune la Ministerul Agriculturii. Face minuni. (Apoi pe un alt ton): — Când pot să te văd, Sarah? Sunt lucruri pe care ţin să ţi le spun, iar când o fac vreau să te privesc.

Vocea ei era şovăielnică atunci când îi dădu răspunsul.

— În curând — deîndată ce-am să pot. Îţi promit.

— Atunci e-n ordine, spuse el. Dacă e vorba numai de atât, pot s-aştept.

— N-o să dureze, spuse ea.

— Numai tu ştii asta.

— Ah, Doamne, şi-ncă cum. Distracţie plăcută-n seara asta. Ţinem legătura, şi închise lăsându-l cu sunetul de ton în ureche şi surpriza întipărită pe chip.

Apăruse oare Giles, sau ce s-o fi întâmplat? Ori poate că n-avea chef să se lase împotmolită în sentimentalisme? Schimbase viteza atât de fulgerător încât era evident că de multă vreme conducea. Îi întărea şi mai mult impresiile pe care deja şi le făcuse şi de la Sarah însăşi, şi mai mult din cele ce nu spusese James decât din ceea ce spusese, că la Luttrell Park Sarah conducea tot. Vechea Sarah se mulţumise să-l lase pe el să facă totul, şi-ntr-un sens şi-n altul; aşa reuşise demult să procedeze cu sine însăşi, şi era versată. Nu numai Anglia se schimbase în ultimii douăzeci de ani; ci şi Sarah Luttrell. Fata maleabilă, uşor de convins, gâsculiţa pe care o cunoscuse la început, oarecum retrasă şi la adăpostul unei vieţi privilegiate şi a unei societăţi protejate, se transformase într-o femeie încrezătoare în puterile ei, pe picioarele ei, competentă şi eficace.

James revenise spălat, periat şi gata de plecare.

— Parc-aş zice că i-am umplut ziua mamei, comentă el bonom, însă cu un rânjet obraznic.

— Mmm, şi ea mi-a făcut destule mie, spuse Ed binedispus.

29

Ploua când Ed viră la panoul din intersecţie ce purta inscripţia „Little Heddington — 6". Porni ştergătoarele de parbriz, şi fâşâitul lor ritmic suprapus peste şuierul continuu al pneurilor şi răpăiala picăturilor pe cabină îl făcură să-i zboare gândul, ca întodeauna la Sarah. *Deja trei luni,* gândi el. *Oare numai trei luni?* Uite că se făcuse jumătatea lui septembrie. Timpul părea să fi curs peste el şi dincolo de el ca apa peste o piatră.

Acesta ar fi al patrulea sfârşit de săptămână petrecut la Park în rolul lui de Ed Hardin — Prietenul de Familie. *Cum de s-a întâmplat una ca asta?* reflectă el. *Manipulare, sforărie trasă de Sarah şi de Giles Luttrell?* Orice-ar fi fost, uite-l că era şi el prins în jocul lor, acel joc englezesc numit „Păstrarea Aparenţelor"; „aparenţa" fiind aceea a lui la intervale regulate la ceremoniile de la Luttrell Park, în rolul de Prieten de Familie itinerant — colonel E.J.Hardin, Forţele Aeriene ale Statelor Unite. Şi după cât se vedea treaba îl aştepta o cursă lungă.

Giles Luttrell trebuia acum să-şi petreacă trei sferturi din zi la pat; era deja recunoscută slăbirea cordului său, dar Sarah şi James făceau tot ce era posibil ca să păstreze bătăile acestei inimi, înfofolindu-l într-o gogoaşă de lână. Iar Ed, în ce-l privea, era foarte grijuliu să nu fie supus loviturilor tari şi muchiilor tăioase. *Toată chestia asta e foarte bizară,* gândi el, *şi atât de afurisit de englezească.* Însă ciudăţenia care punea capac la toate era Giles

Luttrell însuşi. Omul acesta era un sfânt în toate privinţele, dar Ed mirosea că rolul lui era de fapt de avocat al diavolului. Fără discuţie că Giles Luttrell era un om complex; că era subtil şi sofisticat era sigur. Dar Ed nu se lăsă îmbrobodit de povestea cu aureola de sfânt. Desigur, toţi jucau nişte roluri, în afară de James care nu avea încă nici experienţa, nici ştiinţa, nici capacitatea de înţelegere. Acceptarea lui Ed de către el era totală şi fără comentarii şi totuşi, chiar şi el umbla în vârful picioarelor când era vorba de tatăl lui oficial.

Ed îl vedea des pe James, mult mai mult decât Sarah care venea rareori la Londra; James însă venea regulat, adeseori petrecându-şi sfârşitul de săptămână cu Ed care-l luase la meciuri de baseball şi la masă la iarbă verde, şi care era invitat în schimb la partide de cricket şi regate de canotaj. În căldura respectului reciproc relaţia lor se îmblânzi turnându-se într-o formă separată de aceea în care se găseau Sarah şi Giles; sau Giles şi James; sau Sarah, Giles şi James. Deocamdată nu era nici o asemenea formă care să-i conţină pe Giles, Sarah, James *şi* Ed. Fiecare dintre ele avea comportamentul ei autonom precum fagurii dintr-un stup, cu pereţi la fel de fragili, şi fiecare dintre ei învârtindu-se cu multă băgare de seamă încât să nu se spargă ceara.

Ed venea dintr-o ţară în care procentul de femei care se ocupau de afaceri era cel mai mare din lume; unde ele deţineau mai multă putere, mai mulţi bani şi mai mult control al situaţiei ce în mod tradiţional erau rezervate bărbaţilor, decât în orice alt areal cultural. Pentru el nu era un şoc faptul că Sarah conducea treburile casei la Luttrell Park. Cu un soţ invalid şi un copil încă prea tânăr, ea se văzuse forţată să facă ceea ce multor americance li s-ar fi părut firesc, iar ea o făcea foarte bine. El însuşi apreciase întotdeauna competenţa la o femeie; nu-şi simţea ameninţată poziţia de calităţile unei femei. Însă în cursul vizitelor sale la Luttrell Park observase cu surprindere că

Sarah era privită cu sentimente vecine cu veneraţia pentru felul în care preluase timona. Oamenii din sat cu care vorbise erau plini de admiraţie nu lipsită de surprindere, ba chiar de neîncredere văzând-o atât de aptă pentru ceea ce fusese dintotdeauna privit ca o muncă pur bărbătească. Ed părea a fi singurul care considera asta ceva firesc. Sarah se ocupa de tot ce-nsemna treburile moşiei — pământ, acareturi, partea de agricultură, arendaşi, clădiri, birocraţia fermei şi/sau oricare dintre aspectele unei Anglii socialiste îngropată în hârţogărie şi controlată prin ministere — şi toate mergeau ca unse. Era în cunoştinţă de cauză şi foarte experimentată, iar administratorul era de multe ori secundul ei. Până şi Giles comentase în felul lui acid că Sarah ar fi fost un excelent comandant de escadrilă, şi, cu fineţea lui frizând rafinamentul lăsase de înţeles că ştia de rolul jucat de Ed în emanciparea lui Sarah.

Ed ajunsese să respecte în Giles un foarte abil oportunist care nu rata nici o şansă de a mări prin orice mijloace fixarea cu lanţuri de mătase a lui Sarah, un lanţ atât de delicat dar atât de puternic încât ea nici habar nu avea de puterea lui. Spiritul lui de prevedere, toleranţa lui, înţelegerea lui, uzaseră şi erodaseră, ca valurile mării, toate posibilităţile ei de scăpare din ghearele culpabilităţii. Faptul că el o iertase atât de total, atât de complet, o obligă la conciliere, iar acceptarea lui James fusese sigiliul de pe poarta închisorii.

Nu, nu, reflectă Ed. *Giles nu era un prost. Ştiuse că James Luttrell era fundaţia pe care-şi putea reconstrui mariajul său sfărâmat cu Sarah.* Ed remarcase cât de apropiaţi erau Sarah şi James; nici gând de prăpastia dintre generaţii. Îşi puteau vorbi fără mască, fără să adopte manierisme sau să recurgă la atitudini. Ei îşi vorbeau unul altuia la fel de intim, de liber, şi de fără oprelişti cum vorbea Ed cu Sarah, şi nu numai odată Ed se pomenise întrebându-se dacă nu cumva Sarah îl folosise pe James drept înlocuitorul lui. Era evident că James era foarte mult influenţat de mama sa; era de asemenea evident că nu numai că o admira şi o respecta, dar o şi iubea. *De fapt,* gândea Ed, *nu era atât iubire cât adoraţie.*

Însă Ed nu putea scăpa de senzaţia că în această ţesătură — în ce-i privea pe el, pe Sarah şi pe James — Giles era ţesătorul. N-ar fi putut să izoleze un motiv anume, pentru că Giles Luttrell fusese fără încetare prietenos şi plăcut, numai că Ed îşi păstra anumite rezerve. *E prea bun ca să fie adevărat,* gândea el. Când era vorba de suferinţa umană, Ed împărtăşise întotdeauna părerea lui Somerset Maugham că ea era în stare să facă orice, numai să înnobileze nu; ea sucea şi răsucea, şi înnăcrea, şi distrugea. Ed bănuia că dincolo de toată această sfinţenie a lui se ascundea un ghem de emoţii atât de încâlcite şi de răsucite încât ele se hrăneau din propria lor substanţă. *Giles Luttrell pune ceva la cale,* gândi Ed. *Dar ce anume? Şi de ce?*

Tocmai trecea pe lângă aerodromul de la Little Heddington. Încă se mai putea vedea turnul de control şi grămada informă de moloz şi de rugină care fusese odinioară sala de pregătire a zborului. Ceea ce nu se putea vedea erau stafiile care-o bântuiau. *Cel puţin eul meu de odinioară,* reflectă el. *De ce te-ai mai întors dacă nu ca să-l exorcizezi? Să-l transformi în sanctuar, poate?* Cineva odată spusese că dragostea era ultimul lucru în materie de sanctuare. *În fine, cu toţii avem nevoie de un bârlog al nostru,* gândi el. *Poate Sarah e bârlogul meu.* Undeva unde toate elucubraţiile sentimentale sunt pritocite şi unde nimic nu te poate ajunge, undeva într-un loc sigur şi de încredere şi extraordinar de liniştitor unde poţi să stai şi să înfrunţi această necontenită furtună care este viaţa. La urma urmei tocmai relaţiile umane sunt ceea ce te fac să fii o fiinţă umană; dacă nu eşti în stare să stabileşti o asemenea relaţie, atunci însemna că eşti oarecum dezumanizat.

Porţile domeniului Luttrell Park îi apărură în faţă, iar el trecu printre ele pe aleea largă ce străbătea pajiştea şi colo, în depărtare era casa scânteind roz chiar şi-n această după-amiază cenuşie, cu cărămizile ei roşii-rozalii umede şi sclipitoare. *Într-un fel sau altul*, gândi Ed, *sunt legat de Luttrell Park; din ziua în care am dat cu ochii pentru prima dată de Sarah sub castan m-am simţit acaparat de ea. La urma urmei poate că asta-i soarta mea. Poate că undeva acolo sus e cineva care trage de sforicele şi ne vede pe toţi cum dansăm. Cine ştie? Chiar că e cu ochi şi cu sprâncene cum de m-am nimerit şi eu să vin taman acum când Giles e pe moarte. Poate că hainele acestui gentilom englez ascund o fiară geloasă pusă pe răzbunare. Niciodată nu poţi să fii sigur cu englezii. Toată această scrupuloasă politeţe nu trădează nimic despre lucruri cum ar fi că te urăsc de moarte sau că îţi doresc cu ardoare anihilarea. Zice-se c-ar trebui să fie lipsiţi de inimă; ceea ce, desigur că nu e cazul; numai că nu se-arată pe faţă. Giles Luttrell nu e făcut din plastic chiar dacă lasă impresia asta.*

Să-l luăm pe James, de pildă. Ed nutrea impresia că, în vreme ce James ţinea la Giles şi-l admira, acest sentiment nu era chiar întrutotul reciproc. James era un pion în acest joc. Giles îl luase pe James pentru a-şi menţine pârghia de control asupra Lui Sarah. Iar subtilitatea acestui om era atât de mare, încât nici unul, nici celălalt nu suspectase asta nici măcar pentru o clipită. Ed îşi băga mâna-n foc c-aşa era. Ei îl acceptau pe Giles aşa cum era — lucru considerabil — în ochii lor era întruchiparea perfecţiunii; fără zgârieturi, fără buşituri, fără cusururi. Ed era cel care detectă sunetul monedei false. Nu era aurul pur pe care-l credeau ei. Ed bănuia că-i vorba de un fals.

Aducând automobilul pe pergola cu pietriş din faţa casei, în mintea lui ţâşni dintr-odată un cântecel din timpul războiului pe care-l dădeau într-una la radio în acele zile:

„Pentru-acest minunat sfârşit de săptămână,
Mulţam să-ţi spun n-am apucat;
Un paradis de două zile...
Iar tu ca să-l petrec m-ai ajutat."

Rânji în sinea lui. Încuie hotărât porţile geloziei lui faţă de Giles Luttrell. Aceste sfârşituri de săptămână erau mijlocul de a o vedea pe Sarah chiar dacă asta se constituia într-un gen de frustrare atât-de-aproape-şi-totuşi-atât-de-departe; ce să-i faci, ori asta ori nimic. Giles scrisese versurile, iar în momentul de faţă n-avea nici o noimă să se ia la harţă cu regizorul. *Şi totuşi, încă nu-l cred*, gândea el. *În locul lui mi-aş urî şi maţele din mine. Deja nu pot să-l înghit pentru c-o are pe Sarah, atât cât va trăi o va avea pe Sarah, şi — mai ştii? — poate că şi după ce dă ortu' popii... De unde să ştiu eu dacă nu cumva duce împotriva ei acel constant război de uzură pe care-l duce împotriva mea de când ştie despre mine. Pun pariu pe orice. A ştiut încă din prima clipă, şi nu doar numele. Ştia totul pentru că Sarah îi spusese iar el trăia cu mine prin James, prin James el fusese confruntat cu mine în fiecare zi vreme de douăzeci şi unu de ani; asta presupune o enormă rezervă de ură.*

Opri automobilul la scară simţind dintr-odată cum se înfiorează. Ăsta era miezul problemei. *Erau oare aceste prieteneşti invitaţii făcute într-adins?* Nu cumva imediat după plecarea lui Ed la Londra Giles începea să lucreze asupra plăcerii evidente a lui Sarah de a fi cu Ed ca un alchimist de elită ce era pentru a transforma tot acel strălucitor aur în culpabilitate? Brusc avu percepţia fulgerătoare în care, pe nesimţite, Sarah se îndepărta tot mai mult de el pentru a se lipi de acel trup devastat, către o viaţă închisă şi chinuită. Şi se gândi la Sarah, la privaţiunile şi frustrările pe care de bună voie şi le asumase în toţi aceşti ani, şi mai departe, la inima ei, la ce se afla

dincolo de fațada sobră, minuțios cizelată care-i proteja sufletul vulnerabil. Știa că ea ținea la el, dar dacă n-ar fi fost James, ar mai fi simțit oare la fel? James era, la urma urmei, veriga ce-i lega.

Pentru o clipă, uitându-se la după-amiaza umedă și mohorâtă de afară își dori cu ardoare să se afle iar în San Francisco, unde soarele strălucea; ar fi dorit să fie în stare s-o uite pe Sarah Luttrell, și resimți amarnic chingile în care-l ținea legat de ea. Apoi văzu că ușa de la intrare era deschisă și James se apropia de automobil ținând o umbrelă deschisă, iar când îl văzu, dispoziția lui se schimbă pe loc. *OK. În California soarele poate-o străluci, dar James n-ar fi acolo, și nici Sarah... Ține-te bine*, își spuse el. *E nevoie de doi pentru soiul de joc la care se pretă Giles.*

James rânjea, încântat de revedere.

— Grozavă vreme pentru rațe, exclamă el expansiv.

— Sunt gata să cred că la toți din țara asta v-au crescut labe de rață.

Ed se întinse și își scoase bagajul din mașină.

James îl apucă.

— Oh, pân-acum ne-am obișnuit cu toții, spuse el. Rânjim și îndurăm. Și unde mai pui că avem și un minunat subiect de conversație.

Pe când intrau în casă, Sarah cobora scările. James înregistră schimbul de priviri între cei doi și felul cum îi întinsese ea mâinile pe care el i le luase într-ale sale, sărutând-o ușor pe obraji.

— Bună din nou, făcu el volubil, dar James detectă timbrul vocii sale, felul în care se îmbujoră mama lui, și surâzătorii ochi căprui.

— Duci tu sus bagajul lui Ed, scumpule? îl întrebă Sarah pe James, luându-l de braț pe Ed și trăgându-l spre sufragerie. Giles o să coboare mai târziu, îi spuse ea.

— Cum se mai simte?

La Park totul atârna de starea sănătății lui Giles.

— Suportă, spuse Sarah.

Se întoarse către el după ce închisese ușa sufrageriei și-l luă în brațe topindu-se-n el cu un suspin.

Ed îi ridică bărbia astfel încât să-i poată privi chipul.

— Și tu?

— Eh, la fel, spuse ea.

Arată istovită, reflectă el, și încordată, ca și cum răbdarea și capacitatea de a îndura se subțiaseră atingând punctul de rupere.

— Mai bine fiindcă te văd, spuse ea.

— Orice pot face; știi asta.

— Și-așa faci destul venind aici. Apreciez, Ed. Știu cum stau lucrurile, și știu că nu ți-e ușor. Dar îți sunt recunoscătoare. Pentru mine înseamnă enorm.

— Și pentru mine la fel.

— Hai, stai jos și povestește-mi ce-ai mai făcut în ultimele două săptămâni.

Când James se întoarse, ei ședeau pe scaune așezate față în față, însă își dădu imediat seama de calitatea sentimentului dintre ei. În dățile când își văzuse tatăl și mama împreună, James ajunsese să înțeleagă foarte multe lucruri, dintre care, nu cel din urmă, că mama lui constituia baza acestui triunghi deosebit. Ambii bărbați erau dependenți de ea, fiecare în felul lui anume, și cu cea mai minunată și mai delicată justețe ea administra fiecăruia ceea ce avea nevoie atunci când se aflau toți trei împreună: numai când se afla singură cu Ed, fără Giles, ea i se deschidea, iar James îi simțise admirația și respectul depășind granițele deja mult avansate.

De la prima sa întâlnire cu Ed fusese oarecum tulburat de propria sa reacție copleșitoare; simțise că o luase razna, că se aruncase cu capul înainte mai înainte de a se gândi, că acceptase fără nici un fel de rezervă, și că se lăsase plăcut impresionat fără să se sinchisească

de nimic altceva. Îl împinsese pe Giles deoparte şi-l pusese pe Ed în locul lui, iar la revenirea la Park şi fiind încă o dată cu Giles, văzând răbdarea lui blândă şi încuviinţarea fără rezerve, se simţise vinovat şi întrucâtva ruşinat.

Şi el mai ştia că motivul pentru care Giles îi făcea loc lui Ed în viaţa lor era pentru faptul că el era tatăl lui James, şi pentru că aşa voia Sarah. Iar James îşi dăduse seama în cele din urmă, aşa cum întotdeauna presimţise — că, în privinţa lui, a mamei lui şi a lui Giles Luttrell, mama lui era cea care conta, după cum ştia şi că din punctul ei de vedere, nu contau cu adevărat decât Ed şi cu el însuşi; pentru Giles, Sarah însemna totul, iar el aprecia fineţea ireproşabilă a lui Ed, după cum înţelegea şi obsesia lui Giles. Nu se putea plânge de modul în care îl trata Giles; care fusese întotdeauna perfect, oricare ar fi fost motivul.

Una peste alta, cugetă el, *e cea mai sucită combinaţie din câte am cunoscut vreodată, însă îmi amintesc de ce mi-a spus Ed în urmă cu vreo câteva săptămâni: „Inteligenţa e neputincioasă atunci când este vorba de emoţii". Ei bine,* gândea el acum, *dacă cineva cu inteligenţa lui n-o poate face, atunci să mă bată sfântu' dacă pot eu.*

Se apropie săltăreţ şi surâzător.

— Ploaia a stat, anunţă el, şi are să fie un minunat apus de soare care anunţă că mâine va fi o zi bună.

— Ce se-ntâmplă mâine? întrebă Ed nevinovat.

James îi aruncă o uitătură încărcată de reproş.

— Meciul de cricket, nu ştii? Întâlnirea anuală: Little Heddington contra Great Heddington. Vă aştept acolo să mă încurajaţi. Mama are grijă de pregătirea ceaiului, iar tati ţine scorul. E tradiţie, înţelegi? Şi punctul culminant al sezonului.

— În acest caz... spuse Ed pe un ton grav.

— În *orice* caz, i-o tăie James sever. Sunt un demon ca aruncător şi un prinzător redutabil. Îi demolăm.

— Eu o să-mi pun ţilindrul, îl asigură Ed.

Discutară cam până pe la şase, asistaţi de Bates cu barul pe rotile, şi de Giles care coborîse şi el. Cel puţin în ultimele două săptămâni, lui Ed i se părea că acesta se topea văzând cu ochii, ca un manuscris vechi pe care-l şterge curgerea vremii, devenind neciteţ şi îngălbenit pe margini. Ca întotdeauna, era tot timpul vesel, dar Ed simţi şi văzu încordarea instantanee a lui Sarah, felul brusc în care trăgea ea sforile. Fără a da nici o clipă impresia, ea-l supraveghea pe Giles ca un robot de terapie intensivă. Şi ea şi James anticipau cea mai mică nevoie a lui Giles, aveau grijă ca să nu facă decât minimul de efort, însă de o asemenea manieră, încât toate astea să pară cât se poate de naturale şi de firesti. Era cruţat până-ntr-atât încât rămăsese singurul lucru care-l mai menţinea în viaţă. Avea voie să bea un pahar înainte de masă, un pahar de vin la masă, şi un trabuc după. El şi Ed făceau pe urmă o partidă de şah, şi pe la zece şi jumătate se ducea din nou sus. Sarah îl însoţea, după care se întorcea iar, şi atunci James se volatiliza.

Ed şedea pe canapeaua mare de lângă ferestre, iar Sarah veni şi se aşeză alături, cuibărindu-se sub braţul său, cu capul pe umărul lui.

— Eşti drăguţă, murmură el.

— Tu eşti drăguţ, suspină ea. Ed, dacă ai ştii cât de uşoară mă simt când eşti cu mine. Tu-mi... netezeşti toate nodurile.

— Şi sunt strânse tare? se interesă el drăgăstos.

— În momentul de faţă, da. Am obosit atât de tare să-mi tot ţin respiraţia. Cel puţin dacă aş putea face ceva pentru mine, exclamă ea cu amărăciune.

— Dar tu chiar faci.

— Nu destul, nu vezi? Mă simt atât de neajutorată. (Ea oftă din nou.) Tot ce pot face e să stau şi să iau seama, şi urăsc asta; Doamne cât mai urăsc.

El detectă o notă de iminentă isterie în vocea ei şi strânse braţul şi depuse un sărut pe părul ei. Ea îşi strivi faţa de el ca pentru a scăpa de imaginea a ceea ce-o aştepta în viitor.

— El e atât de minunat în toate, spuse ea. Chiar şi cu tine.

Ed auzi zbârnâind soneriile de alarmă.

— Aha.

— El ştie că dacă eşti tu aici mă simt fericită — de asta te şi invită. E fericit fiindcă sunt eu fericită, dar nu ştiu de ce am senzaţia că luăm iar de la început vechea poveste. Fericirea mea pe seama lui.

— Uite ce, Sarah, spuse Ed cu hotărâre ţinută în frâu. Chiar şi auto-da-fè-ul ăla calvinist al tău căruia-i zici „conştiinţă" nu te poate împinge să-ţi asumi o pedeapsă pentru ceva în care tu n-ai nici o vină. Faptul că Giles s-a prăbuşit n-are nici o legătură cu tine; faptul că nenumăratele operaţii pe care le-a suferit i-au slăbit inima, tot nu are nimic de-a face cu tine. Ce altceva mai poţi să faci pe lângă tot ce-ai făcut până acum?

— Nimic, presupun, spuse ea dezamăgită.

— Atunci ce sarcină de vinovăţie, şi pentru ispăşirea căror păcate nefăcute, te mai bate gândul să iei pe umerii tăi?

— Pentru că... o să moară ştiind că odată mort eu voi trăi fericită cu tine, izbucni ea într-un torent disperat.

Hristoase! gândi Ed siderat. Simţi cum ura clocoteşte în el ca plumbul topit. Braţul petrecut în jurul Lui Sarah se strânse atât de tare încât ea-şi ridică spre el privirea puţin înspăimântată. Chipul lui era golit de expresie, cu o răceală în care ea detectă mânie, însă el, pe un ton adecvat chipului, nu spuse decât:

— Şi-atunci ce-ţi propui să faci — să mă laşi iar de capul meu?

Ea-l privi lung, se îndepărtă încet de el, se ridică în picioare şi se uită la el.

El îi susţinu privirea.

— Pentru Dumnezeu, Sarah, spuse el tăios, după ce mănânci vinovăţie, bei vinovăţie, şi te culci cu vinovăţie, trebuie neapărat să te şi bălăceşti în ea?

Acuzaţia o încremeni locului, nevenindu-i să-şi creadă urechilor ce aude; pe urmă, în timp ce se uita la ea, Ed văzu cum expresia de încremenire i se descompune şi se sfărâmă, văzu licărul de mânie din ochii ei devenind licărul lacrimilor şi cum gheaţa din ei se face ţăndări, topite sub dogoarea durerii ce-i cotropea.

— Ah, Sarah, spuse el întinzându-şi braţele.

Ea izbucni în plâns şi se prăbuşi la pieptul lui sughiţând necontrolat şi fără oprelişte. El o trase în poala lui şi o cuibări la pieptul său. Ed simţea convulsiile trupului lui Sarah, şi se mulţumea doar s-o ţină aşa, bucuros că barajul se rupsese şi tot acel autocontrol forţat, toată acea acumulare de teamă şi nervozitate şi vinovăţie produsă putea fi evacuată.

Plânse o bună bucată de timp, şi chiar şi după ce lacrimile secaseră, tot mai era scuturată de sughiţuri în sec care sfâşiau din ea ca din carne.

În cele din urmă el spuse:

— Aveai nevoie de asta.

Ea încuviinţă, incapabilă de a scoate un cuvânt.

— Nu plângi tu des, dar când o faci, e un adevărat potop — probabil tocmai de asta e şi aşa.

— E din cauza ta, reuşi ea să îngaime. Cu tine nu simt niciodată nevoia de a-mi înfrâna sentimentele, pentru că tu înţelegi întotdeauna. Lui Giles nu-i place să mă vadă plângând. Îl enervează. Crede că el e de vină — când are şi-aşa destule de ce să se plângă.

— Dar acum sunt aici. Sprijină-te pe mine, Sarah. Am o pereche de umeri robuşti şi sunt în stare să-ţi duc povara.

— E atâta uşurare să putem vorbi despre asta.

— Atunci să vorbim. Nu ţine închis în tine — ai putea exploda. Eu te vreau întreagă, nu din bucăţi. A cam sosit timpul să-l scoţi afară din sistem.

— Timpul, îl imită ea amar. Tu şi cu mine, Ed, se pare că suntem permanent în război cu timpul. Înainte era al tău, acum e al lui Giles, numai că al lui e drămuit şi nu i-a mai rămas mult.

— Oricât de mult ar mai fi, tot nu ai putea să faci mai mult decât ce faci şi decât ai făcut deja.

— Şi totuşi, încă nu-i destul. Chiar şi acum, în ciuda toleranţei sale, a înţelegerii sale faţă de *noi*, el tot mai tânjeşte după ceea ce nu-i pot dărui. El ne invidiază, Ed. Ştie că poate să mă aibă atâta timp cât are nevoie de mine, însă nu în felul în care vrea el.

— Te-a avut vreme de peste douăzeci de ani, spuse Ed, ca din depărtare.

— Ştiind într-una de tine.

— După cum ştiam şi eu de el.

Ştia după expresia chipului ei că Giles nu-i prezentase niciodată lucrurile din această perspectivă.

— Tu, continuă el, eşti ceea ce avem în comun Giles şi cu mine — asta şi o gelozie reciprocă. Să ştii că şi eu sunt gelos pe el. Trăieşte cu tine, te are — dăruirea ta de zi cu zi, faptul de a împărţi traiul tău cu el, conştiinţa că tu *eşti, te afli* aici — toate aceste lucruri fără de care eu a trebuit să trăiesc în tot acest timp, Sarah. Nu crezi că şi mie mi-a fost greu?

— Niciodată nu m-am gândit la asta, spuse ea într-un târziu.

— Normal, pentru că nu eram aici ca să-ţi aduc aminte, nu-i aşa? făcu el simplu. Era Giles.

— Dar s-a comportat atât de minunat cu mine — ah, au fost vremuri grele; el poate fi — şi a şi fost — groaznic de dificil, de crud, ba chiar batjocoritor, însă a suferit, Ed, a suferit mult.

Mânia clocotită a lui Ed se răcise transformându-se într-o furie de gheaţă. *Mamă-mamă ce mai mormânt văruit*, gândi el, *ce mai sadism şi perversitate la nemernicul ăsta! Sarah nici măcar pentru un minut n-ar fi în stare să creadă că toată această disperare vinovată pe care-o resimţea era exact aceea pe care Giles i-o pusese în cârcă.*

— Giles niciodată n-a putut suferi îngrădirea fizică, continuă Sarah. Îşi făcuse atâtea speranţe; a renunţat şi la Park — n-ar fi făcut niciodată una ca asta dacă situaţia ar fi fost diferită. Giles are mândria lui, Ed. Nu s-ar fi folosit de fiul altui bărbat ca să-i ducă mai departe numele, zise Sarah. E ceva ce n-ar fi putut face nici în ruptul capului.

Şi nici n-are intenţia s-o facă vreodată, gândi Ed glacial. *Pentru Giles Luttrell, James n-are nici un fel de importanţă; ţinta eşti tu, pentru că prin tine ajunge la mine şi astfel împuşcă doi iepuri dintr-un foc.*

— El voia un fiu al lui, spunea Sarah, dar l-a acceptat pe James fără să clipească. Tu, Ed, ai fost cel mai greu de înghiţit. Tu şi ceea ce eşti tu, felul cum eşti tu. A recunoscut foarte cinstit în această privinţă.

Puteam să pariez că aşa a fost, gândi Ed.

— Ştiu exact ce-ncerci să-mi spui, declară el deschis, şi înţeleg. Mai mult decât atât. Pe Giles îl ştiu ca pe buzunarele mele, Sarah. Zău, crede-mă. M-am gândit la asta o grămadă. Însă la urma urmei tu i-ai dedicat lui douăzeci de ani — şi când spun „dedicat" ştiu ce spun. El ştie asta, te rog, crede-mă c-o ştie — de asta vrea ca tu să fii fericită, pentru că o meriţi, Sarah. Să ştii că el nu face nimic altceva decât să te răsplătească

— Chiar crezi asta? întrebă ea însufleţită, plină de nădejde, agăţându-se de fiecare pai pentru a se ajuta să plutească pe valurile care ameninţau s-o copleşească.

— Aş fi în stare să bag mâna-n foc. Sunt convins c-ar fi îngrozit... da' îngrozit de-a binelea, repetă el convingător, dacă ar şti că tu te simţi vinovată din cauza noastră; pentru ce-am făcut ai plătit, Sarah, şi la fel şi eu,

în felul meu. Conturile sunt acum reglate până la ultima picătură de sânge. Nu e nimic de ascuns în ceea ce facem acum, nimic care să-i facă rău lui Giles. Dacă-i făcea nu m-ar mai fi invitat nici măcar pentru un minut. Sarah, el are încredere în amândoi. Nu se poate să nu ştii asta; în tine implicit, iar în mine destul cât să mă invite aici ca să te văd pe tine şi pe James. Nu-i nevoie să-mi spui tu, Sarah, că e un om remarcabil. Ştiu şi singur asta.

— Ah, ştiam c-ai să-ţi dai seama, exclamă ea cu veselie. Ca întotdeauna. (Ea-şi încolăci braţele după gâtul lui şi-l sărută.) Ar fi trebuit să fi discutat mai dinainte, îi mărturisi ea cu candoare. Simt atâta uşurare să discut cu tine, Ed.

— Cu mine poţi discuta orice, spuse el. Ştii asta. Orice, oricând, Sarah.

— Aşa voi face. Ah, aşa voi face, promise ea exuberantă şi-l sărută din nou, iar el o înlănţui cu braţele lăsându-se în voia pasiunii.

De ce nu, mă rog? se întrebă el. *Dacă tot sunt considerat un şarpe în iarbă, măcar să mă comport ca atare.*

Sâmbăta începuse de la apusul soarelui de vineri. Giles veni să ia prânzul cu ei, iar după-amiază merseră cu toţii pe terenul de cricket din spatele bisericii şi tocmai la capătul celălalt al străzii de sus. Giles şi cu Bates se duseră la căsuţa unde se ţinea scorul în vreme ce Sarah împreună cu doamnele pregăteau la pavilion ceea ce părea a fi un picnic sardanapalic. Ed îşi trase un scaun pliant şi luă loc la marginea terenului ca să asiste, după cum prevăzuse James, la măcelărirea echipei din Great Heddington de către Little Heddington de şase coşuri, James realizând un splendid şase la patruzeci şi opt.

Era foarte plăcut să stai acolo, în soarele de septembrie ascultând aplauzele răzleţe entuziaste din când în

când, urmărindu-l pe James fie la bătaie, fie la punerea mingiei în joc, dar altminteri zăcând doar cu ochii închişi, ascultând sunetul făcut de bastonul izbind mingea, accentul puternic regional al glasurilor, ceasul bisericii bătând sferturile de oră. Bătrânul domn Sargent era arbitru, cum fusese de la facerea lumii, iar din echipa Little Heddington făceau parte ţărani, vânzători, mecanici, văcari şi lăptarul. *Absolut şi tipic britanic*, gândi Ed, *ceaiul, fierbinte şi tare, cu platouri de sandviciuri, plăcintă cu carne şi plăcintă de casă pregătite de doamne.* După meci toată lumea *in corpore* venea la Luttrell Arms pentru o sărbătorire generală şi o cină cu bufet rece şi murături însoţită de comentarii asupra meciului şi amintiri despre alte meciuri din alţi ani. Giles îşi bău jumătatea lui de tain şi luă loc în capul mesei, în mod evident respectat şi iubit de toată lumea.

Da, gândi Ed în acea noapte întins treaz în pat, *o mulţime de lucruri s-au schimbat în ţara asta, dar viaţa la ţară nu face parte dintre ele.* Toată ziua aceasta constituia probabil una dintre acele tradiţii care se pierdeau în negura vremii. Singura noutate era prezenţa fostului ibovnic al soţiei conaşului şi tată al copilului ei, aterizat hodoronc-tronc ca din senin. Ei bine, le dăduse şi alt subiect de bârfă în afară de taxe şi moarte, mai ales moarte, care era un alt subiect ce nu fusese menţionat niciodată. *Din nou bunele maniere englezeşti*, gândi el, *ori poate doar o acceptare stoică a situaţiei de fapt?* Prezenţa lui din acea după-amiază fusese acceptată cu plăcere şi încântare; observase una sau două dintre femeile mai tinere holbându-se la el şi şuşotind, însă acelea de care îşi amintea şi care-şi aminteau de el se comportau moderat de natural. La urma urmei pentru ele era o istorie trecută, presupunea el, şi capricii de aristocraţie britanică — iar asta, gândea el, era caritabil — cunoşteau mult mai bine şi erau puse la curent cu cancanurile zilei, şi, fiind aristocrate, erau tolerante cu o indulgenţă care se datora

nu în mică măsură tipic britanice a unui lord — sau baron în cazul de faţă. *Chiar şi în acest an de graţie 1966*, gândi Ed.

Ce s-ar fi întâmplat însă dacă Sarah n-ar fi fost lady Sarah Luttrell şi coniţa conacului? N-ar fi constituit oare, în această comunitate mică şi izolată, un subiect de arătat cu degetul şi de blam? La urma urmei aceasta era o altă lume decât cea în care el şi Sarah fuseseră amanţi. În ziua de azi oamenii aveau relaţii. *Dacă Sarah şi cu mine ne-am fi combinat acum*, gândi el, *cât de diferite ar fi fost lucrurile.* Generaţia de azi nu se mai implica în aventuri extraconjugale, cu toată vinovăţia şi consecinţele respective decurgând din acestea; ei au *relaţii* care sună mult mai obişnuit, fără vreo pretenţie de permanenţă, ceea ce şi face de multe ori să fie destrămate cu uşurinţă, ca un adăpost de prefabricate temporar ce este. Pentru noi a trebuit să aibă sens şi importanţă fiindcă era ilicită; prin urmare n-am tratat-o cu uşurinţă. Pentru cei de azi e o convenienţă, ca şi mâncarea congelată care nu necesită pregătire şi este asortată cu toate aromele; partea proastă e că toate au acelaşi gust.

Noi n-am fost niciodată degajaţi; ei nu sunt niciodată altfel. Pentru noi a trebuit să fie semnificativ, să aibă importanţă. Ei nu le acordă nici o astfel de greutate.

Se răsuci pe spate, cu mâinile sub cap şi întâlni privirea calculată a lui lady Georgiana Luttrell — 1730 - 1809 — care scandalizase vecinii cu toţi amanţii şi cu stilul ei de viaţă, şi care a avut şapte copii dintre care niciunul — nici chiar ea însăşi — nefiind în stare să spună sigur care le erau taţii. *Nu*, cugetă el, *într-adevăr când e vorba la o adică de oameni, nimic nu se schimbă. Continuăm să facem aceleaşi şi aceleaşi prostii, neînvăţând nimic din trecut, bătându-ne joc de prezent şi neluând în seamă viitorul. Şi s-ar fi zis că până azi învăţasem destul despre cum nu se trăieşte cât să ştim cum am putea-o face şi legaţi la ochi.* Dar nu era aşa. Întotdeauna mai exista acel factor X, acea cantitate necunoscută numită — în lipsă de alt cuvânt mai potrivit

— „emoţii". *Dacă nu le-am avea*, gândi el, *cât de diferit ar fi arătat această lume. Fără dragoste, fără ură, fără teamă, fără lăcomie, fără gelozie, fără mânie — fără viaţă*, reflectă el. *Doar existenţă. Nu, nu-i pentru mine. Am fost acolo şi nu mi-a plăcut sejurul. E o ţară pustie — nu creşte nimic. Aceasta — animale de pradă, canibali, vânători de capete şi toate celelalte specimene — era infinit preferabilă acelui tărâm deşert. Nu, mulţam, prefer să iau durerea şi plăcerea*, gândi el.

Ceva mai departe pe coridor, Sarah era şi ea trează din acelaşi motiv ca şi Ed. Când şedea întinsă în pat întotdeauna se gândea mult timp la el, concentrându-se asupra lui, scornind fantezii pe seama lui, mereu conştientă în fiecare clipă că nu ar fi avut altceva de făcut decât să se scoale şi să traverseze în linişte coridorul. Însă Giles se afla chiar în partea cealaltă, şi gândul la el ucidea intenţia încă înainte de a se putea înfiripa. Nu, nu putea — nu voia — să facă una ca asta. Era atât de incredibil de înţelegător că-i îngăduia lui Ed să vină. Nu, asta ar fi însemnat un cuţit înfipt şi răsucit, iar Giles suportase destule. Era suficient să ştie că Ed era acolo şi că aştepta. *Ca şi mine*, gândi ea. *Moartea, pentru a putea trăi din nou.*

Dacă ar mai fi o altă cale. Lui Ed îi venea uşor să-i spună să nu-şi mai asume alte vinovăţii, dar cum putea ea să nu se simtă vinovată? Nu mai urmări firul acelui gând, şi-şi mută atenţia din nou asupra lui Ed. *Este atât de frumos*, cugetă ea. Nici un alt cuvânt nu i se potrivea. Este absolut frumos. Frumuseţea bărbătească era un lucru atât de rar, încât atunci când dădeai peste ea, erai cu adevărat vrăjit. Băgase de seamă ocheadele pe care i le aruncau femeile după-amiaza trecută, din curiozitate, din interes, cu toate că nici una nu-i suflase un cuvinţel, cel puţin nu ei. Auzise una sau două tinere vorbind despre el. În mod clar ele presupuneau că el era „un prieten" cum

auzise ea pe una că-l numea. *Nu „un prieten", ci prietenul. E adevărat, cel mai bun prieten pe care-l voi avea vreodată. Îl iubesc, dar îmi şi place de el;* este, după cum auzise pe una dintre ele zicând „un tip trăsnet". Când se gândea acum, era surprinsă de izbucnirea de gelozie care o pălise; nu mai simţise gelozie până atunci. Fetele acelea nu contau; femeile în general — femeile pe care probabil că le avusese el — ea cu acelea avea ce avea.

Ce ridicol, gândi ea. *N-am nici un drept să fiu geloasă. La urma urmei nu-i căsătorit.* Nu, dar a fost — iar ăsta era iarăşi un gând pe care nu va mai insista fiindcă n-ar conduce-o decât într-o pustie în miez de noapte şi unde nu o aştepta nimeni. *Doar ţi-a spus c-a fost căsătorit, după cum ţi-ai închipuit şi tu. Aşa e,* gândi ea, *chiar în clipele în care-ţi doreai să nu fi fost aşa.* Se foi locului agitată, lovind cu pumnii perna, care devenise brusc prea fierbinte şi gloduroasă. *Las-o baltă,* gândi ea. *Întotdeauna Ed a avut asupra mea efectul pe care îl are un chibrit asupra hârtiei. Aseară de exemplu...* Sarah îl dorise. După cum ştia că şi el o dorise. *Nu cumva sunt o cusurgioaică?* gândi ea. *Dar n-aş putea să-i fac una ca asta lui Giles. Ar şti; n-are el nici percepţia şi nici intuiţia lui Ed, dar când e vorba de mine, e carne-vie. Şi-apoi totul ar fi josnic, hoţeşte, pe furiş; ieftin şi lamentabil — în orice caz pentru mine, cel puţin. Nu aşa vreau să fie. Nu cu Ed.*

Se ridică în capul oaselor şi bumbăci din nou perna, apoi se întinse iar şi închise ochii. *Gândeşte-te la asta,* se mustră ea. *Gândeşte-te la cum va fi când vei ajunge acolo, ce frumuseţi, ce loc încântător, undeva unde să poţi trăi tot restul vieţii tale — şi cu Ed; fără vinovăţie, fără furişare, fără minciuni, fără durere. Undeva unde să poţi trăi cu o conştiinţă absolut curată, cu convingerea că ai făcut ceea ce trebuia.*

Adormi cu zâmbetul pe buze.

10

Duminică a fost o altă zi frumoasă; un mic dejun târziu fu urmat de o răsfoire în tihnă a ziarelor, apoi de o plimbare, apoi nişte păhărele de băutură pe terasă înainte de masă, după care James se duse la tenis, iar Sarah, murmurând ceva despre flori pentru casă plecase cu coşuleţul şi foarfecele de grădinărit. Ed şi Giles rămaseră singuri pe terasă.

Acu-i acu', gândi Ed. *Oare ăsta să fie locul unde-mi voi primi hotărârea judecătorească?*

— Ne mai învârtim mult în jurul cozii, sau plonjăm direct în subiect? întrebă el fără nici un preambul.

Giles nu se descumpăni.

— Eşti un înotător mai bun decât mine, spuse el zâmbind suav.

— Poate, dar tu joci şah mai bine.

— Da, recunoscu Giles. Sarah este subiectul despre care va trebui să discutăm.

— Ăsta-i motivul pentru care mă aflu aici?

— Nu în totalitate. Eşti o bună companie, Ed, îmi place să fii prin preajmă.

— Dar vrei să ştii de ce dau târcoale, este că aşa e? Sunt intenţiile mele strict onorabile?

— Ştiu care sunt intenţiile tale, replică Giles imperturbabil.

— Când m-am întors n-aveam nici un fel de intenţii; am sosit cu coada-ntre picioare.

Giles surâse.

— Poate c-aşa e. Indiferent de motive, iată-te aici.

— Dar mai bine-ar fi fost parcă dacă nu veneam.

— Mai bine-ar fi fost dacă nu veneai.

— Accept asta, conveni Ed. Dar m-am întors şi am să rămân — nu neapărat la Luttrell Park, ci în ţară. Mă tem că nici ceasul, nici pe mine nu ne mai poţi da înapoi.

— Când e vorba de timp, cred că sunt oarecum un expert, spuse Giles calm.

— Şi eu am douăzeci de ani petrecuţi aidoma de mine.

— Eu gândesc mai degrabă în termenii viitorului decât ai trecutului, îi spuse Giles.

— Sarah este viitorul meu, i-o trânti de la obraz Ed. Şi tot ce înseamnă şi trecutul şi prezentul meu. Ce s-o mai ameţim, ea e motivul pentru care m-am întors.

— N-am pierdut din vedere acest lucru, spuse Giles continuând să-şi păstreze calmul.

— Eu am pierdut din vedere o mulţime de lucruri, îl asigură Ed.

— Dar acum le vezi?

— Ştiu unde se află.

Ed era tăios.

Da, gândi Giles, *în aşteptarea ta.* Brusc, ambivalenţa sentimentelor ce le nutrea faţă de Ed îl despică în două. Îl deranja omul din faţa sa, dezivoltura lui, puterea lui, controlul său, şi invidia copleşitoarea prestanţă fizică deşi aprecia francheţea, felul lui deschis de a fi, onestiatea sa, priza lui sigură asupra lucrurilor fundamentale, tendinţa lui constantă de a merge drept la ţintă.

— Mă bucur că în sfârşit ne-am întâlnit — măcar atâta lucru, spuse Giles.

— Şi eu obişnuiam să mă gândesc la tine, rosti Ed sec. Însă m-am întors numai ca să văd dacă mă pot privi mai bine pe mine însumi, îi spuse Ed. Şi s-au petrecut atât de multe, încât nici până acum n-am mai apucat s-o fac. Surprizele s-au ţinut lanţ, una după alta, dintre care, nu cea mai mică fiind tu, spuse el cinstit.

— Nu credeai ca Sarah să-mi fi spus?

— N-am crezut nimic şi n-am ştiut nimic. Am crezut că mă rupsese din viaţa ei ca pe o foaie de calendar, că o mototolise şi o azvârlise la coş, că începuse o pagină nouă — fără litere roşii marcând zilele de sărbătoare, dar nici cu cruci marcând doliul.

— Dar nu se poate să nu fi ştiut cum era Sarah, greşesc cumva?

— Destul cât să ştiu că atunci când spunea ceva, îl lua în serios. O terminase cu mine, iar eu am crezut că asta însemna că m-a îngropat de-a binelea. N-aveam de unde să ştiu de James.

— Chiar şi fără James, spuse Giles monoton, iar Ed ştia exact la ce făcea el aluzie, atunci când am văzut-o pe Sarah am simţit că i s-a întâmplat ceva. Se schimbase; crescuse, dacă vrei; se dezvoltase. Era într-o stare de mortificare, şi la început am pus asta pe seama a ceea ce mi se întâmplase mie. Dar, desigur, motivul erai tu. Credea că ai murit. Nu cred să fi ajuns până la ea ce mi se întâmplase mie. Ce se întâmplase se-ntâmplase, asta era situaţia, iar ea a acceptat-o, dar nu în felul cum ar fi făcut-o dacă nu s-ar fi nimerit să-i ieşi tu în cale. (El făcu o pauză.) De-atunci am trăit cu tine.

— Iar eu am trăit fără Sarah.

— Iar eu la fel, spuse Giles, şi pentru o clipă cei doi bărbaţi se holbară unul la altul şi-n ochiul cel zdravăn al lui Giles scăpără o ură de gheaţă, de neconfundat.

Durase doar o fracţiune de secundă, însă Ed o văzuse, o înregistrase, şi-o arhivase deoparte.

— Şi eu m-aş simţi la fel, zise Ed cu un calm egal cu al lui Giles. Sarah este o legătură, dar ea mai este şi o barieră. Ea ne uneşte, şi tot ea ne desparte. Amândoi o vrem, şi amândoi o avem — dar nu în felul în care dorim.

— Dar tu o vei avea, spuse Giles, şi pentru prima dată în vocea sa vibra simţire în stare pură. E doar o chestiune de timp.

— Ai avut la dispoziţie douăzeci de ani din timpul meu, ripostă Ed sec.

— Exact, spuse Giles în cele din urmă. Aşa că ştim cum stăm.

— Dar dacă ne dăm puţin înapoi putem privi această situaţie din perspectivă. Asta vrei, nu-i aşa?

— Să zicem că da, zise Giles după o clipă.

— Vrei să ştii de ce am venit. Ei bine am să-ţi spun. Eram obosit de existenţa mea, de felul în care nu trăiam. Voiam un sens în viaţa mea, voiam să trăiesc cu cineva, să am grijă de cineva, să iubesc — care să aibă grijă de mine şi să mă iubească. N-aş fi putut face asta până când nu aflam dacă-i laie ori bălaie cu Sarah. Mereu apărea ea între mine şi oricare dintre femeile cu care încercam să... credeam că aş fi putut s-o folosesc pe Sarah ca pe un cuţit cu care să mă eliberez. Numai că n-a fost să fie aşa. (Se opri.) Ştii felul în care s-a întâmplat. Crede-mă, am fost la fel de surprins ca şi tine.

Giles tăcea, reflectând asupra celor spuse de Ed. Puterea lui Ed, controlul său de suprafaţă acopereau o zonă albă în privinţa lui Sarah; nimic nu creştea acolo; era moartă, absolut stearpă. Controlul său nu era absolut. Defectul lui era Sarah. Pariase totul pe ea şi pierduse. După cum spusese, îl distrusese, Sarah era singura persoană care avea putere asupra lui Ed Hardin; ea era călcâiul lui Ahile. *Şi pentru mine la fel*, gândi el.

— Totul începe şi se termină cu Sarah, continuă Ed. Ea ne are pe amândoi în spărgătorul de nuci.

— Aşa e, se declară Giles de acord, însă cu o diferenţă. Şi tu ai o puternică influenţă asupra ei.

— Aşa au vrut sorţii, zise Ed fără remuşcări. Acum douăzeci de ani am tras cartea cea mică.

— Ceea ce n-a schimbat nici cum sentimentele lui Sarah faţă de tine.

— Nu, dar mi-a schimbat viaţa. Tu în colţişorul tău, eu într-al meu.

— Prin urmare, spuse Giles rar, ar părea să nu existe nici o soluţie. Se pare că suntem condamnaţi de soartă.

Ed se ridică abrupt şi merse până la balustradă, rămânând acolo şi privind grădina.

— Soartă, Providenţă, numeşte-o cum vrei. Suntem toţi trei legaţi iar eu nu sunt Houdini. (Se răsuci iar cu faţa spre Giles.) Ce vrei de la mine? întrebă el brusc. Să-ţi cer iertare? Să mai strâng un pic şurubul? Un discurs de adio? N-am gând să-ţi spun nimic din toate astea. Ce s-a-ntâmplat s-a-ntâmplat. Asta e momentul în care intervine soarta — şi pentru unul şi pentru altul. Singura mea lumină pe care am avut-o în anii de întuneric a fost torţa pe care am dus-o pentru Sarah şi pentru asta m-am ales cu arsuri. Am trecut amândoi prin foc — tu la nivel fizic, eu printr-unul psihic. Nu sunt mai puţin rănit decât tine. Aşa că hai să ne urâm unul pe altul, şi fie ca cel mai bun să câştige şi s-o poarte.

— Eu îmi dau toată silinţa, remarcă Giles rezonabil.

— Aşa că iată încă un lucru pe care-l avem în comun. (Ed şedea în picioare, cu o expresie severă pe chip şi uitându-se fix la Giles.) Persoana mea, nu-i aşa? întrebă el. Ceva legat de mine?

— Sigur că da, spuse Giles cu amărăciune mănioasă. Eşti ceea ce eşti şi-n felul în care eşti! Nu pot concura cu tine, Ed. Niciodată n-am putut, nici măcar înainte. Nu pot decât să mă mâhnesc văzând efectul pe care-l ai asupra lui Sarah, cu toate că şi eu simt acelaşi efect.

— Sunt ce sunt.

— Atunci ce şanse am?

Oh, nu, nu începe acum, gândi Ed. *Eu nu sunt Sarah. Toată această supuşenie rănită mă lasă rece.*

— Nu-i nevoie să-mi faci nici un favor, rosti el pe un ton caustic. N-am ce face cu ele.

— Şi de ce-ai avea nevoie mă rog de aşa ceva? Îl deţii deja pe cel care contează.

Viespea se năpusti şi înţepă, apoi:

— Iartă-mă, spuse Giles umilit, mila de mine însumi dă pe dinafară.

— Şi pe mine m-a inundat, spuse Ed pe un ton formal. Ani de zile n-am băut altceva.

Surâsul lui Giles continua să fie usturător.

— Vai de mine, spuse el, dacă mai descoperim şi alte legături ne trezim legaţi împreună pe viaţă. Ce păcat, spuse el cu regret că singurul lucru care ne uneşte ar fi singurul lucru care ne desparte. Altminteri, eu cred că tu şi cu mine am fi putut deveni buni prieteni.

— Mai bine că suntem inamici pe faţă.

— Ani de zile mi te-am reprezentat ca fiind exact asta, îl asigură Giles.

— Uite ce e, spuse Ed dintr-o bucată. Dacă Sarah ar fi fost oricare alt gen de femeie, aş fi avut-o de mulţi ani. Doar că într-un asemenea caz eu unul n-aş mai fi vrut-o. Tocmai pentru faptul că e cum e, cel cu care a rămas ai fost tu. Ea s-a schimbat, dar din acest punct de vedere — nu. Îşi plăteşte datoriile, iar după calculele mele ea şi-a plătit înmiit datoriile faţă de tine. Să ştii, generaţia noastră încă mai crede în plata acestor datorii. Şi în vinovăţia prin asociere, şi în monogamie, şi în trimiterea copiilor la şcoala de duminică. Abia aseară mi-a trecut prin minte cât de diferită ar fi fost situaţia dacă s-ar fi întâmplat astăzi.

— Foarte adevărat. (Însă era evident că mintea lui era în altă parte.) Mă bucur că am discutat, spuse el în cele din urmă. Cred că a mai primenit aerul.

— Însă altceva nimic. Nu te repezi să tragi concluzii de ultimă clipă.

— Acestea mă vor conduce acolo unde vreau să ajung, îl asigură Giles.

El oftă, găsind că Ed se uita la el cu un aer enigmatic.

— Nu există nici un răspuns, nu-i aşa? întrebă el fără să aştepte de fapt un răspuns.

— Care-i întrebarea ta? întrebă Ed.

— Noi. Această... situaţie.

— Cu tot respectul pentru tine, Sarah are nevoie de mine chiar acum, la fel de mult pe cât am şi eu nevoie de ea. În ce mă priveşte, Sarah este cea care contează. Mai rămâne afecţiunea lui Sarah pentru tine şi a ta pentru ea. Oricum ai suci-o, oricum ai învârti-o, de câte ori vrei, acest joc de răbdare pur şi simplu n-o să-i satisfacă pe toţi. Însă nu prezentul este cel care te arde, nu-i aşa? Ci viitorul.

— Lipsa lui vrei să spui.

— Care este ce-am descoperit când am ajuns aici, şi care pentru tine nu e ceva nou, nu-i aşa?

— Într-adevăr, nu e, dar vezi tu, eu nu-mi închipuisem viitorul lui Sarah legat de al tău; iar asta, dragă Ed, este ceea ce mi-e greu să înghit.

— Şi chiar nu te-ai gândit că Sarah se va remărita? La urma urmei nu-i chiar aşa de bătrână. Sau nu cumva în familia Luttrell totul se moşteneşte ca un drept de autor?

— Sigur că nu, spuse Giles rezonabil. Dar nu se poate să nu vezi că dintre toţi tu eşti cel pe care l-aş dori cel mai puţin ca viitor soţ al lui Sarah.

— De ce nu? O iubesc şi am să fiu bun pentru ea şi cu ea. Iar James este fiul meu. Toate se leagă de cele ce s-au petrecut în urmă cu douăzeci şi unu de ani, nu? Toate astea — de acum — îşi au rădăcina atunci. (Ed ridică din umeri.) Cum i-am spus şi lui Sarah, noi suntem trecutul nostru. El esta cel care ne dă conturul şi ne face să devenim ceea ce suntem. De el nu putem scăpa; tot ceea ce putem face este să-l acceptăm.

— Iar aici, spuse Giles, este miezul problemei. Nu pot — asta e. Şi nu pentru că mi-ar lipsi bunăvoinţa de a încerca. Desigur că ai dreptate când spui c-ar fi mai bine dacă ai pleca. Tot aia ar fi. Dacă nu te-ai mai fi întors ar fi fost altceva, însă acum e prea târziu.

— Pentru o mulţime de lucruri.

— Tot ce-am spus nu schimbă nimic. Situaţia noastră rămâne exact aceeaşi.

Multă vreme nici unul, nici celălalt nu mai scoase vreo vorbă, preocupat fiecare doar de gândurile lui. *Lucrurile stau,* gândi Giles, *aşa cum stau, asta este, aşa încât,* reluă el pe un ton obişnuit:

— Nu mai e nimic de adăugat, nu-i aşa?

— Nu-mi mai vine în minte nimic altceva, răspunse prompt Ed.

— Ai fost cinstit cu mine. Apreciez asta. De fapt, apreciez chiar foarte mult. Mult mai mult decât cred că-ţi închipui.

Privirile lor se întâlniră.

— Ştiu asta, spuse Ed potolit.

— Fac ceea ce trebuie să fac, spuse Giles fără nici o expresie.

— Cum şi eu fac ceea ce pot.

Se priviră lung în ochi; după care Giles înclină din cap în semn de confirmare a primirii informaţiilor.

Ed nu-mi lasă nici răgaz, nici spaţiu de manevră, reflectă el.

— Acum cred c-am să mă urc la mine să mă odihnesc, spuse Giles. Am depăşit deja ora mea de repaus. Ne mai vedem înainte să pleci, Ed. Acum, dacă eşti drăguţ să suni după Bates...

După plecarea lui Giles, Ed rămase o clipă contemplând priveliştea. Se simţea agitat, dar nu neliniştit, ci tulburat doar. Se hotărî să se plimbe puţin; gândurile îi erau prea răvăşite ca să poată rămâne locului. Sarah nu se vedea nicăieri, şi era uşurat din cauza asta; prezenţa ei era încă prea tulburătoare. Încă nu se acomodase cu ea destul cât să poată fi sigur pe reacţiile ei.

Gazonul era des şi elastic, după-amiaza era mohorâtă, dar blândă. Rătăci fără ţintă, bucuros doar să-şi plimbe paşii, în vreme ce mintea i se concentra asupra

lui Giles Luttrell. *Sfânt sau satir?* gândi el. *Dacă urmăreşte răzbunarea, e subtilă şi perversă; o ucidere prin blândeţe? Ori poate aşa vreau eu să-l văd? Pentru că, fir-ar să fie, ştiu prea bine că n-aş putea fi atât de iertător, de tolerant, de înţelegător, de altruist. Sau poate nici nu o face cu bunăştiinţă, ci mai mult inconştient? Şi cu toate astea, nu ştiu de ce, dar toată această conştientă ataţare a flăcărilor conştiinţei lui Sarah mie îmi miroase a visul drag şi familiar al unui sadic. De unde ştiu eu că el n-a subminat dragostea lui Sarah pentru mine din chiar clipa când ea i-a mărturisit tot?*

Un lucru e cert: dacă el săpase, nu izbutise să slăbească nimic. Iar James fusese vârât până peste cap în toată tărăşenia. De unde probabil şi promptitudinea cu care mi-a spus despre el. Ar fi putut-o face nu din onestitate, ci din repulsie. Din nefericire pentru el — şi din fericire pentru mine — James a fost stânca în care s-a rupt sapa. Iar el trebuia să păşească foarte atent pe acolo, fiindcă Sarah era o mamă foarte tenace. La cel mai mic semn de ameninţare — chiar şi din partea lui Giles — era toată numai gheare şi colţi.

Şi nu numai pentru faptul că e al meu, gândi Ed. *Nu cumva tot săpunul ăla moale e aplicat ca să înlesnească alunecarea ei spre distrugere? Şi toată această acceptare a prezenţei mele, nu cumva e numai pentru că ştie că n-are încotro şi doar aşa-şi poate păstra controlul asupra lui Sarah, sau e doar o parte din planul mai vast de a mă face şi pe mine la fel de impotent ca şi el? Hai să-l facem pe bătrânu' Ed prieten de familie; să-i arătăm lui Sarah că am încredere în ea; în felul ăsta se strâng încă şi mai tare şnururile cămăşii de forţă; să-mi mai pun în cârcă un alt sac de aproape abjectă recunoştinţă. Era oare chiar atât de altruist, sau un geniu în legarea oamenilor în mreje mai fine decât pânza de păianjen şi mai puternice decât oţelul carbon?* Ed era absolut sigur de un lucru. Dacă n-o scotea pe Sarah de dedesubt, Sarah avea să se sufoce în pulberea fină a acelui nor de fum

amestecat cu ceaţă care era „dulcele, nobilul, tragicul, suferindul Giles". *Într-un fel sau altul trebuie s-o scot din marasmul ăsta,* gândi el. *Sarah şi cu mine formăm cel mai bun cuplu; nenorocita aia de conştiinţă a ei hop şi ea a treia-ntre noi. Ce fel de viaţă mai putem trăi împreună dacă va trebui s-o târâm după noi peste tot? Nu numai că ne va crispa, dar ne va face viaţa un chin. Nu,* gândi el. *Sarah şi cu mine n-am supravieţuit. Mă rog, eu poate că da, dar ea — nu.*

Fără ştire, paşii îl duseră acolo unde presupunea că-ntotdeauna va ajunge. *Poate c-ar trebui să agăţ o placă memorială de pavilion,* gândi el, *cum sunt plăcile albastre de pe casele din Londra. „Ed Hardin a iubit aici — 1943 – 1966".* Şedea pe trepte, pierdut în gânduri, când îl găsi Sarah. Revenise acasă doar ca să afle că Giles se dusese sus pentru obişnuita lui oră de repaus, şi când se duse la el, îl găsi citind. Giles îi zâmbise, iar când ea-l întrebase dacă totul era în ordine, el răspunsese: „Desigur. De ce n-ar fi?"; ea nu mai zisese nimic. Avea să afle de la Ed. Aşa că plecă în căutarea lui. Ştia unde trebuie să fie. *Năravurile vechi nu mor cu una cu două,* gândi ea surâzând în sinea ei.

Şedea pe treptele pavilionului, în poziţia lui obişnuită, cu mâinile încleştate una într-alta, şi aplecat înainte.

— Ştiam eu, spuse ea zâmbitoare, uitându-se la el. Mai e loc pentru încă o persoană?

— Pentru tine întotdeauna e loc, răspunse Ed zâmbindu-i la rândul lui.

El îşi ridică braţul iar ea se cuibări sub el, stând cu picioarele strânse sub ea.

— Tocmai mă gândeam, spuse el. Ar trebui să împrejmuim locul ăsta cu funii şi să punem o placă memorială colo sus, unde să scrie: *„Ed Hardin a iubit aici — 1943 – 1966".*

— Ba ar trebui să scrie pe ea: *„Ed Hardin şi Sarah Hardin au iubit aici"*, spuse ea cu o notă de reproş.

— Şi aici şi pretutindeni, spuse el depunând un sărut pe părul ei.

Îi simţea braţul cald şi puternic strângând-o, şi mirosea a ceva înţepător, cu iz de lămâie. Se lipi de el şi suspină mulţumită.

— Ei? făcu ea stând confortabil. Ce mai e nou?

— Eu, spuse el. N-ai băgat de seamă? Tocmai am renăscut.

— În afară de asta.

— Altceva nimic. De ce?

— Păi, despre tine şi Giles. Aţi avut o discuţie plăcută?

— Am avut o discuţie.

— Pot întreba despre ce anume?

— Îţi dau voie să ghiceşti de trei ori, spuse el sec.

Ea se încruntă.

— De ce?

— Ce fel de „de ce?" e ăsta? Cel abrupt, direct şi atât de neenglezesc, sau „de ce?" pur şi simplu?

— De ce pur şi simplu, spuse ea pe un ton cât se poate de serios.

— Poate că voia să ştie dacă intenţiile mele sunt onorabile, ridică Ed din umeri.

— Dar e ridicol, spuse ea precipitat. Ştie prea bine că aşa sunt.

— Nu ştie numai atât, spuse Ed pe un asemenea ton încât o făcu pe ea să-i arunce o privire pătrunzătoare, însă el continuă mai departe: oricum *status*-ul e încă pe cât se poate de *quo*. Am căzut de acord să avem păreri diferite; nu vom putea în veci să vedem lucrurile din acelaşi punct de vedere, nu-i aşa? Iar la urma urmei tot nu vezi decât ceea ce vrei.

— Şi ce vrea să însemne asta?

Sarah se încruntă.

— Pentru mine înseamnă că sunt cineva care e pe cale să ajungă la ceea ce-i aparţine; el mă vede pe mine

ca pe cineva pe cale să ajungă la ceea ce-i aparţine lui. Pentru mine el e cineva care mi-a luat locul; în ochii lui eu sunt cineva care i-a luat locul.

— Asta aţi discutat?

Ea nu părea în stare să-şi dea seama de importanţa celor discutate.

— Ceea ce-am discutat la vedere a fost despre tine, despre mine, despre noi — trecut, prezent şi viitor. De fapt ceea ce discutam era despre mine — de ce eu, de ce atunci, de ce acum, de ce totul.

— Dar el ştia toate astea, spuse Sarah pe un ton rezonabil. I-am spus eu.

— Poate că a vrut să audă el cu urechile lui.

Ea reflectă un pic, încruntându-se de parcă s-ar fi enervat că lui Giles nu i-a ajuns cuvântul ei. În cele din urmă zise:

— Cum aţi fi putut discuta viitorul, întrebă ea, când el nu are aşa ceva?

— Asta nu-i vina mea — sau mai există şi altceva pentru care-ţi propui să te învinovăţeşti pe lângă toate celelalte?

Ea îl privi fix.

— Nu te priveşte nimic decât punctul de vedere al lui Giles Luttrell? întrebă el. De ce nu priveşti şi din punctul meu de vedere, de exemplu? Printre atâtea lucruri pe care le-ai azvârlit în rugul sacrificiului pe care cu atâta uşurinţă l-ai aprins, am fost şi eu, nu-ţi aminteşti? Atunci pentru ce numai faţă de Giles te simţi vinovată mereu şi mereu?

Îngrozită:

— Asta nu-i adevărat, se opuse ea imediat. Unul dintre primele lucruri care te-am întrebat în sâmbăta aceea a fost dacă m-ai iertat.

— Iar eu am zis că da, şi am pornit-o din nou de acolo. De ce atunci nu poţi face acelaşi lucru şi cu Giles?

De ce trebuie tu să continui să te oferi drept răscumpărare pentru o vină inexistentă? Ai grijă, Sarah, fiindcă eşti pe o cale greşită. Următorul viraj este acela care duce la sacrificiul meu. Dacă-l faci, am ajuns la punctul în care să ne spunem adio. În direcţia aia nu merg.

Şocată, amuţită, complet dezorientată, ea se uita lung la el, necrezându-şi urechilor că el îi putea spune asemenea cuvinte; dar el era neîndurător.

— Haide, pot să înţeleg că te simţi vinovată pentru ce s-a întâmplat atunci, dar asta a fost acum douăzeci de ani, Sarah! Tu ai dăruit, ai dăruit, ai plătit şi ai plătit, şi în materie de răsplată să fiu eu al naibii dacă te mai văd datoare lui Giles cu ceva. A avut destul, ba chiar să-i mai rămână şi de rezervă! Ştiu că eşti un contabil scrupulos, cunosc asta, dar sistemul tău e cel mai tâmpit: cu cât dai mai mult, cu atât datorezi mai mult. Asta-i o aberaţie indiferent din ce parte ai privi-o. Felul în care continui să plăteşti îl face pe Giles Luttrell să fie cel mai mare cheltuitor din istorie. Nu-i mai ajunge doar o jumătate de kilogram din tine. Acum te vrea toată!

Explodă ca o rachetă, stropşindu-se la el furioasă:

— Asta-i o minciună!

Dar brusc tăcu îngrozită.

— Bine, fie! Dacă nu-i Giles, atunci cine sau ce te face să te simţi atât de vinovată? Spune-mi tu, fiindcă eu, să fiu al naibii dacă ştiu.

Ea nu avea nici un răspuns. În loc de asta, îl atacă: era singura ei apărare.

— Giles s-a comportat absolut minunat cu mine. Îi datorez mai mult decât sunt în stare eu vreodată să-i plătesc.

— Numai el te face să crezi asta. Realitatea e că tu i-ai plătit cu dobândă de o mie la sută — dintre care o parte am fost eu.

Ea se strânse în sine, rupându-se fizic de el. El o simţea tremurând de jignire şi din cauza şocului. Pentru moment furia o făcea incoerentă şi nu putea pronunţa cuvintele. Însă în ochii ei licărea un fel de groază stranie, şi el ştiu că îşi înfipseseră colţii adânc, cuvintele lui.

— Asta-i o minciună!

Era albă de furie.

— Ba nu este. Mai gândeşte-te şi-ai să vezi că e adevărul.

— Adevărul e că eşti *gelos!* Nu poţi suferi să ştii c-aş putea să am grijă în vreun fel de Giles — că aş putea să-l iubesc.

— Ştiu cum îl iubeşti. Ca pe o victimă.

De astădată ea tresări de parcă ar fi primit o palmă.

— Şi totuşi, Sarah, el a încetat de mult să mai fie o victimă. Aici a făcut el o mică schimbare de roluri. Victima eşti tu. Ţi-am mai spus odată, nu sunt genul de om care să mă dau în vânt după sacrificiu. Îmi vine rău să mi te imaginez în pânză de sac cu cenuşă în cap. Nu ţi se potriveşte — nici ţie, şi nici mie!

Ea se clătina. I se putea citi în ochi şi pe chip. Computerul ei intern o luase razna; toate răspunsurile la întrebările puse grijuliu programate se şterseseră când Ed apăsase pe butoanele pe care nu trebuia, iar banda revărsată debita în creierul ei un torent de ţipete nearticulate şi indescifrabile. Scutura din cap ca pentru a-şi limpezi mintea, dorind cu disperare să respingă ceea ce spusese Ed, întrebându-se cu groază de ce nu era cu putinţă asta. Prima ei reacţie instinctivă fu de a o rupe la fugă, dar braţul lui Ed o ţinu pironită locului, ca să stea şi să asculte. Şedea rigidă şi refractară, înlănţuită de braţul lui, ca un trunchi de copac cu care se asemăna atât de mult faţa ei, cu gâvanele ochilor goale ca ale statuilor, dar el continua să o ţină strâns lângă el; ea nu avea nici o altă alternativă decât să şadă şi să asculte.

— Gândeşte-te, îi porunci el. Eu am făcut-o. Faptele pot fi greu de înghiţit, dar oricât de multă dulceaţă ai turna pe ele tot nu le poţi îndepărta gustul neplăcut. Dacă Giles este atât de minunat de iertător, dacă e nesfârşit de înţelegător, atunci de ce mai simţi că trebuie să compensezi ceva? Să compensezi ce anume? Şi pentru cât timp? Pentru tot restul vieţii? Eşti atât de ambalată în vinovăţie că ai avea nevoie de un cuţit pentru a te elibera.

— Şi asta crezi tu că face?

Ed simţea că s-ar fi putut bărbieri cu muchia tăioasă a dispreţului ei.

— Sunt afurisit de sigur că exact asta face.

— Şi de unde ştii, mă rog?

— De unde, zici? Am şi eu ochi, nu? Şi urechi — şi, când e vorba de tine, un al şaselea simţ.

— Şi ce-ţi spune *acest simţ?*

— Că-i este teamă să nu te piardă, iar vinovăţia este singurul mijloc disponibil prin care te mai poate reţine.

— Giles ştie că nu l-aş putea părăsi niciodată. I-am spus-o de nenumărate ori.

— Spusul nu e totuna cu crezutul! Iar în privinţa părăsirii lui — ai făcut asta cu ani în urmă. Nu... îi reteză el protestul mânios — când l-ai părăsit pentru mine în cuget, cuvânt şi fapt. Când te-ai întors la el a fost numai în fapt. Din punct de vedere emoţional tu-mi aparţineai încă mie. James a parafat definitiv situaţia.

El o simţi cum era străbătută de un fior. Ea şedea încremenită de atâta timp încât el începu să creadă că amuţise din cauza şocului. Apoi ea spuse pe un ton sfârşit:

— Vai, Doamne Dumnezeule.

Nu mai era ţeapănă; se muiase de tot, devenise un trup inert, fără pic de vlagă în el.

El spuse pe un ton blând:

— Este că n-ai văzut niciodată lucrurile în această lumină? Ce să-i faci, nu era în interesul lui Giles ca s-o

faci. Tu n-ai văzut decât ceea ce-a vrut el să vezi, tot ce-ai simţit a fost ce-a vrut el să te facă să simţi. Nu mai e *nici o* vinovăţie, Sarah. Absolut niciuna. Prin ceea ce ai făcut pentru el ţi-ai ispăşit de o mie de ori păcatul. Şi te face să crezi că nu, fiindcă el ştie prea bine că dacă tu simţi că nu mai ai datorii, nici nu vei mai simţi nevoia de a mai rămâne cu el.

— Dar am să rămân, am să rămân. I-am spus-o de atâtea ori.

Era patetică, neliniştită.

— Niciodată n-are s-o creadă în totalitate. E foarte nesigur, Sarah. El simte că n-are nimic din ceea ce ai vrea tu. Mai grav, el ştie că tu mă vrei pe mine. E gelos — iar gelozia se naşte din nesiguranţă.

— Vai, Dumnezeule, spuse ea din nou, şi la tortura din glasul ei, braţul lui se strânse mai tare în jurul ei. Nu mi-am dat seama niciodată.

— Nici nu trebuia.

— Dar ar fi trebuit! Ar fi trebuit să văd şi să înţeleg... (El o trase lângă el iar ea-şi ascunse faţa în umărul lui. Glasul ei era estompat când spuse pe un ton neutru): Atunci totul a fost în zadar.

— Nu, n-a fost. Ai fost bună pentru el. Avea nevoie de tine iar tu ai fost acolo. I-ai dăruit tot ce-ai putut, iar el a beneficiat de tot ce-ai avut să-i dai. Ai făcut foarte multe pentru el, Sarah. Nu te gândi că nu.

— Ce pot face? întrebă ea neputincioasă, fără speranţă. Ce pot face?

— Nimic. Singurul lucru este de a face ceea ce nu eşti în stare să faci. Să nu mă mai iubeşti.

Ea scutură din cap.

— Nu. Asta nu pot să fac. Niciodată n-am fost în stare să fac aşa ceva.

El ridică din umeri.

— Atunci, asta e. (El îşi puse şi celălalt braţ în jurul ei şi o strânse la pieptul lui.) Nu putem schimba lucrurile, dar cel puţin le putem vedea aşa cum sunt. N-ai nevoie să mai duci această vinovăţie fără rost, ce Dumnezeu, nu-ţi dai seama? Singurul lucru care-ţi rămâne de făcut este să continui la fel ca mai înainte, însă *ştiind* exact ce faci şi pentru ce. Giles nu mai are mult; acum toţi trei ştim asta; singurul lucru de făcut este ceea ce-ntotdeauna ai avut de gând să faci — să stai cu el şi să faci tot ce se poate — dar nu neapărat simţind că singurul fel prin care-i poţi uşura suferinţa este de a rămâne cu el. Pricepi ce vreau să zic?

Ea încuviinţă.

— Atunci mergi şi fă tot ce poţi face, cât poţi face, dar fără culpabilitate. Gata cu vina ta. El a confecţionat totul în aşa fel încât tu să crezi că erai de vină.

Ea se cufundă din nou în tăcere, până când, în cele din urmă, rosti cu greutate:

— Da, spuse ea. Înţeleg. (Surâsul ei era dulce-amar.) Ca de obicei, ai dreptate. Inteligentul meu Ed, inteligentul meu....

— Ah, nu, nu-i chiar aşa... dar când e vorba de tine...

— Ah, Ed, zise ea posomorâtă. Ce proastă am fost.

— Cine nu e măcar odată-n viaţa lui?

— Dar se pare că eu am fost proastă toată viaţa! Dacă am în faţă mai multe alternative eu mă năpustesc cu capul înainte pe cea greşită.

— Eh, ştiu şi eu ce să mai zic? Te-ai repezit cu capul înainte spre mine...

— Atunci a fost altceva... atunci pur şi simplu n-am avut de ales. Îmi pare rău, crede-mă că îmi pare sincer rău, îmi dau seama ce ţi-am făcut. Am fost de o laşitate îngrozitoare.

— Iar eu te-am forţat prea tare... în felul meu şi eu am fost un laş. Îţi mai aminteşti când ţi-am spus că dacă totul se termina acolo şi atunci, eu tot aş fi fost recu-

noscător de a fi avut ocazia să te cunosc şi să te am. Ei află că pe gură suna bine, dar când era vorba de simţit era ca naiba. Atât de recunoscător eram încât te uram pentru că ai terminat-o cu mine; asta era recunoştinţa mea; şi-mi era o frică soră cu moartea fiindcă habar n-aveam ce să fac mai departe. Vezi tu, ăsta-i baiul cu drágostea. Nimeni nu e sută la sută sigur de cel iubit. Singurul lucru pe care-l ştiu sigur e că te iubesc mai profund decât pe oricine altcineva: că te vreau şi că am nevoie de tine, şi că faptul că te am din nou este cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat de când te-am pierdut.

— Ştiu că — în acele zece luni pe care le-am avut împreună am fost mai măritată cu tine decât am fost vreodată cu Giles. Cu el era ceva legitim, dar de tine eram legată... iar el a ştiut asta dintotdeauna.

Ed oftă din rărunchi, dar era un oftat de uşurare.

— Acum începi şi tu să înţelegi, spuse el.

— Atâtea lucruri.

Ed tocmai era s-o sărute când auziră strigăte. Privind în jur îl văzură pe Bates venind în fugă dispre coama dealului şi agitându-şi mâinile.

— Giles! exclamă Sarah imediat, şi dintr-un singur salt se smulse din braţele lui şi-o rupse la fugă.

Bates se opri o clipă şi o aşteptă; după care amândoi se întoarseră şi o luară la fugă în direcţia din care venise el. Până ce Ed să ajungă la Bates, Sarah se şi afla înainte, în drum spre casă.

Ed îl ajunse din urmă pe Bates.

El spuse gâfâit:

— Atac de cord. A mai apucat să apese pe buton — întotdeauna e la îndemână. Soţia mea îi administrează oxigen, dar cred că inima lui s-a oprit... autosalvarea e pe drum...

Ed continuă alergarea şi-o ajunse pe Sarah în pragul casei. Urcară scara sărind din două-n două trepte şi dădură buzna în dormitorul lui Giles. Doamna Bates, cu

mâinile aşezate pe pieptul gol al lui Giles aplica într-una presiune ritmică.

Sarah merse la ea. Aceasta îi aruncă o privire rapidă şi spuse:

— Nu-i simt pulsul.

Sarah îşi puse degetele pe gâtul lui Giles, întins pe spate pentru a uşura accesul oxigenului administrat din butelie prin masca transparentă de pe faţă. Era nemişcat, ochii erau închişi, chipul fără nici o expresie. Sarah clătină din cap spre doamna Bates şi veni în spatele ei, aşezându-şi palmele peste ale doamnei Bates astfel încât să preia din mers ritmul aplicării apăsărilor intermitente în vreme ce doamna Bates se duse să verifice debitul de oxigen.

Ed şedea într-o parte, observând. El nu putea face nimic; Sarah şi cu doamna Bates ştiau ce aveau de făcut, şi nu erau novice la o astfel de corvoadă. Munceau în linişte dar cu hotărâre aproape disperată. Chipul lui Sarah era concentrat, cu toată atenţia focalizată asupra a ceea ce făceau.

Bates apăru şi el suflând din greu, şi tocmai în clipa când intra auziră slab, în depărtare, vaierul sirenei de la ambulanţă.

— Am să cobor eu, spuse Ed, bucuros că găsise şi el ceva de făcut.

Coborî scara în ritm alert şi deschise larg uşile de sticlă pe când ambulanţa frâna în dreptul treptelor şi personalul medical năvălea afară din vehicul pentru a extrage iute brancarda din spate. Ed le spuse pe scurt ce s-a întâmplat şi unde să meargă. Ei dispărură imediat în direcţia aceea.

El începu să aştepte. Apărură abia după vreo zece minute, însoţiţi de Sarah care ducea cilindrul portabil de oxigen. Concentrată asupra lui Giles, ea nu-şi dezlipea

ochii de la el, umblând şi mişcându-se din instinct. Ieşiră din casă şi urcară brancarda în maşină, iar Sarah urcă alături. Ei închiseră uşile şi porniră. Bates veni lângă Ed.

— Unde? întrebă Ed.

Bates îi spuse.

— Eu mă duc cu maşina mea. Tu dă de James şi spune-i ce s-a întâmplat.

— Ştiu unde e, spuse Bates.

Când Ed sosi la spital el întrebă de lady Sarah Luttrell al cărei soţ tocmai fusese adus cu atac de cord. Când dădu de ea, şedea pe o bancă în imediata apropiere a două uşi închise, foarte bătoasă, foarte controlată, cu mâinile împreunate strâns în poală. El se aşeză lângă ea şi-şi puse palmele peste ale ei. Erau reci ca gheaţa, însă se agăţară de ale lui şi-l strânse cu putere.

— Am obţinut o bătaie de inimă, dar s-a oprit din nou în ambulanţă, spuse ea foarte calm.

— Ce e — coronarian?

Ea încuviinţă.

— Al treilea. Ultima oară ni s-a spus că cel de-al treilea ar putea fi fatal. Vezi tu, inima lui e puternic slăbită de la celelalte două atacuri. Ultima oară abia de-a putut rezista. Muşchiul se moaie, oboseşte şi nu-şi mai poate face treaba cum trebuie. Slăbeşte din ce în ce mai mult, până când se rupe.

Şedeau şi aşteptau în linişte. Oamenii treceau pe lângă ei, uşile se deschideau şi se închideau, se auzeau voci, telefoanele sunau, dar Ed şedea şi observa secundarul ceasului cum se învârteşte încet. Se uită la Sarah. Chipul ei era pierdut, sculptat parcă în piatră, dar bine întins pe oasele delicate ale feţei. Singurul semn de încordare era muşcarea continuă a buzei inferioare. *Aşteptarea e cea mai rea*, gândi el. Era ca o bucată de elastic care se întindea, şi se întindea, încordat, scârţâind aproape de punctul de rupere pentru ca imediat să scape, să vină îndărăt şi să te plesnească în faţă.

Când se întâmplă, când uşile batante se deschiseră şi doctorul ieşi fu aproape o uşurare, deşi amândoi ştiau după mina lui ce-avea să le spună.

— Îmi pare rău, spuse el. Cordul nu răspunde. A fost prea obosit, prea slăbit. Câteva bătăi, apoi încă vreo câteva, dar n-a mai putut susţine. Îmi pare rău, spuse el din nou.

Sarah încuviinţă din cap ca şi cum ceea ce se aşteptase pur şi simplu se întâmplase.

— Mulţumesc, spuse ea. Ştiu că aţi făcut tot ce s-a putut. (Se ridică în picioare.) Pot să-l văd?

— Dacă doriţi.

Doctorul se întoarse, deschise una dintre cele două batante şi-i permise lui Sarah să intre, după care intră şi el, şi uşa se închise la loc.

Ed se aşeză şi se uită la ceas. Şezuseră acolo doar douăzeci de minute.

Şedea tot acolo când apăru James în fugă pe coridor şi se opri în faţa lui Ed, răsuflând din greu.

— Tocmai a murit, spuse Ed. Mama ta e cu el.

— Ce s-a întâmplat?

Ed îi spuse.

James zise cu dificultate:

— Ne aşteptam la asta, dar când se întâmplă, întotdeauna e un şoc. (Se aşeză lângă Ed.) Avem o serie de antecedente de inimi slabe, mă refer la Luttrell. Bunicul Luttrell a murit de infarct; l-am găsit în grădina de trandafiri în locul lui preferat, cu mâinile pe baston şi capul în piept, ca şi cum dormea.

— Tare cumsecade bătrânel, spuse Ed.

— Ah, sigur că da. L-ai cunoscut, nu? Am uitat. (Rămaseră amândoi în tăcere; apoi James întrebă): Ce facem acum?

— O luăm pe mama acasă. Aici nu mai putem face nimic. Şi vor mai fi şi unele aranjamente de făcut.

— Adică funeraliile? Până acum n-am mai participat la funeralii. Eram prea mic când a murit bătrânul Luttrell, şi încă şi mai mic când a murit bunicul Brandon. (Se uită la Ed cu un aer meditativ.) Bănuiesc că tu ai participat.

— Da.

Sarah apăru prin uşile duble cu doctorul care încă o escorta cu politeţe. James se duse spre ea ca să-i apuce mâinile. Ea-i surâse, un surâs vag, abstract, preocupată de ceea ce se întâmplase.

Doctorul îşi mută curios privirile de la James la Ed, dar nu spuse nimic. Sarah se întoarse către el.

— Mulţumesc pentru tot ce-aţi făcut, spuse ea. Vă sunt recunoscătoare.

Ea îi întinse mâna. El i-o strânse, înclină capul, şi-i părăsi.

James se uită nesigur la Ed. Ed o apucă pe Sarah de braţ.

— Aici nu mai putem face nimic, spuse el. Te duc acasă. Vii şi tu, James?

— Am împrumutat maşina lui Tim Carew. Trebuie să i-o duc înapoi. O să aibă nevoie de ea ca să se ducă acasă.

— Cum ai să te întorci la Park?

— Poftim? (El se holba la maică-sa.) O să mă aducă Pam. Ce ai, nu te simţi bine? o întrebă el neliniştit pe Sarah, vădit tulburat.

Ea-i zâmbi din nou, dar numai cu gura.

— Nu-i nimic, spuse ea bătându-l uşurel pe braţ. Nu te îngrijora, scumpule. Ed e aici.

El se destinse în mod vizibil.

— Atunci ne vedem acasă, spuse el. Îşi puse amândouă braţele în jurul ei, o ţinu strâns pentru o clipă. Îmi pare rău, spuse el cu vocea înnăbuşită.

Ea îi atinse obrazul, şi zâmbi iar, suav, vag. Privirea ei rătăcea în gol.

Abia la jumătatea drumului de întoarcere spre casă ea vorbi din nou.

— Întocmai cum obişnuia să fie. Chipul lui era... parcă din nou uman.

Pesemne că James trebuie să-l fi sunat pe Bates, fiindcă în momentul când intrau în casă el veni imediat la Sarah în mod vădit tulburat. Ea îi luă una dintre mâini într-ale sale.

— Dragul meu Bates, spuse ea. Totdeauna ai făcut tot ce-ai putut pentru el. Îţi mulţumesc.

Preţ de o clipă, el nu fu în stare să articuleze un cuvânt, după care izbuti să îngaime:

— Am aprins focul în sufragerie. Mergeţi acolo, iar eu am să vă aduc nişte ceai.

— Da, spuse Sarah cu recunoştinţă. Ar fi bine. Îţi mulţumesc, Bates.

Focul era în toi. Sarah merse lângă el şi rămase acolo o vreme, încălzindu-şi mâinile, apoi îşi ridică privirile spre portretul lui Giles. Ed veni lângă ea şi rămaseră în tăcere, până când, fără să scoată un cuvânt, ea se întoarse şi se cuibări la pieptul lui. El o strânse în braţe, ţinând-o strâns, iar braţele ei se încolăciră strâns în jurul lui ca şi cum ar fi căutat siguranţă; Sarah îşi lăsă capul pe pieptul lui iar el îşi sprijini obrazul de părul ei. Stăteau aşa fără să vorbească, ţinându-se doar unul pe altul.

Când James deschise uşa ei nu-l auziră. El se retrase închizând neauzit uşa.

Giles Luttrell fu îngropat în cavoul familiei din cripta bisericii „Sf. Ioan Evanghelistul" din Little Heddington. Districtul şi satul erau prezenţi cu toţii la ceremonie. Detaşamentul 97 Bombardiere din Escadrila 314 a Forţelor Aeriene ale Statelor Unite dislocate în Little Heddington în timpul războiului a fost reprezentat de către

general maior în retragere Otis B. Miller; şi de colonel E. J. Hardin.

Abia după câteva săptămâni Sarah s-a putut încumeta să facă o triere a lucrurilor personale ale lui Giles. Conform instrucţiunilor lui, Bates ambalase şi expediase toate hainele sale la Oxfam. Ce-a mai rămas erau efecte personale; ceea ce se afla în buzunare, portvizitul său, biroul său. Bates i le lăsă ei în apartamentul lui Giles, dar abia după şase săptămâni de la înmormântare ea se simţi în stare să mai intre în acea cameră. Închisese uşa acesteia odată pentru totdeauna, ca şi peste o mulţime de alte lucruri.

Când o deschise se încordă, însă nu resimţi decât o înfiorare de gol şi de pierdere. Încăperea era goală, dereticată, impersonală. O cameră care pe vremuri aparţinuse cuiva. Nu mai rămăsese nici o urmă din personalitatea lui Giles în ea. Patul era făcut, dar asta era tot. Traversă dormitorul şi merse în vestibul. Acolo, deasupra dulapului se aflau periile de argint ale lui Giles, cadoul ei de nuntă pentru el, şi caseta de argint în care îşi ţinuse el ornamentele şi butonii. Bates mai pusese acolo şi jungherul de vânătoare fin, cizelat în aur, pe care-l moştenise de la tatăl său, care la rându-i îl avea de la tatăl său. Acum avea să fie al lui James.

Ea le aduse pe toate în dormitor şi le deşertă pe un scrin aflat în faţa ferestrei. După care se aşeză în faţa lui şi trase sertarele, golindu-le conţinutul. Registre contabile vechi şi curente, un dosar cu impozite, un dosar cu facturi primite, legitimaţii de membru afiliat, permise de bibliotecă, scrisori, stiloul său din aur şi creionul pereche asortat — ea le puse în cutie pentru James — şi o fotografie a ei, mărită, în ramă de argint, cea considerată drept portretul oficial de *debut*. Personal nu-i plăcuse niciodată, dar Giles o îndrăgise şi-o luase cu el în război.

Părerea ei era că în fotografie arăta prea idealizată, şi avea un aer prea eteric; el spusese că exact aşa se gândise întotdeauna la ea. Rămase aşa o vreme uitându-se la fotografie, apoi o aşeză în picioare, drept în faţa ei, dar după o clipă se răzgândi şi o puse cu faţa în jos în partea dreaptă, pe scrin.

După care purcese la sortat hârtii, aşezându-le în teancuri separate. Giles fusese un om ordonat şi metodic. Scrisorile prin care trecu băgă de seamă că primiseră răspuns, fiindcă în colţul din dreapta sus se afla litera „R“ şi o dată. Giles era foarte tipicar cu astfel de lucruri. Le rupse şi la azvârli la coşul de gunoi. Registrele de casă avea să le ducă jos la oficiu împreună cu dosarul cu impozitele. Avea să fie nevoie de ele la deschiderea şi validarea testamentului. Toate facturile vechi, plătite toate, luară şi ele drumul coşului de gunoi. În portvizit mai erau nişte bani — vreo douăzeci de lire sterline — pe care-i va da lui James, nişte reţete, un bon de programare la dentist, bonul de spital, un altul cu grupa lui sanguină, o listă cu titluri de cărţi pentru lecturi viitoare, o fotografie a ei, alta a lui James, alta a casei. Vârât într-unul dintre separeurile portvizitului era un mic şi subţire carneţel de adrese. Când îl scoase, odată cu acesta ieşi la iveală o bucăţică de hârtie împăturită. Despăturind-o, ea văzu că era o poezie scrisă de mâna lui Giles, cu scrisul lui cu litere mici şi ordonate. O citi.

„Te iubesc.
Prea mult încă te mai iubesc,
Dar uită de acest amor
Ce trist îţi stânjeneşte vrerea,
Te-am iubit în tăcere
Şi fără nădejde, dar sincer,
Gelos şi temător
Mă rog ca altul
Să te iubească iar aşa
Cum eu te-am iubit.“

Hârtia prinse a-i tremura în mâini în clipa când un val de agonizantă tulburare o izbi dezechilibrându-o. Se prăbuşi peste scrin resimţind o suferinţă atât de cumplită şi de chinuitoare încât era insuportabilă. Pentru prima dată de la moartea lui ea simţi linţoliul de gheaţă al doliului incendiat de durere şi jale, şi-atunci îşi dădu drumul în braţele sfâşietoarei senzaţii de profundă suferinţă. El dispăruse atât de rapid, de abrupt, mai înainte ca ea să fi avut ocazia de a-i fi spus ceea ce tocmai aflase — despre ea şi despre el, şi despre noul ei fel de a vedea lucrurile. N-avusese nici o şansă de a-i spune toate astea; acum se aflase aici, iar peste un minut era dus pentru totdeauna, lăsând-o pe ea pradă unei senzaţii de pierdere zdrobitoare, ca şi cum o bucată din ea fusese hăcuită cu o sabie, brutal şi pentru vecie.

Prezenţa lui în amintire continua s-o urmărească însă, strigoi trist şi dulce-amar ce-o umplea de plăsmuiri despre cum-ar-fi-putut-fi ce-o tulburau într-un asemenea hal, încât oricât de mult ar fi încercat să le suprime, să le justifice sau să le sugrume, ele continuau să-i bântuie sufletul şi să-i deprime gândurile. Nu-i mai dăduseră pace de la moartea lui. Resimţea parcă un fel de ranchiună că fusese trişată chiar pe linia de sosire, iar asta durea. Giles era mort. Dar ca un ecou persistent ce se reflecta iar şi iar din zidul înalt al izolării ei ultimul vers al poemului se repeta la infinit, ciocănindu-i într-una în creier ca într-o uşă închisă. Trecându-şi palmele peste ochi ea reciti încă o dată poemul, apoi ultimul vers de mai multe ori, repetându-şi-l ei însăşi.

„Mă rog ca altul
Să te iubească iar aşa
Cum eu te-am iubit."

În ceasul al doisprezecelea îl vedea acum în sfârşit pe Giles. Acum îi putea da drumul să se ducă dincolo,

eliberat în cele din urmă, fiindcă ea îl înţelesese. Se folosiseră unul de altul, şi astfel procedând se anulaseră unul pe celălalt. De unde şi poemul. Giles văzuse ceea ce ei, cu obsedanta ei patimă pentru Ed, îi scăpase. *Ia-ţi ispăşirea,* îşi spuse ea, *cazi în genunchi şi fii recunoscătoare. Giles te-a eliberat, în sfârşit.*

Se ridică în picioare cu spinarea mai dreaptă, şi trase în piept o gură de aer proaspăt, de înviorare. Făcând aşa, cotul ei lovi fotografia în ramă de argint care alunecă pe suprafaţa lucioasă a scrinului şi se izbi de colţul scaunului din apropiere şi, înainte de a cădea pe podea, spărgându-i-se geamul. Cu o exclamaţie de mâhnire ea se lăsă în patru labe ca s-o culeagă de jos; geamul se făcuse ţăndări, dar rama nu păţise nimic. Oftă uşurată. Un geam nou se putea obţine cu uşurinţă. Aşezându-se din nou în faţa scrinului ea aşeză rama cu faţa în jos şi-i desprinse cartonul de întărire din spate. Va păstra fotografia până la întoarcerea va primi rama reparată.

Dând la o parte întăritura, ea văzu că între carton şi fotografie se aflau mai multe foi de hârtie bleu — scrisori par avion. Ea le ridică uluită. *Ce Dumnezeu... pentru ce oare le păstra Giles tocmai într-un asemenea loc?* Încruntată, nedumerită ea le examină. Îi erau adresate în deşert; recunoscu adresa odinioară atât de familiară, dar erau scrise de o mână a cărei caligrafie îi era necunoscută. Nu erau nici ale ei, şi nici de la socrul ei. *Vreo altă femeie?* gândi ea aproape amuzată. *Erau vreo şase, toate adresate lui Giles, dar de la cine?* Nu erau de la ea. Le întoarse pe spate. Abia atunci văzu că nu erau scrise, ci tipărite cu litere mari de tipar. În partea de sus nu era nici un nume, doar o dată. Abia atunci când căută semnătura îşi dădu seama cu groază că erau nişte scrisori anonime. Simţi un gol în stomac. Înghiţi în sec convulsiv. Mâinile îi tremurau atât de rău încât puse teancul de scrisori pe masă ca pe un pachet de cărţi de joc, în ordinea datei calendaristice — şase erau; apoi începu să le citească.

Prima era din 10 octombrie 1943:

„CRED CĂ A SOSIT TIMPUL SĂ-ŢI SPUNĂ CINEVA DESPRE SOŢIA TA ŞI ACEL PILOT AMERICAN CU CARE SE ŢINE ÎN SPATELE TĂU. SUNT MEREU ÎMPREUNĂ. ÎI VĂD MEREU. EL E CĂPITAN ÎN AVIAŢIE ŞI MARE CRAI MARE. EA E ULTIMA LUI TÂRFĂ. A AVUT PÂNĂ ACUM O MULŢIME. ŞTIU CĂ SE ZICE CĂ SOŢUL E ÎNTOTDEAUNA ULTIMUL CARE AFLĂ. AM CREZUT CĂ A SOSIT TIMPUL SĂ ŞTII.

UN BINEVOITOR.“

Oh, Dumnezeule! Fierea i se ridică în gât, şi fruntea îi era brobonată de sudoare. Se aplecă în faţă simţind că leşină. Închise ochii pentru o clipă, şi se forţă să respire adânc de mai multe ori.

Apoi o citi pe a doua. Era datată ianuarie 1944.

„SOŢIA TA ŞI AMERICANUL SUNT TOT PE TREABĂ. ŞTIU CUM ÎL CHEAMĂ. E HARDIN, PILOTEAZĂ O FORTĂREAŢĂ ZBURĂTOARE PE NUME SALLY B. MEREU ÎL VĂD CU EA, DAR EI NU ŞTIU CĂ EU ÎI VĂD. EI NU SE VĂD DECÂT UNUL PE CELĂLALT. EA E O TÂRFĂ NERUŞINATĂ ŞI O CĂŢEA ADULTERINĂ CARE ESTE O RUŞINE PENTRU FAMILIA TA. UN SINGUR BĂRBAT NU-I AJUNGE, CĂŢEA LACOMĂ CE SE AFLĂ. SE AFIŞEAZĂ CU EL CA O PARAŞUTĂ CE ESTE. AMÂNDOI SUNT NIŞTE CANALII. NU LE PASĂ PE CINE CALCĂ ÎN PICIOARE. NU E DREPT.

UN BINEVOITOR.“

Doamne Sfinte. De data aceasta era un geamăt de protest. Nu-i venea să creadă ceea ce tocmai citise.

E prea groaznic ca să fie adevărat. Giles ştiuse, încă de la bun început. Ştiuse mereu. Aceste scrisori îi aduseseră la cunoştinţă. Simţi cum o străbate o puternică mânie încinsă la roşu. *Ştiuse! Ştiuse întruna!* Tot ceea ce făcuse fusese degeaba; toată acea chinuitoare războire cu ea însăşi, agonia ei, remuşcările ei de vinovăţie, durerea şi jalea, sacrificiul — al ei, al lui Ed... *ah, Dmnezeule,* gândi ea. *Ticălos nemernic şi ipocrit, mincinos şi fariseu.*

Strânse ochii tare de tot, ca şi cum prin închiderea ochilor putea refuza realitatea aceasta incredibilă. Dar când îi deschise din nou, scrisorile se aflau tot acolo. Scurte în conţinut, răutăcioase în intenţie, cu efect monstruos. Se forţă să continue cititul, abia atingându-le cu degetele doar ca să le dea la o parte după citire, altminteri ţinându-şi mâinile strâns încleştate fiindcă îi tremurau, cum şi ea tremura de o mânie clocotitoare.

Fuseseră scrise regulat, la intervale de aproximativ şase săptămâni, raportând activităţile ei cu Ed, însă tot mai otrăvitoare odată cu trecerea timpului, mai pline de insulte şi mai abjecte, mai pornite şi mai isterice, ca şi cum legătura aceasta, prin simplul fapt al continuităţii punea la încercare rezistenţa delatorului. Ele erau nişte urlete de gelozie, mânie isterică. *Vreun soţ înşelat?* gândi ea. *Vreo femeie geloasă pentru că a fost dată la o parte? Vreuna care fusese respinsă şi ignorată?* Indiferent cine-ar fi fost, maliţia invidioasă se ridica precum aburul din acele pagini, la fel de evident ca şi faptul că scriitorul era din şi de la sat. Era limpede după lucrurile pe care le spunea şi după cât de bine le cunoştea. *Cineva pe care-l ştiu?* se gândi ea. *Cineva care mă cunoştea? Cineva cu care am vorbit, căruia i-am surâs? Cineva care-mi vorbise şi care-mi zâmbise?* La acest gând stomacul i se făcu ghem.

Mai întoarse încă una şi examină ştampila poştei. Oxford. Da, şi asta se lega. În timpul războiului poştăriţa din sat fusese doamna Samson, o palavragioaică înrăită

cu ochi de vultur. Pe loc şi-ar fi dat seama că şi altcineva în afară de soţia lui Giles Luttrell şi de tatăl lui îi mai scria. Nu, indiferent cine era cunoscuse satul suficient de bine ca să ştie ce şi cum, ceea ce însemna că locuia acolo. După care se dusese la Oxford ca să-şi trimită misivele josnice în perfectă anonimitate. *Dar cine? Şi de ce? De ce?* Gândul o făcu pe Sarah să se perpelească, să se simtă mânjită şi înjosită.

Se întoarse la ultima scrisoare. Revelaţia o izbi ca un baros. Era a ei. Cea pe care i-o scrisese şi în care-i spusese că-l părăsise pentru Ed. O senzaţie de vomă îi umplu pieptul, şi cu greaţa-n gât ea dădu fuga la baie. Vreme îndelungată zăcu în genunchi pe gresia rece, tremurând şi simţindu-se foarte rău. Când fu în stare să se ridice îşi simţi picioarele ca de cauciuc şi se târî până la lavoar unde îşi umezi faţa cu apă rece şi se spălă pe mâini. Apoi se întoarse din nou clătinându-se în dormitor şi prăbuşindu-se pe scaunul ei.

Rămase aşa cu ochii închişi vreme îndelungată. Apoi privi lung scrisorile, şi dincolo de repulsia ei se ridică amintirea dulce-amară a zilelor pe care i le evocau acele scrisori, făcând-o să le retrăiască cu o intensitate ce o făcu să se simtă aproape transportată în timp. Avea iar douăzeci şi trei de ani şi era îndrăgostită pentru prima dată în viaţă; pe când vederea zilnică a lui Ed era singurul rost al vieţii ei. Memoria se ridică, o năpădi, o înecă. Cum şedea acum aici, ea se simţi ca şi cum nişte straturi de tifon îi fuseseră desprinse de pe ochi iar lumina memoriei, estompată şi neclară, era acum strălucitoare şi limpede. Ceea ce simţea acum pentru Ed, deşi profund şi puternic, nu semăna deloc cu ceea ce simţise pentru el atunci; se schimbase, ca şi ea. Nu mai era posedată; ea poseda. La fel cu Ed. Înainte nu fuseseră în stare să-şi dea seama ce se întâmpla. Azi amândoi voiau în mod conştient să se întâmple.

Reveni la a doua scrisoare. Da, asta era. „Nu se văd decât unul pe celălalt". *Adevărat,* gândi ea. *Aşa a fost. Dar de unde ştiuse scriitorul anonim? Unde fuseseră ei văzuţi? Cum fuseseră spionaţi?* Simţi cum i se face pielea de găină. Şi ştiau numele lui Ed, gradul, avionul. Oare îl cunoscuseră? Scăpase din vedere că Ed era bine cunoscut în sat — de către femei în orice caz. Îşi aminti acele ochelade cercetătoare pe care i le aruncau femeile la seratele de la baza aeriană. Înclinările din cap şi zâmbetele cu care le răspundea el. Nu cumva scriitorul acelor misive era una dintre acele femei? O femeie pe care Ed o cunoscuse — cu care fusese împreună — înainte de a o întâlni pe ea, Sarah? Oare Ed fusese amantul ei? Renunţase la ea pentru Sarah? El se afla deja detaşat în Anglia de opt luni în după-amiaza aceea de august când se întâlniseră. Cunoscându-l pe Ed, trebuie să fi fost vorba de o grămadă de femei la mijloc. Ea nu întrebase niciodată nimic. Iar el nu spusese niciodată nimic. Un anume instinct, o percepţie, cunoaştere anticipată — zii cum vrei — îi şoptea lui Sarah că scriitorul acelor răvaşe era o femeie.

Sarah reveni încă o dată la cea de-a doua scrisoare. Fusese scrisă cam la trei luni de când se cunoscuseră; să fi trecut cam o lună de când erau amanţi. *„Soţia ta şi ibovnicul ei american sunt tot pe treabă... o văd cu el tot timpul... nu le pasă pe cine calcă în picioare. Nu e drept". Of, Doamne,* gândi Sarah. Gândul îi poposi la uşa minţii şi-ncepu să ciocăne în ea cu putere. Propria ei gelozie; asta era adevărata sperietoare, ceea ce o uluia şi o înspăimânta cu adevărat. Faptul că Ed ar fi putut să fie amantul acestei femei, că ar fi putut-o *iubi,* era ceea ce conta cu adevărat pentru Sarah mult mai mult decât pierderile de vieţi, şi mai mult decât toate tragediile, decât toate zădărniciile. Adevărul era că întotdeauna, chiar şi în cele mai fericite momente ale ei, se temuse ca într-o bună zi să nu-l piardă pe Ed, iar acest lucru a avut şi el

o greutate în decizia ei de a se întoarce la Giles. Ea nu era cu nimic mai brează decât cea care compusese acele scrisori. Era şi ea la fel de obsedată de Ed ca şi acea biată amărâtă. Tot ceea ce conta era Ed. Faptul că o abandonase o rănise, şi de aici toate consecinţele.

Câte femei îl respinseseră pe Ed Hardin? Ţi-a spus, doar, nu-i aşa, că până atunci nu fusese niciodată respins. O copleşi furia. Îşi încleştă mâinile. Ah, de l-ar avea acum lângă ea, câte ar mai avea să-i spună! Să-l acuze, să-i arate ce făcuse, să zbiere la el, să-l porcăiască, să-i ceară — da, să-i *ceară* — numele şi identitatea acestei femei. Era o femeie, nu se poate să nu fi fost o femeie. N-avea nici o dovadă, doar convingerea ei nezdruncinată. Una dintre femeile lui Ed. Să-l ia naiba! La dracu' cu el! Totul era din vina lui! Toată această lamentabilă porcărie era din cauza lui! Vina lui de a fi ceea ce era, un mascul sigur pe el şi senzual care lua, folosea şi azvârlea. *Nu este decât vina lui; praful s-a ales de tot ce-am făcut,* gândi ea. *Praful şi pulberea!* Trânti cu palma-n masă de furie, rănindu-se, dar fără să-i pese. Voia să se năpustească aspra lui, să-l lovească, să-i tragă picioare, să-i scoată ochii, să-l muşte şi să-l zgârie, să-l facă să sufere pentru c-o făcuse să sufere. El cu toate muierile lui!

Să te ia naiba! Naiba să te ia!

Privi iar la scrisori. *Un lucru atât de mic,* gândi ea. *O femeie care era disponibilă; un bărbat care accepta. O scurtă combinaţie. Sfârşitul a ceva. La urma urmei se întâmplase demult, o parte din trecut. În fine, asta e, noi suntem trecutul nostru. Hei, nu face ceea ce Ed ţi-a atras atenţia să nu faci! Nu căra totul după tine în viitor.* Împachetează trecutul rău într-o cutie cu eticheta „Nedorit în călătorie". Ambalează numai ce-i bun. Iar astea la ce sunt bune? Ea luă teancul, îl netezi şi-l îndreptă, după care îl rupse pe mijloc, pe urmă iar şi iar, şi iar până când nu mai avea decât o puzderie de mici pătrăţele, pe care le aşeză într-o scrumieră mare şi adâncă, de cristal. Luând o cutie de

chibrituri dintr-un sertar de pe scrin aprinse unul şi dădu foc primului strat al grămăjoarei de hârtie. Acesta se aprinse, începu să ardă cu putere, hârtia sfarogindu-se şi transformându-se în cenuşă, flăcările lingând lacome următorul strat. Ea amestecă cu băţul aprins alimentând cu oxigen până când toate straturile fuseseră consumate şi din ele nu mai rămăsese decât un strat de foi negre. Şi pe acesta îl strivi, făcând o mică grămăjoară neagră. Duse cu atenţie scrumiera în baie şi o deşertă în closet după care trase apa. Apa mai conţinea încă nişte fulgi negri. Trase din nou apa. De data asta apa rămasă era curată.

Îşi privi expresia în oglindă. Arăta neîndurătoare şi refractară. Întoarsă în dormitor puse rama de argint înapoi în sertar. Ambală din nou portvizitul, şi-l depuse alături de poză. După care încuie sertarul şi păstră cheia. Odată acestea făcute se simţi mai bine, mai curată şi mai purificată, ca şi cum flăcările îi mistuiseră toate remuşcările. Mai rămâneau nişte urme de gelozie; şi-acolo aveau să rămână, îşi dădea bine seama. Cu asta avea să încerce să se acomodeze în timp cum putea mai bine. Ed avea să fie mereu atrăgător pentru femei, şi mereu va fi urmărit de ele. Lucrul de care merita să-şi aducă aminte era acela că ea era cea care-l avusese.

Şedea acolo în picioare uitându-se pe fereastră când văzu Fordul mare, de culoare bronz-auriu luând virajul spre alee şi trăgând în dreptul scărilor, şi pe Bates care-i ieşi în întâmpinare. Îl zări pe Ed cum iese afară, cum se uită la casă, cum o vede la fereastră şi cum îi surâde, cu chipul numai lumină. Ea ridică o mână, făcu semn, surâzându-i în semn de răspuns. *Totul e-n ordine,* gândi ea. *Să păşim cu dreptul înainte.* Plecând de la fereastră, ea luă periile, caseta şi dosarele. Fără să arunce nici măcar o privire în urmă părăsi camera, închizând bine uşa în urma ei, peste tot acel trecut. Apoi coborî scările pentru a-şi întâlni viitorul.

Epilog

Când ceasul de la grajd bătu de ora trei, uşile casei se deschiseră şi apăru familia. *Iisuse!* gândi Hervey Leinert. *Juri că eşti la Palatul Buckingham!*

Suita o conducea gazda lor, James Luttrell, la braţ cu foarte gravida — şi bine-i şedea — lui soţie; în spate veneau părinţii lui, general locotenent şi lady Sarah Hardin, fiecare ţinând-o de câte o mână pe fiica lor în vârstă de nouă ani, Sally, cu general maiorul şi doamna Otis B. Miller la coadă. *Nu mai lipseşte decât o fanfară de trompeţi,* gândi Hervey.

Mulţimea izbucni într-un zumzet şi veni în întâmpinare. Fiecare membru al familiei îşi croi drumul lui prin mulţime. În această zi de 26 iunie 1976, a douăzeci şi opta reuniune anuală a escadrilei 314 se afla acum în sesiune. Hervey decise ca mai întâi să bea şi apoi să circule. Erau o groază de lucruri noi de aflat.

La ultima reuniune lipsise. Se internase până la urmă în spital pentru a-şi trata ulcerul. Cu un an înainte de asta familia Hardin fusese în Pacificul de Sud, aşa că se făceau trei ani de când îi văzuse ultima oară. Arăta la fel de zvelt şi de prosper ca întotdeauna. Ed era puţin mai grizonat, dar îi stătea bine bronzat şi era ca întotdeauna în mare formă. Soţia lui era ca de obicei elegantă, minunat îmbrăcată într-un material bogat şi moale, într-o nuanţă de gri-fumuriu, care-o prindea foarte bine la

vârsta şi cu tenul ei, deşi, dacă era s-o spunem pe-a dreaptă, gândi Hervey, i-ai fi dat cu cel puţin zece ani mai puţin decât cei cincizeci şi patru sau cincizeci şi cinci de ani câţi avea; îşi păstra încă aerul de lucru făcut manual, de unicat. Fetiţa era leit maică-sa când era mică; cu picioare lungi, ochii cenuşii, o claie de păr bălai ca grâul de Iowa pe care-l purta într-o tunsoare clopot. Se dusese direct la platourile cu preparate unde făcuse ravagii într-o uriaşă porţie de căpşuni cu îngheţată.

Hervey luă un prim pahar de şampanie şi hotărî ca mai întâi să înceapă cu lady Sarah. Se îndreptă în tihnă spre grupul în care Sarah era centrul atenţiei, şi-şi croi drum spre ea. Ea-i surâse imediat şi-i întinse mâna.

— Domnule Leinert. Mă bucur să te revăd. Sper că acum eşti complet învigorat.

— Aşa e, mulţumesc. Dumneata? Nu c-ar fi nevoie să mai întreb. Se vede că vă priieşte California.

— Exact. O iubesc. Şi nu numai California. M-am îndrăgostit de America,

— Dar e totuşi bine să te simţi iar acasă, nu?

— Desigur. Am petrecut mulţi ani fericiţi aici, la Luttrell Park.

— Ultima oară când ne-am văzut, Ed lucra pentru NASA, pe urmă am auzit că a fost în Pacific. Ce mai face acum, ca general locotenent?

— E comandatul unei baze din sudul Californiei — cam la vreo şapte sute de kilometri sud de San Francisco.

— Şi cum vă place?

— Foarte mult. Cred că-i o lume în sine. La bază se găsesc de toate, are propriile magazine, şcoală, biserică, însă mai păstrăm şi casa din San Francisco şi ne petrecem acolo tot timpul disponibil. Iar anul trecut am construit o casă în peninsula Monterey — între Monterey şi Carmel

— unde, atunci când avem răgaz ne face plăcere să ne petrecem o parte din sezonul de vară.

— Una peste alta, sună a trai bun, spuse Hervey.

— Aşa şi este, spuse ea senină, răspunzându-i la surâs cu alt surâs.

— O familie mare şi fericită, continuă Hervey, şi care în curând va deveni şi mai mare, după câte văd eu.

El arătă cu capul în direcţia lui Anne Luttrell ce şedea lângă soţul ei.

— Cam peste vreo şase săptămâni.

— Fiul vostru pare a se fi descurcat la fel de bine ca şi tatăl lui, spuse Hervey pe un ton calm.

— Chipul ei — siluetа — au fost întreaga ei avere, conveni amiabil Sarah.

— Şi are să-şi continue meseria?

— Nu. Când s-a măritat cu James ea a renunţat la meseria de top model. Odată copilul născut ea va avea cu totul alte preocupări. (După care-i întoarse spatele.) Dacă vrei să mă scuzi acum dar trebuie să fiu o gazdă bună pentru toţi. Azi avem cel mai mare număr de oaspeţi; peste patru sute. Trebuie să am grijă de o mulţime de oameni. Îi mai acordă un zâmbet vag, după care-l părăsi.

O să mai iau un pahar de şampanie, gândi Hervey, *şi-o să-l abordez pe fiul James.*

— Cred că felicitările pică numai bine, spuse Hervey când izbuti să se apropie de el suficient de mult.

— Mulţumesc.

— Speri la un fiu şi-un moştenitor?

— Eu mă mulţumesc cu ce-o fi să fie, şi-am să fiu recunoscător.

— Tocmai îi ziceam mamei tale că atât tu cât şi taică-tău aţi avut mână bună când v-aţi ales soţiile.

James îl privi glacial.

— Eşti foarte drăguţ, spuse el pe un ton care trăda faptul că ceea ce credea despre el era diametral opus.

— Din toţi anii de reuniuni n-am lipsit decât la una singură, spuse Hervey uitându-se de jur împrejur. Cred c-am văzut mai multe decât oricine altcineva. (Se întoarse apoi către James.) Mi-aduc aminte pe când erai foarte mic... după care n-ai mai apărut la multe dintre cele care au urmat.

— Eram plecat la şcoală, spuse James, sau la facultate.

— Mama ta arată foarte bine, spuse Hervey. Tocmai îi spuneam că traiul în California se pare că-i prieşte.

— Aşa şi e, spuse James scurt

Anne Luttrell veni către ei.

— Iubitule, haide te rog şi discută cu domnul şi doamna Mason...

Ea-i surâse lui Hervey.

— Domnule Leinert! Ce mai faci?

Îl întâlnise numai o singură dată, dar şi ea era bine şcolită. *Şi cât de bine arăta,* gândi Hervey.

— Felicitările mele, îndrăzni el galant.

— Mulţumim. (Ea băgă de seamă paharul gol.) Mai serveşte şampanie, spuse luând-o pe urmele soţului ei.

Hervey se înapoie la masa cea mare unde o găsi pe Sally Luttrell care tocmai se pregătea să atace o a doua porţie de îngheţată cu căpşuni.

— Bună, spuse Hervey.

Ea-l privi cu ochişorii luminoşi ai mamei sale.

— Bună.

— Te distrezi, te distrezi?

— Da, zise ea. Dar tu?

— Întotdeauna, zise Hervey.

— Ah, făcu ea. Erai şi tu aici în timpul războiului?

— Da. Eram în escadrila tăticului tău. (Îşi mai turnă şampanie.) L-am cunoscut cu mult timp înainte de a te naşte tu.

Ea-l privi cu un aer aproape meditativ.

— Zău?

Nu părea din cale-afară de interesată.

Mai sunt atâtea lucruri pe care nu le-am aflat încă despre această mezalianţă Hardin - Luttrell, gândi Hervey. *Uite, bunăoară, la felul cum păruse a fi preluat James Luttrell prerogativele de gazdă. Îşi mai păstrează încă numele presupusului său tată, dar nu i-a moştenit titlul. Ce altă dovadă mai bună a faptului că el nu e fiul bun al lui Giles Luttrell? Dar de ce oare atunci nu şi-a schimbat numele după Hardin? Şi de ce mai continuă el să locuiască aici, la Luttrell Park, deşi lucrează la Londra, ca acţionar la „Lloyd"? Fiindcă asta,* calculă Hervey, *papă bănet, nu glumă. O mulţime. De unde-i are? De la care tată?* Frustrat, dădu peste cap şampania.

— Trebuie să-ţi fie tare sete, observă placid Sally Hardin isprăvind cu căpşunile ei.

— Zău că da, îi spuse el.

Ceva mai departe îl văzu pe Bull Miller, acum general maior în rezervă, şi se îndreptă spre el.

— Hehe, Hervey, făcu exuberant Bull, tot mai vinzi gogoşi maselor?

— Dacă nu vor să înghită altceva, făcu Hervey ironic.

Bull Miller arată bătrân, gândi el fără pasiune. *Foarte bătrân.* Chelise complet, pierduse mult din greutate, şi părea să i se fi redus dimensiunile. *Mă rog, într-un fel chiar aşa se şi întâmplase. Uite numai la felul cum îl depăşise Ed: deja general locotenent, şi dacă laptele continua să-i cadă în păsat, e pe drumul cel bun către cele cinci stele. După câte-l ştiu,* gândi el răutăcios, *o să ajungă până la urmă şef de stat major.*

— Bătrânul om de fier pare a fi făcut o reuşită din viaţa lui, eh, ce zici? făcu Hervey cu pică.

Bull Miller niciodată nu fusese ranchiunos.

— Şi încă n-a terminat, spuse el. Umblă zvonul că va fi numit în fruntea NATO.

— Ei, nu mai spune! făcu morocănos Hervey. Parcă-l şi văd candidând pentru preşedinţie. Mda, da, s-a descurcat de minune. Şi nu numai într-o singură direcţie. (Azvârli o uitătură de apreciere spre lady Sarah.) Întotdeauna a fost o femeie arătoasă. Ca în poveşti, este? — şi cum s-au căsătorit, şi toate...

— Mă rog... în timpul războiului a fost ceva între ei şi probabil c-a rezistat.

— Mai rămâi aici şi-n acest sfârşit de săptămână, ca de obicei? întrebă Hervey pe un ton neglijent şi gelos.

— Da. N-aş rata asta pentru nimic în lume. Sunt cu adevărat o familie drăguţă. Iar puştoaica e pur şi simplu adorabilă. Ed îmi zicea că are de gând s-o dea la o şcoală specială — ceva care se ocupă numai de copiii minune; după câte se pare este precoce pentru şcoala primară.

— Şi nici asta nu mă surprinde, spuse Hervey sumbru.

— Asta se mai întâmplă câteodată cu copiii născuţi, în fine, din mame mai în vârstă, spuse Bull cu tact. Cred că bătrânul Ed şi-o fi făcut griji să nu se fi întâmplat pe dos — asta e, se mai întâmplă şi aşa câteodată, ştii la ce mă refer. Vreau să zic, lady Sarah trebuie să fi avut — cât să zic? — vreo patruzeci şi cinci de ani când a avut-o pe Sally. Asta-i putea fi dăunător.

— Şi surprinzător, spuse Hervey. Douăzeci şi doi de ani între copii este vreme îndelungată.

— Ei bine de-acum n-au să mai fie. (Bull chicoti iar.) Ea-i sărită de vârstă chiar dacă el nu-i. Vine o vreme când trebuie să lăsăm tânăra generaţie să treacă la manşă. (Bull oftă, apoi râncji.) Şi cred c-au şi făcut-o, adăugă el

uitându-se în direcţia lui James Luttrell şi a soţiei lui. *Odată ce ai nepoţi, eşti bun de pus în cui. Întreabă-mă pe mine — am patru.*

Acum Sarah se uita la fiica ei căreia o vizitatoare, bine intenţionată dealtfel, îi vorbea ca unui băiat de nouă ani, nici prea prost, nici prea deştept, iar Sally se uita la ea cu o expresie de politeţe plictisită pe care Sarah i-o cunoştea prea bine. Dar Sally era destul de mare şi destul de isteaţă şi destul de bine crescută cât să ştie să încaseze şi binele şi răul, aşa c-o lăsă să se descurce singură. Se întoarse înapoi spre Ed, care, fiind descusut de către Hervey Leinert ridică imperceptibil din sprânceană, ceea ce însemna: „Scapă-mă de ăsta". Ea-l întrebă imediat:

— Nu i-ai văzut încă pe Moscowicz? Willie tocmai întreba de tine.

— Nu, nu i-am văzut încă, răspunse imediat Ed, dar merg la ei — chiar acum. Scuză-mă, Hervey. Distracţie plăcută — şi mai serveşte şampanie.

Sarah se îndreptă spre masă de unde se servi cu nişte somon şi sparanghel. Hervey veni după ea.

— Pentru mai multă vreme prin partea locului? întrebă el.

— Cam zece zile. Cumnata mea cu soţul său trec pe aici săptămâna viitoare în drum spre Paris, şi-o să petrecem împreună vreo câteva zile.

— Atunci rămâneţi la Park acest sfârşit de săptămână?

— Da.

— O păsărică-mi spune că lui Ed i s-ar putea încredinţa conducerea NATO.

Sarah ridică din umeri.

— Zvonuri, spuse ea. Citesc ziarele; în felul ăsta aflu şi eu.

Pariez că aşa e, gândi el. *Dacă tu nu ştii, atunci nimeni nu ştie.* Observase cu atenţie apropierea şi contopirea până la identificare a celor doi. Chiar şi la vârsta lor.

— Cum e să trăieşti iar în Europa?

— Aş trăi fericită oriunde, atâta timp cât sunt cu Ed, răspunse ea cu simplitate.

— Încearcă tartina asta cu fructe şi frişcă, mami, e delicioasă, spuse Sally sosită pentru încă un supliment.

— Cred că prefer somonul, îi spuse Sarah.

James se apropie de ele.

— Cum, tot te mai îndopi? o tachină el pe Sally.

— Ce altceva e de făcut pe aici? Sunt aici doar ca să înfulec.

El luă o farfurie şi spuse:

— Anne are poftă de nişte somon afumat.

— I-l duc eu dacă vrei, se oferi Sally.

— Fără să-ţi bagi botu', o avertiză James.

— Eu prefer tartinele cu fructe şi cu frişcă, spuse ea pe un ton glacial. Dar se zice că peştele face bine la cap, aşa că mâncaţi.

— Drăcuşor împieliţat, rânji James ciufulind-o. Arată ca un înger şi vorbeşte ca un profesor pedant, i se adresă el lui Hervey. Păzeşte-te de femeile cu creier.

— Anne se descurcă, scumpule? îl întrebă Sarah pe fiul ei.

— Minunat. Deocamdată se odihneşte.

— Mă duc şi eu să-i ţin companie.

— Ah, n-o plânge pe ea că duce lipsă de aşa ceva. Toate nevestele şi mamele de prin partea locului nu mai prididesc să-i dea sfaturi.

Sarah o găsi pe nora ei şezând la o masă şi ascultând cum trei femei îi împărtăşeau din experienţa lor de mame. Ea prinse din zbor privirea lui Sarah, se ridică în picioare şi spuse:

— Vă mulţumesc pentru sfatul cel bun. Acum, dacă vreţi să mă scuzaţi, dar trebuie să mă mai mişc un pic.

— Îţi vâjâie capul? o întrebă Sarah cu compasiune.

— Şi-ncepeau să mă calce pe nervi. Cred că mi s-a spus ce-şi-cum despre fiecare bebeluş născut în ultimii douăzeci de ani.

— Ele sunt bine intenţionate.

— Ei, ştiu asta, şi sunt atât de drăguţe. Cam curioase, dar drăguţe. Unde-i Ed?

— Pe aici pe undeva. S-a dus să dea de Willie Moscowicz care era mitralior-spate pe *California Girl* şi pe *Sally B.* Cred că discută iar despre Regensburg sau Schweinfurt sau ceva de genul ăsta.

— Vezi, până şi tu îţi aduci aminte de numele astea.

— Oho, îmi aduc aminte de o mulţime de lucruri, spuse Sarah pe un ton ciudat.

— Şi cum era pe atunci? întrebă Anne.

— O altă lume. (Sarah privi în urmă şi în adâncul memoriei.) Da, da, o cu totul altă lume.

— Înseamnă mult pentru ei, nu-i aşa?

— Pentru noi toţi cei care le-am trăit, acele zile au fost... nişte vremuri aparte.

— Cred că pentru tine sunt încă şi mai speciale, fiindcă pe atunci l-ai cunoscut pe Ed, spuse Anne pătrunzătoare. Cum presupun că Oxford va însemna mereu ceva special pentru James şi pentru mine...

— Probabil, conveni Sarah cu un surâs tainic. Vai, Dumnezeule, nu! Iarăşi Hervey Leinert! Omul ăsta e ca ciuma; cel mai gălăgios mesean din Park. Haide s-o ştergem englezeşte.

Hervey le văzu pe Sarah Luttrell şi pe nora ei dispărând în depărtare, îl căută din ochi pe Ed dar nu-l găsi nici pe el şi nici pe James. Se duse până la o masă, şi se aşeză, aprinse o ţigară, rămânând aşa, îmbufnat.

Sally Hardin trecu pe lângă el şi-l întrebă politicos:

— Pot să-ţi mai aduc încă un pahar de şampanie, domnule Leinert?

— De ce nu? Poţi să iei şi tu unul.

— N-am voie decât unul singur, pe care l-am băut.

— Ei, mai suntem şi o fetiţă model pe deasupra.

Ea-l studie de parcă ar fi fost un specimen entomologic aşezat sub microscop.

— OK. Atunci o limondă, spuse el stânjenit. (Ea îi aduse un nou pahar plin dar nu luă loc.) Aud că eşti o puştoaică isteaţă foc, spuse el în cele din urmă. Ai grijă. Puţina ştiinţă e periculoasă.

— Citatul sună de fapt „Puţina învăţătură e periculoasă", zise ea continuând să fie politicoasă.

— Ia te uită! În fine. Nu mă îndoiesc că ai dreptate.

— De obicei am, spuse ea şi-l părăsi.

Sally fu cea care dădu de el mai târziu; zăcea covrig sub una dintre mese, cu corpul înţepenit. Ea se întorsese după ce-şi ajutase părinţii să-i conducă pe oaspeţi la plecare, ca să vadă dacă mai rămăseseră tartine cu fructe confiate şi frişcă, când dădu cu ochii de el, şi, uitând de tartine dădu fuguţa la părinţii ei, fratele şi cumnata care se întorceau agale dinspre spaţiul de parcare însoţiţi de familia Kelly şi Moscowicz.

— Tati, tati. A mai rămas domnul Leinert. Zace sub una dintre mese adormit tun.

Se duseră cu toţii să-l vadă.

— Sărmanul domn Leinert, spuse Sarah. Nu cred că are habar dacă vine sau pleacă.

— Ăsta-i necazul cu el, spuse Ed aplecându-se deasupra lui. (Îl apucă pe Hervey de sub braţ.) Haide, Hervey. Petrecerea s-a terminat. E timpul de plecare.

— A venit cu automobilul sau cu vreunul dintre autobuze? întrebă Sarah. În halul în care e nu cred că-i în stare să şofeze.

— E beat criţă. N-are nevoie decât de un somn bun.

— Direct pe pământ? făcu Sarah suspicioasă.

Aplecat peste el, Ed zise:

— Haide, Hervey... hopaşa băiatu'... şi-l ridică pe picioare, bălăngănindu-se şi clipind ca o bufniţă.

— N-am făcut nici o fotografie, spuse el.

— De ce? Ţi-ai uitat aparatul?

— Nu, spuse Hervey. Mi-am adus aminte de vârsta mea...

— Şi de ce te frământi? N-arăţi nici cu o zi mai bătrân de şaizeci de ani.

— Ha-ha-ha, făcu Hervey pe nas, fără să râdă însă.

— Inima sus, Hervey. De-acuma la anul. Atunci ai să mai poţi să-ţi îneci din nou amintirile.

— Ai pierdut autobuzul, domnule Leinert, spuse Sarah pe un ton de admonestare.

— Parcă eu nu ştiu, spuse Hervey.

Genunchii i se muiară şi începu să atârne greu.

— Degeaba, spuse Ed. O să trebuiască să-l cărăm. James apucă-l tu de picioare. O să-l ducem undeva unde să doarmă până şi-o reveni din beţie.

Reveniţi în casă ei îl transportară într-unul dintre dormitoarele de rezervă şi-l descălţară înainte de a-i înveli cu o cergă. El îşi deschise ochii şi se uită lung la Ed.

— Norocos, pronunţă el cu greutate. Tu ai idee cât de norocos eşti?

Ed îl privi drept în ochi.

— Hervey, sunt o groază de lucruri pe care nu le ştiu, însă ăsta nu face parte dintre ele.

Se priviră preţ de o clipă ochi în ochi; apoi Hervey îi închise pe-ai săi.

— Mda... mormăi el, şi începu să sforăie.

CARTEA PRIN POŞTĂ

Pentru trei titluri
Ofertă specială: 15% reducere de preţ

Trimiteţi pe adresa editurii ELIS lista titlurilor pe care le doriţi şi le veţi primi în cel mai scurt timp!

EDITURA ELIS
CĂSUŢA POŞTALĂ 10-106 BUCUREŞTI 72200

Decupaţi şi completaţi acest talon cu minimum trei titluri. Plata se face ramburs, inclusiv taxele poştale.

VEŢI BENEFICIA DE 15% REDUCERE DE PREŢ

TALON DE COMANDĂ

Numele şi prenumele:
Domiciliul: Str. Nr. Bl. Sc. apt.
Localitatea: Judeţ Cod
Telefon:

Vă rog să-mi trimiteţi prin poştă, cu plata ramburs, titlurile de mai jos:

Autorul	Titlul romanului	Buc.

Semnătura: .....